

P.D. James

virtual=project.eu

O meserie
nepotrivită
pentru
o femeie

P.D. JAMES

Seria: *Cordelia Gray*

Volumul 1

**O MESERIE
NEPOTRIVITĂ
PENTRU O FEMEIE**

Original: *An Unsuitable Job for a Woman*
(1972)

Traducere din limba engleză:
IRINA STOICA

virtual-project.eu

1995

Nota autorului

În virtutea meseriei sale neplăcute, un autor de romane polițiste are datoria să creeze cel puțin un personaj absolut condamnabil în fiecare carte și este probabil inevitabil ca, din timp în timp, ticăloșiile sângeroase să se ciocnească de spiritul de dreptate. Un scriitor ale cărui personaje au fost alese să-și interpreteze tragicomedia într-o străveche universitate este într-o situație mult mai dificilă. El poate, desigur, s-o numească Oxbridge, să inventeze oameni și colegii botezați cu numele unor sfinți imaginari și să-și trimită personajele să navigheze pe Camsis. Dar acest compromis timid nu face decât să creeze personaje confuze și un contact ciudat între cititor și autor, având ca rezultat faptul că nimeni nu mai știe cu siguranță cine și ce este de fapt.

Cea mai mare parte din acțiunea acestui roman se petrece la Cambridge, un oraș în care, lucru indiscutabil, trăiesc și muncesc polițiști, procurori, doctori, studenți, slujitori ai colegiului, vânzători de flori, profesori universitari, oameni de știință și chiar maiori la pensie. Niciunul dintre ei, după cunoștințele mele, nu are nici cea mai mică asemănare cu perechea lui din carte. Toate personajele, chiar și cele mai antipatice, sunt imaginare; orașul, din fericire pentru noi, există.

P.D.J

1.

În dimineața morții lui Bernie Pryde – sau poate în dimineața următoare, deoarece Bernie a murit după bunul său plac, fără să se gândească să consemneze momentul aproximativ al plecării sale – Cordelia a fost prinsă într-un blocaj pe linia Bakerloo la ieșirea din Lambeth-North și a întârziat o jumătate de oră la birou. Ieși din metrou pe la stația Oxford Circus în soarele acelei dimineți de iunie, trecu grăbită pe lângă cumpărătorii matinali aruncând o privire în vitrinele lui Dickens și Jones, se amestecă în aglomerația din Strada Kingly făcându-și drum cu greu printre trotuarele blocate și prin talmeș-balmeșul de mașini și furgonete parcate pe strada îngustă. Știa că graba este irațională, doar un simptom al obsesiei ei de ordine și punctualitate. Nu avea programată nicio întâlnire, nicio discuție cu vreun client, niciun raport important de scris. La sugestia Cordeliei, ea și domnișoara Sparshott, dactilografa temporară, transmiteau informații despre agenție tuturor avocaților din Londra în speranța atragerii clientelei; domnișoara Sparshott era probabil ocupată cu asta acum, și-și arunca ochii pe ceasul de mână, bățile mașinii ei deveneau un veritabil staccato, iritată de fiecare minut de întârziere al Cordeliei. Era o femeie neatrăgătoare, cu buzele strânse permanent ca și cum ar fi vrut să oprească dinții ieșiți în afară să țâșnească din gură, cu o bărbie în care apăreau câteva fire de păr aspru, crescând cu atât mai repede cu cât erau mai des smulse, și cu un păr blond aranjat într-un fel de bucle țepene. Barba și gura aceea i se păreau Cordeliei o dezmințire a ideii că toți oamenii se nasc egali și făcea eforturi ca, din când în când, s-o simpatizeze pe această femeie cu viața ei dusă în camere mobilate, numărând grijulie piesele de douăzeci și cinci de

peny pentru gazul de sobă, obligată să-și lucreze singură rochiile. Pentru că domnișoara Sparshott era o croitoreasă îndemânată și o cursantă activă a școlii serale. Hainele ei erau bine făcute, dar conțineau acele mici detalii care le făceau să nu fie niciodată moderne: fustele cenușii sau negre erau numai niște experimente pentru execuția unui pliu sau inserția unui fermoar, bluze cu gulere și manșete bărbătești, în culori pastelate insipide, cărora le asorta fără discreție colecția ei de bijuterii ieftine; rochii sac de o lungime fixă, pentru a-și putea ascunde picioarele fără formă și gleznelor butucănoase.

Cordelia nu avea presimțirea niciunei tragedii, așa că, deschise ușa din stradă, ușă care era de obicei închisă cu zăvorul pentru liniștea chiriașilor misterioși și a la fel de misterioșilor lor vizitatori. Noua placă de bronz din stânga ușii strălucea în soare, realizând un contrast vizibil cu zugrăveala murdară și scorojită. Cordelia aruncă spre ea o privire scurtă, aprobatoare:

AGENȚIA DE DETECTIVI PRYDE

(Proprietari: BERNARD G. PRYDE & CORDELIA GRAY)

Cordelia cheltuisese câteva săptămâni de răbdare și tact pentru a-i schimba intențiile lui Bernie, care voise să adauge numelui său cuvintele „Fost membru al Poliției Metropolitane”, iar numelui ei cuvântul „Domnișoară”. Nu mai fuseseră niciun fel de alte probleme cu placa, iar ea, Cordelia, era conștientă că nu-i adusese partenerului nicio calificare deosebită, niciun fel de experiență a trecutului și niciun capital, în afara unui corp de douăzeci și doi de ani, fragil și în același timp rezistent, o inteligență deosebită, pe care Bernie, după cum îl suspecta ea, o considera mai mult incomodă decât admirabilă și un fel de afecțiune pentru Bernie izvorâtă pe jumătate din milă, pe

jumătate din disperare. Foarte curând, Cordeliei i-a fost clar că viața se va întoarce împotriva lui într-un mod cât se poate de brutal. Ea recunoștea semnele. Bernie nu obținea niciodată un loc bun în autobuz, nu putea să admire priveliștea pe fereastra unui tren fără ca un alt tren în trecere să-i obtureze vederea, pâinea îi cădea pe podea invariabil cu partea unsă cu unt dedesubt; Mini Morris, micuța mașină, destul de înțeleghătoare când o conducea Cordelia, condusă de Bernie se-nțepenea în intersecțiile cele mai aglomerate. Uneori, Cordelia se întreba dacă acceptând, dintr-un soi de masochism pervers, acest partener cu atât de puțin noroc, nu se putea molipsi de ghinionul lui. Bineînțeles, însă, că ea nu se simțise niciodată atât de puternică încât să poată schimba ceva.

Scările miroseau, ca întotdeauna, a transpirație veche, a soluție de lustruit lemnul și a insecticid. Pereții erau de un verde închis și umezi în permanență, indiferent de anotimp, ca și cum ar fi secretat miasma unei înfrângerii. Ornamentele metalice ale balustradei erau greoaie, iar linoleumul de pe trepte era plin de crăpături și găuri, cârpit de proprietar în tot felul de culori țipătoare, operație pe care o executa numai când chiriașii se plângeau prea tare. Agenția era la cel de-al treilea etaj. Nu se auzeau zgomotele clapelor sau clinchetul cadrului mașinii de scris, și, intrând, Cordelia o văzu pe domnișoara Sparshott preocupată de curățatul mașinii, un „Imperial” vechi, constituind un motiv permanent al lamentărilor dactilografei. Aceasta își ridică privirea cu un vizibil resentiment întipărit pe figură și cu spinarea mai țeapănă decât o bară metalică.

— Mă întrebam când o să apăreți, domnișoară Gray. Sunt îngrijorată în privința domnului Pryde. Cred că trebuia să fie înăuntru, în birou, dar este liniște desăvârșită și ușa este încuiată.

Cordelia simți un fior rece în inimă și trase de clanta uşii.

— De ce n-ai făcut ceva?

— Ce anume să fi făcut, domnişoară Gray? Am bătut în uşă. L-am strigat. Nu intră în atribuţiile mele să fac aşa ceva, sunt numai o dactilografă angajată temporar. Nu am nicio autoritate aici. M-aş pune într-o situaţie foarte neplăcută dacă mi-ar răspunde. Presupun că are dreptul să-şi folosească propriul birou cum vrea. În afară de asta, nici nu sunt sigură că este acolo.

— Trebuie să fie. Uşa este încuiată şi pălăria lui este aici.

Pălăria moale a lui Bernie, cu marginile vechi răsucite de jur-împrejur, era atârnată în cuierul strâmb, ca un simbol al unei singuraticе decrepitudini. Cordelia bâjbâi în geanta de umăr, căutându-şi propria cheie. Ca de obicei, obiectul atât de necesar era tocmai în fundul genţii. Domnişoara Sparshott începu cântecul tastelor ca şi cum ar fi vrut să se izoleze total de o poveste inevitabil traumatizantă. Pe deasupra zgomotului, rosti, totuşi, cu-n aer defensiv:

— Aveţi o notă pe birou!

Cordelia rupse plicul şi îl deschise. Era scurt şi explicit. Bernie avea întotdeauna capacitatea de a se exprima succint când avea ceva de spus.

„Îmi pare rău, colega, mi-au spus că am cancer şi am ales modul acesta de a ieşi din scenă. Am văzut ce a făcut tratamentul din oameni şi eu nu am chef de aşa ceva. Mi-am făcut testamentul şi l-am dat avocatului meu. Ai să-i găseşti numele în birou. Îţi las ție toată afacerea. Totul, inclusiv echipamentul. Baftă şi multe mulțumiri”. Dedesubt, cu acea lipsă de considerație specifică unui condamnat la moarte, zmângălise un final mai puțin demn:

„Dacă mă găseşti în viață, pentru numele lui Dumnezeu, așteaptă înainte de a chema pe cineva

în ajutor. Mă bizui pe tine pentru asta, colega. Bernie”.

Ea se apropie de biroul încuiat, deschise, intră înăuntru și închise grijulie ușa în spatele ei.

Era o ușurare să observe că n-avea nevoie să aștepte. Bernie era mort. Zăcea prăbușit peste birou, într-o imensă și desăvârșită epuizare. Mâna dreaptă avea pumnul pe jumătate desfăcut și un brici deschis alunecase peste masă, lăsând o dâră subțire de sânge asemenea urmei vâscoase a unui melc, venit acolo să se odihnească și găsim un echilibru precar în cealaltă parte a biroului. Încheietura mâinii stângi, sfâșiata de două tăieturi, se sprijinea cu palma desfăcută deasupra unei oale emailate pe care Cordelia o folosea la spălatul vaselor. Bernie o umpluse cu apă, dar acum era plină ochi cu un lichid decolorat, bătând în roz și mirosind dulceag a stătut, un lichid în care se vedeau degetele chircite, crispate, albe ca ale unui copil, dar acoperite parcă de o peliculă fină de ceară. Amestecul de sânge și apă se revărsase de pe birou îmbibând marginile covorului țipător, pe care Bernie îl cumpăraseră de puțină vreme în speranța de a-și impresiona vizitatorii cu statutul său, dar despre care Cordelia credea că nu făcea altceva decât să atragă atenția asupra aspectului sărăcăcios al restului biroului.

Una dintre tăieturi era superficială, dar cealaltă mersese adânc până la os, o adevărată rană cu sânge uscat pe marginile căscate destul de larg cât să poată aminti o ilustrație din manualul de anatomie. Cordelia își aminti cum îi descrisese Bernie cândva un virtual sinucigaș întâlnit pe vremea când era încă un tânăr polițist.

Era vorba de un bătrân pe care îl găsise ghemuit în ușa unei magazii. Un bătrân cu venele spintecate de o sticlă spartă, un bătrân care însă fusese readus la viața lui imposibilă și nedorită pe jumătate, pentru că un imens cheag de sânge astupase venele sfâșiate. Amintindu-și aceasta,

Bernie își luase toate precauțiile ca povestea cu cheagul să nu se mai repete și-n ceea ce privește persoana lui. După cum observase Cordelia, el își luase și altă precauție; era acolo, în dreapta lui o ceașcă goală de ceai, cea în care îi servea ceaiul de după-amiază, păstrând urmele unui praf alb, probabil aspirină amestecată cu barbiturice. Un fir uscat de salivă i se prelinse dintr-un colț al gurii, făcută pungă; buzele îi erau întredeschise ca ale unui copil irascibil și vulnerabil. Cordelia scoase capul pe ușă și spuse cu voce liniștită:

— Domnul Pryde e mort, nu intra. Am să sun la poliție de aici!

Mesajul telefonic a fost primit cu calm, cineva urmând să sosească acolo. Stând și așteptând în spatele corpului neînsuflețit, Cordelia simți nevoia să facă un gest de milă și-și lăsă mâna să cadă pe părul lui Bernie. Moartea nu avusese încă putere să distrugă totul, dar celulele acelea mici ale părului erau acum reci și lipsite de viață, aspre ca ale unui animal sălbatic. Ea își retrase repede mâna, dar, din grabă, îi atinse ușor marginea frunții. Pielea era lipicioasă și foarte rece. Așadar aceasta era moartea; așa o simțise și tatăl ei. Orice gest de milă era acum lipsit de sens și inutil. Nu putea fi în moarte o comunicare mai mare decât fusese în viață.

Cordelia se întreba când anume, la ce oră exact, murise Bernie. Nimeni nu va ști niciodată. Poate că nici Bernie n-a știut. Așa cum presupunea ea, trebuie să fi existat o clipă măsurabilă în timp, în care Bernie încetase să mai fie Bernie și devenise acel pachet greu de carne și oase. Trecuse acest moment unic, atât de important pentru el, pierzându-și cunoștința. Cea de a doua mamă vitregă a ei, doamna Wilkes, ar fi spus că Bernie a știut foarte bine acel moment, un moment de glorie unică, când plutești printre turnuri strălucitoare, cântece înălțătoare, înălțimi triumfale. Biata doamnă Wilkes! Văduvă, singurul ei fiu fiind mort

în război, cu o casă veșnic plină de gălăgia copiilor adoptați, care erau toată viața ei, avea nevoie de aceste vise. Ea își trăise viața cu eforturi maxime luptând ca o fărâamă de cărbune aprins împotriva vântului. Cordelia se gândea acum la ea pentru prima oară după mulți ani și îi auzea vocea obosită și grijulie: „Dacă Dumnezeu nu-ți dă un semn la dus, o să-ți dea la întoarcere”. Ei bine, lui Bernie Dumnezeu nu i-a dat vreun semn nici la dus nici la întoarcere.

Era de neînțeles, dar oarecum tipic pentru Bernie, care avea în el o încăpățânare unică și un optimism de neînving în ceea ce privește afacerile, chiar când nu avea în casa de bani nimic altceva decât câteva monede pentru plata gazului, să-și piardă orice speranță și să părăsească viața fără pic de luptă. A fost poate ceva, în subconștientul său, care l-a determinat să recunoască atunci că nimic, nici chiar agenția nu reprezintă pentru el un viitor real, și atunci a hotărât că în felul acesta poate părăsi totul cu un pic de umor. O făcuse în mod eficient, dar surprinzător de dezordonat pentru un fost polițist, obișnuit cu căile morții. Și abia acum Cordelia realizează de ce alesese lama de bărbierit și pilulele. Pistolul! Ei bine, pistolul nu! Nu vruse să părăsească scena într-un mod atât de comod. Ar fi putut să folosească pistolul, dar a vrut să-i rămână ei, să-l moștenească împreună cu șubredele fișiere, antica mașină de scris, trusa criminalistică și întreg echipamentul, ceasul său de mână antișoc și antiacvatic, covorul îmbibat de sânge, grămada de hârtii de scris purtând antetul cu arabescuri: *Agenția de detectivi Pryde – Apelați la Pryde în problemele dumneavoastră!* Tot echipamentul; el se gândise la tot. Astfel a trebuit și a reușit să-i amintească de pistol. Ea descuie micul sertar de sub masa lui Bernie, sertar ale cărui chei le aveau numai ei doi, și-l trase. Pistolul era încă acolo, în hamul de piele făcut special pentru el, cu trei cutii cu gloanțe alături. Era un pistol de calibrul 38

semiautomat. Ea nu știuse niciodată cum ajunsese pistolul la Bernie, dar era sigură că nu avea permis pentru el. Ea nu-l privise niciodată ca pe o armă mortală, poate pentru că obsesiile naiv adolescentine ale lui Bernie în legătură cu el îl reduceau la inutilitatea unei jucării. El se gândise să facă din ea – în orice caz în teorie – o trăgătoare adevărată. Merseseră împreună cu mașina în pădurea Epping și amintirile ei despre acest exercițiu de tragere se amestecau cu umbra umedă și mirosul frunzelor putrezite. El fixase o țintă pe un pom oarecare și pistolul fusese încărcat cu gloanțe oarbe. Auzea încă ordinele lui sacadate și nervoase: „Îndoaie ușor genunchii! Picioarele depărtate! Brațul întins! Ochii pe țintă! Mâna stângă pe țeavă! Ține brațul întins, colega, brațul întins! Bine! Nu e rău, nu e rău deloc!”, „Dar, Bernie, spusesse ea, noi n-o să tragem măcar un foc, nu avem autorizație!” El zâmbise, un zâmbet important, mucalit, ascunzând cunoștințele superioare: „Dacă vreodată vom trage vreun foc la supărare, va fi numai ca să ne salveze viețile. Într-o astfel de situație, chestiunea permisului este absolut irelevantă”. El fusese foarte mulțumit de această frază și o repetase ridicându-și fața aspră spre soare ca un câine. Ea se întreba acum ce văzuse el cu ochii minții în clipa aceea: poate pe ei doi ghemuiți în spatele unui bolovan uriaș, în mijlocul unei mlaștini, gloanțe vâjâind în jur și izbindu-se de piatră în vreme ce își treceau pistolul fumegând, din mână în mână.

El mai spusesse: „Trebuie să fim foarte atenți cu muniția. Nu că n-am putea, desigur, să o obținem... Zâmbetul devenise aspru reamintindu-și acele legături misterioase, acele informații obligând la ubicuitate, venind dintr-o lume de umbră.

Deci îi lăsase ei pistolul. Fusese cel mai de preț lucru pe care îl avea. Ea îl strecură, înfășurat încă, în poșeta de umăr. Era desigur neplăcut că poliția

ar fi putut examina sertarul în cazul sinuciderii evidente, dar putea la fel de bine să nu existe niciun risc. Bernie dorise ca ea să aibă pistolul și Cordelia nu voia să renunțe la această idee cu ușurință. Punând geanta la picioare, ea se așeză iarăși lângă trupul neînsuflețit. Spuse o rugăciune scurtă adresându-se unui Dumnezeu de a cărui existență nu era prea sigură, pentru sufletul lui Bernie, în a cărui nemurire nu credea nici acesta, și începu să aștepte liniștită poliția.

Primul polițist care a venit era eficient, dar prea tânăr și nu destul de experimentat ca să-și ascundă șocul și dezgustul, la vederea morții violente, și dezaprobarea față de calmul Cordeliei. Nu și-a petrecut mult timp în birou. Când a ieșit, a luat mesajul lui Bernie și a meditat îndelung și cu grijă asupra lui ca și cum ar fi putut extrage din el un sens adânc, adevărul gol-goluț în legătură cu moartea. Apoi a împăturit hârtia.

— Va trebui să păstrez această notă pentru moment, domnișoară. Ce l-a determinat să trimită scrisoarea aici?

— Nu l-a determinat nimic, aici era biroul lui. Era detectiv particular.

— Și dumneata lucrai pentru el, domnișoară Pryde? Erai secretara lui?

— Eram partenera lui. O spune chiar în nota aceea. Am douăzeci și doi de ani. Bernie era principalul partener; el a început afacerea. A lucrat în Poliția Metropolitană, la Brigada Omucideri, cu superintendentul Dalgliesh.

Îndată ce a rostit aceste cuvinte, Cordelia a regretat. Erau prea favorabile, prea naive ca să însemne ceva în apărarea bietului Bernie. Și apoi, după cum văzuse ea, numele Dalgliesh nu-i spusese nimic polițistului din fața ei. De ce i-ar fi spus ceva? El era numai o uniformă locală și atât. Nu avea de unde să știe cât de des ascultase ea, cu o politețe care masca enervarea, amintirile nostalgice ale lui Bernie despre timpul petrecut la

Omucideri sau elogiile privitoare la virtuțile și înțelepciunea lui Adam Dalgliesh: „Super-ul – ei bine, el era pe atunci numai un inspector – întotdeauna ne învăța... Odată, Super-ul a deschis un caz... Dacă era un lucru pe care nu-l înghițea...”

Uneori, Cordelia se întreba dacă acest supraom existase cu adevărat sau dacă țâșnise omnipotent și fără defecte din mintea lui Bernie, ca un mentor și erou absolut indispensabil. A fost un șoc pentru ea când a văzut mai târziu, într-o revistă, fotografia superintendentului-șef Dalgliesh, o figură întunecată, sardonică, ochii scrutători având în același timp un aer împrăștiat, care nu lăsa să se vadă nimic din ce gândește. Nimic din acea înțelepciune și volubilitate despre care Bernie recita ca din Evanghelie. Mai mult, ea îl suspecta de a constitui el însuși propria lui filozofie. La rândul ei, născocise propria litanie de dispreț: superficial, îngâmfat, sarcastic; se întreba acum cât din înțelepciunea ei l-ar fi putut ajuta acum pe Bernie.

Polițistul dăduse discret un telefon. Acum se plimba prin celălalt birou, bombănind și privind încurcat mobila jerpelită, de mâna a doua, fișierul dărăpănat cu unul din sertare pe jumătate deschis, lăsând să se vadă ceainicul și ceștile, linoleumul scorjit. Domnișoara Sparshott, stând țeapănă în fața anticei mașini de scris, privea la el cu un amestec de neplăcere și fascinație. În cele din urmă, el îi spuse:

— Ei bine, ce-ar fi să vă faceți o ceașcă cu ceai cât îl aștept eu pe medicul legist? Există un loc unde s-ar putea face un ceai?

— Este o cămară mică, jos, pe coridor. O folosim împreună cu ceilalți chiriași de la etajul acesta. Dar sunteți sigur că aveți nevoie de un medic? Bernie este mort.

— Oficial nu e mort până când o persoană autorizată, un medic nu declară asta în mod oficial.

După asta, adăugă:

— Este numai o precauție.

„O precauție pentru ce? – se întrebă Cordelia – pentru judecata de apoi, pentru condamnare, pentru putrezire?”

Polițistul intră din nou în biroul lui Bernie. Ea îl urmă întrebând șoptit:

— Nu s-ar putea să-i permiteți domnișoarei Sparshott să plece? Ea este angajata agenției și o plătim cu ora. Nu a făcut nimic până când am venit și mă îndoiesc că va face de acum încolo.

El fu puțin șocat de calmul Cordeliei și de aparenta ei concentrare asupra unor lucruri atât de mărunte și mercantile în timp ce stătea la o distanță atât de mică de trupul lui Bernie, dar reuși să spună cu destulă bunăvoință:

— Voi schimba numai două vorbe cu ea și apoi va putea să plece. Nu e un loc potrivit pentru o femeie.

Tonul său sugera că nu făcuse acest lucru niciodată.

După ce așteptase în celălalt birou, Cordelia răspunse la inevitabilele întrebări:

— Nu, nu știu dacă era căsătorit. Am avut sentimentul că era divorțat; nu mi-a vorbit niciodată despre vreo soție. Locuia în Cremona Road, nr. 15. Mi-a permis să-mi iau o cameră mobilată alături, dar nu ne vedeam prea mult unul pe celălalt.

— Cunosce bine Cremona Road; mătușa mea stătea acolo când eram copil; e una din străzile de lângă Muzeul Imperial de Război.

Faptul că știa strada părea să-l liniștească și să-l umanizeze. A meditat fericit câteva clipe.

— Când l-ai văzut ultima oară în viață pe domnul Pryde?

— Ieri, în jurul orei cinci după-amiază, când am plecat de la birou ceva mi devreme, pentru niște cumpărături.

— Nu a venit acasă noaptea trecută?

— L-am auzit mișcându-se prin jur, dar nu l-am văzut. Am un reșou în camera mea și, de obicei, îmi pregătesc mâncarea acolo, fără să știu dacă el este sau nu acasă. Nu l-am auzit astăzi-dimineață, ceea ce este cam neobișnuit, dar m-am gândit că mai stă în pat. Făcea asta în diminețile în care trebuia să mergă la spital.

— Astăzi a fost ziua lui de spital?

— Nu, a avut o programare miercurea trecută, dar m-am gândit că cei de acolo puteau să-i spună să mai vină. Trebuie să fi părăsit casa noaptea trecută, târziu, sau foarte devreme de dimineață, înainte să mă fi trezit eu. Nu l-am auzit.

Era imposibil să descrie delicatețea aproape obsedantă cu care se acceptaseră unul pe celălalt, încercând să nu se deranjeze, respectând fiecare intimitatea celuilalt, ascultând zgomotul bazinului din baie, mergând în vârful degetelor ca să vadă dacă baia sau bucătăria sunt libere. Luaseră infinite măsuri ca niciunul dintre ei să nu se insinueze în viața celuilalt. Trăind în același apartament strâmt, se vedeau cu greu unul pe celălalt în afara orelor de birou. Ea se întreba dacă hotărârea lui Bernie de a se sinucide la birou nu fusese luată numai că să nu tulbure șederea ei în casă.

•

În sfârșit, biroul era gol și ea era singură.

Medicul legist își închisese geanta și plecase; trupul lui Bernie fusese coborât pe scara îngustă, privit de multe perechi de ochi prin ușile întredeschise ale celorlalte birouri; ultimul polițist plecase. Domnișoara Sparshott plecase pentru totdeauna, pentru că moartea aceea violentă era cea mai groaznică insultă cu care s-ar fi putut acomoda o dactilografă obișnuită cu multe, și ea nu era dispusă să o facă. Singură în biroul gol și tăcut, Cordelia simți că trebuie neapărat să facă o muncă fizică. Ea începu plină de energie să facă ordine în biroul lui Bernie, curățind sângele uscat de pe masă și de pe scaun, spălând preșul ud.

La ora unu, coborî sprintenă la cârciuma unde obișnuiau ei să mănânce. Considera că nu mai există nicio rațiune în a rămâne clienta „Fazanului de Aur”, dar i se părea o lipsă de loialitate să-l părăsească atât de devreme. Nu-i plăcuseră niciodată, nici cârciuma, nici stăpâna și adesea își dorea ca Bernie să fi găsit un local mai apropiat, preferabil unul cu o fată cu un suflet bun și o inimă de aur. Se gândea, însă, că această dorință a ei, acest tip de local și de fată sunt mai mult ficțiune decât realitate. Clienții obișnuiți ai prânzului erau strânși în jurul barului, și ca de obicei, Mavis trona în spatele acestuia afișând un zâmbet ușor insinuant și un aer de extremă respectabilitate. Mavis își schimba de trei ori pe zi rochiile, o dată pe an coafura, dar niciodată zâmbetul.

Cele două femei nu se plăcuseră niciodată una pe cealaltă, cu toate că Bernie țină între ele cu devotamentul unui câine bătrân și credincios, găsind convenabil să lase impresia că între ei nu există nicio umbră de antagonism. Mavis îi amintea Cordeliei de un bibliotecar pe care îl cunoscuse în copilărie, care ascundea cărțile noi sub masa lui de lucru și când acestea erau cerute le murdărea. Poate că cea mai crudă supărare, ascunsă totuși, pe Mavis venea din faptul că era obligată să-și expună atât de clar situația modestă, să-și măsoare tot timpul gratificația în fața ochilor ei atenți. Împingând peste tejghea, la cererea Cordeliei, o jumătate de pahar de bere și un ou prăjit, Mavis spuse:

— Am auzit că a fost poliția pe aici.

Privindu-i fața avidă de noutăți, Cordelia se gândi că ei știau, desigur, despre ce era vorba, dar voiau să afle detalii pe care nu era exclus să le știe deja. Ea spuse:

— Bernie și-a tăiat încheietura mâinii în două locuri. Prima n-a reușit să ajungă la vene, dar a doua a mers. Și-a băgat apoi brațul în apă ca să

acelereze sângerarea. Aflase că are cancer și nu s-a simțit în stare să facă față bolii.

Și-a dat seama că asta era altceva decât ceea ce știa ei. Micul grup din jurul lui Mavis schimbă repede câteva priviri și apoi fiecare își întoarse ochii în altă parte. Încheietura tăiată era un lucru care nu le aparținea, dar teama, ca un crab minuscul își înfigea ghearele în mințile lor. Chiar Mavis privea ca și cum ar fi văzut aceste gheare strălucitoare plimbându-se printre sticlele ei. Spuse deci:

— Va trebui să-ți cauți altă slujbă, probabil. După cele întâmplate, îți va fi foarte greu să duci în spate Agenția de una singură. E o slujbă nepotrivită pentru o femeie.

— Nu prea diferită de aceea din spatele unui bar; întâlnești aici tot soiul de oameni!

Cele două femei se privesc una pe cealaltă și cuvintele nerostite trecută printre ele, fiind clar auzite și înțelese de amândouă.

— Nu crezi că acum, când el este mort, mulți oameni vor renunța la serviciile Agenției?

— Nu mi-am pus încă întrebarea.

Mavis începu să șteargă energic un pahar, cu ochii fixați pe obrazul Cordeliei.

— Nu cred că mama ta va fi de acord să rămâi singură aici!

— Am avut mamă numai o oră după ce m-am născut, dar nu cred că trebuie să-ți faci griji din pricina asta.

Cordelia văzu cât de tare i-a șocat pe cei din jur și se miră încă o dată de capacitatea oamenilor mai în vârstă decât ea de a se simți ultragiați în asemenea momente. Își luă berea și oul și se așeză la o masă de lângă perete, încercând să se gândească fără sentimentalism la propria ei mamă. Tatăl nu-i vorbise niciodată despre mama ei și Cordelia renunțase să-l întrebe ceva de spaimă să nu se afle că mama ei nu o ținuse niciodată în brațe, nu o învățase absolut nimic și, probabil, n-a

aflat vreodată că are o fiică. Credința într-o eventuală dragoste maternă era una din propriile ei fantezii, pe care nu riscase s-o piardă cu desăvârșire, cu toate că îi apărea mai puțin reală și mai puțin necesară odată cu trecerea anilor. Acum, în mintea ei, se consulta cu mama. Aceasta îi dădea tocmai sfatul pe care îl aștepta și de care avea nevoie: mama ei era de părere că slujba ei era foarte potrivită pentru o femeie.

Persoanele din micul grup de la bar se întoarseră la băuturile lor. Privind printre umerii lor, Cordelia își văzu fața în oglinda de la bar și-și citi propriile gânduri. Astăzi, înfățișarea ei nu avea nimic diferit de cea de ieri și alaltăieri: o față rotundă, cu păr castaniu deschis, cu trăsături neregulate, arătând ca și cum un uriaș ar fi turtit-o ținând o mână în creștet și alta sub bărbia ei, ochi mari, adânci, verzi-căprui, sub ciucurii de păr, obraji mari, osoși, o gură plăcută de copil. O față de pisică, se gândi ea, dar destul de decorativă printre reflexele strălucitoare ale sticlelor din barul lui Mavis. În ciuda privirii tinere, înșelătoare, fața ei devine o față necomunicativă, și Cordelia învățase repede ce înseamnă stoicismul. Ea pricepuse repede că dacă te arăți nefericită riști să pierzi dragostea altora. Comparând această posibilitate cu capacitatea de a minți, toate minciunile subconștientului deveneau mai ușoare.

Trompă își croi drum spre ea. Se așeză pe bancă. Fundul lui mare, înfășurat într-o stofă oribilă, gata să pocnească, era foarte aproape de ea. Îi displăcea Trompă, cu toate că fusese singurul prieten al lui Bernie. Bernie îi explicase că Trompă fusese informator al poliției și făcea acest lucru destul de bine. Mai avea și alte surse de câștig. Uneori, prietenii lui furau picturi vestite sau bijuterii prețioase. Era o recompensă pentru Trompă să aibă propria lui parte oferită de hoți, și să fie de asemenea plătit de poliție, care făcea apoi toată treaba. Așa cum arăta Bernie, compania de

asigurări nu pierdea nimic, proprietarii își primeau bunurile intacte, hoții nu erau în pericol din cauza poliției și Trompă împreună cu detectivii își primeau plata. Cordeliei, șocată, nu-i plăcea să protesteze prea mult. Ea îl suspecta pe Bernie în această situație, dar nicio expertiză nu probase amestecul lui.

Ochii lui Trompă erau injectați, mâna îi tremura pe pahar:

— Bietul Bernie! Am trăit s-o văd și pe asta... Mă așteptam la așa ceva... Pierduse mult din greutate și avea o față cenușie, complexul canceros, după cum obișnuia să spună tatăl meu.

Cel puțin, Trompă observase asta, ea însă nu. Bernie părea întotdeauna cenușiu și cu o privire bolnavă. Grăsanul de lângă ea îi șopti, venind mai aproape:

— N-a avut niciodată noroc, bietul de el. L-au scos de la Omucideri. Nu ți-a spus? Pe vremea când superintendentul Dalgliesh era inspector acolo. Dumnezeu, n-a mai existat o a doua șansă pentru el, pot să-ți povestesc dacă vrei.

— Dar mi-a povestit Bernie totul, minți Cordelia.

Adăugă apoi:

— Nu părea teribil de amărât din pricina asta.

— Nu părea? Vezi ce a urmat? Dumneata, presupun că încerci acum să-ți cauți altă slujbă.

— Nu încă, spuse Cordelia. Nu-mi caut încă altă slujbă, nu deocamdată...

În mintea ei, luă două hotărâri: să țină în continuare biroul lui Bernie până nu va mai avea cu ce plăti chiria și să nu mai intre cât o trăi în cârciuma „Fazanul de aur”.

•

Hotărârea de a ține mai departe afacerea lui Bernie a supraviețuit următoarelor patru zile, a supraviețuit descoperirii că chiria nu era plătită la zi și faptului că, după toate cele întâmplate, Bernie nu era nici măcar proprietarul micului apartament

din Cremona Road și că, deci, camera de acolo era deținută ilegal; faptului că balanța creditului lui Bernie era sensibil slăbită prin plata funeraliilor; faptului, aflat de la garaj că Mini trebuia de mult să fi fost supusă unei revizii; golirii apartamentului din Cremona Road. Peste tot erau urmele triste ale unei vieți solitare și prost conduse.

Cutii cu tocană și fasole fiartă – oare el nu mâncase niciodată și altceva? – păstrate cu grijă și aranjate într-o piramidă ca în vitrina unei băcănii, cutii mari de metal cu ceară de dușumea pe jumătate consumate, cu conținutul uscat și congelat, un sertar cu cârpe vechi uzate, ca cele de praf, dar înghesuite într-un amestec incredibil de lustru și murdărie, un coș cu rufe murdare, pe jumătate gol, lucruri de lână groase devenite păsloase, datorită folosirii mașinii de spălat și așteptând acolo, întunecate, să fie aruncate. Cum de se împăcase cu gândul că lăsa toate astea în urma lui spre a fi privite de altcineva?

Ea mergea zilnic la birou făcând ordine, curățenie, rearanjând totul. Nu suna nimeni la telefon, nu se ivise niciun client și totuși era tot timpul ocupată. Era oarecare neliniște în așteptarea depășirii formalităților și a inevitabilului verdict. A făcut o vizită avocatului lui Bernie. Era un om lipsit de spirit, mai în vârstă, cu un birou situat lângă stația Mile End, care primea știrile despre moartea clienților săi cu acea lugubră resemnare a unui afront personal și, după o scurtă căutare, găsi testamentul lui Bernie, se aplecă spre el încurcat și suspicios ca și cum n-ar fi fost un document real și autentic. El reuși să-i dea Cordeliei impresia că o crede fosta amantă a lui Bernie – de ce altfel i-ar fi lăsat moștenire afacerea lui –, dar era un om de lume și nu și-ar fi folosit cunoștințele împotriva ei. Nu luă parte la organizarea funeraliilor, dar îi sugeră Cordeliei numele unei firme de pompe funebre; ea îl suspecta că primise, probabil, un comision din partea lor. Fu surprinsă când înțelese,

după o săptămână de la solemnitatea desfășurată, că directorul era în egală măsură un om grijuliu și competent. O dată ce descoperi că ea nu izbucnește în lacrimi și nu se tânguie, ca de obicei, de lipsa celui dispărut, fu încântat să discute despre preț, înhumare și incinerare cu o candoare conspirativă.

— Totdeauna incinerare! Ați spus că nu există o asigurare privată, nu-i așa? Atunci, haideți s-o facem cât de repede, ușor și pe cât de ieftin este posibil. Aveți cuvântul meu că nouă din zece clienți își doresc acest lucru. Un monument funerar este prea scump în ziua de astăzi – lui nu-i aduce niciun folos – și nici dumitale. De ce să nu apelăm la metodele cele mai moderne și eficiente pe cât mai repede posibil? Credeți-mă domnișoară, vă sfătuiesc în dauna intereselor mele.

Cordelia spuse:

— E foarte drăguț din partea dumitale. Crezi că are nevoie de o coroană?

— De ce nu, dacă v-ați gândit la asta. Lăsați totul în seama mea.

Așa că la incinerare fusese și o coroană. Era un fel de pernă vulgară dintr-un amestec de crini și garoafe, flori moarte deja, mirosind a putred. Serviciul religios, discursul au fost ținute de preot cu o viteză abil controlată și cu aerul de scuză în ton, parcă pentru a-și asigura ascultătorii că el s-ar fi dispensat bucuros de această obligație și că nu-i poate face să creadă ce nu e de crezut. Bernie a trecut spre foc în sunetul unei muzici cântate la sintetizator chiar la timpul potrivit, judecând după nerăbdarea unui alt cortegiu funerar care aștepta să intre.

După asta, a așteptat un timp, dreaptă, în lumina soarelui de afară, simțind cum căldura încinge pietrișul de sub pantofii ei. Aerul era greu și umed de mirosul florilor. Copleșită de dezolare și o furie neputincioasă împotriva morții lui Bernie, căută un țap ispășitor și îl găsi în persoana acelui

superintendent. El îi dăduse cu piciorul lui Bernie scoțându-l din singura meserie pe care acesta și-o dorise vreodată; fără să se sinchisească deloc de ce a mai urmat și, mai presus de toate, fără să se obosească măcar să ia parte la funeralii! Bernie fusese detectiv, dar mai era și un om ca oricare, cu durerile lui, cu nevoia de a scrie, de a bea, de a se emoționa. Desigur Serviciul Omucideri era un serviciu destul de mare ca să împace entuziasmul uman cu eficiența. Pentru întâia oară, Cordelia plânse după Bernie și lacrimile fierbinți care-i acopereau ochii multiplicau șirul lung de dricuri care așteptau, cu ornamentele lor cromate strălucind în soare și florile lor tremurătoare. Dezlegându-și eșarfa neagră de pe cap, singura concesie pe care o făcuse doliului, Cordelia se îndreptă spre stația de metrou. Îi era sete când ajunsese în Oxford Circus și hotărî să ia un ceai în restaurantul „Dikins și Jones”. Era o extravaganță neobișnuită, dar avusese o zi plină de întâmplări neobișnuite și extravagante. Întârziase destul de mult ca să regrete în timpul achitării notei și era ora patru fără un sfert când reuși să ajungă la birou.

Avea un vizitator. Era o femeie care stătea cu umerii rezemați de ușă, o femeie care arăta rece și total nepotrivită cu pereții scorjiți și murdari. Cordelia își ținu răsuflarea și urcă ultimele trepte fără zgomot. Pantofii ei comozi îi permiteau acest lucru și peste câteva clipe putu să-și privească vizitatoarea fără să fie observată. Aceasta dădea impresia imediată de autoritate și siguranță, mai ales prin corectitudinea perfectă a hainelor pe care le purta. Era îmbrăcată într-un taior gri cu un guler modern larg, cu o lizieră îngustă de bumbac alb. Pantofii ei negri, de calitate, erau ostentativ de scumpi, și o geantă mare, neagră îi atârna de umăr. Era înaltă și părul albit puțin înainte de vreme era tăiat scurt, ondulându-se pe cap asemenea unei lungi pălărioare. Avea o față prelungă și palidă.

Citea „The Times”, având ziarul astfel împăturit încât să-l poată ține în mâna dreaptă. Nu după mult timp deveni conștientă de prezența Cordeliei și ochii lor se întâlniră. Străina își privi ceasul de la încheietura mâinii.

— Dacă dumneata ești Cordelia Gray, să știi că ai întârziat optsprezece minute. Notița lăsată în ușă spune că te întorci la ora unu.

— Știu. Îmi pare rău.

Cordelia se grăbi pe ultimele trepte și băgă cheia în broască. Deschise ușa.

— Nu vreți să intrați?

Femeia intră prima în secretariat și-și roti privirea fără să insiste asupra camerei.

— M-am cocoțat până aici ca să-l văd pe domnul Pryde. Întârzie mult?

— Regret mult, dar chiar acum am venit de la incinerarea lui. Asta înseamnă... că este mort.

— Evident. Informația noastră, de acum zece zile, era că este în viață. Trebuie să fi murit cu o remarcabilă viteză și discreție.

— Nu cu prea multă discreție. Bernie s-a sinucis.

— Extraordinar!

Vizitatoarea părea lovită de extraordinarul situației, își frământă mâinile și câteva clipe se plimbă neobosită prin cameră ca într-o curioasă pantomimă a disperării.

— Extraordinar! spuse ea din nou.

Trase un chicotit mic. Cordelia nu vorbea, dar cele două femei se priviră cu gravitate una pe cealaltă. Vizitatoarea spuse:

— Ei bine, văd că mi-am pierdut ziua.

Cordelia șopti aproape neauzit „Oh, nu!” și rezistă primului impuls de a se arunca în dreptul ușii.

— Vă rog, nu plecați înainte de a sta puțin de vorbă. Am fost partenera domnului Pryde și afacerea este acum în totalitate a mea. Sunt sigură că aș putea să vă ajut. Nu vreți să stați jos?

Vizitatoarea păru că nu ia în seamă scaunul oferit.

— Nimeni nu mă poate ajuta, nimeni în lume. Oricum asta este în afara subiectului. Este ceva ce patronul meu vrea în mod deosebit să știe – el a primit niște informații – și hotărâse că domnul Pryde este persoana cea mai indicată să-l ajute. Nu știu dacă pe dumneata te va considera persoana cea mai indicată pentru a-l înlocui. Există un telefon particular aici?

— Da, vă rog!

Femeia merse în biroul interior fără să dea senzația că aerul mohorât din jur i-ar fi făcut vreo impresie. Se întoarse spre Cordelia:

— Îmi pare rău, dar aș dori să fiu sigură. Mă cheamă Elizabeth Leaming și patronul meu este Sir Ronald Callender.

— Ecologistul conservator?

— Nu cred că i-ar face plăcere să vă audă numindu-l astfel. Preferă să i se spună microbiolog, ceea ce și este de fapt. Vă rog, scuzați-mă.

Ea închise ușa ferm. Cordelia se simți dintr-odată slăbită și se așeză la masa cu mașina de scris. Cheile ei, răzlețite ca de obicei în inelul metalic, conturau un model negru familiar pentru ochii obosiți, pentru ca, atingându-le, clinchetul lor să o readucă la realitate. Mângâie marginea mașinii și senzația de rece și calm îi făcu mai bine. Inima îi bătea în piept să se spargă.

— Trebuie să fiu calmă, să-i arăt că sunt calmă după toate astea. Toată prostia asta care simt că mă copleșește este numai din cauza funeraliilor lui Bernie și pentru că am stat prea mult în soare.

Dar speranțele pe care și le făcea deveniră traumatizante; era supărată pe ea însăși pentru toate grijile pe care și le făcea.

Convorbirea telefonică dură numai câteva secunde. Ușa se deschise. Domnișoara Leaming își puneă mânușile.

— Sir Ronald vrea să vă vadă. Puteți veni acum?

Să vină unde? se gândi Cordelia, dar nu întrebă nimic.

— Da, am nevoie de echipament?

Acesta fusese întocmit cu grijă de Bernie sub forma unei truse cu foarfece, echipament pentru prelevarea amprentelor, borcan pentru strângerea probelor. Cordelia nu avusese niciodată prilejul să le folosească.

— Depinde ce înțelegeți prin echipament, dar nu cred. Sir Ronald vrea să vă vadă înainte de a hotărî dacă să vă ofere slujba aceasta sau nu. Asta înseamnă o călătorie cu trenul la Cambridge, dar veți putea fi înapoi, la noapte. Există aici vreo persoană căreia trebuie să-i comunicați asta?

— Nu, sunt numai eu.

— Poate că ar trebui să mă legitimez cumva. Deschise geanta: aveți aici un plic cu antetul meu! Nu sunt neguțător de sclavi, în cazul că m-ați fi crezut așa ceva sau în cazul că sunteți speriată.

— Sunt înfricoșată de un mare număr de lucruri, dar în niciun caz de un presupus neguțător de sclavi, dacă am fost, în niciun caz nu m-ar fi putut liniști o adresă de pe plic. Aș fi insistat să-i telefoniez lui Sir Ronald ca să controlez.

— Poate ți-ar plăcea să o faci? sugerează domnișoara Leaming fără ranchiună.

— Nu!

— Atunci să mergem.

Domnișoara Leaming porni spre ușă. Când ajunseră afară, și Cordelia se întoarse să încuie biroul, vizitatoarea îi arătă carnetelul și creionul care atârnau într-un cui bătut în perete.

— N-ar fi bine să schimbați mesajul?

Cordelia rupse foaia cu mesajul și după un moment de gândire notă:

„Am fost chemată pentru un caz urgent. Băgați pe sub ușă orice mesaj, veți primi răspuns de îndată ce mă voi întoarce.

— Asta, rosti domnișoara Leaming, vă va liniști clienții.

Cordelia se întrebă dacă această remarcă era sarcastică în ciuda tonului detașat. Totuși nu simți că domnișoara Leaming își bate joc de ea și fu surprinsă în fața propriei ei lipse de resentiment, față de modul în care vizitatoarea preluase conducerea. O urmă pe domnișoara Leaming jos pe scări și apoi pe Strada Kingly.

Merseră spre Strada Liverpool și prinseră la timp trenul de șaptesprezece și treizeci și șase de minute spre Cambridge. Domnișoara Leaming cumpără biletul Cordeliei, recuperează de la serviciul de bagaje o mașină de scris portabilă și o servietă cu hârtii, apoi își croi drum spre vagonul de clasa întâi. Spuse:

— Am de lucru în tren, ai ceva de citit?

— E-n ordine. Nici mie nu-mi place trăncăneala când călătoresc. Am *Trompetul major* de Hardy. Am întotdeauna o carte în geantă.

După Bishops Startrord, rămaseră singure în compartiment și dintr-odată domnișoara Leaming își ridică ochii de la lucrul ei, întrebând-o pe Cordelia:

— Cum ai ajuns să lucrezi cu domnul Pryde?

— După ce am terminat școala, am mers să locuiesc împreună cu tatăl meu pe continent. Am călătorit împreună pentru că făcea comerț bun. A murit în mai, anul trecut, la Roma și eu m-am întors acasă. Învățasem ceva stenografie și dactilografie, așa că am căutat un post de secretară, la o agenție specializată în acest sens. Ei m-au trimis la Bernie. După câteva săptămâni, mi-a cerut să-l ajut la unul sau două cazuri. A hotărât să mă instruiască și am acceptat să rămân cu el permanent. Acum două luni m-a făcut asociata lui.

Asta însemna că ea, Cordelia, ridica regulat o leafă și în locul unei recompense oarecare sub forma unei părți egale din profit, pentru un succes oarecare și incert, avea avantajul scutirii de chirie

pentru camera mobilată din casa lui Bernie. El nu o escrocăse cu nimic. Oferta de parteneriat fusese făcută cu o încredere deosebită pe care ea o recunoștea acum, nu ca un premiu, ci ca pe o dovadă de încredere.

— Ce a fost tatăl dumitale?

— A fost un poet marxist itinerant și un revoluționar amator.

— Trebuie să fi avut o copilărie interesantă.

Amintindu-și succesiunea mamelor adoptive, mutările inexplicabile din casă în casă, schimbarea școlilor, fețele aspre ale celor de la Autoritatea Tutelară și disperarea profesorilor de școală întrebându-se ce să facă în timpul vacanțelor cu ea, Cordelia recunoscuse grav și ironic în același timp că a existat întotdeauna un acord între ea și această aserțiune.

— Da, a fost foarte interesantă!

— Și în ce a constat instruirea primită de la domnul Pryde?

— Bernie m-a învățat câteva lucruri pe care el le învățase de la Omucideri: cum să cercetezi locul crimei, câteva elemente de autoapărare, cum să ridici amprente – tot felul de lucruri de soiul ăsta.

— Acestea sunt specializări care mă tem că nu-ți vor fi de prea mare folos în cazul nostru.

Domnișoara Leaming își aplecă iarăși capul peste hârtiile ei și nu mai vorbi până când trenul ajunsese la Cambridge.

•

În afara gării, domnișoara Leaming o tăie scurt prin parcul de mașini și se îndreptă spre o furgonetă mică, neagră. Alături de ea, aștepta țepăn un șofer în uniformă, un tânăr bine făcut, îmbrăcat cu o cămașă albă, deschisă la gât, pantaloni de culoare închisă și cizme înalte, un tânăr pe care domnișoara Leaming îl prezentă scurt și fără explicații „Lunn”. El se înclină scurt ca un fel de salut, de prezentare, dar nu zâmbi. Cordelia îi întinse mâna. Strângerea a fost scurtă dar

puternică, strivindu-i degetele; reținându-și o grimasă de durere, ea văzu un licăr în ochii lui căprui închis și se întrebă dacă neplăcerea aceea i-a fost intenționat provocată. Ochii lui erau într-un anume fel remarcabili, frumoși, umezi ca ochii unui cerb tânăr, cu gene stufoase și cu aceeași privire tremurătoare terorizată de spaima răului din lume. Frumusețea ochilor mai degrabă ascundea celelalte imperfecțiuni. Era, după cum observă Cordelia, un amestec sinistru de alb și negru, cu un gât gros, scurt și umeri puternici pe care pocnea cămașa. Avea pe cap un coif de păr negru, aspru, o față slabă, unsuroasă și o gură umedă nervoasă; fața unui heruvim obscen. Era un om care transpira mult, subțiorile cămășii erau pătate, și petele se întindeau, decolorate, spre curbura spatelui și spre bicepsii ostentativi.

Cordelia văzu că ei trei trebuie să se înghesuie în mașină, în față. Lunn deschise ușa și fără vreun cuvânt amabil spuse:

— Roverul este încă la reparat.

Domnișoara Leaming așteptă în spate și Cordelia fu obligată să intre prima și să se așeze lângă el. Se gândi: „Ei nu se plac unul pe celălalt, iar el nu-mi place nici mie”.

Se întrebă care era poziția lui în casa Ronald Callender. Ghicise deja locul domnișoarei Leaming; nicio secretară obișnuită, cu tot serviciul ei îndelungat, cu tot caracterul atât de indispensabil al muncii ei, nu putea avea aerul acela de autoritate atât de liniștită sau să vorbească despre „patronul meu” cu un ton atât de posesiv și ironic. Totuși cine era Lunn? El nu arăta ca un subordonat, dar nici nu i se părea Cordeliei că poate fi un om de știință. Adevărat, oamenii de știință erau creaturi străine pentru ea. Sora Maria Magdalena era singurul exemplar de felul acesta pe care-l cunoscuse. Sora preda tot ceea ce programa analitică definea în general ca știință: un ghiveci de fizică elementară, chimie și biologie

strânse împreună fără prea multă ceremonie. Materiile științifice erau în general privite cu dezinteres de ordinul Imaculatei Concepțiuni, cu toate că nici artele nu erau predate mai bine. Sora Maria Magdalena fusese întotdeauna o călugăriță timidă, mai în vârstă, cu ochii privind cruciș de după ochelarii cu rame metalice; degetele ei osoase, permanent pătate de substanțele chimice, păreau să le surprindă pe eleve în timpul acelor extraordinare momente de explozie și fum, când experiențele din tuburi și retorte reușeau să se finalizeze. Ea părea mult mai preocupată de demonstrarea incapacității umane de înțelegere a Universului și de atotputernicia legilor dumnezeiești decât de adevărurile științei și, în privința asta, se pare că reușise. Cordelia simți că Sora Maria Magdalena nu i-ar fi putut fi de vreun ajutor în afacerea cu Sir Ronald Callender. Sir Ronald care lansase o adevărată campanie de cercetare în problema teoriei conservării masei cu mult înainte ca aceasta să devină o obsesie obișnuită, care reprezentase țara la Conferința Internațională de Ecologie și care fusese făcut cavaler pentru serviciile sale științifice. Toate acestea erau știute de Cordelia, ca și de restul țării, din emisiunile de la televiziune și din suplimentele săptămânale ale diferitelor ziare. Era un om de știință recunoscut, evitând cu grijă politica, un om care reprezenta pentru națiune dovada concretă a faptului că orice copil sărac poate ajunge sus dacă trage tare. „Cum de s-a gândit el – se întreba Cordelia – să apeleze la serviciile lui Bernie Pryde?”

Nesigură de cât de tare putea fi implicat Lunn în confidențele patronului sau ale domnișoarei Leaming, Cordelia începu cu grijă:

— Cum a ajuns Sir Ronald la Bernie?

— John Bellinger i-a povestit despre el.

Așadar, sosise, în sfârșit, gratificația de la Bellinger. Bernie o așteptase întotdeauna. Cazul

Bellinger fusese cel mai rapid, și probabil unicul său succes. John Bellinger era directorul unei mici firme familiale specializată în instrumente științifice. Cu un an înainte, biroul lui fusese sufocat de o avalanșă de scrisori obscene, și patronul, nevrând să cheme poliția, îi telefonase lui Bernie. Bernie a urmărit colectivul și a rezolvat cazul fără probleme. Autoarea scrisorilor era secretara personală al patronului, o femeie între două vârste, foarte bine văzută. Bellinger a fost foarte recunoscător. După o mulțime de gânduri contradictorii și consultări cu Cordelia, Bernie i-a trimis o notă de plată cu un preț care i-a uimit pe amândoi, dar nota a fost plătită prompt și corect. Banii au menținut agenția o lună întreagă. Bernie spusese: „O să primim o gratificație de pe urma cazului Bellinger, să vezi dacă nu este așa! Totul se poate întâmpla în meseria asta. El a luat numărul nostru pur și simplu din cartea de telefon, dar acum ne va recomanda tuturor prietenilor. Acest caz poate fi începutul unei afaceri mari!”

Și acum, se gândi Cordelia, gratificația lui Bellinger a sosit chiar în ziua înmormântării lui Bernie.

N-a mai pus întrebări și drumul, care n-a durat mai mult de douăzeci de minute, s-a desfășurat în tăcere. Cei trei stăteau înghesuți, unul într-altul, dar se simțeau cumplit de distanțați. La capătul lui Station Road de lângă Monumentul Eroilor căzuți în război, mașina o luă la stânga și în curând ajunseră la țară, în afara orașului. Erau aici câmpuri de porumb tânăr, liziere de pomi lăsând în urmă pete de umbră, sate răzlețe cu case acoperite de paie și vile din pământ roșu înșirate de-a lungul drumului, pajiști întinse printre care Cordelia putea vedea turnurile și turlele din oraș strălucind în apusul soarelui. În cele din urmă, ajunseră într-un alt sat, o fâșie îngustă de ulmi mărginind drumul ca niște ciucuri de perdea, un zid lung, curbat, de

cărămidă roșie, și mașina intră prin porțile de fier deschise. Ajunseseră.

•

Casa era în mod evident în stil georgian, poate nu cel mai bun, dar o construcție solidă, agreabil proporționată și cu acea înfățișare oferită de o arhitectură domestică bună, care așază lucrurile în măsura lor. Cărămida arsă acoperită cu glicină strălucea în soarele înserării și verdele plantei agățătoare făcea ca întreaga casă să pară dintr-odată artificială, ca într-o poză colorată. Era, desigur, o casă de familie, o casă în care ar fi trebuit să te simți bine. Dar acum o tăcere grea se lăsase asupra ei și șirurile de ferestre elegant proporționate păreau ochi goliți de orice.

Lunn, care condusesese repede dar atent, trase mașina la peron. Stătu pe scaunul lui până când cele două femei coborâră și apoi duse mașina în spatele casei. Când coborî din mașină, Cordelia văzu un șir de clădiri mai joase, având în vârf mici foișoare ornamentale, pe care ea le luase drept grajduri sau garaje.

Prin poarta larg arcuită văzu că pământul se întindea într-o pantă domoală până departe dând impresia unui loc liniștit, a unui sat din apropiere de Cambridge, cu pământ semănat cu verdeață și populat cu cerbi tineri, simboluri ale acestei veri timpurii. Domnișoara Leaming spuse:

— Grupul de grajduri a fost transformat în laboratoare. Cele mai multe din partea de est sunt din sticlă, rezultatul muncii atente a unui arhitect suedez, funcțional, dar și atractiv totodată.

Pentru prima dată de când cele două femei se întâlniseră, vocea ei părea interesată de ceva, aproape entuziasmată.

Ușa din față era deschisă. Cordelia intră într-un hol mare, lambrizat, cu o scară ce urca spre stânga și un cămin de piatră, cu marginile rotunjite în partea dreaptă. Era conștientă de mirosul de trandafiri și lavandă care plutea în aer, de bogăția

covoarelor strălucind pe podeaua de lemn proaspăt lustruită, de tic-tacul discret al pendulei.

Domnișoara Leaming porni spre o ușă din fața celei de la intrare. Intrară într-un birou, o cameră elegantă căptușită cu cărți, cu vederea spre o pajiște largă, urmată de un scut de pomi. În fața ușilor din sticlă, era un birou în stil georgian și în spatele biroului era așezat un bărbat.

Cordelia îi văzuse fotografia în ziare, așa că știa la ce să se aștepte. Dar el devenise dintr-odată mai mic și mai impresionant decât își imaginase. Știa că fusese fascinată de autoritatea, inteligența deosebită și puterea care apăreau clar ca trăsături fizice. Dar când el se ridică de pe locul lui și o invită să se așeze arătându-i un scaun, văzu că este mult mai fragil decât apărea în fotografii, că umerii săi largi și capul impunător îl făceau să pară disproporționat. Avea o față cu trăsături drepte, sensibilă, cu un nas bine conturat, ochi adânci cu gene mătăsoase și mobile, o gură fermă. Părul său negru, înspicat cu fire albe, cădea până aproape de sprâncene. Fața lui era umbrită de oboseală și când Cordelia veni mai aproape, putu să observe un nerv zvâcnind pe tâmpla stângă și câteva imperceptibile pete în venele irisului ochilor să-i adânci. Dar corpul său compact, atât de energic și pătruns de o vigoare latentă, nu făcea nicio concesie oboselii. Ținea capul drept, cu aroganță, privirea era tăioasă și precaută, pleoapele grele. Mai presus de orice, el reprezenta succesul. Cordelia văzuse această privire înainte, o intuise din spatele mulțimii, ca scrutătoare, faimoasă și recunoscută drept un drum sigur spre succes, o privire strălucitoare din care nu se vedeau boala sau oboseala celui care știa să se bucure de propria putere.

Domnișoara Leaming îi spuse:

— Asta este tot ce a mai rămas din Agenția de Detectivi Pryde: domnișoara Cordelia Gray.

Privirea tăioasă a ochilor se întoarse spre Cordelia.

— Am angajat un Pryde pentru ceea ce avem de făcut. Nu este așa?

Cordelia obosită de călătorie, la capătul unei zile îngrozitoare, nu era capabilă de glume privitoare la bietul Bernie sau de jocuri de cuvinte. Spuse:

— Sir Ronald, am venit aici pentru că secretara dumneavoastră mi-a spus că vreți să mă angajați. Dacă dânsa a greșit, aş fi bucuroasă s-o ştiu cât mai repede ca să mă pot întoarce la Londra.

— Nu este secretara mea şi nici nu a greşit cu nimic. Trebuie să-mi scuzi impoliteţea; este puţin deconcertant să aştepţi un fost poliţist şi să apari dumneata. Nu mă plâng că n-ai putea face totul bine. Care este comisionul dumatăle?

Întrebarea suna într-un fel ofensiv, dar, de fapt, nu ascundea nimic. Cordelia spuse puţin cam prea repede, puţin cam prea veselă:

— Cinci lire pe zi plus cheltuielile, dar vom încerca să facem cât mai puţine posibil. Desigur că în acest timp nu mă voi ocupa de niciun alt client în afară de dumneavoastră; asta până când toată treaba va fi rezolvată.

— Şi ai un alt client?

— Nu chiar în clipa asta, dar oricând s-ar putea să se ivească.

Apoi adăugă repede:

— Avem principii serioase. Ştim ce înseamnă *fairplay*. Dacă voi hotărî, în orice stadiu al investigaţiei, că nu merg mai departe, veţi avea în întregime toate informaţiile pe care le-am obţinut până în acel punct. Dacă voi hotărî să nu vă divulg informaţiile, atunci nu voi percepe nicio taxă pentru treaba deja făcută.

Acesta fusese unul din principiile lui Bernie. Era un om plin de principii. Chiar atunci când nu avea poate niciun caz pe săptămână, era fericit să se opună acelui sistem de a umfla totul în faţa clientului, de a-i spune mai puţin decât întregul

adevăr, de a-i arăta ce descoperise și ce nu, din momentul în care poliția intrase în încurcătură, și nu era niciodată de acord cu acea etică prin care se cerea minciuna în serviciul adevărului. „Niciun fel de găinării din astea cu microfoane ascunse”, obișnuia Bernie să spună. „Mă voi opune întotdeauna aparatelor de ascultare și nu ne vom amesteca niciodată în afaceri de sabotaj industrial”.

Nici tentația nu fusese prea mare. Ei nu aveau echipament de ascultare, iar dacă ar fi avut n-ar fi știut să-l folosească, și-n același timp Bernie nu fusese niciodată invitat să se ocupe de vreun caz de sabotaj industrial.

Sir Ronald spuse:

— Și asta sună foarte rezonabil, dar nu cred că munca pentru care v-am angajat ar putea să vă provoace vreo criză de conștiință. Este totul foarte simplu. Acum optsprezece zile, fiul meu s-a spânzurat. Vreau să știu de ce. Poți afla dumneata?

— Mi-ar plăcea să încerc, Sir Ronald.

— Cred că ai nevoie de câteva informații despre Mark. Domnișoara Leaming va dactilografia pentru dumneata datele necesare, apoi le veți citi și ne veți cere ce veți mai avea nevoie.

— Mi-ar plăcea să-mi spuneți dumneavoastră înșivă, dacă se poate.

— Este chiar necesar?

— Mi-ar fi de mare ajutor.

El se așeză iarăși în scaun și luă un ciot de creion pe care începu să-l răsucescă în mână. După un moment de tăcere, îl băgă total absent în buzunar. Fără să privească la ea, începu să povestească.

— Fiul meu Mark a împlinit douăzeci și unu de ani anul acesta, la 25 aprilie. Studia istoria la Cambridge, în vechiul meu colegiu, și era în ultimul an. Acum cinci săptămâni, fără să mă avertizeze, a părăsit universitatea și și-a luat o slujbă de grădinar la maiorul Markland, care locuia

într-o casă numită Summertrees⁴¹¹, în afara Duxford-ului. Mark nu mi-a dat nicio explicație, nici atunci, nici mai târziu. Trăia singur într-o căsuță pe pământul maiorului Markland. Optsprezece zile mai târziu, el a fost găsit, de către sora patronului său, atârând cu gâtul într-o curea înnodată de un cârlig din plafonul camerei de zi. Verdictul a fost că și-a luat viața din cauza unui dezechilibru mintal. Nu știu prea multe despre ceea ce gândea băiatul meu, dar resping acest eufemism comod. Era o persoană rațională și a avut un motiv să facă ce-a făcut. Vreau să știu ce a fost.

Domnișoara Leaming, care privise în grădină prin ușile de sticlă, se întoarse brusc și spuse cu vehemență:

— Veșnica dorință de a ști! E ca și cum ne-am uita pe gaura cheii. Dacă el ar fi vrut să știm, ne-ar fi spus-o.

Sir Ronald interveni:

— Nu sunt pregătit să plutesc în incertitudine. Fiul meu este mort. Fiul meu. Dacă sunt într-un fel responsabil, vreau să știu. Dacă altcineva este responsabil, vreau să știu cine și de ce.

Cordelia îi privi pe amândoi și întreabă:

— A lăsat ceva scris?

— A lăsat un bilet, dar nu o explicație. A fost găsit în mașina de scris.

Domnișoara Leaming începu să vorbească cu voce calmă: „Jos se deschide sub noi o nemărginită genune ca un cer de infern, iar noi ne țineam de rădăcinile copacilor și atârnam deasupra acestei imensități. Ci eu am spus: «Dacă ești bun hai să ne încredem acestei genuni și să vedem dacă este și aici o providență!»”.

Vocea aspră, ciudată, adâncă, ajunsese la capătul lecturii. O vreme tăcură. Apoi Sir Ronald sparse tăcerea:

— Dorești să fii detectiv, domnișoară Gray. Ce deduci din asta?

— Că fiul dumneavoastră citea William Blake. Nu este un pasaj din *Căsătoria Cerului cu Iadul*?

Sir Ronald și domnișoara Leaming schimbă o privire. Sir Ronald spuse:

— Așa am spus și eu!

Cordelia se gândi că îndemnul blând, lipsit de emfază al lui Blake, evlavia violenței sau disperării, era mai apropiat sinuciderii prin înec sau prin otrăvă – un mod ceremonios de a pluti ori de a te scufunda în uitare – decât trauma spânzurării. Și totuși exista o analogie a căderii, a lansării de sine în gol. Dar aceasta era numai speculația unei fantezii indulgente. El alesese Blake; el alesese spânzurătoarea. Probabil nu i s-a oferit un alt mijloc mai blând de a o face; probabil a reacționat la primul impuls. Ce obișnuia să spună întotdeauna Super-ul? „Nu faceți niciodată teorie înaintea faptelor voastre”. Trebuia să arunce o privire în căsuța aceea.

Sir Ronald spuse cu o urmă de nerăbdare:

— Ei bine, nu vrei să iei cazul?

Cordelia privi la domnișoara Leaming, dar aceasta îi evită privirea.

— Vreau foarte mult. Mă întrebam dacă dumneavoastră ați dori într-adevăr să-l iau.

— Ți l-am oferit doar! Ai grijă de dumneata și de propriile dumitale responsabilități; nu te preocupa de gândurile altora.

— Nu aveți nimic altceva să-mi spuneți? Lucruri obișnuite. Fiul dumneavoastră avea o sănătate bună? Părea să aibă necazuri cu slujba, cu dragostea, cu banii?

— Mark ar fi moștenit o avere considerabilă de la bunicul lui dinspre mamă, când ar fi împlinit douăzeci și cinci de ani. Până atunci, el primea o alocație adecvată de la mine, dar de la data părăsirii colegiului a dat instrucțiuni precise directorului băncii ca banii să fie transferați înapoi în contul meu. Probabil că în ultimele luni din viața lui, a trăit din ce a câștigat. După moartea lui

n-am auzit de nicio boală pe care s-o fi avut, iar coordonatorul muncii sale la universitate mi-a spus că rezultatele lui erau satisfăcătoare. Eu, desigur, nu știu nimic despre asta. El nu mi-a făcut niciodată confidențe în ceea ce privește afacerile sale amoroase. Oricum, presupun că era heterosexual.

Domnișoara Leaming se întoarse de la fereastra prin care contempla grădina. Întinse mâinile într-un gest care putea să însemne la fel de bine resemnare sau disperare:

— Noi n-am știut nimic, absolut nimic despre el! Așa că de ce credeți că am așteptat să moară și să aflăm după aceea?

— Și prietenii săi? întrebă repede Cordelia.

— Veneau rar să-l viziteze aici, dar am recunoscut doi dintre ei la anchetă și la funeralii: Hugo Tilling, coleg al lui de colegiu, și sora sa care studiază psihologia la New Hall. Îți amintești numele ei, Eliza?

— Sofia, Sofia Tilling. Mark a adus-o o dată sau de două ori la cină.

— Ați putea să-mi spuneți ceva despre copilăria fiului dumneavoastră? Unde și-a făcut școala în primii ani?

— A mers întâi la o școală primară pregătitoare când avea cinci ani, apoi la o școală primară. Nu puteam să am un copil aici, alergând și scotocind prin laborator. Mai târziu, așa cum dorea mama sa – ea a murit când Mark avea nouă luni –, el a urmat cursurile Fundației Woodard. Soția mea a fost ceea ce cred eu că se numește o adevărată credincioasă anglicană și dorea ca băiatul ei să fie educat în aceeași tradiție. După câte știu, acest lucru nu a avut efecte proaste asupra lui.

— A fost fericit la școala primară?

— Cred că a fost atât de fericit cât sunt cei mai mulți băieți de opt ani, ceea ce înseamnă că se simțea mizerabil în cea mai mare parte a timpului,

dar această stare se amesteca, uneori, cu perioade de libertate. Sunt toate aceste lucruri relevante?

— Orice poate fi. Trebuie să încerc să aflu cât mai multe despre el.

Oare ce o învățase disprețuitorul, înțeleptul și supermanul ei șef? „Încearcă să cunoști persoana moartă. Nimic în legătură cu aceasta nu este trivial, ori lipsit de importanță. Oamenii morți pot vorbi. Ei te pot conduce direct la ucigașul lor”. Numai că acum, desigur, nu exista un ucigaș. Ea spuse:

— V-aș fi recunoscătoare dacă domnișoara Leaming ar putea să-mi bată la mașină aceste informații pe care mi le-ați dat și să adauge numele colegiului și al profesorului lui. V-aș mai ruga, dacă se poate, să am o notă semnată de dumneavoastră prin care să fiu autorizată să fac anchetele.

El se aplecă spre sertarul din stânga al biroului, scoase o foaie de hârtie și scrisese ceva pe ea, apoi o dădu Cordeliei. Pe antetul tipărit ea citi: Sir Ronald Callender, F.R.C., Garforth House, Cambridgeshire. Dedesubt el scrisese: „Domnișoara Cordelia Gray este autorizată de mine să facă anchetă în privința morții fiului meu Mark Callender, la data de 26 mai”. Semnase și datase. O întrebă:

— Mai este și altceva?

— Ați sugerat posibilitatea ca cineva să fie responsabil de moartea fiului dumneavoastră. Sunteți nemulțumit de verdict?

— Verdictul este în concordantă cu evidențele și cu ceea ce se poate aștepta de la un verdict. O curte de legi nu este constituită ca să stabilească adevărul. Te-am angajat pe dumneata pentru asta. Mai ai nevoie de altceva? Nu cred că te mai pot ajuta cu o informație.

— Aș vrea să văd o fotografie a lui.

Cei doi se uitară unul la celălalt încurcați. El îi spuse domnișoarei Leaming:

— O fotografie. Avem o fotografie, Eliza?

— Există pașaportul lui undeva, dar nu știu unde. Am o fotografie pe care i-am făcut-o în grădină vara trecută. Cred că arată destul de clar. Mă duc să o aduc.

Ea ieși din cameră, și Cordelia spuse:

— Aș mai vrea să-i văd camera, dacă se poate. Presupun că stătea aici în timpul vacanțelor.

— Numai ocazional, dar desigur că avea camera lui aici. Am să v-o arăt.

Camera era la al doilea etaj, în spate. Odată ajunși înăuntru, Sir Ronald o ignoră cu totul pe Cordelia. El merse spre fereastră și începu să privească pajiștile de afară ca și cum nici ea, nici camera nu ar fi prezentat niciun fel de interes pentru el. Camera nu-i spunea Cordeliei nimic despre adultul Mark. Era mobilată simplu, o cameră de băiat de școală și arăta ca și cum foarte puține s-ar fi schimbat în ultimii zece ani. Există acolo, lângă un perete, un bufet scund, alb, cu un șir de jucării obișnuite pentru orice copil; un urs cu blana jumulită și cu un ochi scos; trenuri și camioane din lemn vopsit; o arcă a lui Noe, pe puntea căreia țopăiau animalele cu picioare lungi făcându-i să zâmbească încântați pe Noe și pe soția sa; o barcă cu pânze îngălbenite de vreme; o arbaletă miniaturală. Deasupra jucăriilor, erau două șiruri de cărți. Cordelia se aplecă să le examineze. Erau cărțile obișnuite ale copiilor din clasele mijlocii, aprobate și acceptate din generație în generație, cunoscute prin tradiție de fiecare dădacă și de fiecare mamă. Cordelia le avusese târziu, ca adultă; ele nu-și găsiseră loc în zâmbetele amuzante și în copilăria dominată de televiziune. Întrebă:

— Ce puteți spune despre cărțile mai recente?

— Sunt în cutii în pivniță. El ni le-a trimis să le depozităm când a părăsit colegiul, dar noi nu am avut timp să le despachetăm. Ni s-a părut un lucru fără rost.

Lângă pat era o masă rotundă și pe ea o lampă și o piatră de mare rotundă, strălucitoare, o comoară găsită, probabil, și culeasă de pe o plajă de vacanță. Sir Ronald o atinse ușor cu degetele lui nervoase și apoi începu să o rostogolească sub palmă pe suprafața mesei. Apoi, aparent fără niciun gând, o băgă în buzunar.

— Bine, spuse el, putem coborî?

La capătul scărilor, o întâlniră pe domnișoara Leaming. Ea privea în sus spre ei în timp ce coborau încet, alături. Privirea ei era atât de intens întrebătoare, încât Cordelia aștepta aproape tremurătoare să-i vorbească. Ea însă se întoarse, ridică plictisită din umeri și tot ceea ce spuse fu rostit în grabă:

— Am găsit fotografia. Aș dori să mi-o înapoiezi când totul se va termina. Am pus-o într-un plic împreună cu biletul. Nu există un tren rapid spre Londra până la nouă și treizeci și șapte așa că probabil vei rămâne cu noi la masă.

•

Masa de seară care a urmat a fost interesantă și mai degrabă o experiență ciudată: cina în sine, un amestec de formal și firesc, pe care Cordelia îl simțea a fi rezultatul unui efort conștient mai degrabă decât al unei simple întâmplări. Ea simți, de fapt, că scopul acesteia era să-i strângă împreună pe toți cei care lucrau aici, era masa unei corporații, la capătul unei zile de muncă, sau un ritual impus, un soi de ceremonie cum se practică la diverse companii, dar nu era tocmai sigură. Participanții erau zece: Sir Ronald Callender, domnișoara Leaming, Chris Lunn, un profesor american al cărui nume imposibil de pronunțat l-a uitat imediat după ce i-a fost prezentat și cinci oameni de știință tineri. Toți bărbații, inclusiv Lunn, erau în haine de seară, și domnișoara Leaming purta o fustă lungă de satin, multicolor și o bluză fără mâneci. Bogăția de tonuri albastrii, verzi și roșii strălucea și se schimba la lumina

lumânărilor în timp ce se mișca, accentuându-i paloarea argintie a părului și lipsa de culoare a pielii. Cordelia fusese mai degrabă încurcată atunci când gazdele o lăsaseră în camera de jos și urcaseră să se schimbe. Ar fi dorit să aibă ceva mai competitiv decât fusta ei caraghioasă și bluza verde, fiind la vârsta la care punea mai mare preț pe eleganță decât pe tinerețe.

I se oferise dormitorul domnișoarei Leaming ca să se aranjeze și fusese intrigată de eleganța și simplitatea mobilierului în contrast cu opulența băii alăturate. Cercetându-și fața obosită în oglindă și folosindu-și rujul, ea își dori dintr-odată un fard pentru ochi ca să-și umbrească pleoapele. Dintr-un impuls, dar și cu un sentiment de vinovăție, ea trase sertarul mesei de toaletă. Era plin cu o mulțime de farduri: rujuri vechi în culori demodate, flacoane de cremă pe jumătate goale, creioane de ochi, mixturi uscate, sticle pe jumătate folosite și ele, cu tot felul de esențe. Scotoci înăuntru și reuși să găsească un creion, care datorită faptului că era greu de șters, făcu liniile nu tocmai perfecte. Efectul a fost bizar, dar șocant. Ea nu se putea compara cu domnișoara Leaming, dar cel puțin arăta cu cinci ani mai în vârstă. Dezordinea din sertar a surprins-o și cu greu a rezistat tentației de a se uita în șifonier și în celelalte sertare să vadă dacă sunt în aceeași situație. Cât de inconsistentă și de interesantă este ființa umană! Se gândi cu uimire că o femeie atât de elegantă și competentă se complăcea să trăiască într-o astfel de dezordine.

Sufrageria era în partea din față a casei. Domnișoara Leaming a plasat-o pe Cordelia între ea și Lunn, un loc care-i oferea puține perspective pentru o conversație plăcută. Ceilalți s-au așezat unde au vrut. Contrastul dintre simplitate și eleganță apărea din aranjamentul mesei. Nu exista lumină artificială, și cele trei sfeșnice de argint cu luminări erau puse pe masă la distanțe regulate.

Între ele, erau patru carafe cu vin, carafe din sticlă verde, groasă, cu marginile răsucite, așa cum văzuse Cordelia în restaurantele ieftine italiene. Suporturile de sub farfurii erau din plută, iar tacâmurile erau din argint vechi. Florile erau puse în boluri mici, aranjate nu prea grijuliu, arătând ca și când ar fi fost smulse din grădină de o furtună, flori pe care le-a rupt vântul și cineva s-a gândit că e bine să le pună în apă.

Tinerii arătau stingheri în jachetele lor de seară, nimic din ținuta lor nu dovedea că să bucură de propriul succes sau de inteligența pe care o aveau, hainele apăreau ca și cum ar fi fost luate dintr-un magazin de mână a doua sau închiriate pentru a participa la un bal mascat. Cordelia era surprinsă de tinerețea lor, ghici că numai unul dintre ei avea peste treizeci de ani. Trei dintre ei, bărbați tineri, dezordonati, vorbăreți, neobosiți, cu voci puternice nu ținură cont de Cordelia după ce fuseseră prezentați. Alți doi erau mai liniștiți, și unul dintre ei, un băiat înalt, brunet, cu trăsături puternice și neregulate îi zâmbi din partea cealaltă a mesei ca și cum i-ar fi plăcut să stea de vorbă cu ea.

Cina fu adusă de un servitor italian și de soția sa, care lăsau felurile gătite pe farfurii fierbinți, pe o masă alăturată. Mâncarea era bună și mirosea incredibil de apetisant pentru Cordelia, care nu realizase până atunci cât de flămândă fusese. Era acolo un platou cu o grămadă de orez strălucitor, un vas cu vițel pregătit cu un sos bogat de ciuperci, un bol de spanac. În fața acestuia erau gustările reci: șuncă, cotlet și un amestec interesant de salate și de fructe. Convivii se serveau singuri, aducându-și farfuriile la masă, combinându-și așa cum doreau mâncarea caldă și rece. Tinerii cercetători își umplură cu vârf farfuriile și Cordelia le urmă exemplul.

Ea manifestă puțin interes față de conversația lor, observând însă că aceștia vorbeau în primul rând despre știință și sesizând că Lunn, cu toate că

vorbea mai puțin decât alții, vorbea ca egalul lor. Se gândi că el ar fi putut să arate ridicol în haina lui de seară, fixă pe corp, dar surprinzător, el arăta cel mai puțin stânjenit, părând cea de-a doua personalitate puternică din cameră. Cordelia încercă să analizeze de ce era așa, dar nu fu în stare. El mânca încet, cu atenție deosebită pentru aranjamentul mâncării pe farfurie, și, din timp în timp, zâmbea în secret privind paharul cu vin.

La celălalt capăt al mesei, Sir Ronald curăța un măr vorbindu-i unui musafir și înclinându-și capul. Cojile verzi alunecau subțiri peste degetele lui prelungi și se rostogoleau jos în farfurie. Cordelia privi spre domnișoara Leaming: aceasta se uita la Sir Ronald cu o atenție atât de concentrată și de speculativă, încât Cordelia simți că toate privirile erau irezistibil atrase de acea mască palidă și disprețuitoare. Apoi domnișoara Leaming păru să își dea seama că era privită și se întoarse spre Cordelia.

— Când am călătorit aici împreună, citeai Hardy. Ți place?

— Foarte mult, dar mai mult îmi place Jane Austen.

— Atunci trebuie să încerci să-ți găsești timp să vizitezi muzeul „Fitzwilliam” din Cambridge. Au acolo o scrisoare scrisă de Jane Austen. Cred că ai s-o găsești interesantă.

Ea vorbi cu strălucirea controlată, artificială a unei gazde, încercând să găsească un subiect interesant pentru un musafir dificil. Cordelia, cu gura plină de vițel și ciuperci, se întreba cum poate să-i răspundă și în același timp să-și termine masa. Din fericire, profesorul american prinse cuvântul „Fitzwilliam” și acum părăsise masa ca să întrebe despre colecția de ceramică a muzeului, de care aparent era interesat. Conversația deveni generală.

Domnișoara Leaming fu cea care o conduse de data asta pe Cordelia la gara Audley End în loc de Cambridge; nu dăduse nicio motivare schimbării.

N-au vorbit despre caz în timpul drumului. Cordelia era epuizată de oboseală, mâncare și vin și-și permise să fie fermă și să se urce în tren fără să mai încerce să obțină o altă informație.

Când trenul se puse în mișcare, degetele ei obosite desfăcură tremurând plicul alb pe care domnișoara Leaming i-l dăduse, scoase biletul dinăuntru și îl citi. Era bătut la mașină, corect, dar spunea mult mai puțin decât aflase ea deja. Înăuntru era și fotografia. Văzu poza unui băiat visător, cu capul pe jumătate întors spre obiectiv, cu o mână apărându-și ochii de soare. Purta blugi, o vestă și era pe jumătate întins pe pajiște, cu o grămadă de cărți lângă el. Poate că el lucrase acolo sub pomi când ea l-a strigat de la ușa de sticlă, având aparatul în mână și cerându-i imperios să zâmbească. Fotografia nu-i spunea Cordeliei nimic, exceptând faptul că, măcar în acea secundă imortalizată, el știuse să fie fericit. Puse fotografia înapoi în plic și, împreunându-și mâinile protector deasupra lui, Cordelia adormi.

2.

În dimineața următoare, Cordelia părăsi Cremona Road înainte de ora șapte. În ciuda oboselii din noaptea precedentă, își făcu atent toate pregătirile înainte de a se culca, pregătiri care nu-i luaseră prea mult. Așa cum o învățase Bernie, controlă sistematic trusa criminalistică, o preocupare lipsită de sens atâta timp cât nu se întâmplase nimic de când i-o dăduse Bernie, ca o sărbătorire a asocierii lor; acesta era primul ei caz. Aranjă polaroidul, alege hărțile pentru drum, din tot amestecul de lucruri aruncate de-a valma prin biroul lui, scutură sacul de dormit și îl făcu sul; își umplu sacoșa de călătorie cu câteva conserve din rezerva lui Bernie, cutii cu supă și fasole gata pregătite; în final, hotărî să ia câteva extrase din cartea de medicină legală a profesorului Simpson și aparatul ei de radio portabil, marca Hacker, și controlă din nou tot echipamentul. Găsi un bloc-notes nou, pe care scrise *Cazul Mark Callender*, apoi rulă ultimele pagini în sus, pregătindu-le pentru evidența cheltuielilor. Aceste preliminarii fuseseră întotdeauna partea cea mai plăcută din munca de cercetare a unui caz în raport cu slăbiciunile și strângerea firimiturilor murdare care apăreau după aceea.

În final, se hotărî asupra hainelor. Dacă vremea continua să fie la fel de caniculară, taiorul ei, cumpărat după un lung șir de economii și foarte potrivit pentru întreprinderile care aveau să urmeze, ar fi putut fi incomod, deși trebuia să-l întâlnească pe conducătorul colegiului și demnitatea profesională ar fi fost știrbită de o îmbrăcăminte inadecvată. Așa că se decise să călătorească în fusta ei cafenie, de piele, cu un tricou cu mâneci scurte și își împachetă blugii și un pulover mai călduros pentru lucrul în aer liber. Cordeliei îi plăceau hainele, se bucura cumpărându-le, dar era

suficient de atentă în privința lor, o preocupare circumscrisă mai puțin sărăciei cât nevoii obsesive de a-și putea împacheta întreaga garderobă și a-și lua zborul în orice moment.

Odată scăpată de tentaculele din nordul Londrei, Cordelia se bucură conducându-și mașina. Mini turuia de-a lungul drumului și ea se gândi că niciodată mașina nu-i mersese atât de bine. Îi plăceau întinderile din afara Londrei de est, străzile uriașe ale târgurilor, felul în care câmpurile semănate creșteau nestânjenite pe marginea drumului, libertatea pe care ți-o oferea orizontul deschis al imensității cerului. Viața la țară se potrivea foarte bine cu felul ei de viață. Îi părea rău după Bernie, ducea lipsa prieteniei lui sincere și dezinteresate, dar, într-un anumit sens, acesta era primul ei caz și era fericită să-l abordeze de una singură. Era unul dintre acelea pe care ea credea că le poate rezolva. Nici n-o dezamăgea, nici nu o îngrozea. Conducând fericită prin soarele de țară, având tot echipamentul așezat cu grijă în portbagaj, era plină de o speranță euforică.

Când, în sfârșit, ajunse în satul Daxford, prima ei dificultate a fost să găsească Summertrees. Maiorul Markland era în aparență un om care credea foarte mult în importanta sa și din cauza aceasta omisese numele drumului către adresa lui. Dar a doua persoană oprită și întrebată a fost un țăran destul de amabil ca să-i arate drumul, luându-și atât de multe asigurări în indicarea acestuia ca și cum s-ar fi temut să dea un răspuns direct.

Cordelia trebui să găsească mai întâi locul respectiv, dar după o bucată de drum se întoarce și conduse mașina înapoi câteva mile deoarece trecuse deja pe lângă Summertrees.

Aceasta era, în sfârșit, casa. Era o clădire mare în stil victorian, din cărămidă roșie, așezată solid în spatele unei fântâni, cu un gazon imens, verde, între porțile din lemn, larg deschise, ducând la

ieșirea spre stradă. Cordelia se întrebă de ce cineva anume a vrut să construiască o casă atât de îngrozitor de urâtă, sau de ce, luând decizia să facă treaba asta, așezase această monstruozitate în mijlocul satului. Poate că ea reproducea o casă mai veche mult mai plăcută. Își conduse Mini-ul pe iarbă, dar de la o oarecare distanță de poartă continuă drumul pe jos. Grădina se potrivea cu casa: era absolut desăvârșită din punctul de vedere al artificialității și exagerat de bine întreținută. Chiar și florile de stâncă înmugureau ca niște excrescențe morbide, la distanțe calculate cu grijă, între pietrele terasei. Erau două straturi rectangulare pe pajiște, fiecare dintre ele plantate cu arbuști de trandafiri roșii și mărginite alternativ cu lobelia și alyssum. Totul arăta ca o paradă patriotică într-o grădină publică. Cordelia simți lipsa unui bazin cu apă.

Ușa din față era deschisă, oferind vederii un hol întunecat, vopsit pe jumătate în cafeniu. Înainte ca intenția Cordeliei de a suna să se desăvârșească, o femeie în vârstă dădu colțul casei, împingând o roabă plină cu lanț. În ciuda căldurii, purta cizme Wellington, un pulover, o fustă lungă de tweed și o eșarfă îi lega capul de jur-împrejur. Când o văzu pe Cordelia, lăsă roaba și spuse:

— Oh, bună dimineța. Bănuiesc că ați venit de la biserică în legătură cu bazarul.

— Nu, nu cu bazarul. Sunt din partea lui Sir Ronald Callender. Este ceva în legătură cu fiul său.

— Atunci bănuiesc că ați venit să-i luați lucrurile. Noi toți ne-ntrebam când va avea de gând Sir Ronald să trimită după ele. Toate sunt încă în căsuță. Nu am mai coborât acolo de când a murit Mark. După cum știți, noi îl strigam Mark. Ei bine, el nu ne-a spus niciodată cine era sau cine ar fi putut să fie.

— Nu e vorba de lucrurile lui Mark. Vreau să vorbesc despre el. Sir Ronald m-a trimis aici. M-a

angajat ca să încerc să aflu într-un fel de ce s-a sinucis. Numele meu este Cordelia Gray.

Știrea păru mai mult s-o pună în încurcătură decât s-o liniștească. Ea clipi spre Cordelia rapid, aproape stupid și se sprijini de brațele roabei ca de un suport absolut necesar.

— Cordelia Gray? Atunci nu ne-am întâlnit până acuma, nu-i așa? Nu cred că am cunoscut vreo Cordelia Gray. Poate că ar fi mai bine să intrați în salon și să vorbiți cu soțul și cumnata mea.

Lăsă roaba acolo unde era, în mijlocul aleii, și o conduse spre casă trăgându-și basmaua din cap și aranjându-și părul. Cordelia o urmări prin holul sărăcăcios mobilat, mirosind a soluție de lustruit podeaua, cu un cuier greu de stejar în care atârnavu bastoane, umbrele și pardesie, spre o cameră din spatele casei.

Era o cameră oribilă, rău proporționată, lipsită de cărți, mobilată cu o lipsă totală de gust. O canapea uriașă cu un desen respingător, două fotolii care încadrau căminul și o masă din mahon cu un singur picior, cu ornamentații curbate, care ocupau mijlocul camerei constituiau piesele principale. În rest, mai era foarte puțină mobilă. Singurele fotografii reprezentau grupuri cu fețe palide, cu fețe prelungi, prea mici pentru a putea fi identificate, oameni pozând anonimi, în linie dreaptă în fața aparatului. Una era o fotografie de regiment, alta avea un șir de vâsle încrucișate deasupra unui șir de adolescenți purtând șepci turtite și bluze în dungii.

În ciuda arșitei zilei, camera era lipsită de soare și răcoroasă. Ușile din sticlă erau deschise. Pe pajiște, afară, erau grupate: un balansoar cu un baldachin cu ciucuri, trei scaune îmbrăcate cu perne din creton albastru țipător, fiecare cu propriul scăunel de picioare, o masă din lemn placată cu ceramică. Păreau să facă parte din decorul unei piese de teatru în care regizorul o cam

luase razna. Tot mobilierul grădinii arăta nou și nefolosit. Cordelia se întreba de ce familia se plictisește stând înăuntru într-o dimineață de vară, în timp ce pajiștea era cu mult mai confortabil aranjată.

Doamna Markland o prezintă pe Cordelia strângându-i brațul într-un gest larg care ar fi putut însemna un fel de abandonare și spuse către asistentă:

— Domnișoara Cordelia Gray. Nu este în legătură cu bazarul pentru biserică.

Cordelia se miră de asemănarea dintre soț, soție și domnișoara Markland. Toți trei îi aminteau de figurile unor cai. Aveau fețe lungi, osoase, guri subțiri deasupra unor bărbii puternice și pătrate, ochi complet neatrăgători, abia întredeschiși, păr aspru, urât, care femeilor le cădea în franjuri groase până deasupra ochilor. Maiorul Markland bea cafea dintr-o ceașcă imensă, albă, cu multe pete de jur-împrejur și pe marginea de sus, pusă pe o tavă rotundă de metal. Domnișoara Markland tricota, o ocupație pe care Cordelia o simțea vag nepotrivită cu dimineața de vară.

Cele două fețe, neprietenoase, parțial curioase o priviră distant. Domnișoara Markland putea tricota fără să privească andrelele, talent care-i permitea să o fixeze pe Cordelia cu privirea ei tăioasă, inchizitorială. Invitată de maiorul Markland să stea jos, Cordelia se așeză pe marginea canapelei așteptând ca perna să scoată un sunet ascuțit când va fi presată de greutate. Canapeaua i se păru neașteptat de tare. Își compusese o figură în care se amestecau seriozitatea și eficiența și ceva favorabil părea să plutească spre ea, de undeva din dreapta, dar era sigură că nu putea prinde acest ceva. Cum stătea acolo cu genunchii apropiați, cu geanta de umăr lăsată jos la picioare, fu nefericită să se găsească mai mult în postura unei adolescente de șaptesprezece ani, nerăbdătoare în fața primului ei interviu, decât în cea a unei mature femei de

afaceri, proprietar unic al Agenției de Detectivi Pryde.

Ea îi întinse maiorului împuternicirea dată de Sir Ronald și spuse cu o notă de autoritate:

— Sir Ronald a fost foarte îndurerat din pricina dumneavoastră. Vreau să spun că a fost îngrozitor pentru dumneavoastră ca lucrurile să se întâmple aici, pe proprietatea dumneavoastră, când ați fost atât de buni să-i găsiți lui Mark exact slujba care-i plăcea. Tatăl său speră că nu mai este nevoie să se vorbească despre asta; el vrea doar să știe ce l-a făcut pe fiul său să se sinucidă.

— Și te-a trimis pe dumneata?

Vocea domnișoarei Markland era un amestec de neîncredere, amuzament și nemulțumire. Cordelia nu sesiză grosolănia. Ea simți că domnișoara Markland are o problemă. Dădu ceea ce considera ea că trebuie să fie o explicație plauzibilă. Era probabil adevărat.

— Sir Ronald crede că trebuie să se fi întâmplat ceva în viața lui Mark la universitate. El a părăsit dintr-odată colegiul, după cum știți, dar nu i-a spus niciodată tatălui său de ce a făcut-o. Sir Ronald crede că aș putea avea mai mult succes stând de vorbă cu prietenii lui Mark, decât un tip obișnuit de detectiv particular. El a simțit că nu este necesar să alerteze poliția; felul acesta de anchetă nu este treaba lor.

Domnișoara Markland spuse cu asprime:

— Aș crede cu siguranță că este mai ales treaba lor; asta dacă Sir Ronald crede că este o neînțelegere în ceea ce privește moartea fiului său...

Cordelia izbucni:

— Oh, nu, nu cred că s-a gândit la asta. Este absolut de acord cu verdictul dat. Ceea ce vrea el să știe este ce anume l-a împins spre acest gest.

Domnișoara Markland spuse dintr-odată cu o forță nebănuită:

— Era un aiurit. A plecat aiurea din universitate, a plecat aiurea din viața de familie cu obligațiile ei, în sfârșit a plecat aiurea din propria lui viață. Pur și simplu.

Cumnata sa scoase un mic behăit de protest.

— Oh, Eleanor, e chiar așa? El a lucrat cu adevărat bine aici. Îmi plăcea băiatul. Nu cred...

— Nu neg că și-a câștigat pe drept banii. Asta nu diminuează faptul că nu avea nici creștere, nici educație pentru a fi un bun grădinar. Era un aiurit, un om de pe altă lume. Nu știu din ce cauză și nici nu m-am obosit să descopăr.

— Cum l-ați angajat? întrebă Cordelia.

Cel care răspunse fu maiorul Markland:

— A văzut anunțul meu în „Cambridge Evening News” că ne trebuie un grădinar și a venit într-o seară aici pe bicicletă. Presupun că a gonit tot drumul de la Cambridge. Trebuie să fi fost cam cu cinci săptămâni în urmă, cred că într-o marți.

Domnișoara Markland îl întrerupse din nou:

— Marți, 9 mai.

Maiorul se întoarse spre ea ca și cum el n-ar fi putut da niciodată o informație greșită.

— Da, bine, marți 9 mai. Mi-a spus că s-a hotărât să părăsească universitatea și să-și ia o slujbă, și că văzuse anunțul meu. El a recunoscut că nu știa prea multe despre grădinărit, dar spunea că este puternic și dornic să învețe. Lipsa lui de experiență nu m-a îngrijorat. Aveam nevoie de el pentru gazonul pajiștii și pentru legume. Niciodată nu s-a atins de grădina cu flori, pe aceasta o îngrijim soția mea și cu mine. În orice caz, mi-a plăcut privirea băiatului și m-am gândit să-i dau o șansă.

Domnișoara Markland spuse:

— L-ai angajat pentru că era singurul solicitant gata să muncească pentru suma mizerabilă pe care i-ai oferit-o.

Departe de a se simți ofensat de această sinceritate, maiorul zâmbi cu subînțeles.

— L-am plătit la valoarea lui. Dacă mai mulți dintre noi ar fi pregătiți să facă la fel, țara nu s-ar mai confrunta cu inflația.

Vorbea ca unul pentru care economia reprezintă o carte deschisă.

— Nu vi s-a părut era o ciudățenie în această transformare a lui? întrebă Cordelia.

— Sigur că mi s-a părut! Blestemată ciudățenie! Am crezut că era la pământ dintr-o cauză oarecare: băutură, droguri, idei revoluționare, știi soiul acela de lucruri pe care le învață la Cambridge. Dar l-am întrebat numele profesorului lui și l-am sunat, un oarecare Horsfall. El mi-a spus că băiatul nu era ceea ce se numește un tânăr de viitor, dar m-a asigurat că părăsise școala din propria sa voință și, ca să folosesc chiar cuvintele lui, cât timp fusese în colegiu se purtase ireproșabil.

Domnișoara Markland își răsuci lucrul de mână și se întoarse, ținând ușor spre cumnata ei:

— Ce înțelege el prin asta?

Apoi comentă uscat:

— Puțin mai multă plictiseală de felul acesta ar putea fi binevenită la oraș.

— V-a povestit domnul Horsfall de ce a părăsit Mark colegiul?

— Nu m-a interesat. I-am pus o întrebare directă și am primit un răspuns mai mult sau mai puțin direct, atât de direct cât te poți aștepta de la un tip de soiul acesta academic. Desigur, eu nu am avut nicio plângere privitoare la acest flăcău în timp ce era aici. Vă spun așa cum a fost.

— Când s-a mutat în căsuță? întrebă Cordelia.

— Imediat. Nu a fost ideea noastră, desigur. Noi niciodată nu am propus și locuința în reclama noastră, cu toate astea el a văzut, evident, căsuța și, plin de imaginație, i s-a părut un loc amuzant și ne-a cerut permisiunea de a locui acolo. Nu era practic pentru el să vină cu bicicleta de la Cambridge în fiecare zi, și știam că nu este nimeni în sat care să-l poată aduce altfel. Nu pot să vă

spun că am fost prea entuziasmat de idee. Căsuța avea nevoie de o mulțime de lucruri. De fapt avem de gând să scăpăm de ea contra unei sume. Nu este bună pentru o familie, în starea ei actuală, dar un tânăr pare mulțumit să locuiască acolo, cel puțin așa credem noi.

Cordelia spuse:

— Deci el a cercetat căsuța înainte de a veni să se ofere pentru slujbă?

— S-o cerceteze? Nu știu. Probabil a hoinărit prin jur, să vadă cum este proprietatea înainte de a se opri în fața ușii. Nu știu dacă asta aruncă o lumină proastă asupra lui, dar și eu aș fi procedat astfel.

Doamna Markland îl întrerupse:

— Era foarte entuziasmat de căsuță, foarte entuziasmat. I-am spus că nu avea nici gaz, nici electricitate, dar a spus că asta nu-l supără. Și-a cumpărat un primus de gătit și câteva lămpi. Era apă înăuntru, desigur, dar cea mai mare parte a acoperișului era foarte solidă. Cel puțin așa cred. Să știți că nu mai mergem acolo. El părea foarte fericit. Nu l-am vizitat niciodată, nu era nevoie, dar atât cât am putut eu să observ, părea că se simte perfect. Desigur, așa cum a spus și soțul meu, era teribil de lipsit de experiență; erau unul sau două lucruri pe care a trebuit să le învețe, ca: datoria de a veni la bucătărie, devreme, dimineața, pentru a primi ordine. Dar îmi plăcea băiatul; muncea întotdeauna zdravăn, când eram în grădină.

Cordelia spuse:

— Mă întreb dacă aș putea să arunc o privire în căsuță.

Cererea i-a tulburat. Maiorul Markland a privit la soția lui. O tăcere grea plutea în aer și pentru un moment Cordelia s-a temut că răspunsul lor va fi nu. Apoi domnișoara Markland își înfipse andrelele în ghemul de lână și se ridică în picioare.

Domeniul Summertrees era întins. Întâi era o grădină de trandafiri destul de convențională, cu tufișuri plantate înghesuit și grupate după varietate și culoare ca într-o piață de flori. Toate aveau pe trunchi niște etichete așezate la aceeași înălțime. Apoi era grădina de legume, tăiată în două de o potecă cu pietriș, grădină în care se vedea munca lui Mark Callender, în șirurile plivite cu varză și salată și cu petice de pământ săpat. Apoi trecură, printr-o poartă, într-o livadă mică cu meri bătrâni, cu ramurile netăiate. Iarba cosită, mirosind pătrunzător a fân, era așezată în grămezi groase în jurul trunchiurilor noduroase.

La capătul cel mai îndepărtat al livezii, era un gard viu gros, cu ramurile atât de mult crescute, încât poarta mică, spre grădina din spate a căsuței, a fost, la început, greu de văzut. Dar iarba din jur fusese tăiată scurt, și domnișoara Markland deschise ușor poarta cu mâna. De partea cealaltă, era un alt gard viu gros, din rugi de mure, întunecat și impenetrabil, și evident lăsat să crească în sălbăticie de o întreagă generație. Cineva ciopârțise un drum prin el, dar Cordelia și domnișoara Markland trebuiră să se aplece bine ca să nu-și prindă părul în crengile cu mărăcini.

Odată eliberată de această barieră, Cordelia își ridică capul și privi în lumina soarelui. Ea scoase o exclamație de plăcere. În timpul scurt în care locuise aici, Mark Callender crease o mică oază de ordine și frumusețe, în afara haosului și neîmplinirilor. Straturi de flori bătrâne fuseseră scoase la iveală, plantele agățătoare fuseseră întinse; poteca de piatră fusese curățată de iarbă și mușchi; o pajiște mică în dreapta ușii căsuței fusese tăiată și plivită. De partea cealaltă a potecii, un petec de vreo patru metri pătrați fusese în parte săpat. Furca era încă înfiptă în pământ la o distanță de vreo șaizeci de centimetri de capătul stratului.

Căsuța era joasă, o clădire de cărămidă cu acoperiș de țiglă. Scăldată în soarele de după-

amiază, în ciuda goliciunii ei, a ușii scorojite de ploaie, a cercevelor putrezite și a grinzilor ce se puteau zări în acoperiș, avea acel farmec melancolic ai vârstei care n-a degenerat încă în decrepitudine. Afară, în ușa căsuței, erau lăsați alături, unul lângă altul, o pereche de pantofi de grădinărit încărcăți de noroi.

— Ai lui? întrebă Cordelia.

— Ai cui altcuiva?

Stăteau una lângă cealaltă, contemplând pentru câteva clipe pământul săpat. Niciuna nu vorbea. Apoi s-au întors spre ușă. Domnișoara Markland băgă cheia în broască. Aceasta se întoarse ușor, ca și cum iala ar fi fost unsă recent. Cordelia o urmă în camera de zi a căsuței.

Aerul era rece după căldura din grădină, dar era un aer închis, cu iz de boală. Erau trei uși: una drept înaintea ducând spre grădina din față, dar care era ținută în bare metalice acoperite cu pânze de păianjen, ca și cum n-ar mai fi fost deschisă de generații. Cea din dreapta ducea, așa cum presupuse Cordelia, spre bucătărie. Cea de-a treia era întredeschisă și putu să zărească prin ea o scară din lemn, fără covor, ducând spre primul etaj. În mijlocul camerei, era o masă înaltă din lemn cu suprafața zgâriată de multe scrijelituri și două scaune de bucătărie în fiecare capăt. În mijlocul mesei, într-o cană albastră, grosolană, era un mănunchi de flori moarte, tulpini negre și fragile, purtând ca niște zdrențe petalele unor flori de nerecunoscut, al căror polen se scuturase pe suprafața mesei ca un praf de aur. Sclipirile razelor de soare străbăteau prin aerul tăcut; fire de praf, fărâme ale unei vieți infinitezimale, dansau într-un mod grotesc. În dreapta, era un șemineu; lopățele și clești pentru foc, de modă veche, atârnav de fiecare parte a deschizăturii pentru foc. Mark arsesse lemn și hârtie. Era o grămadă de cenușă albă, pe grătar și un braț de surcele și de lemne așezate acolo pentru focul din dimineților

următoare. Într-o parte a căminului, era un scaun jos de lemn, acoperit cu o pernă decolorată și în cealaltă – un scaun cu roțile ale cărui picioare fuseseră tăiate probabil cu fierăstrăul pentru a-l face destul de scund pentru un copil. Cordelia se gândi că poate fusese foarte frumos înainte de a fi mutilat.

Două grinzi imense, înnegrite de vreme, se încrucișau pe tavan. În mijlocul uneia, era fixat un cârlig de oțel pentru a se atârna slănina. Cordelia și domnișoara Markland priveau la el fără să vorbească. Nu era nevoie de întrebări și răspunsuri. După câteva clipe, ele se îndreptară într-o înțelegere tacită către cele două scaune de lângă șemineu. Domnișoara Markland spuse în timp ce se așezau:

— Eu am fost cea care l-a găsit. Nu venise în bucătărie pentru dispozițiile zilnice de după micul dejun, așa că am venit aici să văd dacă nu este adormit. Era exact ora nouă și douăzeci și trei de minute. Ușa nu era încuiată. Am bătut, dar nu mi-a răspuns nimeni. Așa că am împins și am deschis. Atârna de cârlig, cu o curea de piele în jurul gâtului. Purta pantalonii lui din bumbac albastru, cei cu care de obicei mergea la lucru, și avea picioarele goale. Scaunul era răsturnat într-o parte pe dușumea. I-am atins pieptul. Era rece.

— L-ați dat jos?

— Nu. Era evident mort și m-am gândit că mai bine las corpul așa până la venirea poliției. Dar am luat scaunul și l-am pus sub picioarele lui. Era un act irațional, știu, dar eu nu suportam să-l văd acolo fără să mă gândesc la gâtul lui sugrumat în curea. A fost, v-am spus, un gest irațional.

— Cred că a fost foarte natural. Ați observat și altceva în legătură cu el, în legătură cu camera?

— Era o cană pe jumătate goală, cu ceva care semăna a cafea. Era aici pe masă, și în sobă era o grămadă de cenușă. Arăta ca și cum ar fi ars niște hârtii. Mașina lui de scris portabilă era acolo unde

o vedeți și acuma, pe partea cealaltă a mesei. Scrisoarea de adio era încă în mașină. Am citit-o, apoi m-am întors acasă, am povestit fratelui și cumnatei mele ce se întâmplase și am sunat poliția. După sosirea poliției, i-am adus pe toți aici și mi s-au confirmat cele văzute. De atunci, n-am mai venit aici.

— Dumneata, sau maiorul, sau doamna Markland l-ați văzut pe Mark în noaptea în care a murit?

— Niciunul dintre noi, după ce s-a încheiat ziua de lucru, la ora șase și jumătate seara. A rămas puțin mai târziu pentru că voia să termine cositul pajiștii din față. Noi toți l-am văzut lăsând coasa și traversând grădina către livadă. Nu l-am mai văzut viu de atunci. Nimeni dintre ai casei nu a fost la Summertrees în noaptea aceea. Am avut o petrecere la Trumping Town cu vechii colegi de arme ai fratelui meu. Am venit acasă puțin după miezul nopții, dar atunci, potrivit raportului medical, Mark era deja mort de vreo patru ore.

— Te rog, povestește-mi despre el, o rugă Cordelia.

— Ce-i de povestit? Programul lui oficial era între orele opt și jumătate și șase după-amiaza. Seara, lucra în grădina de aici din jurul căsuței. Uneori, la ora prânzului mergea cu bicicleta la magazinul din sat. Mă obișnuisem să-l întâlnesc acolo din când în când. Nu cumpăra mult: o pâine împletită, unt, cea mai ieftină slănină, lucruri obișnuite. L-am auzit întrebând despre ouă și doamna Morgan i-a spus că la ferma Grange poate găsi întotdeauna o jumătate de duzină. Nu vorbeam când ne întâlneam, dar el îmi zâmbea. Seara, obișnuia să citească sau să scrie la mașină, aici la masă. Puteam să-i văd capul la lumina lămpii.

— Parcă maiorul Markland spunea că n-ai vizitat căsuța.

— Ei n-au vizitat-o. Memoria lor este puțin încurcată. Eu am fost aici.

Făcu o pauză și privi la focul stins.

— Logodnicul meu și cu mine obișnuiam să ne petrecem mare parte din timp aici, înainte de război, când el era la Cambridge. A fost ucis în 1937 în timp ce lupta în Spania pentru cauza republicană.

— Îmi pare rău, spuse Cordelia.

Simțise nepotrivirea și nesinceritatea răspunsului său, dar ce altceva putea să spună. Nu auzise de el înainte. O tresărire de durere atât de scurtă, că era greu să se facă simțită, exprima regretul sentimental pentru toți iubiții care au murit tineri, pentru soarta tragică a oamenilor. Domnișoara Markland vorbi dintr-odată cu asprime, ca și cum cuvintele i-ar fi țâșnit din gură:

— Nu-mi place generația dumitale, domnișoară Gray. Nu-mi place aroganța voastră, modul ciudat de a vă arăta compasiunea. Nu plătiți nimic cu propria voastră monedă, nici chiar idealurile. Denigrați și distrugeți fără să construiți nimic. Vă cerșiți pedeapsa ca niște copii rebeli și scânciți când sunteți pedepsiți. Bărbații pe care i-am cunoscut, bărbații cu care am fost eu, nu erau așa.

Cordelia răspunse blând:

— Nu cred că Mark Callender era așa.

— Poate că nu. Cel puțin el a practicat violența asupra propriei sale persoane.

Apoi o privi pe Cordelia iscoditor:

— Cu siguranță că vei spune că sunt geloasă pe tinerețe. Este un sindrom destul de comun generației mele.

— N-ar trebui să fii. Niciodată n-am reușit să pricep de ce pot fi unii oameni geloși. La urma urmei, tinerețea nu înseamnă un privilegiu. Toți avem parte la fel de ea. Unii oameni pot să se nască în vremuri mai ușoare, unii pot fi mai bogați sau mai privilegiați decât alții. Dar asta nu are nimic de-a face cu a fi tânăr. Și a fi tânăr este

îngrozitor uneori. Nu vă amintiți cât de îngrozitor poate fi?

— Ba da! Îmi amintesc. Dar îmi amintesc și alte lucruri.

Cordelia tăcu gândindu-se că această conversație era stranie, dar evident inevitabilă, și dintr-un anume motiv nu putea să o oprească. Domnișoara Markland continuă:

— Prietena lui l-a vizitat o dată. Presupun cel puțin că era prietena lui, că altfel de ce ar fi venit? A fost la trei zile după ce a început să lucreze.

— Cum arăta?

— Frumoasă. Foarte blondă, cu o față ca un înger de Botticelli, netedă, ovală, foarte inteligentă. Era străină. Cred că franțuzoică. Era și bogată.

— De unde știți asta, domnișoară Markland?

Cordelia era intrigată.

— Pentru că vorbea cu un accent străin; pentru că ea a venit conducând un Renault alb, care cred că era mașina ei; pentru că hainele, cu toate că erau ciudate și nepotrivite pentru la țară, nu erau ieftine; pentru că a mers la ușa din față și a spus că vrea să-l vadă cu o aroganță ce se poate asocia cu bogăția.

— Și el a văzut-o?

— El muncea în livadă în timpul acela, cosind iarba. A salutat-o calm, dar fără entuziasm și a dus-o să stea în căsuță până la ora la care termina lucrul. Părea destul de bucuros să o vadă, dar, după câte cred eu, nu era nici încântat nici surprins. Nu ne-a prezentat-o. I-am lăsat împreună și m-am întors în casă înainte de avea posibilitatea să o facă.

Înainte de orice intervenție a Cordeliei, spuse brusc:

— Nu am mai văzut-o de atunci!

— Te-ai gândit să locuiești aici un timp, nu-i așa?

— I-ar deranja?

— N-aș vrea să le cer asta în cazul în care ei ar spune nu.

— Ar putea să nu știe, și dacă ar ști nu le-ar păsa.

— Dar pe dumneata te-ar deranja?

— Nu, nu mă interesează persoana dumitale și nu m-ar deranja.

Vorbeau încet, în șoaptă, ca în biserică. Apoi domnișoara Markland se îndreptă spre ușă. Se întoarse și spuse:

— Ai luat această slujbă pentru bani, desigur. De ce nu? Dar dacă aș fi în locul dumitale, m-aș ține departe de toată povestea asta. Este lipsit de înțelepciune să scormonești adânc viața altei ființe umane. Și dacă ființa umană este moartă, este atât de periculos pe cât este de lipsit de înțelepciune.

•

Domnișoara Markland coborî pe poteca din grădină și dispăru prin poartă. Cordelia fu încântată să o vadă plecând. Începu să examineze căsuța cu nerăbdare. Deci aici se întâmplase; de aici începea practic cercetarea ei.

Ce spunea Super? „Când examinezi o clădire, privește-o cum ai privi o biserică de țară. Plimbă-te întâi în jurul ei. Privește întreaga scenă înăuntru și în afară; apoi fă-ți propriile deducții. Întreabă-te ce ai văzut, nu ce te-ai fi așteptat să vezi”. El trebuie să fi fost un bărbat căruia îi plăceau bisericile de țară și acesta era un punct în favoarea lui. Reacțiile lui Bernie referitor la biserici, fie că erau de țară, fie că erau de oraș, erau pe jumătate superstiții. Cordelia se hotărî să-i urmeze sfatul.

Merse în partea de est a căsuței. Acolo, așezat discret, în spate, și aproape ascuns de gardul viu, era un closet cu o ușă de grajd închisă cu zăvorul. Intră înăuntru. Closetul era curat și arăta ca și cum ar fi fost recent zugrăvit. Când trase de lanț, vasul se umplu cu apă. Mai erau un sul de hârtie de șters pe mâini, atârând de o sfoară din ușă și într-un cui, dedesubt, un sac mic din plastic conținând o

colecție completă de hârtie de împachetat portocale și alte ambalaje moi. Fusesse un tânăr foarte econom. Alături de closet, era un șopron mare, dărăpănat, conținând o bicicletă bărbătească veche, dar bine întreținută, o cutie mare de metal cu vopsea albă și capacul răsturnat jos, o pensulă curată muiată într-un borcan de dulceață și pe lângă toate acestea câțiva saci curați și o colecție de unelte de grădină. Toate erau strălucitor de curate și erau așezate pe lângă pereți sau atârând în cuie.

Merse în partea din față a căsuței. Aceasta era într-un contrast izbitor cu aspectul părții din sud. Aici Mark Callender nici nu încercase să se ocupe de ierburile și buruienile care năpădiseră cu sălbăticie poteca. Un arbore agățător, gros, stropit cu flori albe își împingea crengile negre, pline de mărăcini, către marginea ferestrelor de la cel de-al doilea etaj. Poarta împinsă spre potecă era întredeschisă atât cât un vizitator curios să-și poată arunca o privire. De-o parte și de alta, câte un pom înalt străjuia asemenea unei santinele, cu fulgi de praf pe el. Partea din față a gardului viu din jurul closetului era la înălțimea capului. Cordelia putu să vadă că de cealaltă parte a potecii fuseseră cândva două straturi gemene de flori înconjurată de pietre mari, rotunde, care fuseseră vopsite în alb. Acum cele mai multe dintre ele erau acoperite de buruieni și nu mai rămăsese nimic din straturi, decât o împletitură de trandafiri sălbatici. În timp ce arunca o privire în grădina din față, ochii ei surprinseră printre buruieni, de cealaltă parte a potecii, ceva colorat, călcat pe jumătate în picioare. Era o pagină dintr-o revistă ilustrată. O ridică și văzu că era fotografia unei femei goale. Femeia era fotografiată din spate, ușor aplecată înainte, avea coapsele grosolane și gleznele prinse în cizme. Zâmbea obraznic peste umeri într-o invitație insinuantă mult mai grosolană decât fața ei androgină, cu toate că lumina care-i cădea pe

față putea să sugereze o senzație de respingere. Cordelia notă data din capătul de sus al paginii; era o ediție din mai. Așa că revista, sau cel puțin poza, puteau foarte bine să fie aduse în timp ce el locuia aici.

Cordelia ținea poza în mână încercând să-și analizeze propriul dezgust provocat de aceasta. Fotografia era vulgară și libidinoasă, dar cu nimic mai provocatoare decât cele care se vedeau pe tarabele din străzile Londrei. Dar în timp ce o împăturea să o bage în geantă, se simți deprimată și descumpănită. Fusese domnișoara Markland mai perspicace decât ea? Era, ea, Cordelia, în pericol de a fi obsedată de băiatul mort? Probabil că fotografia nu avea nimic de-a face cu Mark; putea foarte bine să fie adusă de un vizitator. Cordelia ar fi dorit însă să nu o fi văzut niciodată.

Trecu în partea de vest a căsuței și făcu o altă descoperire. Ascunsă de umbra unor tufișuri mai bătrâne, se găsea o mică fântână cu un diametru cam de un metru și douăzeci de centimetri. Nu avea ghizduri, dar era bine închisă cu un capac solid făcut dintr-un lemn tare și fixat deasupra cu un cerc de metal. Cordelia văzu că la marginea capacului era un lacăt, care, cu toată vârsta sa înaintată, se ținea bine în inele. Cineva avusese grijă să nu existe niciun pericol pentru copiii curioși sau vizitatorii întâmplători.

Acum era timpul să exploreze interiorul căsuței. Întâi bucătăria. Era o cameră mică cu o fereastră privind spre est, suspendată deasupra unei chiuvete. Era evident că odaia fusese zugrăvită de curând și o masă mare acoperită cu un plastic roșu ocupa cea mai mare parte din cameră. Mai exista un fel de nișă conținând o jumătate de duzină de cutii de bere, un borcan cu marmeladă, un calup de unt și un morman de pâine mucegăită. În tot ceea ce era aici, Cordelia găsi explicația mirosului neplăcut care o izbise la intrarea în casă. Pe masă era o sticlă de lapte deschisă, pe jumătate plină, cu

dopul argintiu aruncat alături. Laptele era solidificat și intrat în putrefacție; o musculiță se plimba pe marginea sticlei și Cordelia simți instinctiv nevoia să o alunge întrerupându-i ospățul. Lângă masă, într-o parte, era o sobă cu două ochiuri și pe unul din ele era o oală greoaie. Ridică capacul de deasupra, bine fixat până atunci, și un miros respingător umplu aerul, așa că îl lăsă repede la loc. Deschise sertarul mesei, luă o lingură și amestecă oribilul conținut. Arăta ca o tocană de vacă. Bucăți de carne înverzită, cartofi stricați și legume de nerecunoscut amestecate cu o spumă de carne putredă. Alături de chiuvetă era o cutie de portocale în care fuseseră îngrămădite legume. Cartofii erau verzi, ceapa mucegăită, morcovii moi și zbârciți. Deci nimic nu fusese curățat, nimic nu fusese mutat de la locul lui. Când poliția ridicase mortul și orice eventuală dovadă a sinuciderii lui, nici familia Markland, nici vreunul din membrii familiei sau prietenii tânărului nu veniseră să șteargă urmele pateticei sale vieți.

Cordelia urcă scările. O dâră de țărână conducea spre două dormitoare, unul dintre ele nefolosit de ani de zile. Aici cercevelele erau putrede și plasticul de pe podea plesnise și fusese cârpit cu bucăți de hârtie groasă, colorată, care încerca să absoarbă umezeala. Cea de a doua cameră, mai mare, era cea în care dormise el. Camera avea un singur pat de fier, cu o pătură păroasă și pe ea un sac de dormit împăturit astfel încât să poată susține o pernă uriașă. Alături de pat era o măsuță veche, cu două luminări înfipite în propria ceară scursă pe o farfurioară crăpată, iar lângă ele o cutie de chibrituri. Hainele lui erau atârinate în singurul dulap aflat aici: o pereche de pantaloni din catifea reiată, de un verde electric, una sau două cămăși, puloverul și un costum întreg. Câteva piese de lenjerie spălate dar necălcate erau împăturate pe un raft dedesubt. Cordelia pipăi puloverele. Erau lucrate de mână din lână groasă și erau patru, toate

asemănătoare. Cineva, deci, avusese grijă de el. Se întrebă cine anume. Își plimbă mâinile prin această garderobă modestă, căutând și prin buzunare. Nu găsi nimic, exceptând un portofel subțire, din piele maro, în fundul buzunarului interior din stânga hainei de la costum. Emoționată, merse cu el la fereastră sperând să găsească înăuntru ceva de care să se agațe – o scrisoare, o listă de nume sau adrese, o notă personală, dar portofelul era gol, în afară de două bancnote, permisul de conducere și o adeverință de donator de sânge, eliberată de Serviciul de transfuzii din Cambridge, prin care se arăta că sângele lui era din grupa B și RH-ul negativ.

Fereastra, lipsită de perdele, îi oferea priveliștea grădinii. Sub fereastră, pe un raft, erau aranjate cărțile sale. Erau, desigur, numai câteva din propria lui bibliotecă: ceva din Trollope și Hardy, volume disparate din *Istoria Modernă* editată de Universitatea Cambridge, o ediție completă din William Blake; volume cu texte studiate în școală din Wordsworth, Browning și Donne; două reviste de grădinărit. La capătul acestui șir, era o carte legată în piele albă cu închizători de alamă îngrijit ornamentate și cu aspect de lucru folosit. Cordelia văzu că era o carte obișnuită de rugăciuni. O deschise, citi puțin și fu dezamăgită. I se relevau puține lucruri dincolo de niște încercări superficiale. Dacă el alesese această viață solitară ca să studieze, să scrie sau să filosofeze, venise destul de slab echipat.

Cel mai interesant obiect din cameră era atârnat deasupra patului. Era o pictură mică în ulei cam de douăzeci de centimetri pătrați. O studie atent; aparținea probabil unui maestru italian, și după câte își dădu seama, era făcută la sfârșitul secolului al XV-lea. Reprezenta un tânăr călugăr tuns, citind la o masă, cu degetele nervoase vârate între paginile cărții. Pe obrazul său prelung se putea citi concentrarea, pleoapele grele acopereau ochii

fixați pe pagină. În spatele lui, pe fereastră se vedea o miniatură încântătoare. Cordelia simți că nu-și poate întoarce privirea de la ea. Era o scenă toscană înfățișând un burg împrejmuit de ziduri de cetate și turnuri înconjurați de chiparoși, un râu curgând ca un fir de argint, o procesiune precedată de un șir de drapele și, departe, boi înjuțați muncind la câmp. Privi pictura ca un contrast între gânditori și oameni de acțiune și încercă să-și amintească unde mai văzuse picturi asemănătoare. Tovarășii – așa îi numea întotdeauna pe așa-zișii revoluționari ce îl înconjurau pe tatăl său – erau amatori să schimbe mesaje în galeriile de artă, și Cordelia petrecea ore în șir în aceste galerii, plimbându-se încet de la un tablou la altul, așteptând ca un vizitator întâmplător să se oprească lângă ea și să-i șoptească câteva cuvinte care conțineau o informație. Procedul i se păruse întotdeauna ca un mod de comunicare copilăresc și inutil de teatral, dar cel puțin în galerii era cald și se bucura privind tablouri. Era încântată de această pictură care în mod evident îi plăcea. Lui Mark îi plăcuse, oare, și ilustrația vulgară pe care o găsisese în grădină? Reprezentau acestea două laturi esențiale ale lui Mark?

Terminându-și raidul prin casă, ea își făcu o cafea folosind un pachet din bufetul lui Mark și fierbând apă pe sobă. Luă un scaun din camera de zi și ieși cu cana de cafea în poală și capul dat mult pe spate ca să simtă soarele. Se simțea copleșită de o fericire blândă, în timp ce stătea acolo mulțumită și relaxată, ascultând tăcerea cu pleoapele pe jumătate închise, cu fața în soare. Dar acum era timpul să gândească. Examinase căsuța așa cum o învățase șeful – Super-ul. Ce știa despre băiatul mort? Ce văzuse? Ce putea deduce? Fusesse îngrijit și ordonat până aproape de obsesie. Uneltele lui de grădinărit erau curățate după întrebuințare și aranjate cu grijă, bucătăria fusese zugrăvită și era curată și ordonată. Totuși el își abandonase unealta

de săpat la două picioare de capătul șirului, lăsase furca necurățată înfiptă în pământ, pantofii plini de noroi la ușă. Aparent, își arsese toate hârtiile înainte de sinucidere, dar lăsase cana de cafea nespălată. Pregătise o tocană, pentru masa de seară, de care nu se atinsese. Legumele fuseseră pregătite în aceeași zi, sau poate cu o zi înainte, dar totul era pregătit pentru masa de seară. Oala era încă pe sobă, plină ochi. Nu mai era altceva cald pregătit pentru masa de seară. Asta înseamnă că luase hotărârea să se sinucidă după ce pregătise mâncarea și o așezase pe sobă. De ce ar fi pregătit o masă dacă știa că nu va mai fi în viață să o mănânce? Dar, se întrebă ea, ce anume putuse duce un tânăr sănătos la o asemenea hotărâre după ce săpase o oră sau două în grădină și își pregătise o masă caldă? Era oare o plictiseală cumplită, sau o disperare de neînchipuit? Cordelia putea să-și amintească de vremurile ei de nefericire intensă, dar fără disperare, pentru că ele reprezentau acum un exercițiu în lumina soarelui. Și de ce ceașca de cafea nu fusese luată de poliție, la analiză? Erau în cămară o mulțime de cutii de bere; dacă venise însetat de la săpat, de ce nu deschisese una? Berea ar fi putut fi mijlocul cel mai rapid și mai obișnuit de a răspunde senzației de sete. Desigur, nimeni, chiar însetat nu și-ar fi pregătit o ceașcă de cafea înainte de masă. Cafeaua venea după masă. Dar era de presupus că cineva îl vizitase seara. Putea să fie cineva care venise să-i aducă un mesaj și plecase mai departe; fusese important pentru Mark să-și oprească săpatul chiar la două picioare de capătul șirului și să-l invite pe vizitator în căsuță. Era probabil un vizitator căruia nu-i plăcea să bea bere, poate o femeie? Poate că era un musafir care nu voia să rămână la masa de seară, dar căsuța era destul de departe și de aerisită ca să-i ofere condiții de odihnă și de revigorare. Poate că era cineva care-și întrerupsese drumul spre propria masă de seară, pentru că atunci de ce s-ar fi început masa

cu băutul unei cafele și de ce Mark lucrase atât de târziu în grădină și nu venise să se schimbe? Sau poate era un oaspete neașteptat, dar oare de ce era o singură ceașcă de cafea? Desigur că Mark ar fi preferat să împartă cafeaua cu musafirul, dar dacă acesta n-ar fi băut o cafea și-ar fi deschis o cutie de bere. Nu era nicio cutie de bere goală, și nicio ceașcă de cafea murdară. Sau poate o spălase și o pusese deoparte. Dar ar fi spălat Mark o singură ceașcă și nu pe amândouă? Poate că voia să ascundă faptul că avusese un vizitator seara. Cana de cafea de pe masa din bucătărie era pe jumătate goală și sticla cu lapte pe jumătate plină. Desigur era mult mai mult decât trebuie, dacă o singură persoană și-ar fi băut cafeaua cu lapte. Dar probabil că aceasta era o deducție periculoasă și neprofesionistă. Vizitatorul putuse foarte bine să fi avut cana umplută de două ori. Dar, presupunând că nu Mark fusese cel care dorise să ascundă prezența, de ce s-ar fi obosit el să facă toate acestea dacă știa că Mark avea de gând să se sinucidă? Cordelia se scutură nervoasă. Asta, desigur, era un nonsens. Evident că vizitatorul nu ar fi spălat cana cât Mark era în viață. El ar fi șters doar dovezile trecerii sale pe acolo după ce Mark ar fi fost mort. Și dacă Mark era deja mort, atârând acolo de cârlig, înainte de plecarea vizitatorului, era asta cu adevărat o sinucidere? Un cuvânt începu să danseze în mintea Cordeliei, la început un joc amorf de litere, apoi dintr-odată apăru scris clar, cu sânge: Crimă.

•

Cordelia mai stătu în soare alte cinci minute, își termină cafeaua, apoi spală ceașca și o agăță la loc în cămară. Merse apoi pe potecă, pe drumul unde își lăsase Mini-ul, bucuroasă că instinctul o făcuse să o lase acolo, în afara privirilor indiscrete ale celor din casă. Conducând foarte încet de-a lungul potecii, se uită atentă în toate părțile pentru un posibil loc de parcare; a o lăsa în afara căsuței,

însemna să-și anunțe prezența acolo. Păcat că nu era atât de aproape de Cambridge; ar fi putut folosi bicicleta lui Mark. Mini nu-i era absolut necesară în treaba pe care o avea de făcut, dar n-ar fi fost prea convenabil să se lipsească de ea.

Dar avea noroc. Cam la cincizeci de metri mai jos, din alee se făcea o intrare într-un câmp cu iarbă înaltă mărginit într-o parte de un crâng de pomi, ce părea umed și sinistru. Era imposibil de crezut că florile pot crește din acest pământ jilav și se pot deschide printre acești copaci fără formă ca niște sperietori. Pământul era presărat cu oale și tigăi și un schelet hidos al unei sobe de gaz, toate vechi, acoperite de rugină și de scrijelituri. Lângă un stejar bine înfipt în pământ, era o grămadă zdrențuită de pături, care putrezeau devenind încet una cu pământul. Dar era destul loc ca să o aducă aici și pe Mini, să o scoată din drum și să o ascundă într-un fel. Se gândi că dacă ar lăsa-o aici, ar fi neobservată în timpul nopții și, oricum, ar sta mai bine decât lângă căsuță.

Dar acum o aduse înapoi la căsuță și începu să despacheteze. Mută puținele piese de lenjerie ale lui Mark într-o parte a raftului și le puse pe ale ei alături. Își puse sacul de dormit peste al lui gândindu-se că o va mulțumi acest confort suplimentar. Pe raftul de sub fereastra bucătăriei, erau o periută de dinți roșie și un tub cu pastă pe jumătate golit, puse într-un borcan de dulceață; ea își puse alături periuta galbenă și propriul tub. Își atârna prosopul lângă al lui pe frânghia legată între două cuie sub chiuvetă; apoi făcu un inventar al camării și o listă a lucrurilor de care ar fi avut nevoie. Era mai bine să le cumpere din Cambridge; dacă le-ar fi cumpărat din zonă ar fi însemnat să atragă atenția. Cratița cu tocană și sticla pe jumătate plină cu lapte constituiau o problemă serioasă. Nu le putea lăsa acolo să umple mai departe căsuța cu mirosul acru și putred, dar nici nu se îndura să le arunce. Se gândi că era

suficient să le fotografieze, dar se hotărî să nu o facă, drept obiecte concrete ce constituiau cele mai bune probe. În cele din urmă, le scoase în șopron și le înfășură zdravăn cu o bucată de sac vechi.

În sfârșit, se gândi la pistol. Era un obiect mult prea greu ca să-l care cu ea tot timpul, dar s-ar fi simțit nefericită să se lipsească de el, chiar temporar. Cu toate că ușa din spatele căsuței putea fi încuiată și domnișoara Markland îi lăsase cheia, un intrus ar fi putut foarte bine să se strecoare înăuntru, pe fereastră. Se gândi, deci, că cea mai bună soluție ar fi să ascundă muniția sub lenjeria ei din dulapul din dormitor și să găsească pentru pistol un loc secret în căsuță sau foarte aproape. Găsirea locului propriu-zis i-a luat timp de gândire, dar și-a amintit apoi de crengile groase și răsucite ale bătrânului tufiș de lângă fântână. Ridicându-se pe vârfuri, găsi mai sus, între două crengi, o scorbură potrivită, în care pistolul înfășurat încă în husa lui de pânză fu lăsat să alunece printre frunzele putrezite.

În sfârșit, era gata de plecare spre Cambridge. Își privi ceasul; era zece și jumătate, putea ajunge în Cambridge la ora unsprezece și ar mai fi avut încă două ore de lucru în dimineața aceea. Hotărî că cel mai bine era să meargă întâi la redacția ziarului să citească raportul anchetei și apoi la poliție; după aceea îi va căuta pe Hugo și pe Sophia Tilling.

Conducea acum, depărtându-se de căsuță, și avea un sentiment de regret la fel de puternic de parcă și-ar fi părăsit propria casă. Se gândi că acela era un loc straniu, încărcat de o atmosferă grea, arătând lumii două fațete, ca acelea ale unei personalități umane: nordul, cu ferestrele moarte, acoperite de mărăcini, buruienile învâlmășite și gardul viu, inaccesibil, al closetului, era scena răscolitoare a ororii și tragediei; cealaltă parte însă, unde el trăise și muncise, curățase și săpase grădina, îngrijise cele câteva flori, plivise cărarea,

deschise ferestrele către soare, era liniștită ca un sanctuar. Stând acolo în ușa, ea simți că nimic îngrozitor nu o va putea atinge vreodată; era în stare să contemple noaptea singură, acolo, fără teamă. Oare această atmosferă de liniște vindecătoare îl atrăsese pe Mark Callender acolo? Simțise el asta înainte de a-și lua slujba sau, într-un mod misterios, ea era rezultatul trecerii lui pe acolo? Maiorul Markland avusese dreptate; evident, Mark văzuse căsuța înainte de a-și lua slujba. Oare care dintre ele fusese dorită mai mult? De ce, oare, cei din familia Markland erau atât de puțin doritori să vină în locul acela, atât de puțin doritori încât nu-l vizitaseră nici măcar ca să-l curețe, după moartea tânărului. Și de ce îl spionase domnișoara Markland, pentru că desigur, niște informații atât de precise erau foarte aproape de spionaj? Spusese ea acea poveste intimă despre iubitul ei mort numai pentru a-și justifica interesul pentru căsuță, preocuparea ei obsesivă pentru tot ceea ce făcea noul grădinar? Și povestea era chiar adevărată? Acel corp în vârstă, îngreunat de o putere latentă, acea expresie cabalină și permanent nemulțumită au putut vreodată aparține unei persoane tinere. S-a culcat, oare, ea vreodată cu iubitul ei în patul lui Mark, în serile calde și lungi ale unor veri de mult trecute? Cât de îndepărtat, cât de imposibil și grotesc părea totul!

Cordelia coborî pe Hills Road, trecu pe lângă statuia solidă ridicată în memoria unui tânăr soldat ucis în 1914, depăși biserica romano-catolică și ajunsese în centrul orașului. Dori din nou să-și fi putut părăsi mașina pentru bicicleta lui Mark. Toți în jur păreau să meargă pe bicicletă și aerul era plin de clinchetele clopoțelilor, ca la un festival.

Pe aceste străzi înguste și aglomerate, chiar și Mini se deplasa cu greu. Se hotărî să o parcheze imediat ce va găsi un loc și să meargă mai departe pe jos ca să caute un telefon. Decise de asemenea

să-și schimbe programul și să se ducă mai întâi la poliție.

Dar, nu a surprins-o, când, în sfârșit, telefonând la secția de poliție, a auzit că sergentul Maskell, cel care fusese însărcinat cu cazul Callender, era ocupat toată dimineața.

Era pură ficțiune ideea că oamenii pe care voiai să-i întrebi erau gata oricând pentru a sta acasă sau în birourile lor, interesați, cu timp sau energie de pierdut. În viața de zi cu zi, ei erau ocupați cu propriile lor treburi și nu te puteai aștepta, chiar dacă s-ar fi întâmplat asta, ca ei să fie primitivi și să acorde o oarecare atenție Agenției de Detectivi Pryde. Ea aminti împlinirea lui Sir Ronald pentru a-l impresiona pe cel cu care vorbea în privința autenticității misiunii sale. Nu se poate spune că numele nu l-a influențat: a plecat să se intereseze. După mai puțin de un minut, s-a întors să-i spună că sergentul Maskell o putea vedea pe domnișoara Gray în după-amiaza aceea la ora două și jumătate.

Așa că tot redacția ziarului a fost prima. Dosarele vechi erau cel puțin accesibile și nu ridicau nicio obiecțiune pentru a fi controlate. A găsit repede ceea ce căuta. Raportul anchetei era scurt, redactat în acel specific limbaj juridic. Îi spunea puține lucruri noi, dar ea își notă cu grijă ceea ce i se părea important. Sir Ronald Callender declara că nu vorbea cu fiul său de mai bine de două săptămâni înainte de moartea acestuia, când Mark telefonase să-i comunice tatălui decizia sa de a părăsi colegiul și a-și lua o slujbă la Summertrees. El nu-și consultase tatăl înainte de această hotărâre și nici nu-i explicase cauza pentru care o făcuse. Sir Ronald a vorbit însă în particular cu directorul, și autoritățile Colegiului erau pregătite să-i primească fiul înapoi, în următorul an școlar, dacă s-ar fi răzgândit. Fiul său nu vorbea niciodată cu el despre sinucidere și după câte știa nu avea necazuri bănești sau de sănătate.

Declarația lui Sir Ronald era urmată de o scurtă apreciere a altui martor. Domnișoara Markland descria cum îi găsise corpul; un medic legist atesta că moartea se datorase asfixiei prin strangulare. Sergentul Maskell luase măsurile pe care considerase că e bine să le ia și raportul laboratorului criminalistic arăta că ceașca de cafea găsită pe masă fusese analizată și se dovedise că nu conținea nimic dăunător. Verdictul a fost că tânărul a murit din propria sa voință și că aceasta s-ar datora unor tulburări mintale. Închizând dosarul greu, Cordelia se simți descurajată. Arăta ca și cum poliția ar fi muncit din greu la acest caz. Era, totuși, posibil ca acești profesioniști să-și fi aruncat privirea și să nu fi găsit nicio semnificație pentru săpatul lăsat neterminat, pentru pantofii aruncați întâmplător la ușă, pentru cina neatinsă?

Și acum, era abia miezul zilei și ea era încă liberă până la două și jumătate. Putea să exploreze Cambridge-ul. Își cumpără cel mai ieftin ghid tipărit pe care putu să-l găsească la „Bowes and Bowes”, rezistând tentației de a scotoci printre cărți, căci timpul era scurt și trebuia folosit cu măsură. Își îndesă în geanta de umăr niște plăcintă cu carne și câteva fructe cumpărate de pe o tarabă din piață și intră în biserica Sfânta Maria să se liniștească și să se gândească la itinerarul ei. Apoi, timp de o oră și jumătate, hoinări prin oraș și colegiile lui pătrunsă de fericire.

Privea Cambridge-ul cu tot ce avea el mai frumos. Cerul era de un albastru nesfârșit și din adâncimea lui fără niciun nor soarele strălucea într-o lumină blândă. Pomii din grădina colegiului și străzile care duceau spre Backs păreau neatinsse de căldura grea, copleșitoare a verii; arborii își proiectau umbrele lor verzi pe pietre, pe râu și dispăreau spre cer. Bărcuțe mici țâșneau pe sub poduri sperind păsările țipătoare de apă, și lângă nou ridicatul pod Garret Hostel sălciile își

întindeau ramurile lor palide, plângătoare, de un verde întunecat.

Ea inclusese toate locurile mai interesante în drumul ei. Coborî cu gravitate de-a lungul bibliotecii Trinity, vizită vechile școli, se așează tăcută în fundul Capelei Regale, încântată de dantelăria albă de piatră. Soarele picura prin ferestrele mari, pătând aerul liniștit cu albastru, purpuriu și verde. Sculpturile delicate, reprezentând trandafiri, însemnuri ale Tudorilor, și animale heraldice priveau cu mândrie din lambriuri. În ciuda celor scrise de Milton și Wordsworth, desigur această capelă fusese ridicată pentru gloria pământească și nu pentru a-l slăvi pe Dumnezeu. Dar aceasta nu o împiedica să-și atingă scopul și nici nu-i micșora frumusețea. Era o clădire religioasă în toată puterea cuvântului. Putea, oare, un necredincios să-și imagineze și să realizeze acest interior superb? Reprezenta ea identificarea inspirației cu creația în sine?

Pe parcursul călătoriei, ea își permise câteva mici plăceri personale. Își cumpără un tricou de bumbac imprimat cu un desen al capelei privită dinspre ușa de vest, își culcă obrazul pe iarba de pe țărmul de deasupra râului în dreptul Turnului Regilor și lăsa apa vârtejului rece să-i încolăcească brațele; se plimbă printre standurile de cărți și, după o cercetare atentă, își cumpără o ediție de Keats, tipărit pe hârtie de India și apoi un caftan de bumbac imprimat în verde albastru și maro. Dacă arșița va continua îl va purta cu plăcere fiindcă oricum va fi mai răcoros decât tricoul și reiații pe care-i purta de obicei seara.

În sfârșit, se întoarce la King's College. Există un loc potrivit unde putea sta rezemată de piatra măreață care cobora din capelă spre râu, și se așează să mănânce. O vrabie fericită țopăia pe pajiștea imaculată privind strâmb cu ochii clipind în lumină. Cordelia îi aruncă firimiturile plăcintei cu carne și privi zâmbind ciugulitul ei agitat. De pe

râu, se auzeau voci strigând deasupra apei, hârșăituri ocazionale de lemn pe lemn, chemarea aspră a bobocilor de rață. Totul în jurul ei – pietricelele scânteind ca adevărate giuvaere pe pietrișul aleii, micile inele de iarbă la marginea pajiștii, picioarele fragile ale vrăbiuței – totul era privit cu o extraordinară intensitate ca și cum fericirea i-ar fi limpezit ochii.

Apoi în mintea ei începură să răsunе voci. Întâi cea a tatălui:

„Mica voastră fascistă a fost educată de papistași. Asta justifică o mulțime de lucruri. Cum se poate întâmpla așa ceva pe lumea asta, Delia?”

„Îți amintești, tati? Mă confundaseră cu o altă Cordelia Gray, care era romano-catolică. Trecuserăm amândouă de al unsprezecelea examen în același an. Când au descoperit greșeala, ți-au scris și te-au întrebat dacă te gândești să mă lași în continuare la mănăstire pentru că eu mă simțeam bine acolo”.

De fapt, el nu răspunsese. Maica superioară încercase, plină de tact, să-i ascundă faptul că el nu se obosise să-i răspundă, și Cordelia rămăsese în continuare la mănăstire șase ani, cei mai așezați și mai fericiți ani din viața ei, izolată prin ordine și ceremonie de dezordinea vieții din afară, incorigibilă, protestantă, copleșită de milă față de desăvârșita ignoranță a altora. Pentru prima oară, învățată că nu este nevoie să-și ascundă inteligența, deșteptăciunea, care în fața succesivelor mame adoptive apărea ca o amenințare. Sora Perpetua îi spusese:

„Nu va fi nicio dificultate să atingi nivelul A, dacă vei merge și mai departe ca și până acum. Asta înseamnă că putem să ne pregătim pentru intrarea în facultate de acum în doi ani. Cred că ar fi bine să încerci la Cambridge. Putem foarte bine să încercăm la Cambridge și, drept să spun, nu văd de ce nu ai avea șansa unei burse”.

Sora Perpetua învățase ea însăși la Cambridge înainte de a veni la mănăstire și vorbea încă despre viața academică nu cu nostalgie sau regret, ci ca despre un sacrificiu în slujba vocației sale. Deși avea numai cincisprezece ani, Cordelia recunoscuse în Sora Perpetua un pedagog adevărat și se gândea că Dumnezeu nu fusese prea cinstit când acordase și o asemenea vocație unei ființe atât de fericite și folositoare. Pentru Cordelia însăși, viitorul părea atunci clar și plin de promisiuni. Va merge la Cambridge și Sora o va vizita acolo. Avea o viziune romantică imaginându-și pajiștile largi scăldate în soare și pe ele două plimbându-se în acest paradis. Erau acolo râuri de cunoștințe, artele și științele se revărsau de pretutindeni, grădini ale cunoașterii apăreau închise între ziduri, adâncimi fără fund ale unor ascunzători încă necercetate. Cu mintea ei și datorită rugăciunilor călugăriței ar putea câștiga bursa. Din când în când, o îngrijorau rugăciunile. Ea nu avea nicio îndoială de eficacitatea lor, de faptul că Dumnezeu va asculta o persoană care Îl ascultase pe El. Dacă însă această influență a rugăciunilor i-ar putea da un avantaj necinstit față de alți candidați – ei bine, s-ar putea să nu ajute. Într-o problemă atât de importantă, nici Cordelia, nici Sora Perpetua nu aveau de ce să se neliniștească.

În timpul acesta, tatăl răspunse la scrisoare.

El descoperi că are nevoie de fiica sa. Nu mai exista necesitatea nivelului A și nici a bursei, așa că la șaisprezece ani Cordelia își terminase studiile și începuse viața ei de hoinăreală ca bucătăreasă, asistentă medicală, mesager și tovarăș al tatălui ei și al prietenilor lui.

Și acum pe ce drumuri întortocheate și cu ce scop ciudat ajunsese în sfârșit la Cambridge! Orașul nu o dezamăgise. În plimbarea ei văzuse cele mai frumoase locuri, dar niciunul nu o făcuse mai fericită sau mai împăcată cu sine. Și într-

adevăr, se gândi ea, ar putea fi sufletul indiferent în fața unui oraș unde piatra și vitraliile, apa și pajiștile verzi, pomii și florile sunt așezate cu atâta frumusețe și ordine numai pentru a servi învățătura? Cu regret se ridică, își scutură fusta de firimituri; un citat pe care nu-l respectase și nu-l urmasese niciodată îi veni brusc în minte. Îl auzea cu atâta claritate, încât cuvintele păreau spuse de o voce umană – o voce tânără, bărbătească, necunoscută și totuși misterios de familiară: „Am văzut acolo că era un drum spre iad, chiar din poarta raiului”.

•

Clădirea cartierului general al poliției era modernă și funcțională. Ea reprezenta autoritatea temperată cu discreție; oamenii trebuiau impresionați, dar nu intimidați. Biroul sergentului Maskell și sergentul însuși se conformau acestei filosofii. Era surprinzător de tânăr, îmbrăcat cu eleganță, cu o față tânără, colțuroasă, precaută, datorită experienței, și păr lung dar aranjat cu grijă, ținută pe care Cordelia o consideră pe deplin satisfăcătoare, nu numai pentru cerințele forțelor de ordine, ci și pentru un detectiv adevărat. Era deosebit de politicos, dar fără galanterii, ceea ce îi dădu un sentiment de siguranță. Nu se aștepta ca întrevederea să fie ușoară, dar nici nu dorea să fie tratată cu indulgența pe care o arăți față de un copil. Uneori, i-ar fi fost de ajutor postura unei tinere naive și vulnerabile – acesta era rolul în care Bernie se gândise frecvent să o distribuie, dar își dădu seama că sergentul Maskell ar fi preferat o competență excluzând cochetăria. Voia să pară eficientă, dar nu prea.

Își expuse concret problema și îi arătă împluternicirea din partea lui Sir Ronald.

El o înapoie remarcând fără ranchiună:

— Sir Ronald nu mi-a spus nimic din care să reiasă că ar fi nemulțumit de verdict.

— Nu cred că așa stau lucrurile. El nu bănuiește un joc necinstit. Dacă ar fi fost așa, ar fi venit el însuși. Cred că este numai curiozitatea unui om de știință de a afla ce anume l-a împins pe fiul său la sinucidere, fără ca motivul acesta să devină o chestiune publică. Vreau să spun că problemele lui Mark nu vă pot aparține, nu-i așa?

— Ar fi putut, dacă vreuna din cauzele morții ar fi indicat o mână criminală – șantaj, intimidare –, dar nimic n-a sugerat ceva de genul acesta.

— Personal, dumneavoastră sunteți satisfăcut de ipoteza sinuciderii?

Sergentul o privi deodată cu inteligența și perspicacitatea unui câine de vânătoare mirosind prada:

— De ce ați întrebat asta, domnișoară Gray?

— Cred că din cauza acestei povești în care ați intrat. Am vorbit cu domnișoara Markland și am citit raportul comisiei de anchetă. Știu că ați chemat un medic legist; ați fotografiat corpul înainte de a fi dus la laborator; ați analizat și cafeaua rămasă în cană, pe masă.

— M-am ocupat de toate acestea ca și cum ar fi fost o moarte suspectă. Așa procedez de obicei. De data aceasta, precauțiile nu au fost necesare, dar ar fi putut să fie.

Cordelia replică:

— Ceva v-a dat totuși motive de îngrijorare, a fost chiar totul în regulă?

Răspunsul veni ca și cum ar fi fost rememorat, ca prin ceață:

— Oh, totul a fost destul de simplu, așa cum probau amprente. Aproape povestea obișnuită. Am avut parte de mai multe ori de felul acesta de sinucideri. Un tânăr care renunță la cursurile universitare, aparent fără motiv, și merge să trăiască pe cont propriu destul de puțin convenabil. Aveți imaginea unui introvertit, un student mai degrabă însingurat, genul care nu face confidențe nici familiei, nici prietenilor. La numai trei

săptămâni după ce părăsește colegiul, este găsit mort. Nu a fost nicio urmă de luptă, nimic deranjat în căsuță, a lăsat o scrisoare explicativă în mașina de scris, aproape tipul de însemnare la care te puteai aștepta de la un sinucigaș. Este adevărat că totuși s-a obosit să-și ardă toate hârtiile, a lăsat chiar furca de grădină necurățată și săpatul pe jumătate neterminat și și-a dat osteneala să-și pregătească o cină pe care n-a mâi mâncat-o. Dar toate astea nu dovedesc nimic. Mulți oameni se comportă irațional, în special sinucigașii. Nu, nu a fost nimic din acele lucruri care m-ar fi îngrijorat câtuși de puțin; poate doar nodul.

Dintr-odată se aplecă, și cotrobăi în sertarul din stânga mesei de lucru.

— Iată – spuse el. Cum ați folosi dumneavoastră asta ca să vă spânzurați, domnișoară Gray?

Cureaua avea cam un metru și jumătate lungime, o lățime ceva mai mare de doi centimetri și jumătate și era făcută dintr-o piele tare dar suplă, de culoare maro, pătată pe alocuri din cauza vechimii. Unul dintre capete era îngustat și avea pe el găuri perforate de capse metalice, celălalt se termina cu o cataramă solidă de alamă. Cordelia o luă. Sergentul Maskell spuse:

— Iată ce a folosit. Desigur arată ca un ștreang, dar domnișoara Leaming a mărturisit că el obișnuia să o poarte răsucită în jurul mijlocului, drept curea. Ei bine, domnișoară Gray, cum ai folosi-o dumneata ca să te spânzuri?

Cordelia frecă ușor cureaua cu mâinile.

— Mai întâi de toate, aș vârî capul subțire prin cataramă ca să fac un laț; apoi cu lațul în jurul gâtului m-aș urca pe un scaun sub cârligul din tavan și aș trece celălalt capăt al ștreangului prin cârlig. L-aș trage bine ca să stea drept și aș smuci de două ori ca să-l fixează. Aș trage din nou de ștreang ca să mă asigur că nodul nu va aluneca și va ține cârligul. Apoi aș împinge scaunul cu piciorul.

Sergentul deschise dosarul din fața lui, și-l împinse la ea peste masă.

— Priviți la asta, spuse el, este fotografia nodului.

Fotografia poliției, încremenită în alb și negru, arăta nodul cu o claritate admirabilă. Era un arc de cerc la capătul unei bucle largi, atârând la aproape treizeci de centimetri de cârlig.

Maskell spuse:

— Mă întreb dacă ar fi fost în stare să lege nodul cu mâinile deasupra capului; nimeni n-ar fi putut. Așa că el trebuie să fi făcut întâi latul cum ați făcut dumneavoastră, și apoi să lege cureaua. Dar nici asta nu putea face. Erau numai câțiva centimetri de ștreang între cataramă și nod. Dacă ar fi procedat în felul acesta n-ar fi putut să-și treacă ștreangul din cauza nasului. Era un singur mod în care se putea sinucide. Făcea întâi lațul, apoi și-l potrivea în jurul gâtului ca pe un guler și apoi întindea cureaua. Apoi se urca pe scaun, trecea capătul printr-un cui și dădea un picior scaunului. Acum să vă arăt ce înseamnă asta.

El întoarse o nouă pagină a dosarului și dintr-odată adevărul i se înfățișă Cordeliei. Fotografia, nereprezentând nici pe departe o operă ambiguă sau suprarealistă în alb și negru, ar fi arătat ca o glumă proastă dacă trupul nu ar fi fost atât de evident mort. Cordelia își simți inima bătând gata să-i spargă pieptul. Pe lângă această oroare, moartea lui Bernie părea să fie blândă. Ea își aplecă mai tare capul deasupra dosarului așa că părul aproape îi acoperea fața în timp ce studia atentă imaginea vrednică de milă din fata ei.

Gâtul atârna astfel încât picioarele goale cu degetele întinse ca ale unui dansator spânzurat atârnavă la mai puțin de treizeci de centimetri deasupra podelei. Mușchii stomacului erau încordați. Deasupra lor, oasele cutiei toracice se vedeau asemenea coliviei unei păsări. Capul se înclinase grotesc pe umărul drept ca o caricatură

oribilă a unei păpuși dezarticulate. Ochii se rostogoliseră pe sub pleoapele pe jumătate lăsate, limba umflată forța buzele întredeschise.

Cordelia spuse calm:

— Văd ce vreți să spuneți. Sunt aproape zece centimetri de ștreang între gât și nod. Unde este catarama?

— În spatele gâtului, sub urechea stângă. Mai există o fotografie, mai în spate, în dosar.

Cordelia nu mai privi. De ce oare îi arăta el această fotografie? Nu era necesară ca să-și dovedească argumentația. Spera oare s-o șocheze pentru ca ea să înțeleagă în ce se băga; s-o pedepsească pentru trecerea pe această potecă; să sublinieze contrastul dintre realitatea brutală a profesionismului și amatorismul ei; s-o avertizeze într-un fel? Dar împotriva cui? Poliția nu avea nicio suspiciune; cazul fusese închis. Putea fi aceasta malițiozitatea obișnuită, sadismul incipient al unui bărbat care nu poate rezista impulsului de a șoca și de a răni? Era el însuși copleșit de propriile lui motive?

Replică:

— Sunt de acord că el nu se putea sinucide decât în felul pe care l-ați descris, dar să presupunem că altcineva a tras lațul în jurul gâtului și apoi l-a spânzurat. Un corp mort cântărește mult. N-ar fi fost mai ușor să facă întâi nodul și apoi să-l urce pe scaun?

— Și să-i ceară lui mai întâi să intre cu capul în curea?

— De ce să folosească o curea? Criminalul putea să-l stranguleze cu o sfoară sau o cravată. N-ați găsit cumva un semn deosebit pe ștreang?

— Medicul a căutat un asemenea semn. Nu era niciunul.

— Sunt și alte moduri în care putea fi ucis: o pungă de plastic din felul acelor subțiri în care se împachetează hainele, înfășurată pe capul lui și ținută strâns; un fular subțire, un ciorap de femeie.

— Văd că ați fi o criminală inventivă, domnișoară Gray. Este posibil, dar ar fi fost nevoie de un bărbat puternic pentru asta. Noi nu am găsit niciun semn de luptă.

— Dar s-ar fi putut proceda în felul acesta.

— Desigur, dar nu există nicio dovadă în sensul acesta.

— M-am gândit și eu la această posibilitate; iată de ce am dat cafeaua la analiză. Dar nu a fost drogat. Raportul a confirmat-o.

— Cât de multă cafea a băut?

— Cam o jumătate de ceașcă, după raportul medico-legal și a murit la scurt timp după asta, cam între 7 și 9 seara, după estimările medicului.

— Nu vi s-a părut ciudat că a băut cafea înainte de masă?

— Nu există nicio regulă în privința asta. Noi nu știm cam când intenționa să-și ia masa de seară. În orice caz, noi nu putem construi filmul unei crime în ordinea în care omul a înțeles să mănânce și să bea.

— Ce puteți spune despre biletul pe care l-a lăsat? Presupun că nu a fost posibil să luați amprente de pe clapele mașinii.

— Nu este ușor să o faci la acest tip de clape. Am încercat dar nu era nimic identificabil.

— Așa că, până la urmă, ați acceptat că a fost o sinucidere.

— Până la sfârșit, am acceptat că nu era nicio posibilitate să probăm altceva.

— Dar ați avut o bănuială? Bătrânul coleg al partenerului meu – un superintendent din Serviciul Omucideri – era întotdeauna copleșit de bănuieli.

— Ei bine, ăsta e un punct de vedere, ei își pot permite asta. Dacă eu m-aș fi lăsat copleșit de toate bănuielile nu aș fi terminat niciodată ceea ce am de făcut; nu este ceea ce credeți dumneavoastră, ci ceea ce pot dovedi probele.

— Pot să iau scrisoarea de adio și cureaua?

— De ce nu, dacă semnați pentru ele. Nimeni altcineva nu le-a vrut.

— Aș putea să văd biletul, vă rog!

El îl extrase din dosar și i-l întinse.

Cordelia reîncepu să citească reamintindu-și pe jumătate cuvintele:

*O nemărginită genune, ca un cer de infern, apare
sub noi...*

Păru zdruncinată, și nu pentru prima dată, de importanța cuvântului scris, de ordinea magică a simbolurilor. Își ascunsese poetul mesajul său teurgic în versurile tipărite ca proză, sau proza devenea mult mai încărcată fără aceste modele și semne de punctuație? Domnișoara Leaming îi citise pasajul din Blake și-i recunoscuse frumusețea, dar aici, privit pe această pagină, exercita asupra ei o putere mult mai mare.

Erau deci două lucruri care o făceau să-și țină respirația. Primul era ceva ce n-ar fi vrut să-i împărtășească sergentului Maskell, dar nu era niciun motiv să nu-l comenteze pe al doilea.

Spuse:

— Mark Callender trebuie să fi fost un dactilograf experimentat. Asta a fost făcută de un expert!

— Nu cred, dacă veți privi mai atent veți vedea că una sau două litere sunt bătute mai slab decât restul. Acesta este întotdeauna un semn de amatorism.

— Dar literele mai slabe nu sunt întotdeauna aceleași. Este vorba, de obicei, de litere aflate la capătul claviaturii, pe care un dactilograf lipsit de experiență le bate mai ușor. Și textul este destul de bine spațiat până la sfârșitul pasajului. Arată ca și cum dactilograful ar fi realizat dintr-odată că trebuie să-și ascundă competența, dar nu a avut timp să rebată întregul pasaj. Și ceea ce este ciudat este faptul că punctuația este fidelă.

— A fost probabil copiată direct din pagina tipărită. Exista un Blake în camera de dormit, una dintre acele ediții de poezii obișnuite.

— Știi dar dacă el bătuse după carte, atunci de ce s-a mai obosit s-o ducă la loc în dormitor?

— Era un băiat ordonat.

— Dar nu destul de ordonat ca să-și spele ceașca de cafea sau să-și curețe furca din grădină.

— Asta nu dovedește nimic. După cum spuneam, oamenii devin groaznic de ciudați când se hotărăsc să se sinucidă. Noi știm că mașina de scris era a lui și că o avea de un an. Nu putem însă compara acest bilet cu ceea ce bătuse mai înainte. Toate hârtiile au fost arse.

El își aruncă ochii pe ceas și se ridică în picioare. Cordelia își dădu seama că întrevederea s-a terminat. Semnă o chitanță pentru scrisoare și curea, apoi îi întinse mâna și îi mulțumi pentru ajutor. În timp ce îi deschidea ușa, el îi spuse dintr-odată:

— Există un amănunt care m-a intrigat și pe care trebuie să-l știi: se pare că s-a întâlnit cu o femeie în ziua în care a murit Medicul a descoperit o urmă slabă – e vorba de o dâră fină – de ruj roșu pe buza sa de sus.

3.

New Hall, cu aerul său bizantin, curtea sa interioară și holul strălucitor al domului, asemănător unei portocale curățate, îi aminteau Cordeliei de un harem; admitând că acesta ar putea să fie în proprietatea unui sultan cu vederi liberale și o ciudată predilecție pentru fete deștepte, dar totuși un harem. Colegiul era, desigur, prea frumos ca să te ducă cu gândul la studii superioare. Ea nici nu era sigură dacă aproba feminitatea ostentativă a acestor cărămizi albe, frumusețea manieristă a bazinelor în care peștii de aur alunecau asemenea unei urme însângerate printre nuferi, mulțimea plantelor de apă. Ea își concentra tot simțul critic asupra clădirii. Asta o ajuta să nu se intimideze. Nu se duse la internat să întrebe de domnișoara Tilling de teamă că ar putea fi întrebată ce treabă are cu ea sau să i se refuze întrevederea; părea mai prudent să meargă la noroc. Norocul fu de partea ei. După două cercetări timide, lipsite de rezultat, o studentă grăbită îi strigă peste umăr:

— Nu locuiește în colegiu, dar acum stă pe iarbă, acolo, cu fratele ei!

Cordelia trecu de umbra curții mângâiate de razele soarelui, traversă un gazon moale ca mușchiul de pădure și se apropie de un grup de tineri. Erau patru, întinși pe iarba cald-mirositoare. Cei doi din familia Tilling erau de neconfundat, frate și soră. Cordelia realizează imediat că aceștia îi amintesc un cuplu dintr-un portret preraphaelit, cu capetele lor puternice, întunecate, înălțându-se mândru pe gâturi neobișnuit de scurte, cu nasuri drepte, abia curbate, imperceptibil, foarte aproape de buza de sus. În afara distincției înnăscute, cealaltă față emana numai feminitate. Dacă aceasta fusese fata care-l vizitase pe Mark la căsuță, domnișoara Markland avusese dreptate când spusese că e frumoasă. Avea o față prelungă, cu un

nas frumos, subțire, o gură mică, frumos rotunjită, ochi migdalați, strălucitori, adânci, de un albastru închis, care îi dădeau un aspect de zână orientală cu toată albeața pielii și pletele lungi, blonde. Purta o rochie lungă până la glezne, dintr-un bumbac fin, mov, încheiată în nasturi până sus pe piept și niciun fel de alte podoabe. Croiala strânsă pe corp scotea în evidență sânii frumoși și prin fusta despicată se zăreau niște pantalonași scurți, mulați, din același material cu rochia. Atât cât putea vedea Cordelia, fata nu mai purta nimic altceva. Picioarele ei goale, lungi, elegante erau frumos bronzate. Cordelia se gândi că aceste trăsături luminos-voluptoase pot fi mai erotice decât picioarele bronzate dintr-un oraș întreg și fata era conștientă de acest lucru. Frumusețea brună a Sophiei Tilling nu făcea decât să sporească această frumusețe atrăgătoare.

La prima vedere, cei patru membri ai grupului erau mai mult decât obișnuiți. Fratele Sophiei era un tânăr țeapăn, bărbos, cu părul roșcovan ondulat, cu trăsături drepte, cioplite parcă; stătea întins lângă Sophia.

Toți, exceptând-o pe fata blondă, purtau blugi și cămăși de bumbac descheiate la gât.

Cordelia se apropie de grup și stătu câteva clipe în spatele lor înainte de a fi observată.

Spuse:

— Îi caut pe Hugo și pe Sophia Tilling. Numele meu este Cordelia Gray.

Hugo Tilling privi în sus spre ea:

— Ce are de gând să facă tăcuta și iubitoarea Cordelia?

Cordelia replică:

— Oamenii care simt nevoia să glumească atunci când îmi aud numele se interesează de obicei de surorile mele¹²¹. E foarte plictisitor.

— Probabil că așa trebuie să fie. Scuză-mă! Eu sunt Hugo Tilling, aceasta este sora mea, aceasta este Isabelle de Lasterie și el e Davie Stevens.

Davie Stevens se ridică brusc, asemenea unui Hopa Mitică și rosti nu destul de amabil: „Bună!”

Privi spre Cordelia cu un interes batjocoritor. Ea se minună la rândul ei privindu-l. Prima impresie pe care i-o lăsase micul grup – probabil influențată și de arhitectura colegiului – fusese aceea a unui tânăr sultan, odihnindu-se cu două favorite, însoțit fiind de căpitanul gărzii. Dar, întâlnind privirea inteligentă a lui Davie Stevens, această impresie pălea. Se întrebă dacă, în acest harem, nu cumva căpitanul gărzii era personalitate predominantă.

Sophia Tilling înclină capul și spuse „Salut”!

Isabelle nu vorbi, dar un zâmbet frumos i se împrăștie pe față. Hugo adăugă:

— Nu vrei să stai jos, Cordelia Gray, și să ne explici ce treabă ai cu noi?

Cordelia îngenunche încet, grijulie ca iarba să nu-i păteze fusta din piele de căprioară. Era un mod ciudat de a interoga suspectii, stând în genunchi ca o persoană care îi imploră, numai că aceste persoane nu erau suspecte. De aceea rosti:

— Sunt detectiv particular. Sir Ronald Callender m-a angajat să cercetez moartea fiului său.

Efectul cuvintelor ei a fost uluitor. Micul grup, care ieșise să petreacă tihnit, tresări brusc pentru ca imediat să înțepenească asemenea unor luptători extenuați surprinși într-un basorelief de marmură. Apoi, aproape imperceptibil, se relaxară. Cordelia le putea auzi răsuflarea pe care și-o ținuseră un timp. Privi fețele lor. Davie Stevens era cel mai puțin îngrijorat. Afișase un zâmbet pe jumătate trist, ciudat dar neangajat, și privi repede spre Sophie într-un fel de complicitate. Aceasta nu-i întoarse privirea; ea și Hugo priveau fix înainte. Cordelia simți că cei doi frați evită să se privească unul pe celălalt. Dar cea mai șocată era Isabelle. Ea scoase un oftat și își trecu palma peste obraz ca o actriță de mâna a doua simulând o emoție. Ochii ei se deschiseseră în adâncimi fantomatice de albastru-violet și se întoarse spre Hugo într-o

chemare disperată. Arăta atât de palidă, încât Cordelia se aștepta ca dintr-o clipă în alta să leșine. Cordelia se gândi:

„Dacă sunt în mijlocul unui grup de conspiratori, trebuie să aflu care este cel mai vulnerabil”.

Hugo i se adresă:

— Ne-ai spus că Ronald Callender te-a angajat să afli de ce a murit Mark?

— Este acesta un lucru atât de extraordinar?

— Îl găsesc de necrezut. El n-a arătat niciun interes deosebit față de fiul său cât era în viață, de ce ar face-o când acesta e mort?

— De unde știi că fiul său nu l-a interesat?

— Este ideea mea!

Cordelia ripostă:

— Ei bine, se interesează acum, chiar dacă este numai curiozitatea unui om de știință de a descoperi adevărul.

— Atunci ar face mai bine să-și vadă de microbiologia lui, să descopere, de exemplu, cum ar putea deveni plasticul solubil în apa sărată sau orice altceva. Ființele umane nu sunt sensibile la tratamente de felul acesta.

Davie Stevens spuse cu o totală lipsă de condescendență:

— Mă mir cum nu-ți cade greu la stomac fascistul ăsta arogant.

Batjocura îi atinse Cordeliei multe corzi ale memoriei. Prefăcându-se obtuză, spuse:

— Nu mă interesează opiniile politice ale lui Sir Ronald!

Hugo spuse:

— Davie n-a vrut să spună asta. Prin „fascist”, Davie înțelege că Ronald Callender are niște idei de neacceptat. De exemplu, că nu toți oamenii se nasc egali, că votul universal nu e necesar pentru fericirea și confortul oamenilor, că tirania de stânga nu e cu nimic mai liberală și mai suportabilă decât tirania de dreapta, că negrii care

omoară negri nu fac decât să îmbunătățească randamentul albilor care omoară negri, că nu putem face răspunzător capitalismul de păcatele și bolile lumii de la consumul de droguri și până la agramatism. Nu încerc să vă conving că Ronald Callender crede în opiniile afișate. Dar Davie susține că într-adevăr crede.

Davie aruncă o carte spre Hugo și spuse fără pic de ranchiună:

— Închide gura! Vorbești ca „Daily Telegraph”!
O obosești pe vizitatoarea noastră!

Sophie Tilling întrebă brusc:

— Sir Ronald v-a sugerat să ne puneți întrebări?

— Mi-a spus că ați fost prieteni cu Mark. V-a văzut la anchetă și la funeralii.

Hugo râse:

— Dumnezeu, asta este ideea lui despre prietenie?

Cordelia interveni:

— Dar ați fost acolo?

— Am fost la anchetă – toți, exceptând-o pe Isabelle, despre care credem că ar fi fost decorativă, dar nu folositoare. A fost, mai degrabă, o mare plictiseală. O serie lungă de date irelevante, raportul medical despre inimă, plămânii și aparatul digestiv ale lui Mark. După câte am putut vedea, el n-ar fi părăsit această viață niciodată dacă nu și-ar fi pus o curea în jurul gâtului.

— Și înmormântarea – ați fost și acolo?

— Am fost la Crematoriul din Cambridge. O treabă nu prea plăcută. Am fost șase în afara oamenilor angajați acolo; noi trei, Ronald Callender, acea secretară-menajeră a lui și o dădacă bătrână îmbrăcată în negru. Ea părea să joace rolul unei femei mahnite în această procesiune, după cât am putut observa. De fapt, arăta ca o bătrână pensionară din familie și eu o suspectez că era o polițistă deghizată.

— De ce ar fi putut fi? Arăta astfel?

— Nu, dar nici dumneata nu arăți ca un detectiv particular.

— Știi cumva cine era?

— Nu, n-am fost prezentați. Au fost niște funeralii foarte ciudate. Acum, când rememorez totul, îmi dau seama că niciunul dintre noi n-a schimbat vreun cuvânt cu ceilalți. Sir Ronald purta o mască a durerii: regele îndoliat după prințul moștenitor.

— Și domnișoara Leaming?

— Regina consoartă; purta un voal negru pe față.

— Cred că suferința ei era destul de reală, interveni Sophie.

— Nu poți să spui asta! Nimeni nu poate. Definește suferința! Definește realul!

Davie Stevens vorbi dintr-odată, rostogolindu-se pe burtă ca un câine jucăuș.

— Domnișoara m-a privit ca și cum ar suferi cu adevărat. Din întâmplare, bătrâna doamnă se numea Pilbeam; oricum ăsta era numele de pe coroană.

Sophie râse:

— Crucea aceea oribilă de trandafiri cu cartea de vizită îndoliată? Trebuia să ghicesc că vine de la ea; dar de unde știi asta?

— M-am uitat, scumpo. Unul dintre ciocli a luat coroana din suport și a proptit-o de perete, așa că eu m-am repezit la cartea de vizită. Pe ea scria: „Cu sinceră compasiune de la dădaca Pilbeam”.

Sophie spuse:

— Așa ai făcut. Îmi amintesc acum! Câtă frumusețe feudală! Biata bătrânică, trebuie s-o fi costat o mulțime de bani!

— V-a vorbit Mark vreodată despre dădaca Pilbeam?

Priviră repede unul la celălalt. Isabelle scutură din cap. Sophie spuse:

— Cu mine nu!

Hugo Tilling interveni:

— N-a vorbit niciodată despre ea, dar cred că am văzut-o o dată înainte de funeralii. A venit la colegiu cam cu șase luni în urmă – la aniversarea de douăzeci și unu de ani a lui Mark – și a cerut să-l vadă. Eram în camera portarului și Robbins m-a întrebat dacă Mark e în colegiu. Ea a urcat în camera lui și au stat împreună cam o oră. Am văzut-o plecând, dar el nu mi-a povestit niciodată despre ea nici atunci, nici mai târziu.

Curând după asta, se gândi Cordelia, el a părăsit universitatea. Putea fi vreo legătură? Era numai o urmă, dar putea s-o cerceteze.

Întrebă cu o curiozitate care ar fi putut părea perversă:

— Mai erau și alte flori?

De data aceasta, răspunse Sophie.

— Un buchet simplu de flori de grădină, nelegate, într-un suport. Nicio carte de vizită. Cred că erau de la domnișoara Leaming. E greu de crezut că ar fi fost stilul lui Sir Ronald.

Cordelia spuse:

— Ați fost prietenii lui. Vorbiți-mi, vă rog, despre el.

Priviră unul la altul ca și cum ar fi trebuit să decidă care să vorbească. Toată această încărcătură părea de înțeles. Sophie Tilling smulse un fir de iarbă și-l răsuci pe deget. Fără să-și ridice privirea începu:

— Mark a fost o persoană foarte introvertită. Nu știu cât de mult am știut noi despre el. Era liniștit, blând, reținut, lipsit de ambiții. Era inteligent fără să fie deștept. Era foarte blând; purta de grijă celorlalte, dar fără să se implice prea mult. Avea puțin respect de sine, dar nu părea preocupat de asta. Nu cred că am mai putea spune ceva în plus despre el.

Dintr-odată, Isabelle vorbi cu o voce atât de joasă încât Cordelia abia putu s-o audă:

— Era plăcut.

Hugo izbucni cu o nerăbdare iritată:

— Era plăcut și acum e mort. Asta e. Nu putem să-ți spunem mai mult decât atât despre Mark Callender. Niciunul dintre noi nu l-a văzut după ce a părăsit colegiul. Nu ne-a întrebat înainte de a părăsi colegiul, nu ne-a întrebat nici înainte de a se sinucide. Era, așa cum spunea sora mea, un introvertit. Vă sugerez să-i respectați această singurătate.

— Ia te uită, zise Cordelia, ați mers la anchetă, ați mers la funeralii. Dacă nu l-ați mai văzut, dacă nu v-a mai interesat, de ce vă enervați?

— Sophie s-a dus din lipsă de afecțiune, Davie s-a dus fiindcă s-a dus Sophie, eu din curiozitate și respect; nu trebuie să te seducă aerul meu obișnuit de obraznicie, gândește-te că am și eu o inimă.

Cordelia continuă cu obstinație.

— Cineva l-a vizitat la căsuță în seara morții lui. Cineva a băut o cafea cu el. Vreau să știu cine.

A fost doar o părere sau știrea i-a surprins? Sophie Tilling o privi ca și cum ar fi vrut să-i pună o întrebare, dar fratele ei o întrerupse brusc.

— N-a fost niciunul dintre noi. În seara morții lui, noi toți ne aflam în rândul doi al sălii Teatrului de Arte urmărind o piesă de Pinter. Nu știu dacă o pot dovedi. Nu știu dacă taloanele biletelor au fost păstrate de casieră, dar ea mi le-a rezervat și e posibil să-și amintească. Dacă insiști îți pot prezenta un prieten care știa de intenția mea de a urmări spectacolul, altul care ne-a văzut cel puțin la bar în timpul pauzei și altul cu care am discutat îndelung despre spectacol. Niciunul dintre ei nu-ți va spune nimic în plus; suntem numai un grup foarte decorativ. Ar fi mai simplu pentru dumneata să accepți că-ți spun adevărul. De ce aș minți? Toți patru am fost la teatru în noaptea de 26 mai.

Davie Stevens adăugă blând:

— De ce nu-i spui cutrei bătrâne de Moș Callender să se ducă dracului și să-și lase băiatul în pace, iar dumneata să-ți găsești un caz simplu și frumos?

— O crimă! spuse Hugo Tilling.

— Găsește-ți o crimă simplă și frumoasă!

Ca și cum ar fi fost înțeleși se ridicară dintr-odată în picioare, își adunară cărțile și începură să-și scuture hainele de iarbă. Cordelia îi urmă prin curte, în afara colegiului. Încă tăcuți, se îndreptară spre un Renault alb parcat în față.

Cordelia veni mai aproape adresându-se Isabellei.

— Ți-a plăcut Pinter? Nu te-a înfricoșat ultima scenă când Wyatt Gilmon a fost împușcat de băștinași?

A fost atât de simplu, încât Cordelia își pierdu puțin din buna părere despre propria persoană. Acei ochi violeți adânci se măriră dintr-odată.

— Oh nu, nici nu mi-a păsat! Vezi, am fost cu Hugo și ceilalți.

Cordelia se întoarse spre Hugo Tilling:

— Se pare că prietena dumitale nu prea poate să-l deosebească pe Pinter de Osborne.

Hugo se așază la volan. Răsucindu-se, deschise ușa din spate pentru Sophie și Davie. Spuse calm:

— Sunt fericit să te anunț că prietena mea – așa cum îți place dumitale să-i spui, și pe care o dădăcești pe nedrept – locuiește la Cambridge cu scopul de a învăța engleza. De departe însă progresele sale sunt vagi și sub anumite aspecte chiar dezamăgitoare. Niciodată nu poți fi sigur cât de mult a înțeles.

Motorul prinse viață. Mașina porni din loc. Chiar atunci, Sophie Tilling scoase capul pe geam și spuse brusc:

— Nu m-ar supăra să vorbim despre Mark, dacă asta te ajută cu ceva. N-o să te ajute, dar treci pe la mine, dacă vrei – Strada Norwich, nr. 57. Să nu întârzii. Davie și cu mine o să ne ducem la râu. Dacă vrei, poți veni și dumneata.

Mașina accelerează. Cordelia privi în urma ei. Hugo flutură mâna ca un ironic bun rămas, dar nimeni nu întoarse capul.

•

Cordelia repetă mormăind adresa până când, pentru siguranță, și-o notă: Strada Norwich, 57. Ce reprezenta adresa Sophiei: o gazdă sau poate locuia cu familia ei în Cambridge? Ei bine, o să afle suficient de repede. Cum trebuia să ajungă? Prea devreme, ar fi părut nerăbdătoare; prea târziu, putea să nu-i mai găsească, să fie la râu. Ce anume o determinase pe Sophie Tilling să-i facă această invitație? Nu trebuia să piardă acum această legătură!

Toți aveau conștiința încărcată; asta era clar. Ce anume îi făcuse să reacționeze atât de puternic la sosirea ei? Voiau ca tot ceea ce a dus la moartea lui Mark Callender să rămână complet îngropat. Ei încercaseră s-o convingă, s-o lingusească și chiar s-o umilească pentru a abandona cazul. Dar de ce? Ipoteza cea mai plauzibilă era că ei voiau să ascundă pe cineva. Dar, iarăși, de ce? Crima nu era o problemă de soiul celor precum venitul târziu pe ascuns la colegiu sau călcarea unor reguli pe care prietenii puteau să le treacă ușor cu vederea. Mark Callender fusese prietenul lor. Cineva, pe care el îl cunoștea, îi petrecuse o curea în jurul gâtului, îl pândise ascultându-i gemetele agoniei și îl atârname în cârlig ca pe un animal. Cum se puteau împăca astea cu aerul amuzat dar trist al lui Davie Stevens, cu privirea aruncată fetei, cu calmul cinic al lui Hugo, cu ochii plini de tristețe și prietenie ai Sophiei. Dacă erau conspiratori, erau niște monștri. Și Isabelle? Dacă ei ascundeau pe cineva, cel mai probabil lucru este că o făceau pentru ea. Dar Isabelle de Lasterie nu putea fi o criminală. Cordelia își aminti acei umeri rotunzi, fragili, acele mâini aproape transparente în soare, unghiile lungi, vopsite cu un roz elegant. Dacă Isabelle era vinovată, ea nu acționase singură. Numai o femeie înaltă și voinică s-ar fi putut urca pe scaun purtând în brațe un trup înțepenit pe care să-l agațe în cârlig.

Strada Norwich era o stradă cu sens unic și, inițial, Cordelia veni pe ea din direcția greșită. Îi luă ceva timp ca să se întoarcă în Hills Road, să treacă pe lângă biserica romano-catolică și, apoi, să coboare luând-o spre dreapta. Strada avea case cu terase de cărămidă roșie, în stil victorian timpuriu. În mod evident, drumul era bine întreținut, la nivelul clădirilor. Cele mai multe case arătau foarte îngrijit; vopsea, aproape aceeași pentru toate ușile din față, era proaspătă și strălucitoare; perdelele din in fluturau ca drapele de dantelă la ferestrele parterelor și pereții aveau crăpături la bază, acolo unde se instalase umezeala. Numărul 57 avea ușa din față neagră și numărul zugrăvit în alb pe o plăcuță de sticlă deasupra. Cordelia căută un loc de parcare pentru Mini. Nu era nici urmă de Renault în șirul de mașini și biciclete înghesuite la marginea trotuarului.

Ușa din față era larg deschisă. Cordelia apăsă soneria și păși în holul strâmt, alb. Exteriorul casei îi fu imediat familiar. De la șase ani, locuise vreme de doi ani într-o asemenea căsuță terasată în stil victorian, la ieșirea din Romford, împreună cu doamna Gibson. Ea recunoștea treptele și scara strâmtă din față, ușa din dreapta ducea la o primă cameră de primire, cea din stânga la o alta și între ele se aflau bucătăria și curtea. Ea știa că trebuie să existe dulapuri, și câte o nișă curbată în fiecare parte a șemineului; știa unde să găsească ușa sub scări. Memoria îi era atât de ascuțită, încât îi impuse în acest interior curat mirosul puternic de șervețele nespălate, varză și grăsimi, mirosuri permanente în casa din Romford. Aproape că putea auzi strigătele copiilor de pe terenul din curtea școlii primare de peste drum și bocănitul cizmelor Wellington pe care le purtau în toate anotimpurile, transformându-i într-o minusculă armată: rap-rap-rap.

Ușa cea mai îndepărtată era întredeschisă și prin ea zări o cameră zugrăvită în galben strălucitor, luminată de soare. Capul Sophiei apăru prin ușă.

— Oh, dumneata ești! Intră! Davie a plecat să adune niște cărți pentru colegiu și să cumpere mâncare pentru picnic. Vrei un ceai acum sau putem să mai așteptăm? Tocmai am terminat de călcat.

— Prefer să aștept, îți mulțumesc.

Cordelia se așeză privind cum Sophie înfășoară șnurul în jurul fierului și împăturește hainele. Își aruncă privirea în jur. Camera era primitoare și atractivă, mobilată nu într-un stil particular, ci un fel de amestec de ieftin și valoros, nepretențios și plăcut. Erau aici o masă solidă de stejar, așezată lângă perete, patru scaune, mai degrabă urâte, un scaun Windsor cu o pernă galbenă moale, o sofa elegantă în stil victorian acoperită cu catifea cafenie, așezată sub fereastră, trei piese de Staffordshire pe raftul de deasupra cuierului lucrat din fier forjat. Pereții erau acoperiți de un amalgam de planșe de plută închisă la culoare pe care erau lipite postere, cărți de vizită, fotografii tăiate din reviste. Două dintre ele, remarcate de Cordelia, erau nuduri frumoase și atractive.

În afara ferestrei cu perdea galbenă, mica grădină înconjurată de iederă era o insulă de verdeață. O nalbă imensă, cu multe flori, se sprijinea pe o împletitură de nuiete, trandafirii erau puși în borcane gen Ali-Baba și un șir de oale cu geranii roși strălucitoare se înșira la marginea de sus a zidului.

— Îmi place această casă, spuse Cordelia. E a dumitale?

— Da, este proprietatea mea. Bunica noastră a murit acum doi ani și ne-a lăsat, lui Hugo și mie, câte o mică sumă. Am folosit-o, pe a mea, ca să plătesc această casă. Hugo și-a cheltuit-o pe a lui într-o afacere cu vinuri. El și-a asigurat un viitor

liniștit; eu mi-am asigurat un prezent calm. Cred că asta e diferența dintre noi.

Ea strânse lucrurile călcate de la marginea mesei și le puse într-unul din dulapuri, din partea opusă Cordeliei, întrebând deodată:

— Îți place fratele meu?

— Nu prea mult, cred că a fost mai degrabă grosolan cu mine.

— N-a fost intenționat!

— Cred că a fost mai mult răutăcios. Grosolănia ar putea fi intenționată, altfel este nesimțire.

— Hugo nu este deosebit de amabil când este cu Isabelle. Are acest efect asupra lui.

— A fost îndrăgostită de Mark Callender?

— Ar trebui s-o întrebi pe ea, Cordelia, dar nu cred. Se cunoșteau foarte bine. Mark a fost iubitul meu, nu al ei. Cred că a fost mai bine că te-am adus aici ca să-ți povestesc eu însămi până când un oarecare de prin jurul Cambridge-ului, mai devreme sau mai târziu, va împrășca totul cu noroi. Desigur, n-a locuit aici cu mine. Stătea la colegiu. Am fost împreună aproape tot anul trecut. S-a sfârșit aproape de Crăciun, când l-am întâlnit pe Davie.

— Erai îndrăgostită?

— Nu sunt sigură. Sexul este un fel de explorare, nu-i așa? Dacă vrei ne explorăm identitatea noastră prin personalitatea celuilalt, și atunci, presupun, suntem îndrăgostiți sau credem că suntem. Mark avea nevoie să se creadă îndrăgostit. Nu sunt sigură că știu ce înseamnă cuvântul.

Cordelia simți o umbră de simpatie. Nici ea nu era sigură. Se gândea la cei doi iubiți ai ei: George, cu care se culcase pentru că era drăguț și nefericit și o striga pe numele adevărat, Cordelia, nu Delia, și Carl, care era tânăr și furios și pe care ea îl plăcea atât de mult, încât i se părea grosolan să i-o arate în singurul fel care lui i se părea important. Nu se gândise niciodată la virginitate altfel decât la

un statut inconvenabil și temporar, o perioadă de insecuritate și vulnerabilitate a tinereții. Înainte de George și Carl, era singură și lipsită de experiență. După asta, fusese singură și mai puțin lipsită de experiență. Nici munca nu-i dăduse acea siguranță pe care o avusese lângă tatăl ei și mamele adoptive, nici nesiguranța nu-i rănise inima. Dar pentru Carl simțise tandrețe. A fost la fel de bine când el a părăsit Roma înainte ca afecțiunea lui voluptuoasă să devină prea plăcută și prea importantă pentru ea. Îi era imposibil să creadă că această stranie gimnastică i-ar putea fi într-o zi necesară. Amorul, hotărî ea, nu era dureros, ci surprinzător. Alienarea dintre gând și faptă era completă. Spuse:

— Să presupunem nu numai că erați înnebuniți unul după celălalt, dar că vă și plăcea să mergeți în pat împreună?

— Amândouă presupunerile sunt reale.

— De ce s-a sfârșit? V-ați certat?

— Nimic mai natural, nimic necivilizat. Nu te puteai certa cu Mark. Era una din ciudățeniile lui. I-am spus că nu pot merge mai departe cu relația asta și el a acceptat la fel de calm ca și cum aș fi renunțat la un bilet de spectacol. Nu a încercat să mă convingă sau să mă acuze. Și dacă te gândești că ruptura noastră ar putea avea vreo legătură cu moartea lui, te înșeli. N-am avut nicio influență atât de mare asupra nimănui și în special a lui. Era probabil mai îndrăgostit de el decât de mine.

— Deci, de ce ați terminat?

— Simțeam că eram supusă unei evaluări morale. Nu era adevărat; Mark nu era un îngâmfat. Dar asta este ce am simțit sau cred că am simțit. Nu mă puteam ridica la nivelul exigențelor lui și nici nu voiam. Uite cum a fost cu Gary Webber, de exemplu. Ar fi mai bine să-ți povestesc despre el; asta explică o mulțime de lucruri despre Mark. Era un copil bolnav de autism, unul dintre aceia violenți și necontrolabili. Mark l-a întâlnit cu

părinții lui și cu alți doi copii în Jesus Green cu aproape un an în urmă. Copiii se jucau la leagăne. Mark i-a vorbit lui Gary și băiatul i-a răspuns. Copiii înțeleg întotdeauna mai bine. El a început să viziteze familia și să aibă grijă de Gary o dată pe săptămână, ca familia Webber să poată ieși la un film. În timpul ultimelor lui două vacanțe, a rămas în casa lor și a avut grijă în totalitate de Gary, în timp ce toată familia era plecată. Webberii nu puteau să ducă băiatul la spital; încercaseră o dată, dar el n-a vrut să stea. Erau însă fericiți să-l lase cu Mark. Obişnuiam să-l sun în unele seri și să trec să-i văd împreună; Mark ținea băiatul în poală și-l legăna ore întregi. Era singurul lucru care-l liniștea. Nu ne înțelegeam în ceea ce-l privește pe Gary. Eu eram de părere că ar fi fost mai bine să moară, și am spus-o. Încă mai cred că ar fi fost mai bine dacă murea, mai bine pentru părinții lui, mai bine pentru restul familiei, mai bine pentru el. Mark nu era de acord. Îmi amintesc ce-a spus: „Ei bine, dacă tu crezi că este drept ca acești copii să sufere atât numai ca tu să-ți poți permite luxul emoțional de a te dispensa de ei...” După aceasta, conversația a devenit plictisitor de metafizică. Mark a mai spus: „Nici eu, nici tu nu putem dori să-l ucidem pe Gary. El există. Familia lui există. Ei au nevoie de un ajutor pe care noi îl putem da. Nu contează ce simțim. Acțiunile sunt importante, sentimentele nu”.

Cordelia remarcă:

— Dar acțiunile răsar din sentimente.

— Oh, Cordelia, nu te porni. Am avut această discuție cu el de prea multe ori înainte. Desigur că ai dreptate.

Un moment s-a lăsat tăcerea. Apoi Cordelia se gândi să sfârșească aceste confidențe și prietenia pe care o simțea înfiripându-se între ele, așa că întrebă brusc:

— De ce s-a sinucis, dacă s-a sinucis?

Răspunsul Sophiei a fost la fel de emfatic ca o ușă trântită:

— A lăsat un bilet.

— Poate, dar, așa cum spunea tatăl său, nu o explicație. E un pasaj frumos de proză – cel puțin așa cred – dar justificarea sinuciderii nu este convingătoare.

— A convins judecătorii.

— Dar nu m-a convins pe mine. Gândește-te, Sophie, sunt numai două motive pentru ca cineva să se sinucidă. Unul este acela de a scăpa de ceva sau din ceva. Primul este rațional. Dacă cineva este într-o durere de nesuportat, într-un moment de disperare, sau tulburare mintală și nu există nicio șansă a unei vindecări, probabil că preferă uitarea. Dar nu este necesar să te sinucizi în speranța obținerii unei existențe mai bune sau să-ți îmbogățești sensibilitatea cu experiența morții. Nu e posibil să-ți experimentezi moartea. Nici nu cred că poți experimenta ceva murind. Poți numai experimenta pregătirile pentru moarte, crezând că, odată, aceste experiențe îți vor folosi. Dacă există vreun fel de existență după moarte, vom afla cu toții destul de curând. Dacă nu există, noi nu ne vom putea plânge c-am fost înșelați. Oamenii care cred în viața de dincolo sunt absolut rezonabili. Ei sunt singurii care sunt scutiți de deziluzia finală.

— Te-ai gândit la astea toate, nu-i așa? Nu sunt sigură că sinucigașii o fac. Actul este probabil, în egală măsură, impulsiv și irațional.

— Era Mark impulsiv și irațional?

— Nu l-am cunoscut pe Mark.

— Dar v-ați iubit, ați trăit împreună!

Sophie privi la ea și țipă c-o furie dureroasă:

— Nu l-am cunoscut! Credeam că-l cunosc, dar n-am știut nimic despre el.

Stătură fără să vorbească aproape două minute. Apoi Cordelia întrebă:

— Ai mers să cinezi la casa Garforth, cum a fost?

— Mâncarea și vinul au fost nemaipomenit de bune, dar nu cred că asta vrei să mă întrebi. Masa nu a fost altfel decât memorabilă. Sir Ronald a fost destul de amabil când a observat că eram acolo. Domnișoara Leaming, când și-a putut smulge atenția acordată geniului care prezida, ne-a privit mai degrabă cu iritare. Mark a fost mai curând tăcut. Cred că m-a luat ca să-mi dovedească ceva sau poate să-și dovedească lui însuși ceva; nu sunt sigură ce. Niciodată n-am vorbit despre seara aceea și nu m-a întrebat cum m-am simțit. O lună mai târziu, am venit împreună cu Hugo la cină. A fost momentul în care l-am întâlnit pe Davie. Era unul dintre invitații unui cercetător biolog și Sir Ronald îl pescuise. Davie a efectuat o slujbă în timpul vacanței acolo, la sfârșitul anului. Dacă te interesează ce se ascunde înăuntru casei Garforth, poți să-l întrebi pe el.

Cinci minute mai târziu, sosiră Hugo, Isabelle și Davie. Cordelia urcase în baie, de unde auzise mașina oprind și zgomot de voci în hol. Sub ea, se auziră pași către camera din spate. Răsuci robinetul de apă caldă; boilerul din bucătărie scoase un răget ca și cum mica locuință ar fi fost scuturată de un dinam: Cordelia lăsă robinetul să curgă și ieși din baie închizând ușa din spate încet. Se opri în vârful scărilor. Avusese mare noroc cu boilerul și mai ales că Sophie prăpădise apa caldă; dar mai rău era acest soi de jalnic oportunism care o făcea să se furișeze încet pe scări și să asculte. Ușa din față era închisă, dar cea din fundul camerei era deschisă. O auzi pe Isabelle vorbind cu o voce slabă:

— Dar dacă acest Sir Ronald a plătit-o ca să afle de ceva despre Mark, de ce n-aș putea eu s-o plătesc pentru ca să înceteze?

Apoi vocea lui Hugo, amuzată, puțin superioară:

— Dragă Isabelle, când ai să înveți că nu oricine poate fi cumpărat?

Se auzi apoi Sophie și replica fratelui ei:

— Ea în niciun caz. Mie îmi place.

— Ne place la toți. Întrebarea este cum să scăpăm de ea?

Apoi câteva minute nu se auzi decât un murmur de voci, greu de distins din care se detașă vocea Isabellei.

— Nu cred că este o slujbă potrivită pentru o femeie.

Urmă scrâșnetul unui scaun pe podea și un târșăit de picioare. Cordelia se furișă tiptil în baie și închise robinetul. Își reaminti observația complezentă a lui Bernie, când ea întrebasese dacă au fost nevoiți să accepte un caz de divorț: „Nu poți face slujba noastră, colega, și în același timp să rămâi un gentleman”.

Stătea privind la ușa pe jumătate deschisă. Hugo și Isabelle tocmai plecau. Așteptă până ce auzi ușa din față închizându-se și mașina pornind. Apoi, coborî în salon. Sophie și Davie erau împreună despachetând un sac mare de hârtie cu produse de băcănie. Sophie zâmbi și spuse:

— Isabelle dă o petrecere în noaptea aceasta. Are o casă foarte aproape de aici în Strada Ponton. Profesorul lui Mark, Edward Horsfall va fi probabil acolo și ne-am gândit că poate ți-ar fi de folos să-i vorbești despre Mark. Petrecerea începe de la ora opt, dar poți întreba de noi, aici. Chiar acum, pregătim un picnic; credem că ne vom plimba cu barca pe râu o oră sau cam așa ceva. Vino, dacă-ți face plăcere. Este într-adevăr cea mai plăcută manieră de a vedea Cambridge-ul.

•

După aceea, Cordelia își aminti picnicul la râu ca o serie de imagini clare, momente în care vederea și simțurile se contopeau și timpul părea oprit, în timp ce scenele, luminate de soare, îi învăluiau mintea. Lumina se reflecta în râu și făcea să strălucească auriu părul de pe pieptul și brațele lui Davie; pielea bine întinsă a brațelor de sus era pistruiată ca o coajă de ou de potârniche; Sophie

își ridicase un braț ca să-și șteargă transpirația de pe sprâncene și se odihnea într-o barcă legănată de valuri; buruieni negre-verzui smulse din adâncuri misterioase, se crispau în contururi sinuoase sub suprafața apei; o rață strălucitoare își înfoiase coada albă înainte de a dispărea într-o roată de stropi verzi de apă. În timp ce se legănau, sub Podul Silver Street, un prieten de-al Sophiei înotă pe lângă ei; nasul lui turtit lucea ca un bot de castor, iar părul negru îi atârna în șuvițe peste obraji. El își propti mâinile de marginea bărcii și deschise gura pentru a fi hrănit cu o bucată zdravănă de sandvici de către protestatara Sophie. Bărcile plate și canoele se înclină și se ciocniră una de alta într-o învâlmășeală de picături de apă limpede care se ridică sub pod. Aerul răsună de râsete și țărmurile înverzite erau presărate cu trupuri pe jumătate goale, cu fețele îndreptate spre soare.

Davie vâsli până când atinseră cel mai înalt nivel al râului, iar Cordelia și Sophie se întinseră pe perne în capetele opuse ale bărcii. Această distanță era improprie pentru o conversație particulară; Cordelia ghici că exact acesta fusese planul Sophiei. Din timp în timp, i se adresa aruncându-i informații cu o tentă strict didactică.

— Tocmai am trecut pe sub Podul Clare, după părerea mea unul dintre cele mai drăguțe. A fost construit de Thomas Grumbald în 1639. Se spune că designul a fost plătit numai cu trei șilingi.

Curajul Cordeliei slăbi la gândul că ar putea întrerupe această flecăreală turistică punând brutal întrebarea:

— Tu și cu fratele tău l-ați ucis pe iubitul tău?

Aici, legănându-se pe râul însorit, întrebarea părea indecentă și absurdă. Era în pericol de a fi atrasă într-o dulce acceptare a înfrângerii; să-și explice toate suspiciunile printr-o dorință nevrotică de dramatic și notorietate sau prin nevoia de a-și justifica nota de plată în fața lui Sir Ronald. Ea

credea că Mark Callender fusese ucis pentru că voia să creadă asta. Se identificase cu el, cu singurătățile și însingurările lui, cu îndepărtarea de tatăl lui și cu toată copilăria lui nefericită. Venise chiar – aceasta era cea mai primejdioasă prezumție dintre toate – să vadă cum ar putea contribui la răzbunarea lui.

Când Sophie se aplecă peste barcă, chiar când treceau prin dreptul lui Garden House Hotel, Davie păși ușor pe marginea bărcii și se întinse alături de ea; Cordelia știu că nu va fi în stare să pronunțe numele lui Mark. Nu a fost decât o vagă și neinstructivă curiozitate atunci când se trezi întrebând:

— Sir Ronald Callender este într-adevăr un om de știință bun?

Davie ridică padela scurtă și începu să lovească leneș apa strălucitoare.

— Activitatea lui științifică este absolut respectabilă, cum ar spune dragii mei colegi. Chiar mai mult decât respectabilă, de fapt. În prezent, laboratorul lucrează la căile de extindere a folosirii monitoarelor biologice pentru măsurarea poluării mării și estuarelor; aceasta înseamnă supravegherea plantelor și animalelor care pot servi ca indicatoare. Ei au avut câteva acțiuni preliminare anul trecut în ceea ce privește degradarea materialelor plastice. R.C. nu este prea pasionat, deci nu poți aștepta mai mult de cincizeci la sută originalitate. Dar este un exemplu măreț de talent și, desigur, știe să-și aleagă o echipă de oameni devotați, apropiați ca frații. Eu n-aș fi în stare de un astfel de devotament. Ei și-au publicat chiar cercetările în Jurnalul de Cercetări al laboratorului, nu sub numele lor individuale. Așa ceva nu e pentru mine. Când public ceva o fac strict pentru gloria lui David Forbes Stevens, și, din când în când, pentru bunăvoința Sophiei. Celor din familia Tilling le place succesul.

— De aceea n-ai vrut să rămâi alături de el când ți-a oferit o slujbă?

— Asta printre altele. El plătește cu prea multă generozitate și cere prea mult. Nu-mi place să fiu cumpărat și am obiecții puternice în ceea ce privește posibilitatea de a purta în fiecare seară o haină specială și de a mă comporta ca o maimuță dresată dintr-o grădină zoologică. Sunt numai un specialist în biologia moleculară. Nu caut gloria cavalerilor Sfântului Graal. Tata și mama m-au crescut ca pe un bun metodist și nu văd de ce aș arunca o religie perfect valabilă, care mi-a folosit suficient de bine doisprezece ani, numai ca să pun în loc mărețele principii științifice sau chiar pe Ronald Callender. N-am încredere în acest soi de religie științifică. Este o adevărată minune, aproape dureroasă că acest mic grup al casei Garforth nu se înclină de trei ori pe zi la Cavendish.

— Ce știi despre Lunn? Cum se potrivește el în această poveste?

— Oh, și el este o minune dumnezeiască. Ronald Callender l-a găsit într-o casă de copii când avea cincisprezece ani – nu mă întreba cum – și l-a antrenat pentru a fi un asistent de laborator. N-ai putea găsi unul mai bun. Nu există un instrument făcut de mâna omenească pe care Chris Lunn să nu poată să-l înțeleagă, să-l mânuiască și să-l îngrijească. El însuși a inventat unul sau două, procedee patentate apoi de Callender. Dacă există în laborator un om cu adevărat indispensabil, acesta este, probabil, Lunn. Desigur, Ronald Callender i-a acordat mai multă atenție decât fiului său. Lunn chiar, după cum ai putut ghici, privește la R.C. ca la un Dumnezeu atotputernic, care este foarte binevoitor cu ei amândoi. Este extraordinar, dar adevărat, în același timp, că toată violența pe care a acumulat-o și a folosit-o în luptele de stradă și în ciomăgirea bătrânelor este pusă acum în

serviciul științei. Și asta numai datorită lui Callender. E sigur că știe să-și aleagă sclavii.

— Și domnișoara Leaming este o sclavă?

— Ei bine, n-aș putea ști exact ce este Eliza Leaming. Ea este responsabilă cu conducerea afacerilor și, probabil ca și Lunn, este indispensabilă. Lunn și ea par a avea o relație de tip dragoste – ură sau, poate, una numai de ură. Nu mă pricep foarte bine la aceste nuanțe psihologice.

— Dar, Dumnezeu, cum plătește Sir Ronald toate astea?

— Ei bine, asta e o întrebare de o mie de dolari, nu-i așa? Se zvonește că cei mai mulți bani i-au venit de la nevasta lui și că el și Elizabeth Leaming i-au investit mai ales cu inteligență. În mod sigur aveau nevoie să procedeze astfel. Și apoi el a obținut o sumă importantă dintr-un contract de lucru. Chiar și așa și hobby-ul lui rămâne tot foarte costisitor. Pe când eram acolo, spuneau ceva despre interesul pe care l-ar fi trezit trustului Wolverton. Dacă ar veni cu ceva măreț – și presupun că este sub demnitatea lor să vină cu ceva neînsemnat – atunci cele mai multe dintre necazurile lui Ronald Callender ar lua sfârșit. Moartea lui Mark trebuie să-l fi rănit. Mark urma să intre în posesia unei averi importante peste patru ani și i-a mărturisit Sophiei că intenționa să-i dea tatălui său cea mai mare parte din ea.

— Doamne, dar de ce ar fi făcut asta?

— Numai Dumnezeu știe. Probabil plătea pentru a-și ușura conștiința. În orice caz, credea în mod evident că acesta era un lucru pe care trebuia să-l știe și Sophie.

De ce și-ar fi ușurat conștiința plătind? se întreabă Cordelia somnoroasă. Pentru că nu-și iubea îndeajuns tatăl? Pentru a-și disimula entuziasmul? Pentru că fusese mai puțin decât fiul pe care acela spera să fie? Și ce se va întâmpla acum cu averea lui Mark? Cine ar fi câștigat prin moartea lui? Se gândi că ar trebui să consulte testamentul

bunicului ca să afle. Dar asta ar fi însemnat o călătorie la Londra. Oare merita?

Se întoarse pe spate cu fața în soare, jucându-se cu o mână în apă. Un strop de apă îi umezi pleoapele. Deschise ochii și văzu că barca plutește foarte aproape de țărm sub crengile aplecate ale pomilor de pe mal. Chiar în fața ei, o creangă cu mărăcini se despicase dintr-un trunchi gros ca un trup de bărbat și atârna de un fir subțire de coajă întorcându-se ușurel pentru a lăsa barca să treacă pe dedesubt. Vocea lui Davie o deșteptă brusc; vorbea probabil de mult timp. Cum de s-a putut întâmpla să nu-și amintească ce spusese până atunci!

— Ca să te sinucizi nu-ți trebuie motive; ai nevoie de motive ca să nu te sinucizi. A fost o sinucidere, Cordelia. Ar trebui s-o iei ca atare.

Cordelia se gândi că ațipise puțin, de vreme ce el părea să răspundă la o întrebare pe care ea nu-și amintea să i-o fi pus. Dar acum auzea alte voci mai puternice și mai insistente. Cea a lui Sir Ronald Callender; „Fiul meu este mort. Fiul *meu*. Dacă, în vreun fel, eu sunt cel responsabil, aș prefera s-o știu. Dacă altcineva este responsabil, aș vrea, de asemenea s-o știu”. Cea a sergentului Maskell: „Cum ați folosi dumneavoastră asta pentru a vă spânzura, domnișoară Gray?” Senzația curelei, netedă și sinuoasă, alunecând ca un lucru viu printre degetele ei.

Se ridică brusc, cu mâinile în jurul genunchilor, atât de violent încât Sophie trebui să se agațe de o creangă care atârna deasupra pentru a-și ține echilibrul. Fața ei întunecată, pe jumătate ascunsă de umbra frunzelor, privi în jos spre Cordelia ca și cum ar fi fost marcată de o imensă greutate. Ochii lor se întâlniră. În momentul acela, Cordelia știu cât de aproape a fost de a renunța la caz. Fusesse păcălită de frumusețea zilei, de strălucirea soarelui, de propria indolență, de promisiunile unei camaraderii, poate chiar prietenie ca să uite de ce

se află aici. Realizând aceasta, fu de-a dreptul îngrozită. Davie îi spusese că Sir Ronald era un bun cumpărător de suflete. Ei bine, Davie o cumpărase pe ea. Acesta era primul ei caz și nimeni nu o putea împiedica să îl rezolve.

Spuse detașat:

— A fost foarte drăguț din partea voastră că m-ați luat cu voi, dar nu vreau să lipsesc de la petrecerea din seara asta. Trebuie să vorbesc neapărat cu profesorul lui Mark și ar putea fi acolo și alte persoane de la care aș afla ceva. Mă gândesc chiar că este timpul să ne întoarcem.

Sophie schimbă o privire cu Davie. El dădu imperceptibil din umeri. Fără un cuvânt, Sophie îndreptă barca spre mal. Barca începu să se rotească încet.

•

Petrecerea Isabellei era programată pentru ora opt, dar se făcuse aproape nouă când sosiră Sophie, Davie și Cordelia. Ei se îndreptară spre casa care era la numai cinci minute de Strada Norwich. Cordelia nu putuse afla adresa exactă. Îi plăcea aspectul casei și se întrebă cât l-o fi costând chiria pe tatăl Isabellei. Era o vilă lungă și albă, cu două etaje, cu ferestre înalte și arcuite, cu obloane verzi, așezată retras față de stradă, cu un demisol și joc de scări spre ușa din față. Scări asemănătoare duceau din sufragerie spre grădină.

Sufrageria era deja aproape plină. Privind la ceilalți musafiri, Cordelia se bucură că-și cumpărase caftanul. Observă că cei mai mulți dintre musafiri — fără să fie necesar — se schimbaseră cu ceva mai atrăgător. Ceea ce uimea era originalitatea; era preferabil să arăți spectaculos, chiar ciudat decât să treci neobservat.

Sufrageria era elegantă, dar mobilată fără consistență, și Isabelle îi imprimase propria ei feminitate ordonată, nepractică și iconoclastă. Cordelia se întrebă dacă aparțineau proprietarilor atât candelabrul de cristal cizelat, atârând în

mijlocul tavanului, de departe prea greu și prea mare pentru cameră, cât și pernele de mătase și draperiile care dădeau camerei proporții austere, dar și ceva din opulența ostentativă al unui budoar de curtezană. Cu siguranță, însă, tablourile îi aparțineau Isabellei. Niciun proprietar, închiriind casa, n-ar fi lăsat pe pereți tablouri de o asemenea valoare. Unul dintre ele, atârnat deasupra căminului, reprezenta o fată tânără ținând la piept un câțel. Cordelia îl privi cu o imensă plăcere. Era sigură că n-ar fi putut confunda albastrul acela unic al rochiței fetei, tenta minunată a obrazilor și brațelor sănătoase, tinere, care absorbeau și reflectau lumina în același timp, carnația proaspătă, atrăgătoare. Strigă involuntar, drept care mulți se întoarseră spre ea:

— Dar asta-i un Renoir!

Hugo era lângă ea. Râse.

— Da, dar nu e nevoie să strigi atât de șocată, Cordelia. E doar un Renoir mic. Isabelle i-a cerut tatăicului ei un tablou pentru sufragerie. Doar nu te-ai fi așteptat să i se ofere o fotografie a unor havaieni, sau una dintre acele reproduceri de duzină după bătrânul Van Gogh.

— Oare Isabelle ar fi observat diferența?

— Sigur, Isabelle știe să prețuiască un lucru scump când îl vede.

Cordelia se întrebă dacă amărăciunea din vocea lui era pentru Isabelle sau pentru el însuși. Amândoi își plimbară privirea prin cameră spre locul unde se afla Isabelle. Hugo se îndreptă spre ea ca un bărbat hipnotizat și îi luă mâna. Cordelia îi privea. Isabelle își aranjase părul într-o construcție savantă de bucle stil grecesc. Purta o rochie de mătase mată bej, lungă până la glezne, cu un decolteu pătrat, foarte adânc și mâneci complicate plisate. Era evident un unicat și Cordeliei i se păru că ar fi fost deplasată pentru o petrecere obișnuită. Acum, însă, nu era. Rochia Isabellei făcea ca aproape toate rochiile celorlalte

tinere să pară improvizații și chiar propria ei toaletă, ale cărei culori subtile o făcuseră să o cumpere, era redusă la statutul de „cârpă ieftină de ocazie”.

Cordelia era hotărâtă s-o rețină pe Isabelle, singură, o bună parte din seară, dar își dădu seama că nu-i va fi deloc ușor. Hugo se înțepenise tenace lângă ea, conducând-o printre musafiri, ținând-o strâns, ca un proprietar, de încheietura mâinii. Părea destul de amețit, iar paharul Isabellei era întotdeauna plin. Poate, cu trecerea serii, vor deveni mai puțin tandri și ar exista o șansă să fie despărțiți. Între timp, Cordelia se hotărî să exploreze casă, având și un motiv de ordin practic, și anume acela de a descoperi baia înainte de a avea cu adevărat nevoie. Era una dintre acele petreceri în care musafirii erau lăsați să se descurce singuri în astfel de probleme.

Urcă la primul etaj, merse de-a lungul culoarului și împinse ușa celei mai îndepărtate camere. O izbi mirosul de whisky atât de brusc și de puternic, încât intra și împinse ușa în urma ei de teamă ca acesta să nu se răspândească în toată casa. Camera, într-o dezordine de nedescris, nu era goală. Pe pat, acoperită pe jumătate de o pătură, era o femeie; o femeie cu un păr strălucitor de culoarea chihlimbarului, desfăcut pe pernă, îmbrăcată cu un halat subțire de casă, de mătase roz. Cordelia se îndreptă spre pat și privi spre femeie. Era beată până la inconștiență. Zăcea acolo împrăștiind o răsuflare scârboasă, încărcată de whisky, o răsuflare care se ridica în aer amestecându-se cu niște invizibile bule de fum venind prin fereastra deschisă. Buza de jos, ca întreaga gură de altfel, era încordată, crispată dând feței un aer aspru ca și cum ar fi dezaprobat sincer propria ei condiție. Buzele ei subțiri erau fardate cu un strat gros de ruj, care se scursese în jurul gurii, lăsând dăre uscate și crăpate ca și cum întregul trup ar fi fost înghețat de un frig cumplit. Mâinile ei, degetele

noduroase, îngălbenite de nicotină și încărcate de inele se odihneau liniștite pe pătură. Două dintre unghiile ascuțite ca niște gheare erau rupte, iar de pe celelalte pasta roșie-cărămizie plesnise sau căzuse cu totul. Fereastra era trei sferturi blocată de o masă de toaletă greoaie. Întorcându-și ochii de la dezordinea de boarfe mototolite, borcane cu cremă de față deschise, pudră împrăștiată și cești băute pe jumătate, în care Cordelia ghici ceva ce semăna a cafea neagră, se strecură în spatele mesei și împinse larg fereastra. Inspiră adânc, umplându-și plămânii cu aer curat, proaspăt. Privi în jos. Dedesubt, umbre palide se mișcau încet pe iarbă sau printre pomi ca niște fantome într-un lung vis despre moarte. Părăsi fereastra și se întoarse la pat. Aici nu mai era nimic de văzut sau de făcut, dar ea băgă mâinile reci ale femeii sub pătură și luând un halat mai gros din cuierul de lângă ușă, îl aranjă peste trupul adormit. Acesta putea cel puțin s-o protejeze de aerul proaspăt, rece, care venea spre pat.

După ce făcu aceasta, Cordelia se strecură pe culoar, tocmai la timp ca s-o vadă pe Isabelle ieșind din camera alăturată. Întinse un braț și o trase înapoi în dormitor. Isabelle scoase un țipăt scurt, dar Cordelia se așeză hotărâtă cu spatele în ușă și șopti cu o voce joasă, dar hotărâtă:

— Spune-mi ce știi despre Mark Callender.

Ochii de culoare violet alunecară de la ușă la fereastră, căutând cu disperare o posibilitate de scăpare.

— Eu nu eram acolo când a făcut-o.

— Când, cine și ce-a făcut?

Isabelle se retrase spre pat ca și cum făptura aceea inertă care acum gemea și sforăia i-ar fi putut oferi vreun sprijin. Dintr-odată, femeia se întoarse pe o parte și scoase un șuielat prelung ca un animal în pericol. Amândouă fetele priviră spre ea alarmate. Cordelia își reveni:

— Când, cine și ce-a făcut?

— Când s-a sinucis Mark. Eu nu eram acolo.

Femeia din pat scoase un mic suspin. Cordelia coborî vocea:

— Dar ai fost acolo cu câteva zile mai devreme, nu-i așa? Ai venit acolo, acasă, și te-ai interesat de el. Te-a văzut domnișoara Markland. După aceea ai stat în grădină și l-ai așteptat până când s-a terminat treaba.

Era oare numai părerea Cordeliei că fata a părut dintr-odată mai relaxată și că s-a simțit ușurată la această întrebare?

— M-am dus numai să-l văd pe Mark. Mi-au dat adresa de la colegiul Lodge. Am mers să-l vizitez.

— De ce?

Asprimea întrebării părea s-o pună în încurcătură.

— A fost amantul tău, nu-i așa? întrebă Cordelia.

Această întrebare brutală era desigur mai potrivită decât dacă au făcut dragoste sau s-au culcat împreună – eufemisme stupide pe care Isabelle nici nu le putea înțelege; era greu de spus privind acești ochi frumoși, înfricoșați, cât de mult putea înțelege stăpâna lor.

— Nu, Mark n-a fost niciodată amantul meu. Lucra în grădină și a trebuit să-l aștept la căsuță. Mi-a dat un scaun la soare și o carte de citit până ce-și termina treaba.

— Ce carte?

— Nu-mi amintesc, era foarte plictisitoare. M-am plictisit până a venit Mark. Apoi am băut un ceai în niște căni foarte caraghioase, cu o margine albastră, am mers și ne-am plimbat și pe urmă am luat masa de seară. Mark a făcut o salată.

— Și după aceea?

— Am venit cu mașina acasă.

Era acum absolut calmă. Cordelia continuă s-o preseze grăbită, în timp ce auzea pași coborând și urcând scările și zumzet de voci.

— Și înainte de asta? Când l-ai mai văzut înainte de povestea cu ceaiul?

— Cu câteva zile înainte de plecarea lui Mark din colegiu. Am mers pentru un picnic la mare în mașina mea. Înainte de-a ajunge, am oprit într-un oraș – parcă St. Edmund – și Mark s-a dus să viziteze un doctor.

— De ce? Era bolnav?

— Oh, nu, nu era bolnav și nici n-a stat îndeajuns de mult ca să poată fi vorba de un examen medical. A stat în clădirea aceea doar câteva minute. Era o casă foarte sărăcăcioasă. L-am așteptat în mașină, dar nu chiar în fața casei.

— Ți-a spus de ce merge acolo?

— Nu, dar nu cred că a obținut ceea ce voia. După aceea a fost puțin timp foarte trist, dar apoi am ajuns la mare și părea iarăși fericit.

Și ea părea fericită acum. Zâmbi spre Cordelia adresându-i zâmbetul ei dulce și inexpressiv. Cordelia gândi: doar căsuța este ceea ce o îngrozește. Nu contează că a vorbit despre viața lui Mark, moartea lui o apasă și nu se poate gândi la el. Și totuși, această repulsie nu era născută dintr-o mâhnire personală: Mark fusese prietenul ei; fusese tandru; și ei îi plăcuse de el. Putea, însă, la fel de bine să trăiască fără el.

Cineva ciocăni la ușă. Cordelia se dădu la o parte lăsându-l pe Hugo să intre. El ridică o sprânceană privind la Isabelle și, ignorând-o pe Cordelia, spuse:

— E petrecerea ta, rățușco, mergem jos?

— Cordelia a vrut să vorbim despre Mark.

— Fără îndoială. I-ai spus, sper, că ți-ai petrecut o zi împreună cu el, conducând mașina spre mare și apoi încă o după-amiază și o seară la Summertrees și că de atunci nu l-ai mai văzut.

— Mi-a spus, replică liniștită Cordelia. Practic, a învățat bine lecția. Cred că poate fi lăsată singură fără probleme acum.

El replică repede:

— Nu e nevoie să fii sarcastică, nu ți se potrivește. Sarcasmul le șade bine unor femei, dar nu acelor care sunt frumoase în felul în care ești tu.

Porniră împreună spre scări ca să întâlnească toată harababura din hol. Complimentul o iritase pe Cordelia. Spuse:

— Presupun că femeia din pat este însoțitoarea Isabellei. Se îmbată des în halul ăsta?

— Domnișoara de Congé. Nu e prea des atât de beată, dar trebuie să admit că este arareori cumpătată.

— Atunci trebuie să faci ceva în privința asta?

— Ce aș putea face? S-o dau pe mâna unui inchizitor din secolul al XX-lea – un psihiatru ca tatăl meu. Ce ne-a făcut ea ca să merite una ca asta? În afară de asta, ea este destul de plictisitoare când este conștientă. Asta face ca interesul meu și pornirile ei să coincidă.

Cordelia replică sever:

— Aceasta poate fi o explicație, dar nu e prea pătrunsă de responsabilitate, nici de amabilitate.

El se opri și întorcându-se spre ea îi zâmbi, privind-o direct în ochi:

— Oh, Cordelia, vorbești ca un copil al unor părinți cu idei înaintate, care a fost crescut de o dădacă nonconformistă și educat într-o școală confesională. Îmi placi!

Zâmbea încă, în timp ce ea se strecura printre ceilalți, insinuându-se în mijlocul petrecerii. Cordelia se gândi că presupunerile lui nu erau prea departe de adevăr.

Își turnă un pahar de vin și apoi se mișcă încet de jur-împrejurul camerei, ascultând fără rușine frânturi de conversație și sperând să audă menționându-se numele lui Mark. Îl auzi o singură dată. Două fete și un tânăr foarte blond, mai degrabă insipid, stăteau în spatele ei. Una dintre fete spuse:

— Sophie Tilling pare să-și fi revenit uluitor de repede după sinuciderea lui Mark Callender. Ea și Davie au mers la incinerare, știi? E tipic pentru Sophie să-și ia iubitul actual ca să vadă incinerarea celui dinainte. Cred că i se dăduse deja cu piciorul.

Însoțitorul ei râse:

— Și frățiorul nostru a preluat-o pe fata lui Mark. Dacă nu poți obține frumusețe, bani și ceva creier, e bine să te stabilești la primele două. Bietul Hugo! Suferă de un soi de complexe de inferioritate. Nici destul de chipeș, nici foarte deștept – precedentul iubit al Sophiei trebuie să-l fi impresionat – și nici destul de bogat. Nu e de mirare că se bizuie pe sex ca să-și dea încredere în el.

— Și nici în privința asta nu e destul de...

— Dragă, ar trebui să știi!

Râseră și plecară mai departe. Cordelia își simți obrajii arzând. Mâna îi tremura atât de tare, încât aproape vărsă vinul din pahar. Era surprinsă să observe cât de mult se supăraseră, cât de mult trebuie să fi început să-i placă Sophie. Dar asta, desigur, făcea parte dintr-un plan, era strategia Tilling. Dacă nu poți s-o faci să se rușineze și să renunțe la caz, încearcă s-o mituiești; ia-o cu tine la râu, fii drăguță cu ea; atrage-o de partea noastră. Și era adevărat că ea, Cordelia era de partea lor, cel puțin în fața acestor malițioși detractori. Se mângâia reflectând cu severitate că toți acești musafiri erau la fel de golani ca cei de la o mică petrecere suburbană. Ea nu frecventase niciodată vreuna dintre acele inofensive și plictisitoare adunări, cu flecărelile lor de rutină, gin și canapele, dar ca și tatăl ei, care nu frecventase vreodată vreuna, nu găsisese nicio dificultate în a crede că erau numai focare de snobism, în ciuda insinuărilor sexuale.

Un corp greu o presă din spate. Se întoarse și îl văzu pe Davie. Ducea trei sticle cu vin. Evident auzise ultima parte a conversației, așa cum fetele,

fără niciun dubiu, intenționaseră, dar rânjea cu amabilitate.

— E caraghios cum îndepărtează Hugo femeile, care ajung să-l urască atât de mult. E absolut diferit de Sophie. Foștii ei iubiți aleargă în sus și în jos pe Strada Norwich pe bicicletele lor bestiale sau în mașinile lor. Întotdeauna îi găsesc în camera de zi, bându-mi berea și făcându-i confidențe despre necazurile pe care le au cu noile lor iubite.

— Te deranjează?

— Nu, dacă nu trec mai departe de camera de zi. Dumneata te distrezi?

— Nu prea mult.

— Vino să-ți prezint un prieten de-al meu. M-a întrebat cine ești.

— Nu, mulțumesc, Davie. Mă rezerv pentru venirea domnului Horsfall. Nu vreau să-l pierd.

El îi zâmbi, mai degrabă cu milă, gândi ea, și păru că vrea să-i vorbească. Dar se răzgândi și se îndepărtă ținând strâns sticlele pe piept și scoțând un strigăt de bucurie când ajunse să se amestece cu ceilalți.

Cordelia cercetă camera de jur-împrejur, privind și ascultând. Era contrariată de această suprasexualitate; crezuse totdeauna că intelectualii respiră un aer prea rarefiat ca să fie atât de interesați de trup. Evident, aceasta era o lipsă de înțelegere. Gândindu-se la aceasta, tovarășii pe care îi întâlnise, despre care se presupunea că trăiesc într-o promiscuitate țipătoare, fuseseră remarcabil de serioși. Ea simțise uneori că activitățile lor sexuale erau consumate mai mult din datorie decât din instinct, mai mult ca o armă revoluționară sau un gest de protest împotriva moravurilor burgheze pe care le disprețuiau, decât ca un răspuns la nevoile corpului. Toată energia lor fundamentală era dedicată cu devotament politicului. Nu era nicio greutate să vadă încotro era îndreptată energia celor de aici.

Nici măcar nu era preocupată de succesul caftanului ei. Câțiva dintre bărbați se arătaseră bucuroși, chiar dornici să se despartă de partenerile lor pentru plăcerea de a vorbi cu ea. Cu unul dintre ei în mod special, un tânăr istoric, decorativ, ironic și amuzant, Cordelia simți că ar putea petrece o seară agreabilă. Să te bucuri de atenția unui singur om și să nu te mai intereseze nimic altceva din jur era tot ceea ce sperase vreodată de la o petrecere. Ea nu era un spirit gregar și, prin alienarea ultimilor șase ani, ca toată generația ei, era intimidată de zgomot, de minciunile inutile și nemiloase și de conversațiile pline de vorbe cu subînțeles ale acestor întâlniri sălbatice. Își spuse cu fermitate că nu se află acolo pentru a se distra pe spezele lui Sir Ronald. Niciunul dintre acești eventuali parteneri nu-l cunoșteau pe Mark Callender și nu arătau niciun interes față de el, viu sau mort. Nu trebuia, în seara aceea, să se lege de oameni care nu-i puteau da niciun fel de informații. Când simțea pericolul acesta și când conversația începea să devină ademenitoare, murmură scuzele de rigoare și se strecura spre baie sau în umbra grădinii, unde mici grupuri stăteau pe iarbă fumând. Cordelia nu se putea înșela în privința acestor mirosuri evocatoare. Ei nu manifestau nicio dispoziție pentru conversație și aici, cel puțin, se putea plimba încercând să capete curaj pentru următoarea incursiune, pentru următoarea întrebare obișnuită, formulată însă cu multă artă, următoarea inevitabilă replică:

— Mark Callender? Îmi pare rău, nu ne-am întâlnit niciodată. Nu cumva e cel care s-a îndreptat el spre o viață foarte simplă și a sfârșit spânzurându-se sau ceva în genul ăsta?

O dată își căută un refugiu în camera domnișoarei de Congé, dar văzu că trupul acela inert fusese aruncat, fără nicio ceremonie, pe o

grămadă de perne pe covor și patul era ocupat în cu totul alt scop.

Cordelia se întreba când va veni Edward Horsfall sau dacă va veni în cele din urmă. Și dacă va veni, își va aminti Hugo sau va fi prea plictisit ca să i-l mai prezinte? Nici nu putea să-i vadă pe cei doi Tilling în grămada de corpuri și de brațe gesticulând, care umpleau acum camera de zi, pătrunseseră în hol și se întinseră pe jumătate din scară. Începuse să simtă că va fi o seară pierdută, când Hugo o prinse de braț:

— Vino să-l cunoști pe Edward Horsfall. Edward, iat-o pe Cordelia Gray; vrea să-ți vorbească despre Mark Callender.

Edward Horsfall era o altă surpriză. Cordelia își făcuse în subconștient imaginea unui domn mai în vârstă, un pic distrat, apăsător de greutatea propriilor sale cunoștințe, mentor detașat și binevoitor al unui tânăr. Horsfall nu putea avea mai mult de treizeci de ani. Era foarte înalt, părul îi cădea lung peste ochi, trupul său subțire era adus de spate, înclinat ca o coajă de pepene, impresie întărită de cămașa galbenă, încrețită, din care cravata ieșea în față ca un arc. Speranțele Cordeliei, izvorâte jumătate din recunoștință, jumătate dintr-un soi de rușine, că el o va lua imediat de-o parte și o va trata fără niciun fel de ranchiună fură repede înăbușite. Ochii lui, într-o veșnică mișcare, alunecau obsesiv spre ușa din spate. Ea îl suspecta că era singur pentru că așa dorise, ținându-se deliberat departe de orice complicație până când sperata lui companie avea să sosească. Era atât de agitat, încât era greu ca nervozitatea lui să nu-ți fie transmisă. Cordelia îi spuse:

— Nu e nevoie să stai cu mine toată seara, știi bine. Vreau numai câteva observații.

Vocea ei îl readuse la realitate adresându-i-se ca un om educat și bine crescut.

— Asta n-ar fi chiar un chin. Scuză-mă! Ce vrei să știi?

— Orice mi-ai putea spune despre Mark. I-ai predat istoria. Îl interesa obiectul?

Nu era o întrebare deosebit de relevantă, dar Cordelia simțea că e un început bun pentru o discuție cu un profesor.

— Pentru mine, a fost mai mult o recompensă să mă ocup de el decât de niște studenți care mă chinuiesc. Nu știu de ce a ales istoria. Putea foarte bine să se ocupe de una din disciplinele științifice. Manifesta o vie curiozitate față de fenomenele fizice. Dar a hotărât să studieze istoria.

— Crezi că dorea să se elibereze de sub tutela tatălui său?

— Să scape de Sir Ronald?

Se întoarce și întinse un braț după o sticlă.

— Ce bei? Băutura este unul dintre lucrurile excelente la petrecerile Isabellei de Lasterie. Presupun că a fost comandată de Hugo. Remarc admirabila absență a berii.

— Deci Hugo nu bea bere? întrebă Cordelia.

— Pretinde că nu. Despre ce vorbeam înainte? Ah, despre eliberarea de sub influența lui Sir Ronald. Mark spunea că a ales istoria pentru că nu avem nicio șansă să înțelegem prezentul fără înțelegerea trecutului. Acesta este unul dintre acele clișee care ne irită în interviurile luate unor persoane, dar trebuie să-l credem. Desigur, și reversul este valabil, interpretăm trecutul prin cunoștințele noastre despre prezent.

— Era bun? întrebă Cordelia. Vreau să spun, Mark era primul?

Credea cu naivitate că a fi primul era un scop în evoluția școlară, caracterizat în acel act de atestare a inteligenței, privită ca un recipient plin de tot ce te face imbatabil în viață. Voia să audă că Mark ar fi fost cu siguranță primul.

— Acestea sunt două noțiuni complet separate și distincte. Se pare că faci o confuzie între merit și realizare. Este imposibil de precizat al câtelea era în clasă, dar e greu de crezut că primul. Mark era

capabil de o muncă extraordinar de bună și de originală, dar își limita efortul la un număr de idei originale. Rezultatul era mai degrabă anemic. Examinatorilor le place originalitatea, dar ți se face greață când ești obligat să accepți mai întâi faptele și opiniile lor ortodoxe, pretențiile lor de a arăta numai ce te-au învățat ei. O memorie excepțională și un scris de mână rapid și lizibil este tot ce-ți trebuie pentru a fi primul. Întâmplător, dumneata de unde ești?

El observase privirea voalată de o scurtă umbră de neînțelegere a Cordeliei.

— La ce colegiu?

— La niciunul. Muncesc. Sunt detectiv particular.

El primi informația în felul său.

— Unchiul meu a angajat odată unul ca să afle dacă mătușa mea era regulată de dentistul lor. Era, dar el ar fi putut afla asta mult mai ușor, pur și simplu întrebându-i pe ei. În felul acesta, a pierdut în același timp și serviciile soției și ale dentistului și s-a spetit plătind pentru niște informații pe care le putea obține pe gratis. Asta a creat o oarecare agitație în familie la vremea aceea. Aș crede că munca dumitale este...

Cordelia termină propoziția în locul lui.

— O slujbă nepotrivită pentru o femeie?

— Deloc. Aș crede că este absolut potrivită pretinzând – cel puțin așa îmi închipui eu – o nesfârșită curiozitate, nesfârșite pericole și o predilecție pentru a te amesteca mereu cu alți oameni.

Atenția lui fu îndreptată din nou în altă parte. Un grup de alături stătea de vorbă și frânturi de conversație veneau până la ei.

— ...tipic pentru cel mai penibil soi de scriere academică. Dispreț față de logică, împrăștiind generos nume *en vogue*, o profunzime falsă și o gramatică îngrozitoare.

Profesorul acordă vorbitorului o clipă de atenție, neglija discuția academică asemenea unei note din subsolul unei pagini și-și îndreaptă iarăși atenția spre Cordelia, fără s-o privească însă.

— Ce te-ar interesa să știi despre Mark Callender?

— Tatăl său m-a angajat să aflu de ce a murit. Speram că dumneata ai putea să mă ajuți. Vreau să spun, ai putea să-mi sugerezi ceva care l-ar fi putut face nefericit, destul de nefericit, încât să se sinucidă? Ți-a explicat de ce a părăsit colegiul?

— Nu, mie nu. Niciodată nu m-am simțit aproape de el. Și-a luat un formal rămas-bun, mi-a mulțumit pentru ajutor și a plecat. Am spus obișnuitele cuvinte de regret. Ne-am strâns mâinile. Eu l-am îmbrățișat, dar Mark n-a făcut-o. Cred că nu era omul în stare să îmbrățișeze.

La ușă, se produse o oarecare învâlmășeală și un grup de nou-sosiți își făcură intrarea, înghesuindu-se prin mulțime. Printre ei era o fată înaltă, brunetă, într-o rochie colorată incendiar, aproape desfăcută la corsaj. Cordelia îl simți pe profesor încordat, văzu ochii lui fixați pe noua-venită cu o privire pe jumătate nerăbdătoare, pe jumătate rugătoare, o privire pe care n-o mai văzuse înainte. Inima ei se muie. Ar fi fost norocoasă să mai poată obține vreo informație. Disperată, încercă să-i recâștige atenția, așa că spuse:

— Nu sunt sigură că Mark s-a sinucis. Cred că a fost ucis.

El răspunse neatent, cu ochii pe noua-venită.

— Neplăcut, desigur. Dar de cine? Pentru ce motiv? Era o personalitate neglijabilă. Nu provoca nici măcar o vagă antipatie, exceptându-l desigur, pe tatăl său. Dar Sir Ronald Callender nu putea s-o facă, dacă asta este ceea ce speri să afli. El lua parte la un dineu oficial în noaptea când a murit Mark. Era o sărbătoare a colegiului. Stăteam lângă el. Primise un telefon de la fiul lui.

— La ce oră?

— Curând după începerea mesei, presupun. Benskin, unul dintre servitorii colegiului, a venit și i-a transmis mesajul. Trebuie să fi fost între opt și opt și jumătate. Callender a dispărut în jur de zece minute, apoi s-a întors și și-a terminat supa. Noi ceilalți încă nu ajunseserăm la al doilea fel.

— N-a spus ce voia Mark? Nu părea tulburat?

— Deloc. Vorbește rar în timpul mesei. Sir Ronald își risipește greu harul conversației față de persoane care nu sunt oameni de știință. Acum vrei să mă scuzi?

Plecă repede, croindu-și drum prin mulțimea de acolo către prada sa. Cordelia lăsă paharul și merse să-l caute pe Hugo.

— Gata, spuse ea, vreau să stau de vorbă cu Benskin, un servitor al colegiului vostru. Poate fi găsit acolo în noaptea asta?

Hugo puse jos sticla pe care o avea în mână.

— Se poate. Este unul dintre puținii care locuiesc în colegiu. Mă îndoiesc însă că dumneata singură l-ai putea scoate din vizuina lui. Dacă e urgent, ar fi mai bine să te însoțesc.

•

Portarul colegiului preciză, cu o oarecare curiozitate, că Benskin era în colegiu și acesta fu chemat. El sosi după o așteptare de cinci minute, în care Hugo discută cu portarul, iar Cordelia se plimbă în afara lojii și se amuză citind însemnările de pe ea. Benskin sosi fără să se grăbească, imperturbabil. Era un bătrân cu păr argintiu, îmbrăcat cuviincios, cu o piele groasă și brăzdată de riduri, atârând pe obraji ca o portocală zbârcită și părea, se gândi Cordelia, o reclamă pentru un valet ideal, fie și numai pentru expresia sa de dispreț suveran, lugubru.

Cordelia îi flutură sub ochi nota prin care era autorizată de Sir Ronald și-i aruncă direct întrebările. Nu era nimic de câștigat prin subtilitate și din clipa când menționează ajutorul lui Hugo, avu speranța vagă că-l va primi. Îi spuse:

— Sir Ronald mi-a cerut să anchetez împrejurările morții fiului său.

— Văd, domnișoară.

— Mi s-a spus că domnul Mark Callender i-a telefonat tatălui său în timp ce acesta cina la High Table, chiar în noaptea în care fiul său a murit, și că i-ai transmis mesajul lui Sir Ronald la puțin timp după începerea dineului.

— În clipa aceea, am avut impresia că domnul Callender era la telefon, dar mă înșelam, domnișoară!

— Cum de ești sigur de asta, acum, domnule Benskin?

— Mi-a spus-o chiar Sir Ronald, domnișoară, când l-am văzut la colegiu, la câteva zile după moartea fiului său. Îl cunoșteam pe Sir Ronald dinainte de a fi absolvit cursurile, așa că am îndrăznit să-i prezint condoleanțe. În timpul scurtei noastre discuții, am amintit de telefonul pe care-l primise pe 26 mai și Sir Ronald mi-a spus că mă înșelasem și că nu domnul Callender fusese cel care sunase.

— Ți-a spus cine sunase?

— Sir Ronald m-a informat că fusese asistentul său de laborator, domnul Chris Lunn.

— Te-a surprins asta, vreau să spun: te-a surprins faptul că te înșelaseși?

— Mărturisesc, domnișoară, că am fost surprins întrucâtva, dar greșeala era oarecum scuzabilă. Referirea mea ulterioară la incident a fost întâmplătoare și regretabilă în acele împrejurări.

— Chiar crezi că nu ai auzit bine numele?

Obrazul bătrân și încăpățânat rămase crispat.

— Sir Ronald n-ar fi putut să se înșele în privința persoanei care-i telefonase.

— Era ceva obișnuit ca domnul Callender să-și sune tatăl când acesta cina la colegiu?

— Până atunci nu primisem telefoane de la el, dar a răspunde la telefon nu face parte din îndatoririle mele obișnuite. Poate că alți servitori ai

colegiului ar fi în stare să vă ajute, dar nu prea cred că o anchetă ar fi revelatoare sau că vestea despre interogarea servitorilor l-ar mulțumi pe Sir Ronald.

— Orice anchetă care ar contribui la stabilirea adevărului l-ar mulțumi, probabil, pe Sir Ronald, spuse Cordelia.

Într-adevăr, proza lui Benskin devenea contagioasă, își zise ea. Adăugă cu multă naturalețe:

— Sir Ronald este foarte nerăbdător să afle orice amănunt în legătură cu moartea fiului său. Există ceva ce mi-ai putea spune, mă poți ajuta cu ceva, domnule Benskin?

Suna foarte asemănător cu o rugămintă, dar rămase fără răspuns.

— Nimic, domnișoară. Domnul Callender era un tânăr gentleman plăcut și liniștit, care părea, cel puțin atât cât mi-am putut da seama eu, să fi avut o sănătate bună și o dispoziție normală când ne-a părăsit. Moartea lui a afectat puternic tot colegiul. Altceva, domnișoară?

Aștepta cu nerăbdare să fie lăsat în pace, ceea ce Cordelia și făcu. În timp ce ea și Hugo părăseau împreună colegiul întorcându-se în Strada Trumpington, spuse cu amărăciune:

— Lui nu prea îi pasă, nu-i așa?

— De ce i-ar păsa? Benskin este un bătrân ipocrit, dar este la colegiu de șaptezeci de ani și a văzut multe. Pentru el o mie de veacuri valorează cât o seară care trece. O singură dată l-am văzut abătut după sinuciderea unui student. Și acela era fiul unui duce. Benskin credea că acest colegiu nu ar trebui să permită ca astfel de lucruri să se întâmple.

— Dar el nu s-a înșelat în privința telefonului lui Mark. Poți deduce asta din întreaga lui comportare, cel puțin eu pot. Știe ce a auzit. Desigur, nu va recunoaște, dar în adâncul sufletului știe că nu s-a înșelat.

Hugo vorbi cu detașare:

— Este personificarea bătrânului servitor de colegiu, foarte corect, foarte cinstit; ăsta este Benskin. Parcă îl aud: „Tinerii domni nu mai sunt ceea ce erau când m-am angajat eu la colegiu”. Pe dracu’! Cred și eu că nu mai sunt. Pe atunci purtau favoriți și haine sport moderne, pe care le îmbrăca numai nobilimea ca să se deosebească de plebe. Dacă ar putea, Benskin ar aduce toate astea înapoi. Are idei anacronice, dar când îl vedem hoinărind prin curte ne evocă măreția trecutului.

— Dar nu e surd. Special i-am vorbit încet și m-a auzit perfect. Chiar crezi că s-a înșelat?

— Chris Lunn și Mark aveau voci foarte asemănătoare.

— Dar Lunn nu s-ar fi prezentat astfel. Când eram cu Sir Ronald și domnișoara Leaming, ei îl strigau pur și simplu Lunn.

— Ascultă, Cordelia, nu-l poți suspecta pe Ronald Callender că a avut vreun amestec în moartea fiului său! Fii logică! Presupun că admiți că un ucigaș rațional speră să nu fie descoperit. Fără îndoială că recunoști că Ronald Callender, deși este o pramatie nesuferită, este o persoană rațională. Mark este mort și trupul lui incinerat. În afară de tine, nimeni nu s-a gândit la crimă. Și iată că Sir Ronald te folosește ca să răscolești faptele. De ce ar face-o dacă are ceva de ascuns? Nici măcar nu are nevoie să înlăture suspiciunea pentru că aceasta nu există.

— Desigur că nu-l suspectez de uciderea fiului său. El nu știe cum a murit Mark și are nevoie disperată să știe. De aceea m-a angajat. Ți-aș fi putut spune asta când am vorbit prima dată; nu mă puteam înșela în această privință. Dar nu înțeleg de ce ar fi mințit în privința telefonului.

— Dacă a mințit, pot fi o jumătate de duzină de explicații nevinovate. Dacă Mark a sunat la colegiu, ar putea fi ceva destul de urgent, poate ceva ce tatăl său nu voia să devină public, ceva ce îi dă, probabil, cheia sinuciderii.

— Atunci de ce m-a angajat să aflu de ce s-a sinucis?

— Adevărat, înțeleaptă Cordelia; m-am gândit și eu la asta. Mark i-a cerut, probabil, un ajutor, poate l-a chemat urgent la el, ceea ce tăticul a refuzat. Poți să-ți imaginezi reacția; „Nu fi caraghios, Mark, cinez la High Table cu decanul. Evident nu pot părăsi vinul de Burgundia și antricotul numai pentru că mi-ai telefonat în modul ăsta isteric și-mi ceri să vin să te văd. Descurcă-te singur”. Felul acesta de lucruri n-ar fi sunat prea bine în fața anchetatorilor: medici legiști și judecători aspri. Vocea lui Hugo împrumută un ton adânc, sentențios. Nu e felul meu să mai adaug ceva la suferința lui Sir Ronald, dar cred că aceasta se datorează, din nefericire, tocmai alegerii pe care a făcut-o, aceea de a nesocoti un veritabil strigăt de ajutor. Dacă ar fi alergat la chemarea fiului său, acest student strălucit, poate că l-ar fi salvat. După câte am observat, sinucigașii de la Cambridge sunt întotdeauna străluciți. Aștept mereu să citesc raportul unei anchete care să certifice că studentul s-a sinucis exact în clipa în care era dat afară.

— Dar Mark a murit între șapte și nouă seara. Telefonul acela este alibiul lui Sir Ronald.

— El nu vedea lucrurile așa. Nu are nevoie de un alibi. Dacă știi că nu ești implicat și în jur nu se declanșează o adevărată nebunie, nu te gândești la un alibi. Numai vinovatul se gândește la asta.

— Dar cum de știa Mark unde să-l găsească pe taică-său? Referitor la asta, Sir Ronald a spus că nu vorbise cu fiul său de mai mult de două săptămâni.

— Cred că este ceva aici, întreab-o pe domnișoara Leaming. Mai bine întreabă-l pe Lunn dacă el e cel care a telefonat într-adevăr la colegiu. Dacă ești în căutarea unui criminal, Lunn s-ar potrivi perfect. Mi se pare un tip absolut sinistru.

— Nu știam că îl cunoști!

— Dar este bine cunoscut la Cambridge. Conduce furgoneta aceea mică și îngrozitoare cu o abnegație feroce, de parcă ar transporta studenți recalitrânți spre camerele de gazare. Toți îl știu pe Lunn. Zâmbește întotdeauna de parcă și-ar bate joc de el însuși și uneori zâmbește ca și cum spiritul său nu i-ar permite să facă aceasta. Mă voi concentra asupra lui Lunn.

Mergeau în tăcere prin noaptea caldă și liniștită, în timp ce apa susura în canalele din Strada Trumpington. Luminile sclipeau acum deasupra ușilor colegiului și deasupra gheretelor portarilor, iar grădinile și curțile interioare prin care treceau străluceau ca într-un vis. Cordelia fu dintr-odată copleșită de singurătate și melancolie. Dacă ar fi trăit Bernie, ar fi discutat cazul, retrași în cel mai îndepărtat colț al grădinii publice din Cambridge, acriți de fum și indiscreția vecinilor, vorbind pe tonul lor scăzut, într-un jargon propriu. Ei ar fi putut să speculeze tot ceea ce le inspira personalitatea tânărului care dormea pentru totdeauna și care adusese o notă de publicitate vulgară în informațiile lor. Oare așa era? Și dacă nu, cum venise în căsuța de lângă grădină? Ei ar fi discutat despre un tată care a mințit în legătură cu ultimul apel telefonic; speculând într-o înțelegere fericită tot ceea ce s-ar fi putut despre sapa nespălată, brazda pe jumătate săpată, ceașca de cafea pe jumătate băută și biletul cu text din Blake bățut la mașină cu rigoare. Ei ar fi putut vorbi despre Isabelle, care era îngrozită, despre Sophie, care era, desigur, cinstită, și despre Hugo, care în mod sigur știa ceva despre moartea lui Mark și care era deștept, dar nu atât de deștept cât ar fi trebuit să fie. Pentru prima oară de când fusese însărcinată cu acest caz, Cordelia se îndoia că poate rezolva totul prin abilitatea sa. Dacă ar fi existat măcar cineva pe care să se poată bizui, cineva care să-i redea încrederea în ea însăși! Ea se gândi la Sophie, dar Sophie fusese amanta lui Mark și era

sora lui Hugo. Ambii erau implicați. Ea era absolut singură, și, când se gândea bine, această situație nu era diferită de ceea ce se întâmpla, de fapt, întotdeauna. În mod paradoxal, conștientizarea acestui fapt îi readuse buna dispoziție și îi reveni speranța.

La colțul Străzii Panton, se opriră și el spuse:

— Te întorci la petrecere?

— Nu, mulțumesc, Hugo; am de lucru.

— Rămâi la Cambridge?

Cordelia se întreabă dacă aceste cuvinte reprezentau mai mult decât politețea obișnuită. Brusc suspicioasă, spuse:

— Numai pentru o zi sau două. Am găsit o pensiune mediocră dar ieftină aproape de gară.

El acceptă minciuna fără să comenteze și își spuseră noapte bună. Ea se întoarse spre Strada Norwich. Micuța mașină era tot în fața casei cu numărul 57, dar clădirea era întunecată și tăcută, demonstrându-și parcă izolarea și cele trei ferestre erau tot atât de goale ca niște ochi morți ieșiți din orbite.

•

Era deja obosită când ajunse la căsuță și își parcă mașina la liziera crângului. Poarta grădinii scârțâi. Noaptea era întunecată și, după ce scotoci în geantă, scoase lanterna cu care lumină un perete al căsuței și ușa din spate. La lumina slabă, potrivea cheia în broască.

Se întoarse și, amețită de oboseală, păși în camera de zi. Lanterna, încă aprinsă, atârna în mână ei, conturând desene ciudate pe podeaua de gresie. Apoi, cu o mișcare involuntară, o îndreptă în sus și lumină din plin un obiect care atârna de cârligul din centrul tavanului. Cordelia scoase un țipăt și se încleștă de masă. Era perna de pe patul ei, strangulată cu o sfoară la unul din capete, formând un cap grotesc, celălalt capăt fiind îndesat într-o pereche de pantaloni ai lui Mark. Aceștia atârnavă goi, patetic, îngrozitor de strâmbi. Pe când

privea consternată oroarea din tavan, cu inima bătând să se spargă, o adiere ușoară pătrunse prin ușa deschisă și o învălui blând, ca o mână vie.

Probabil că stătuse așa înțepenită de frică, privind îngrozită la pernă doar câteva secunde, dar i se păru că trecuseră minute întregi până când găsi puterea să împingă un scaun de lângă masă și să dea obiectul acela jos. Chiar și în acele momente de repulsie și teroare își aminti să examineze nodul. Sfoara fusese legată de cârlig cu un laț simplu și două legături. Deci sau vizitatorul ei secret nu dorise să repete tactica deja folosită, sau nu știuse cum fusese făcut primul nod. Așeză perna pe un scaun și ieși să caute arma. Din cauza oboselii o uitase, dar, acum, tânjea să se simtă în siguranță ținând în mână metalul tare și rece. Stătu în spatele ușii și ascultă. Grădina păru deodată plină de zgomote, de murmure misterioase, foșnetele frunzelor în adierea ușoară păreau suspine omenești, plutea o agitație pe sub arbori, iar un chițait ca de liliac se auzi la o aruncătură de băț. Noaptea își ținea parcă răsufarea, în timp ce ea se furișa spre tufișul mai mare. Așteptă ascultându-și inima înainte de a-și găsi curajul să întindă mâna să caute arma. Era încă acolo. Suspină adânc, ușurată, și imediat se simți mai bine. Arma nu era încărcată, dar asta nu părea să aibă vreo importanță. Se grăbi să se întoarcă în căsuță cu spaima potolită.

Trecu aproape o oră până când să se ducă, în sfârșit, la culcare. Aprinse lampa și cu arma în mână controlă întreaga casă. Controlă apoi fereastra. Era destul de clar cum intrase necunoscutul. Fereastra nu avea închizătoare și se deschidea ușor și dinafară. Cordelia luă o rolă de scotch din trusa ei criminalistică, tăie două fâșii foarte subțiri și, așa cum îi arătase Bernie, le lipi peste pervazul ferestrei și peste ramă. Nu credea că ferestrele din față pot fi deschise, dar nu avea chef să riște și le însemnă în același fel. Aceasta nu ar fi

oprit un intrus, dar cel puțin în dimineața următoare ar fi știut de vizita lui. În cele din urmă, după ce se spală în bucătărie, urcă scările spre dormitor. Ușa nu avea zăvor și de aceea o lăasă întredeschisă potrivit deasupra un capac de cratiță. Dacă cineva ar fi încercat să intre nu ar fi putut să o surprindă. Încarcă arma și o puse pe noptieră, amintindu-și că avea de-a face cu un ucigaș. Examină sfoara. O frânghie obișnuită, lungă de vreun metru și douăzeci de centimetri, nu prea nouă și destrămată la un capăt. Se necăji, dându-și seama că nu e nicio speranță de a o identifica. O înfășură însă cu grijă, o etichetă, așa cum o învățase Bernie, și o puse în trusa ei. Procedă la fel cu cureaua răsucită și citatul din Blake bătut la mașină, transferându-le din geanta ei în pungi transparente de plastic. Era atât de ostenită, încât chiar și pentru aceste activități de rutină avu nevoie de un mare efort de voință. Apoi puse din nou perna în pat, rezistând impulsului de a o azvârli pe podea și de a adormi fără ea. Dar nici frica, nici disconfortul nu ar fi putut s-o țină trează. Zăcu doar câteva minute ascultând tic-tacul ceasului înainte ca oboseala să o doboare și să o poarte, fără ca ea să mai opună vreo rezistență, în adăpostul întunecos al somnului.

4.

Cordelia fu trezită în dimineața următoare devreme de ciripitul strident al păsărilor și de lumina limpede și puternică a unei noi zile frumoase. Stătu câteva minute, întinzându-se în sacul ei de dormit, savurând mirosul unei dimineți de țară, acel amestec subțire și plin de înțelesuri tainice, în care se învâlmăseau mirosul de pământ, de iarbă dulce și umedă cu miresmele și mai puternice de fermă. Se spală la bucătărie, așa cum în mod sigur făcea și Mark, stând în picioare în cada de tinichea luată din magazie și gâfâind în timp ce își turna oale întregi de apă rece pe trupul gol. Exista un farmec al vieții simple care te făcea să-i accepți austeritatea. Cordelia se gândi că în alte împrejurări, la Londra, i-ar fi displicut o baie cu apă rece și nici nu ar fi suportat mirosul de parafină al cuptorului, impregnându-se în slănina prăjită sau în aroma primei ei cești de ceai tare.

Căsuța era plină de soare, un sanctuar cald și prietenos unde se simțea în siguranță, orice i-ar fi rezervat ziua. În pacea calmă a dimineții de vară, camera părea să nu fi fost atinsă de tragedia morții lui Mark Callender. Cârligul din tavan arăta nevinovat de parcă niciodată n-ar fi fost folosit într-un scop îngrozitor. Groaza momentului când lumina lanternei făcuse să apară din umbra întunecată perna atârnată în el, legănându-se în adierea nopții, părea acum ireală ca un vis. Chiar amintirile pregătirilor de noapte erau stânjenitoare acum, în lumina zilei. Se simți un pic nesăbuită când descărcă arma, ascunzând muniția în lenjerie și pistolul în arbustul mai bătrân, privind cu grijă în jur, ca să se asigure că nu e observată. După ce termină cu spălatul vaselor și agăță fața de masă la uscat, culese un mănunchi de flori din cel mai îndepărtat capăt al grădinii și îl aranjă pe masă într-una din ceștile ciobite.

Hotărî că prima ei sarcină era să încerce să o găsească pe dădaca Pilbeam. Chiar dacă femeia aceasta nu avea nimic să-i spună despre moartea lui Mark sau despre motivul pentru care el părăsise colegiul, era în stare să-i vorbească despre copilăria și adolescența lui; probabil că ea cunoștea adevărata lui fire mai bine decât oricine altcineva. Ținuse la el destul de mult ca să participe la funeralii și să trimită o coroană scumpă. Îl căutase la colegiu ca să-l felicite când împlinise douăzeci și unu de ani. Probabil că el ținuse legătura cu ea, poate chiar îi făcuse unele mărturisiri. Nu avea mamă, așa că dădaca Pilbeam putuse să fie, într-un anume sens, un înlocuitor.

În timp ce conducea spre Cambridge, Cordelia își reconsideră planurile. Era posibil ca doamna Pilbeam să locuiască undeva în district. Nu părea probabil ca ea să locuiască în oraș, deoarece Hugo Tilling o văzuse numai o dată. Din scurta lui referire la ea, părea că e bătrână și săracă. Nu părea, de altfel, că venise de departe ca să participe la înmormântare. Era evident că ea nu fusese unul dintre îndoliații oficiali ai familiei și că nu fusese invitată de Sir Ronald. După spusele lui Hugo, niciunul dintre cei care veniseră la ceremonie nu se adresase vreunui alt participant. Cu greu s-ar fi putut crede că doamna Pilbeam era cea mai bătrână și mai valoroasă păstrătoare a tradițiilor, aproape cineva din familie. Faptul că Sir Ronald nu o băgase în seamă într-o asemenea ocazie o intriga pe Cordelia. Se întreba chiar care fusese, în mod exact, poziția ei în familie.

Dacă bătrână doamnă trăia lângă Cambridge, probabil comandase coroana la una din florăriile din oraș. În sate, se obțineau foarte greu astfel de servicii. Fusese o coroană ostentativă, care sugera că doamna Pilbeam fusese hotărâtă să cheltuiască o grămadă de bani și mersese probabil la una din cele mai mari florării. Era posibil să o fi comandat personal. Doamnele mai în vârstă, chiar dacă

folosesc din când în când telefonul, preferă să rezolve aceste probleme direct, convinse fiind, după cum bănuia Cordelia, că numai printr-o discuție față-n față și o enumerare minuțioasă a pretențiilor pot obține cel mai bun serviciu. Dacă doamna Pilbeam venise din satul ei cu trenul sau cu autobuzul, alesese probabil un magazin pe undeva în apropierea centrului orașului. Cordelia hotărî să-și înceapă cercetările întrebând trecătorii dacă îi pot recomanda cea mai bună florărie.

Învățase deja că acest Cambridge nu este chiar un oraș pentru automobiliști.

În timp ce conducea mașina, consultă harta pliantă a ghidului și hotărî s-o lase pe Mini în parcare de lângă Parker Piece. Cercetarea putea să-i ia ceva timp și era mai bine s-o facă mergând pe jos. Nu îndrăznea să riște primirea unei amenzi de parcare, nici lovirea mașinii. Își consultă ceasul. Era doar puțin după nouă. Avusese un start bun în această zi.

Prima oră fu dezamăgitoare. Oamenii cărora li se adresă erau dornici s-o ajute, dar ideile lor privitoare la o florărie de încredere, aflată pe undeva prin centrul orașului, erau discutabile. Cordelia fu îndrumată spre mici zarzavagii care vindeau și buchete de flori, spre furnizori de echipament de grădinărit, negustori de răsaduri, dar nu de coroane, și chiar spre un antreprenor de pompe funebre. În cele două florării care păreau interesante la prima vedere nu se auzise niciodată de doamna Pilbeam și nici nu se executase vreo coroană pentru înmormântarea lui Mark Callender. Puțin obosită de atâta alergătură și încercând un sentiment de deznădejde, Cordelia hotărî că întregul demers era nejustificat. Probabil doamna Pilbeam venise din Bury St. Edmunds sau din Newmarket și cumpărase coroana din orașul ei.

Până la urmă însă, vizitele la furnizori nu au fost zadarnice. La întrebările ei, i se recomandă o firmă care „procură coroane cu adevărat de clasă, într-

adevăr foarte frumoase”. Magazinul era mai departe de centru decât se așteptase Cordelia. Chiar de pe trotuar mirosea a nunți și înmormântări într-un mod special și, când Cordelia împinse ușa, fu întâmpinată de un curent de aer cald, care o făcu să se sufoce. Erau flori peste tot. Jardinieri largi, verzi, aliniate pe lângă pereți erau pline de crini, iriși și crengi înflorite; vase mai mici erau ticsite cu flori agățătoare, gălbenele și altoiuri; erau buchete țepene de trandafiri îmbobociți cu tulpini curățate de ghimpi, fiecare floare semănând perfect cu cealaltă în formă și culoare de parcă ar fi fost cultivate în eprubetă. Ghivece cu plante de apartament decorative, cu panglici multicolore mărgineau pasajul spre tejghea ca o gardă de onoare florală.

În spatele magazinului, era o încăpere unde lucrau două vânzătoare. Prin ușa deschisă, Cordelia le privi atent. Cea mai tânără, o tipă blondă, apatică, având o piele pătată, era și executantă, selectând trandafirii deschiși și freziile, victime predestinate după formă și culoare. Cea mai în vârstă, al cărei statut era demonstrat prin salopeta croită mai bine și prin aerul ei de autoritate, răsucea capetele florilor, străpungând fiecare floare mutilată cu un fir și prinzându-le pe un suport uriaș de mușchi în formă de inimă. Cordelia își îndepărtă privirea de la această oroadă. O doamnă durdulie, într-o jachetă roz, apărură în spatele tejghelei, aparent de nicăieri. Mirosea la fel de înțepător ca întreaga florărie, dar ea hotărâse că parfumul obișnuit nu poate concura cu ceea ce consideră ea exotic. Mirosea a *curry* și ananas atât de tare, că efectul era practic amețitor.

Cordelia își recită discursul dinainte pregătit:

— Vin din partea lui Sir Ronald Callender de la Casa Garforth. Mă întreb dacă ați putea să ne ajutați? Fiul său a fost incinerat pe 3 iunie și bătrâna lui dădacă a avut bunătatea să trimită o coroană, o cruce de trandafiri roșii. Sir Ronald a

pierdut adresa ei și ar dori foarte mult să-i scrie. Se numește Pilbeam.

— Oh, nu cred că am executat vreo comandă de felul acesta pentru 3 iunie.

— Ați putea fi atât de drăguță să vă uitați în registru?

Dintr-odată, tânăra blondă își ridică privirea de la lucrul ei și rosti:

— E Goddard!

— Scuzați-mă, vă rog! Ce spui Shirley? întrebă cu severitate doamna durdulie.

— Se numește Goddard. Pe cartea de vizită de pe coroană scria Dădaca Pilbeam, dar clienta a fost doamna Goddard. O altă doamnă sosită din partea lui Sir Ronald Callender a întrebat de ea și asta a fost numele pe care l-a dat. Am verificat. Doamna Goddard, Lavender Cottage, Ickleton. O cruce de un metru și douăzeci lungime, împletită cu trandafiri roșii. Șase lire. Figurează în registru.

— Mulțumesc mult, spuse Cordelia cu căldură.

Zâmbi mulțumindu-le cu imparțialitate celor trei și părăsi repede locul pentru a nu fi pusă în încurcătură dacă i s-ar fi cerut vreo relație privitoare la celălalt client din Casa Garforth. Știa că trebuie să fi părut totul ciudat și nu avea nicio îndoială că cele trei discutau despre asta după plecarea ei. Lavender Cottage Ickleton. Repetă mereu adresa pentru a o ține minte până când ajunse la o distanță sigură de magazin și putu să se oprească să și-o noteze.

Oboseala păru să-i dispară într-un mod miraculos, așa că se îndreptă cu viteză spre parcul de mașini. Își consultă harta. Ickleton era un sat lângă Essex, cam la vreo șaisprezece kilometri de Cambridge. Nu era departe de Duxford, așa că își putea urmări calculele inițiale. Putea fi acolo în mai puțin de o jumătate de oră.

Îi luă mai mult timp decât se aștepta ca să se strecoare prin traficul din Cambridge și avea treizeci și cinci de minute întârziere când ajunse la

biserica din cremene și piatră din Ickleton, cu turnurile sale ascuțite; o aduse pe Mini aproape de poartă. Fu tentată să arunce o privire înăuntru, dar rezistă. Doamna Goddard putea chiar în clipa aceea să se pregătească să prindă autobuzul de Cambridge. Așa că merse să caute Lavender Cottage^[3].

Nu era, de fapt, deloc o căsuță, ci o casă ceva mai mică, detașându-se pe jumătate de celelalte prin zidurile hidoase de cărămidă roșie, la capătul străzii principale. Există numai o fâșie îngustă de iarbă între ușa din față și drum și niciun fel de urmă sau miros de lavandă. Inelul de metal, din gura capului de leu de pe ușă, căzu greu.

Răspunsul veni nu din Casa Lavender, ci din casa vecină. Apăru o femeie mai în vârstă, aproape fără dinți, înfășurată într-un șorț imens, imprimat cu trandafiri. Avea papuci de pâslă în picioare, o căciulă de lână împodobită cu un ciucure și un aer de interes viu pentru tot ce se petrecea pe lume.

— Îndrăznesc să cred că o căutați pe doamna Goddard!

— Da. Mi-ați putea spune unde o pot găsi?

— Trebuie să fie prin cimitir. Acolo e de obicei pe la ora asta când e vreme frumoasă.

— Vin chiar de la biserică. N-am văzut pe nimeni.

— Dumnezeu să te binecuvânteze, domnișoară, dar nu e la biserică. Nu ne mai îngroapă acolo de o groază de ani. Bătrânul ei a fost adus acolo unde se va duce și ea când îi va veni vremea, în cimitirul din Hinxtan Road. Nu poți greși drumul. Ține-o drept înainte.

— Trebuie să mă întorc la biserică după mașină, spuse Cordelia.

Evident că avea de gând să arunce o privire acolo, dar i se părea necesar să explice de ce o lua în direcția opusă celei indicate. Bătrâna zâmbi, moțâi din cap și intra în curte să se sprijine de poartă ca s-o vadă mai bine pe Cordelia coborând

pe strada principală și rămase așa moțâind ca o marionetă, cu ciucurele auriu dansând în lumina soarelui.

•

Cimitirul fu găsit ușor. Cordelia parcă mașina pe un petec de iarbă de unde se desfăcea o potecă spre Duxford și se întoarse pe jos câțiva metri până la poarta de fier. Exista o capelă mică de cremene, cu o absidă spre est și o bancă veche de lemn, înverzită de licheni și murdărită de păsări, de unde se putea vedea întreaga bucată de pământ rezervată mormintelor. O brazdă largă de gazon străbătea cimitirul prin mijloc și pe fiecare parte erau înșirate morminte, însemnate felurit, cu crini de marmură albă, pietre cenușii; cercuri mici de fier ruginit se înălțau deasupra ierbii tunse, și pete luminoase de flori se întindeau deasupra pământului proaspăt săpat. Era o pace deplină. Tot pământul rezervat mormintelor era înconjurat de arbori, ale căror frunze tremurau blând în aerul fierbinte. Erau puține zgomote în jur, exceptând țârâitul greierilor în iarbă, clopotul de cale ferată de la bariera din apropiere și şuieratul vreunui motor diesel.

Era o singură persoană în cimitir, o femeie în vârstă, aplecată deasupra unuia dintre cele mai îndepărtate morminte. Cordelia se așeză liniștită pe bancă și așteptă o vreme cu brațele încrucișate în poală înainte să pornească spre ea. Știa că această convorbire era de o importanță deosebită și totuși nu se grăbea să înceapă. Porni totuși și așteptă în picioare în spatele ei, lângă mormânt. Era o femeie mărunțică, îmbrăcată în negru, purtând o pălărie demodată de paie cu marginile împletite și decolorate, înfiptă în păr cu un ac uriaș asemenea unui ciucure. Era îngenuncheată și, așa cum stătea cu spatele la Cordelia, își arăta o pereche de pantofi deformați, din care ieșeau niște picioare subțiri ca niște bețe. Plivea mormântul și degetele ei subțiri scormoneau în iarbă ca limba unei

reptile, smulgând niște buruieni aproape invizibile. Alături de ea, era un coș în care se vedeau un ziar îndoit și o lopățică de grădină. Din când în când, ea arunca în coș bucățele de mușchi și micile buruieni.

După câteva minute, în timpul cărora Cordelia o privi în tăcere, se opri satisfăcută și începu să netezească suprafața ierbii ca și cum ar fi mângâiat osemintele de dedesubt. Cordelia citi inscripția săpată adânc în piatră: „Ridicată în memoria lui Albert Goddard, soțul Anei, cel ce a părăsit lumea aceasta la 27 August 1962, în vârstă de șaptezeci de ani. Pentru odihna lui”. Pentru odihna! Cuvântul figura pe aproape toate epitafurile acestei generații pentru care odihna reprezenta ultimul lux și suprema binefacere.

Femeia se ridică pe călcâie și contemplă mormântul cu satisfacție. Atunci deveni conștientă de prezența Cordeliei. Își întoarse spre ea o față zbârcită fără curiozitate sau vreo urmă de resentiment față de prezența străină:

— E o piatră frumoasă, nu-i așa?

— Da, într-adevăr. Admiram scrisul.

— Tăietură adâncă. Țasta e secretul. A costat o grămadă de bani, dar a meritat. Va dura, ai să vezi. Jumătate din inscripțiile de aici sunt superficiale. Îți pierde orice plăcere când te plimbi prin cimitir. Îmi place să citesc pietrele de pe morminte, îmi place să știu cine au fost acești oameni, unde și când au murit și cât au mai trăit femeile după ce și-au înmormântat soții. La ce folosește o piatră funerară dacă nu poți citi inscripția? Desigur, pe piatra aceasta, inscripția pare pusă cam sus. Asta pentru că le-am cerut să lase un spațiu pentru mine. „Și pentru Annie, soția lui, care a părăsit această viață...” și apoi data. Va arăta draguț. Am lăsat bani ca să se plătească toate astea.

— La ce text v-ați mai gândit? se interesă Cordelia.

— Oh, niciun text. Odihna va fi destul de bună pentru amândoi și fără alt text. Nu-i putem cere mai mult bunului Dumnezeu.

Cordelia spuse:

— Crucea aceea de trandafiri pe care ați trimis-o la înmormântarea lui Mark Callender a fost foarte frumoasă.

— Ah, ați văzut-o? N-ați fost la înmormântare, nu-i așa? Da, mi-a plăcut și mie. Cei care au făcut-o își cunosc meseria. Bietul băiat nu a avut prea mult, nu credeți?

O privi pe Cordelia cu un interes neutru:

— Așadar, îl cunoșteți pe domnul Mark? Poate erați prietena lui?

— Nu, nu chiar, dar mă interesează soarta lui. E ciudat că nu a vorbit niciodată despre dumneata, bătrâna lui dădacă.

— Dar, draga mea, eu n-am fost dădaca lui, sau am fost cel mult pentru o lună sau două. Era prea mic atunci și deci asta nu a însemnat nimic pentru el. Nu, eu am fost dădaca scumpei sale mame.

— Dar l-ați vizitat de ziua lui de naștere, când a împlinit douăzeci și unu de ani?

— Așa, deci ți-a spus și asta? Am fost bucuroasă să-l văd după toți acei ani, dar n-am vrut să mă bag în sufletul lui. Nu, m-am dus să-i duc ceva din partea mamei lui, să fac ceva ce mă rugase ea înainte să moară. Știi, nu-l văzusem pe Mark de douăzeci de ani – ciudat, într-adevăr, ținând cont că nu locuiam prea departe –, dar l-am cunoscut imediat, semăna atât de bine cu mama sa, bietul băiat.

— Ați putea să-mi mai povestiți câte ceva? Nu e numai curiozitatea; este important pentru mine să știu.

Rezemându-se de minerul coșului, doamna Goddard își scutură cu grijă picioarele. Culese câteva fire scurte de iarbă prinse de fustă, căută în buzunar o pereche de mănuși cenușii de ață și le puse. Începură să coboare poteca încet, împreună.

— Important, nu-i așa? Nu știu de ce ar putea fi important. Totul a rămas în urmă acum. Ea este moartă, biata doamnă, și el la fel. Tot ce s-a sperat și s-a promis nu mai reprezintă nimic. N-am vorbit cu nimeni altcineva despre asta, dar ce anume ai vrea să știi?

— Poate că ne-am putea așeza puțin pe bancă să stăm de vorbă?

— Nu văd de ce n-am face-o. N-am de ce să mă grăbesc acasă. Știi, draga mea, nu m-am măritat cu bărbatul meu decât după ce făcusem cincizeci și trei de ani și totuși îmi lipsește acum de parcă ne-am fi iubit din copilărie. Oamenii spuneau că sunt nebună să-mi iau un bărbat la vârsta mea, dar eu o cunoscusem treizeci de ani pe soția lui, fusesem împreună la școală și-l știam și pe el. Dacă un om fusese bun pentru o femeie, putea fi bun și pentru alta. Așa am socotit și am avut dreptate.

Stăteau alături, pe bancă, privind pe deasupra ierbii tunse de pe morminte. Cordelia interveni:

— Povestește-mi despre mama lui Mark.

— Era născută Bottley, Evelyn Bottley. Mergeam la mama ei înainte ca ea să se fi născut. Exista numai micul Harry pe vremea aceea. A fost ucis în război în primul raid asupra Germaniei. Tatăl lui avusese mare încredere în el; nu era nimeni care să se măsoare cu Harry, lumina ochilor lui. Stăpânul nu se îngrijise cu adevărat de domnișoara Evie, totul, pentru el, era băiatul. Doamna Bottley a murit când s-a născut Evie și asta a creat neînțelegerea dintre ei. Cel puțin așa spun oamenii, dar eu n-am crezut niciodată. Am cunoscut tați care-și iubeau copilul mai mult – biete ființe nevinovate, ce vină au ei? Dacă mă întrebi pe mine, lipsa lui de grijă față de fetiță ar fi pentru că ea și-a ucis mama.

— Da, știu un tată care și-a găsit scuza asta. Dar nu e greșeala lor. Nu putem să facem pe cineva să ne iubească numai pentru că vrem noi.

— Mai multă milă, draga mea, și viața ar fi mai ușoară. Dar cu propriul tău copil nu ți se pare că ar fi normal...

— Ea își iubea tatăl?

— Cum ar fi putut? Nu poți avea dragostea unui copil dacă nu-i dai puțină dragoste. Dar ea niciodată nu s-a jucat, n-a glumit și n-a râs cu el — era un om mare, puternic, avea o voce tunătoare, putea înfricoșa un copil. S-ar fi comportat mai bine față de o jucărioară din asta drăguță și impertinentă care nu s-ar fi temut de el.

— Ce s-a întâmplat cu ea? Cum l-a întâlnit pe Sir Ronald Callender?

— Nu era Sir Ronald pe atunci, draga mea. Oh, nu, dragă, chiar de loc. Era Ronny Callender, fiul grădinarului. Locuiau la Harrowgate. Oh, aveau o casă atât de drăguță! Când am intrat întâi în serviciul lor aveau trei grădinari. Asta era înainte de război, desigur. Domnul Bottley lucra la Bradford; se ocupa de comerțul cu lână. Ei bine, o să mă întrebi despre Ronny Callender, mi-l amintesc foarte bine, un flăcău bătaios, chipeș, dar foarte închis în el. Era deștept, da, era deștept... Căpătase o bursă la un colegiu clasic și s-a comportat foarte bine.

— Și Evelyn Bottley s-a îndrăgostit?

— Așa a făcut, draga mea. Ce-o fi fost între ei când erau tineri cine poate spune? Dar a venit războiul și el a plecat. Ea era înnebunită să facă și ea ceva folositor și au luat-o ca un soi de infirmieră, deși nu știu cum s-a descurcat cu partea medicală. Și apoi s-au întâlnit iarăși la Londra, așa cum fac oamenii în timp de război, și primul lucru pe care îl știu despre ei este că s-au căsătorit.

— Și au venit să locuiască lângă Cambridge?

— Nu până după război. Întâi ea și-a văzut mai departe de slujba ei și el a fost trimis peste mări. El a avut ceea ce bărbații numesc un război bun; noi, îndrăznesc să spun că l-am numi un război rău, cu o mulțime de ucideri, lupte, prizonierat și evadări.

Ar fi trebuit ca asta să-l facă pe domnul Bottley să fie mândru de el, dar n-a fost așa. Cred că se gândea că Ronny își pusese ochii pe banii lui, pentru că existau niște bani care-i reveneau, asta fără îndoială. Poate că avea dreptate, dar cine poate condamna băiatul. Mama mea obișnuia să spună: „Nu te mărita pentru bani, dar mărită-te cu cineva care are bani!” Nu e niciun rău că umbli după bani atâta timp cât există bunătate.

— Și crezi că acolo exista bunătate?

— Nu a fost niciodată altceva, atât cât am putut eu să văd, și ea era nebună după el. După război, el s-a dus la Cambridge. Dorise întotdeauna să fie om de știință și câpătase o bursă ca fost combatant. Ea avea niște bani de la tatăl ei și au cumpărat casa în care locuiește el acum, așa că el putea să locuiască acasă în timp ce studia. Casa nu arăta atunci cum arată astăzi. El a făcut o mulțime de lucruri la ea, de atunci. Erau foarte săraci pe vremea aceea și domnișoara Evie o conducea cu mult simț practic fără niciun ajutor în afară de mine. Domnul Bottley obișnuia să vină și să stea acolo din când în când. Ea, sărăcuța, se îngrozea de aceste vizite. Vezi, el își căuta acolo un nepot, dar nu venea niciunul. Apoi domnul Callender a terminat universitatea și a câpătat o slujbă în învățământ. El voia să rămână la colegiu să fie membru al consiliului, specialist sau cam așa ceva, dar ei nu l-au acceptat. Obișnuia să spună că asta s-a întâmplat pentru că nu avea relații, dar eu cred că nu a fost chiar așa de deștept. În Harrogate, noi credeam că este cel mai deștept băiat din colegiul clasic, dar, apoi, Cambridge-ul este plin de băieți deștepti.

— Și apoi s-a născut Mark?

— Da, pe 25 aprilie 1951, la nouă ani după ce se căsătoriseră. S-a născut în Italia. Domnul Bottley era atât de încântat când ea a rămas însărcinată, încât le-a mărit alocația și au petrecut o mulțime de vacanțe în Toscana. Doamna mea iubea Italia;

întotdeauna o iubise și cred că dorea ca micuțul să fie născut acolo. Altfel ea nu ar fi plecat în vacanță în ultima lună de sarcină. Am mers s-o vizitez aproape la o lună după ce venise acasă cu bebelușul și niciodată nu am văzut o femeie mai fericită. Oh, era un băiețel atât de drăguț!

— Dar de ce te-ai dus s-o vizitezi, nu mai locuiai și nu mai munceai acolo?

— Nu, draga mea. De câteva luni. Ea nu se simțea prea bine în primele zile ale sarcinii: Puteam să văd că era ciudată și nefericită și apoi, într-o zi, domnul Callender a trimis după mine și mi-a spus că ea e pornită pe mine și că trebuie să-i părăsesc. Nu am crezut asta, dar când am mers la ea, ea a fluturat doar o mână și mi-a spus: „Îmi pare rău, Nanny, cred că ar fi mai bine dacă ai pleca”. Femeile însărcinate au capricii ciudate, după câte am auzit, și copilul era atât de important pentru amândoi. Cred că ea putea să-mi ceară să mă întorc după o vreme, ceea ce am și făcut, fără să mai locuiesc acolo. Mi-am luat o cameră mobilată în sat, împreună cu poștărița, și-i dăruiam patru dimineți pe săptămână doamnei mele și restul altor doamne din sat. Am muncit foarte bine, într-adevăr, dar îmi lipsea copilul când nu eram cu el. Eu nu o mai văzusem pe ea când era însărcinată, decât o dată când ne-am întâlnit în Cambridge. Trebuie să fi fost spre sfârșitul sarcinii. Era foarte greoaie, draga de ea, și se mișca abia târându-se. La început, s-a făcut că nu mă observă și apoi când s-a gândit mai bine a traversat drumul. „Plecăm în Italia săptămâna viitoare, Nanny, mi-a spus. Nu e drăguț?” I-am spus: „Dacă nu o să ai grijă, draga mea, copilul va fi un mic italian”, și ea a râs. Părea că nu mai poate aștepta să se întoarcă înapoi la soare.

— Și ce s-a întâmplat după ce au venit cu toții acasă?

— Ea s-a prăpădit după nouă luni, draga de ea. Nu fusese niciodată puternică, după cum ți-am

spus, și a luat o gripă. Am ajutat-o îngrijind-o și așa fi făcut mult mai mult, dar domnul Callender a luat-o în propria lui îngrijire. El nu putea suporta pe nimeni lângă ea. Noi am fost împreună numai câteva minute înainte să moară și acela a fost momentul în care mi-a dat cartea ei de rugăciuni să i-o dau lui Mark la cea de-a douăzeci și una aniversare. Parcă o aud și acum: „Dă-i-o lui Mark când va fi de douăzeci și unu de ani. Nu ai să uiți, nu-i așa?” I-am spus: „Nu am să uit, draga mea, știi asta”. Apoi ea a spus un lucru straniu; „Dacă ai să uiți sau dacă ai să mori înainte, sau dacă el nu va înțelege, nu-i nimic de făcut. Înseamnă că Dumnezeu vrea să se întâmple așa”.

— Ce crezi că a vrut să spună?

— Ce să spun, draga mea? Era foarte religioasă, biata doamnă Evie, prea religioasă pentru cât era de bună. M-am gândit adesea la asta, cred că ar trebui să acceptăm propriile noastre responsabilități, să ne rezolvăm propriile noastre probleme, nu să i le lăsăm toate lui Dumnezeu, ca și cum El nu ar avea destule lucruri la care să se gândească în ceea ce privește lumea asta așa cum este ea. Dar asta este ceea ce mi-a spus ea, cu mai puțin de trei ore înainte de moarte, și asta este ceea ce i-am promis. Așa că atunci când Mark a împlinit douăzeci și unu de ani, am căutat colegiul în care era și am mers să-l văd.

— Ce s-a întâmplat?

— O, am petrecut foarte bine împreună. Știi, tatăl lui nu i-a vorbit niciodată despre mama lui. Asta se întâmplă adesea când moare o soție, dar cred că un fiu trebuie să știe ceva despre mama lui. Era plin de întrebări, lucruri despre care cred că tatăl lui ar fi putut să-i vorbească. A fost încântat de cartea de rugăciuni. Câteva zile după aceea, a venit să mă vadă. Mi-a cerut numele doctorului care-i îngrijise mama. I-am spus că era bătrânul doctor Gladwin. Domnul Callender și cu ea nu mai avuseseră niciodată alt doctor. Uneori, cred că a

fost păcat, pentru că doamna Evie era atât de fragilă. Doctorul Gladwin trebuie să fi avut, deci, șaptezeci de ani și, cu toate că existau oameni care nu aveau de spus un cuvânt împotriva lui, mie niciodată nu mi-a plăcut prea mult. Știi, băutura, draga mea; el nu a fost niciodată cu adevărat demn de încredere, dar cred că de atunci a plecat spre odihna veșnică, bietul om. În orice caz, i-am spus lui Mark numele, iar el l-a notat. Apoi am băut împreună un ceai, am discutat puțin și a plecat. Nu l-am mai văzut niciodată.

— Și nu mai știa nimeni de cartea de rugăciuni?

— Nimeni pe lumea asta, draga mea. Domnișoara Leaming a văzut numele florăriei pe cartea de vizită de pe coroană și s-a interesat la ei de adresa mea. A venit aici la o zi după înmormântare ca să-mi mulțumească pentru participare, dar mi-am dat seama că o făcea numai din curiozitate. Dacă Sir Ronald a fost atât de încântat să mă vadă acolo, ce l-a împiedicat să vină să-mi întindă mâna? Ea mi-a sugerat într-un fel că fusesem acolo fără invitație. Invitație la o înmormântare! Cine a mai auzit așa ceva!

— Și nu i-ai spus nimic? întrebă Cordelia.

— Nu, draga mea, nu i-am spus nimic și nu știu de ce ți le spun duminică. Nu, nu i-am spus. Niciodată n-am plăcut-o, ca să-ți spun adevărul. Nu spun că ar fi fost ceva între ea și Sir Ronald încă de pe când trăia doamna Evie. Nu era decât o bârfeală și ea locuia într-un apartament în Cambridge și ținea totul ascuns în ea. Cred că domnul Callender a întâlnit-o când preda la una din școlile din sat. Ea era profesoară de engleză. Asta până când a murit doamna Evie și el și-a ridicat propriul laborator.

— Vrei să spui că domnișoara Leaming este licențiată în engleză?

— Desigur, drăguță. Ea nu a fost pregătită ca secretară. Bineînțeles că a renunțat la învățământ când a început să lucreze pentru Callender.

— Deci, dumneata ai părăsit casa din Garforth după moartea doamnei Callender. N-ai rămas să îngrijești copilul?

— N-am fost dorită. Domnul Callender a angajat una dintre acele tinere fete instruite special în noile colegii și apoi, când Mark era încă un copil, a fost trimis la o școală departe. Tatăl său a făcut totul ca să nu mă lase să văd copilul; nu-i plăcea asta și, oricum, un tată are drepturile lui. Nu m-aș fi dus să-l văd pe Mark știind că tatăl său nu e de acord. Asta ar fi pus băiatul într-o situație delicată. Dar acum el e mort și toți l-am pierdut. Medicul legist spune că s-a sinucis și s-ar putea să fie adevărat.

Cordelia murmură:

— Eu nu cred că s-a sinucis!

— Nici dumneata, draga mea? E frumos din partea dumitale. Dar el acum e mort și ce mai contează asta? Cred că e timpul să mergem spre casă. Dacă nu te superi, n-am să te invit să luăm un ceai împreună. Sunt prea obosită astăzi. Dar știi unde mă găsești și, dacă ai să vrei să mă mai vezi, vei fi întotdeauna bine venită.

Au făcut împreună drumul pe lângă morminte. La poartă, s-au despărțit. Doamna Goddard a bătut-o pe Cordelia pe umăr cu afecțiunea pe care i-o arăți unui animal credincios și a luat-o încet spre casă.

În timp ce Cordelia intra cu mașina într-o curbă, observă trecerea peste calea ferată. Tocmai trecuse un tren și începuse să se ridice bariera. Trei vehicule staționaseră la barieră și când bariera se ridică, ultimul dintre ele depăși celelalte mașini care rulau încet peste șine. Cordelia văzu că era o furgonetă mică, neagră.

•

Mai târziu, Cordelia, întoarsă la căsuță, își aminti puțin din călătoria ei. Condusesse repede, concentrându-se asupra drumului din față, încercând să-și controleze emoțiile intense printr-o

meticuloasă atenție acordată vitezei și frânelor. O îndreptă pe Mini drept spre gardul viu, fără să se îngrijească măcar dacă era văzută sau nu. Căsuța arăta și mirosea exact ca atunci când o părăsise. Cordelia aproape că se aștepta s-o găsească răscolită și fără cartea de rugăciuni. Răsufă ușurată, văzând că măcăinii erau la fel de înalți și acoperiți de întuneric. Cordelia deschise. Știa cu tărie ce așteaptă să găsească; poate o inscripție sau un mesaj criptic sau clar, o scrisoare împachetată printre foi. Dar era doar o dedicație, care nu putea s-o ajute la descifrarea cazului. Era scrisă cu o mână tremurată într-o manieră de modă veche; penița evoluase ca o pânză de păianjen pe pagină. „Pentru Evelyn Mary, cu ocazia confirmării sale, cu multă dragoste de la bunica. 5 august 1934”.

Cordelia scutură cartea. Nu căzu nicio hârtie. Răsfoi paginile. Nimic.

Se așază pe pat copleșită de dezamăgire. Trebuia să fie ceva incapabil de imaginat acolo, ceva semnificativ între copertile cărții de rugăciuni: oare să fi fabricat un întreg edificiu de presupuneri și mister legat de amintirile haotice ale unei bătrâne despre un act obișnuit și normal – dorința unei mame pe patul de moarte de a lăsa cartea de rugăciuni fiului ei? Și, dacă chiar nu greșea, ce mesaj ar fi fost încă acolo? Dacă Mark a găsit ceva de la mama lui printre foile cărții, putea foarte bine să distrugă acel ceva. Și dacă nu l-a distrus el, poate că a făcut-o altcineva. Nota, dacă a existat vreodată, era acum grămăjoara de cenușă albă de sub grătarul sobei din căsuță.

Ea se smulse din această stare de dezamăgire. Mai era încă un drum de urmat; trebuia să încerce să dea de urma doctorului Gladwin. După o secundă de gândire, băgă cartea de rugăciuni în geantă. Privindu-și ceasul, văzu că era aproape ora unu. Hotărî să ia un dejun cu brânză și fructe, în grădină, la iarbă verde, și să pornească din nou la

Cambridge ca să viziteze biblioteca centrală, și să se intereseze la consiliul medical.

După mai puțin de o oră, făcu rost de informația pe care o dorea. Exista înregistrat un singur doctor Gladwin care ar fi putut s-o îngrijească pe doamna Callender și care să fi avut șaptezeci de ani cu douăzeci de ani în urmă. Era Emlyn Thomas Gladwin, care se calificase la Spitalul St. Thomas în 1904. Ea își notă adresa în carnetel; Pratts Way nr. 4, Ixworth Road, Bury St. Edmunds. Orașul Edmunds! Orașul despre care Isabelle spusese că-l vizitase împreună cu Mark în drumul lor spre mare.

Așa că mai presus de toate, ziua nu trecuse fără rost – urmase pas cu pas drumul lui Mark Callender. Nerăbdătoare să consulte o hartă, se îndreptă spre secția de atlase a bibliotecii. Era trei fără zece. Dacă o lua direct pe strada 45, prin Newmarket, putea fi în Bury St. Edmunds cam în jur de o oră. Admițând că ar fi durat o oră vizita la doctor și o altă oră întoarcerea, ea ar fi putut să ajungă înapoi la casuță în jurul orei cinci și jumătate.

Conduse pe un drum de țară, plăcut și lipsit de personalitate, până în apropiere de Newmarket, unde observă furgoneta neagră în spatele ei. Era prea departe ca să vadă cine conducea, dar se gândi că era Lunn și că era singur. Acceleră, încercând să mențină distanța între ei, dar furgoneta se mai apropie un pic. Nu era exclus ca Lunn să meargă spre Newmarket ca să rezolve o afacere a lui Sir Callender, dar vederea acelei furgonete cu aspect turtit în oglinda retrovizoare o contraria. Cordelia decise să scape de el. Mai erau numai câteva curbe pe drum și drumul de țară nu-i era prea familiar. Hotărî, deci, să aștepte, până când ajunge la Newmarket și să găsească o ocazie acolo.

Drumul principal din oraș era foarte aglomerat și fiecare intersecție părea să fie blocată. Numai la

al doilea stop, Cordelia avu noroc. Furgoneta era prinsă în intersecție cu cincisprezece metri în spate. Când lumina se făcu verde, acceleră repede și țâșni spre stânga. Mai era un drum spre stânga și o luă pe acesta, apoi o luă la dreapta. Conduse astfel pe niște străzi absolut necunoscute și după cinci minute se opri la o intersecție și așteptă. Furgoneta nu mai apărură. Părea că a reușit să scape de ea. Așteptă încă cinci minute, apoi se întoarse încet pe strada principală și se înscrie în trafic. O jumătate de oră mai târziu, trecu prin Bury St. Edmunds și apoi o luă încet în jos pe Ixworth Road căutând Pratts Way. Cincizeci de metri mai încolo, văzu un șir de case mici, cu tencuială de stuc, puțin retrase în spatele unei parări. Opri mașina în apropierea numărului pe care-l căuta, amintindu-și-o pe Isabelle rugătoare și docilă, căreia în mod evident i se spusese să meargă mai departe sau să aștepte în mașină. Asta poate pentru că lui Mark Renaultul alb i se păruse prea bătător la ochi. Chiar și sosirea unei mașini ca Mini putea produce interes. Apăruseră câteva fețe la ferestrele de sus și un grup de copii se ivi la fel de misterios, strâns în jurul unei porți din vecinătate, privind-o cu ochi mari lipsiți de expresivitate.

La numărul patru era o casă mohorâtă. Grădina din față era neplivită și gardul avea goluri unde scândurile fuseseră putrezite sau chiar smulse deoparte. Zugrăveala din afară căzuse până la grinzile de lemn și ușa cafenie din față era scorjită și umflată în soare. Dar Cordelia văzu că ferestrele de sus străluceau și că perdele albe erau curate. Doamna Gladwin era probabil o bună gospodină, luptându-se să-și țină sus standardul ei, dar prea bătrână ca să mai poată face o muncă grea și prea săracă pentru a apela la un ajutor. Cordelia simți față de ea un soi de bunăvoință. Dar femeia care deschise ușa după câteva minute de când se bătea în ea – clopoțelul era stricat – era un antidot sigur pentru mila ei sentimentală. Compasiunea se

stinse înaintea acelor ochi tăioși neîncrezători, a acelei guri strânse ca o capcană, a brațelor subțiri încrucișate ca o barieră de oase peste piept, ca și cum aceasta ar fi respins orice contact uman. Era foarte greu să-i ghicești vârsta. Părul ei strâns la spate într-o chiflă mică îndesată era încă negru, dar fața era adânc brăzdată și șiruri de vene îi ieșeau în afară, ca niște corzi, pe gâtul subțire. Purta papuci din pâslă și un halat ȕpător din bumbac. Cordelia spuse:

— Mă numesc Cordelia Gray. Mă întreb dacă aş putea să vorbesc cu doctorul Gladwin, dacă este aici. E vorba despre un vechi pacient.

— Este, unde altundeva ar putea fi? E în grădină. Ai face mai bine să te duci acolo.

Casa mirosea îngrozitor, un amestec de extremă bătrânețe, de urme vagi de infecȕii și mâncare stricată, acoperit de un dezinfectant puternic. Cordelia trecu prin ea, spre grădină, evitând să privească în jur prin hol și spre bucătărie, de teamă ca această curiozitate a ei să nu fie luată drept impertinenȕă.

Doctorul Gladwin stătea într-un scaun înalt stil Windsor așezat în soare. Cordelia nu mai văzuse niciodată un om atât de bătrân. Părea să poarte un costum din lână neobișnuit. Picioarele lui umflate era încălȕate în papuci imenși, împletiȕi, iar genunchii îi erau acoperiȕi cu un șal croșetat de mână. Mâinile îi atârnav peste braȕele scaunului ca și cum ar fi fost prea grele pentru asemenea încheieturi fragile, mâini pătate și vinete ca frunzele de toamnă, tremurând cu o blândă insistenȕă. Capul ȕuguiat, înalt, era presărat cu câȕiva ghimpi de păr cenușiu, arătând la fel de mic și de vulnerabil ca al unui copil. Ochii erau palizi, o privire bovină, înotând într-o albeaȕă lăptoasă de vene albăstrii.

Cordelia merse spre el și îl strigă blând pe nume. Nu-i răspunse nimeni. Îngenunche pe iarba la picioarele lui și privi în sus la obrazul acestuia.

— Doctor Gladwin, voiam să vorbesc cu dumneata despre un pacient. A fost cu mulți ani în urmă. Doamna Callender. Îți amintești de doamna Callender din Casa Garforth?

Niciun răspuns. Chiar o nouă întrebare părea o crimă. Doamna Gladwin stătea în spatele lui, ca și cum voia să-l arate întregii lumi.

— Continuă, întreabă-l! Totul este în capul lui. Dumneata știi asta. Așa obișnuia să-mi spună și el: „Nu am nevoie de înregistrări și note, am totul în cap”.

Cordelia întreabă:

— Ce s-a întâmplat cu înregistrările lui medicale când a renunțat la practicarea medicinei? A luat unele cu el?

— Dar chiar asta ți-am spus. Nu au existat niciun fel de înregistrări și nu are niciun rost să mă întreb. I-am spus și băiatului. Doctorul a fost destul de încântat să se căsătorească cu mine când a avut nevoie de o asistentă, dar nu discut despre pacienții săi. O, nu, draguță. El a băut aproape toți banii câștigați ca practician, dar poate încă vorbi despre etica medicală.

Amărăciunea din vocea ei era oribilă. Cordelia nu putea să o privească în ochi. Chiar atunci i se păru că vede buzele bătrânului mișcându-se. Se aplecă spre el și prinse un cuvânt: „frig”.

— Cred că încearcă să spună că este frig. Există poate un alt șal pe care să i-l puneți pe umeri?

— Frig! Pe soarele ăsta! Lui întotdeauna îi e frig.

— Dar poate că o altă pătură i-ar ajuta mai mult. Pot să mă duc să v-o aduc?

— Las-o încurcată, domnișoară. Dacă vrei să-l îngrijești atunci îngrijește-l. Vezi cât mă lupt să-l țin curat ca pe un copil, să-i spăl hainele, să-i schimb patul în fiecare dimineață. Am să-i aduc un alt șal, dar în două minute o să-l dea la o parte. El nu mai știe ce vrea.

— Îmi pare rău, spuse Cordelia neajutorată.

Se întreba dacă doamna Gladwin îi dăduse tot ajutorul necesar, dacă fusese numită de districtul asistentelor, dacă îi ceruse doctorului ei să încerce să-i găsească un pat de spital. Dar acestea erau întrebări nefolositoare, chiar dacă ar fi putut să recunoască faptul că lipsa de speranțe o făcuse să respingă ajutorul. Disperarea pe care o simțea acum Cordelia, o făcea să nu mai aibă nici măcar putere s-o privească. Spuse:

— Îmi pare rău, nu o să vă mai deranjez în viitor.

Ele meraseră împreună spre casă, dar mai era o întrebare pe care Cordelia trebuia să i-o pună. Când ajunseră la poarta din față spuse:

— Vorbeați de un băiat care v-a vizitat. Se numea Mark?

— Mark Callender. Întreba de mama lui. Și apoi, după zece zile am primit o altă vizită.

— Cum adică altă vizită?

— Un domn în toată regula. Mergea ca și cum acest loc ar fi fost al lui. N-a vrut să-și dea numele, dar îl cunoșteam de undeva. A cerut să-l vadă pe doctorul Gladwin și l-am invitat înăuntru. Noi stăm în camera din spate când e vânt. A urcat la doctor și i-a spus: „Bună ziua, Gladwin”, cu un ton de sus ca și cum i-ar fi vorbit unui servitor. Apoi s-a aplecat și s-a uitat la el. Au stat câteva clipe privindu-se ochi în ochi. Apoi el și-a îndreptat spinarea, mi-a urat o zi bună și a plecat. O, dar am impresia că devenim populari! Dacă mai vin și alții, voi fi nevoită să introduc o taxă.

Stăteau împreună la poartă. Cordelia se întreba dacă să-i întindă mâna, dar simțea că doamna Gladwin ar fi preferat ca ea să n-o facă. Dintr-odată, femeia spuse cu o voce aspră și puternică privind drept înainte.

— Prietenul dumitale, băiatul care a venit aici, mi-a lăsat adresa. A spus că nu l-ar deranja să stea cu doctorul într-o duminică dacă aş vrea să-mi iau o pauză; a spus că ar putea chiar să ne ofere la

amândoi o masă de seară. Am chef s-o văd pe sora mea din Haverhill duminica asta. Spune-i că poate veni dacă vrea.

Rugămintea-i era grosolană, inițiativa brutală. Cordelia putea ghici cât ar costa-o explicația.

— Aș putea veni eu, duminică, în locul lui. Am o mașină și aș putea ajunge aici la o oră convenabilă.

Ar fi putut fi o zi pierdută din cele pe care trebuia să i le acorde lui Sir Ronald Callender, dar, probabil, n-ar fi fost învinuită de asta. Chiar și un ochi critic nu putea privi ca o zi pierdută o asemenea duminică.

— El nu vrea să se lase pe mâna unei fete. Sunt lucruri pentru care are nevoie de un bărbat. Lui i-ar plăcea băiatul acela. Mi-am putut da seama de asta. Spune-i că poate veni.

Cordelia se întoarse spre ea.

— Ar vrea să vină, știu că ar vrea, dar nu poate. E mort.

Doamna Gladwin nu scoase o vorbă. Cordelia făcu o tentativă cu mâna și-i atinse mâneca. Niciun răspuns. Șopti:

— Îmi pare rău, plec acum. Adăugă repede: „Dacă nu pot face nimic pentru dumneata”, dar se opri la timp. Nici ea, nici altcineva nu puteau face nimic.

Mai privi o dată înapoi de pe drumul care cobora spre Bury și văzu figura rigidă stând încă în poartă.

Cordelia nu era sigură ce-o făcuse să se oprească la Bury și să se plimbe zece minute în grădinile mănăstirii. Dar ea simțea că nu ar putea conduce mașina înapoi spre Cambridge fără să-și liniștească spiritul, iar mirosul ierbii și al florilor din jurul măreței intrări normande era irezistibil. O parcă pe Mini lângă Dealul îngerului și porni prin grădină către malul râului. Acolo se așeză pentru cinci minute la soare. Își aminti că trebuie să-și noteze banii cheltuiți pe benzină în carnețel și-l

căută în geantă. Scoase cartea albă de rugăciuni. Presupunând că ea era doamna Callender și că dorea să lase un mesaj, un mesaj pe care Mark să-l găsească și care altuia să-i scape. Unde l-ar fi strecurat? Răspunsul îi părea acum copilăros de simplu. Desigur, undeva la o pagină cu evanghelia și epistola pentru ziua Sfântului Mark. Fiul ei se născuse pe 25 aprilie, i se dăduse numele Sfântului. Găsi repede locul respectiv, în lumina soarelui reflectat din apă, ea văzu ceea ce nu se vedea la o răsfoire grăbită. Un model mic de hieroglife, atât de slab încât urma lui pe hârtie aducea mai degrabă cu o pată. Văzu că era un grup de litere și cifre:

E M C

AA

14.1.52

Primele trei litere erau, desigur, inițialele mamei. Data trebuie să fi fost aceea la care ar fi scris mesajul. Nu-i spusese doamna Goddard că doamna Callender murise când fiul ei avea în jur de nouă luni? Dar cei doi A? Cordelia începu să facă tot felul de asociații până când își aminti cartea de vizită din portofelul lui Mark. Desigur, aceste două litere sub inițiale puneau însemna un singur lucru: grupa de sânge. Mark avusese B. Mama lui A. Exista un singur motiv pentru care ea să fi dorit ca el să aibă această informație. Următorul pas ar fi fost să descopere grupa lui Sir Ronald Callender.

Aproape că țipă triumfătoare în timp ce alerga prin grădină și, apoi, o întoarse pe Mini din nou pe drumul spre Cambridge. Nu se gândi la implicațiile descoperirii, nici dacă argumentele ei erau valabile. Dar cel puțin avea ceva de făcut, cel puțin avea un capăt de care să se lege. Ea conduse repede, dorind cu disperare să ajungă în oraș înainte ca poșta să se închidă. Acolo părea să-și

amintească, era posibil să obțină o copie a listei întocmite de consiliul executiv cu doctorii locali. I se înmână una și acum trebuia să telefoneze. Știa numai o casă în Cambridge unde ar fi fost lăsată în pace să telefoneze mai bine de o oră. Merse, deci, pe Strada Norwich, 57.

Sophie și Davie erau în casă și jucau șah, capul blond și cel brun aproape atingându-se deasupra tablei. Ei nu se arătară surprinși de cererea Cordeliei de a folosi telefonul lor pentru mai multe apeluri.

— O să vă plătesc, desigur. O să notez câte telefoane am dat

— Probabil că vrei să rămâi singură în cameră, spuse Sophie. Vom termina partida în grădină, Davie!

Cu o binecuvântată nepăsare, ei luară tabla de șah cu grijă, trecură în bucătărie și se așezară la masa din grădină. Cordelia își trase un scaun lângă masă și se așeză scoțând lista. Era formidabil de lungă. N-avea niciun capăt de unde să înceapă, dar poate că acei doctori cu cabinete colective și adrese în centrul orașului ar putea fi o miză bună. Va începe cu ei și va tăia numele de pe listă după fiecare telefon. Își aminti o altă perlă memorabilă din înțelepciunea Superintendentului: „Meseria de detectiv cere o răbdare câinească dusă până la încăpățănare”. Ea se gândi la asta în timp ce forma primul număr. Ce șef intolerabil, nervos și plin de pretenții fusese acest Superintendent. Dar el era bătrân acum – cel puțin de vreo patruzeci și cinci de ani. Probabil își mai trăsesese sufletul de atunci.

Dar după o oră de răbdare încăpățănată, totul se dovedi nefolositor. I s-a răspuns la toate apelurile fără excepție: exista măcar avantajul ca, sunând la cabinetul unui medic, să-ți răspundă întotdeauna cineva. Dar răspunsurile date pe un ton politicos, scurt sau tăgănat, de o mulțime de femei, pregătite de doctorii înșiși, pentru a rezolva acest gen de mesaje, nu difereau cu nimic unele de

altele. Sir Ronald Callender nu era pacientul lor. Cordelia își repeta și ea formula: „Îmi pare rău că v-am deranjat. Probabil că am înțeles greșit numele”.

După aproape șaptezeci de minute de răbdare și de insistență în ceea ce privește telefoanele, avu, în sfârșit, noroc. Răspunse soția doctorului:

— Mă tem că nu ați nimerit bine. Doctorul Venables este cel care i-a îngrijit pe cei din casa lui Sir Ronald Callender.

Era, într-adevăr, un noroc! Doctorul Venables nu era pe prima listă și ea n-ar fi ajuns la litera V decât cel puțin peste o oră. Urmări cu degetul pe listă până ce găsi numele acestuia și formă în cele din urmă numărul.

Răspunse asistenta doctorului. Cordelia își recită lecția pregătită:

— Sun din partea domnișoarei Leaming de la Casa Garforth. Îmi pare rău că vă deranjez, dar v-aș ruga dacă ați putea să-mi amintiți grupa sanguină a lui Sir Ronald Callender! Are nevoie de ea pentru Conferința de la Helsinki, luna viitoare.

— O clipă, vă rog.

O scurtă așteptare, apoi se auziră pași întorcându-se.

— Sir Ronald are grupa A. Mi-aș nota-o foarte atent dacă aș fi în locul dumneavoastră. Fiul său a telefonat pentru aceeași problemă cam cu o lună în urmă.

— Mulțumesc! Mulțumesc mult! O să am grijă să-mi notez.

Cordelia se hotărî să riște.

— Sunt nouă aici, asistenta domnișoarei Leaming, și ea mi-a spus să-mi notez asta, e stupid, dar am uitat. Dacă vă sună cumva, v-aș ruga să nu-i spuneți că v-am deranjat.

Vocea răsă cu indulgență față de nepriceperea tinereții. La urma urmelor, lucrul acesta n-avea cum s-o deranjeze prea mult.

— Nu vă speriați, n-o să-i spun. Mă bucur că a găsit, în sfârșit, pe cineva s-o ajute. Sper că totul e în ordine.

— Oh, da! Desigur, totul e perfect.

Cordelia puse jos receptorul. Privi pe fereastră și văzu că Sophie și Davie tocmai terminaseră partida și puneau piesele în cutie. Terminase la timp. Avea răspunsul la întrebarea ei, dar trebuia să-l verifice. Informația era prea importantă ca să-i lase cel mai mic dubiu, dar știa puține în ceea ce privește regulile mendeliene de moștenire a grupei de sânge și deci importanța notei din cartea lui Mark pentru medicina legală. Desigur, Davie știa mai mult. Cea mai rapidă cale era să-l întrebe pe el. Dar nu putea să-l întrebe. Asta însemna că trebuie să se întoarcă la biblioteca publică și să se grăbească, dacă voia să ajungă înainte de a închide.

Ajunse chiar la timp. Bibliotecarul, care o mai văzuse, i-a fost de mare ajutor. În cartea recomandată, Cordelia găsi repede ceea ce o interesa. Verifică încă o dată ceea ce de fapt știa de mult. Un soț și o soție având amândoi grupa sanguină A nu pot avea un copil cu grupa B.

•

Cordelia se simțea foarte obosită în timp ce se întorcea la căsuță. Atât de multe se întâmplaseră într-o singură zi, atât de multe descoperise. Părea imposibil că numai cu douăsprezece ore înainte începuse cercetarea ei cu Nanny Pilbeam, cu vaga speranță că această femeie, dacă putea fi găsită, i-ar da un fir în ceea ce privește personalitatea lui Mark Callender, că i-ar putea povesti ceva despre anii de formare a acestuia. Era amețită de succes, surescitată de emoție, dar prea obosită ca să poată pune cap la cap tot ceea ce avea în minte. Acum faptele erau dezlânate. Nu avea nicio urmă clară care să-i explice misterul nașterii lui Mark, groaza Isabellei, secretul cunoscut de Hugo și Sophie, interesul obsesiv al domnișoarei Markland pentru

căsuță, suspiciunile mărturisite ale sergentului Maskell, toate neconcordanțele inexplicabile care înconjurau moartea lui Mark.

Munci în căsuță cu acea energie specifică oboselii mintale. Spălă dușumeaua bucătăriei, curăță cenușa din sobă și aprinse un foc bun pentru cazul când ar fi urmat o noapte friguroasă, plivi potecuța de flori din spate și își făcu o omletă cu ciuperci, pe care o mănca liniștită la masă ca și cum asta era tot ce trebuia făcut. La urmă, aduse pistolul din locul unde îl avea și îl puse pe masă lângă pat. Închise cu grijă ușa din spate, trase perdelele la ferestre, controlă încă o dată dacă totul era în ordine. Dar nu mai puse capacul de cratiță deasupra ușii. În noaptea asta precauțiile speciale păreau copilărești și nefolositoare. Aprinse o lumânare și apoi se duse la fereastră să-și aleagă o carte. Noaptea era calmă, fără vânt, flacăra luminării ardea liniștit în aerul proaspăt. Afară, întunericul nu căzuse definitiv și pacea nu era tulburată decât de zgomotul unei mașini îndepărtate pe strada principală sau de țipătul vreunei păsări de noapte. Și atunci, privind în întuneric, desluși o siluetă la poartă. Era domnișoara Markland. Femeia ezită cu mâna pe clanță ca și cum s-ar fi întrebat dacă să intre sau nu în grădină. Cordelia se dădu la o parte lipindu-se cu spatele de zid. Umbra stătea acolo, dar părea că simte că e privită și înghețase ca un animal surprins. Apoi, după două minute, se întoarse și dispăru printre pomii livezii. Cordelia se relaxă, luă exemplarul din *Temnicerul* din șirul de cărți al lui Mark și se vârî în sacul de dormit. După o jumătate de oră, suflă în lumânare, caută să-și găsească o poziție mai confortabilă și căzu într-un somn adânc.

Se trezi după câteva ore, în zori, și-și dădu seama că e absolut trează ținând ochii larg deschiși în semiobscuritate. Timpul părea încremenit, dar ceva, ca un fel de surpriză, părea să plutească în

aerul liniștit. Putea auzi tic-tacul ceasului de mână pus pe masă alături și putea să vadă marginile strâmbe ale pistolului și butucul său greoi; stătea și asculta în noapte. Viața era atât de liniștită la aceste ore, timpul era atât de încărcat de vise, încât te-ai fi putut simți ca un nou-născut. Nu se trezise de frică, ci numai dintr-un soi de liniște care învăluisese totul. Răsuflarea ei umplea camera și liniștea din jur părea să se dizolve în această răsuflare.

Dintr-odată își dădu seama ce anume o trezise. Se apropiau musafiri de căsuță. Probabil că subconștientul ei rămăsese treaz și în vis auzise zgomotul mașinii. Acum se auzea scârțâitul porții, zgomotul înfundat al pașilor, surd ca un animal care scormonea sub pământ și apoi, slab, un murmur de voci. Ieși din sacul de dormit și se duse la fereastră. Mark nu avusese grijă să spele geamurile ferestrelor din față; poate că nu avusese timp, poate că se simțea ocrotit de un soi de murdărie. Cordelia șterse cu degetele geamul cu o grabă disperată. Nu simți decât sticla netedă și rece. Aceasta scârțâi sub frecarea degetelor ei și se gândi că zgomotul s-ar putea s-o trădeze. Își fixă privirea pe ochiul îngust de sticlă curată și privi în grădina de jos.

Renaultul era aproape ascuns în spatele gardului viu, dar ea putea să-i vadă capota strălucind lângă poartă și cele două faruri strălucind ca două luni gemene de o parte și de alta a cărării. Isabelle purta ceva lung și foșnitor; figura ei palidă tremura ca un vâl pe fundalul boschetului întunecat. Hugo, lângă ea, părea o fantomă neagră, dar se întoarse brusc și Cordelia văzu scânteierea unei cămăși albe. Amândoi erau în haine de seară, veneau împreună tăcuți pe alee și, încercând ușa din față, se îndreptară către un colț al căsuței.

Scormonind după lanternă, Cordelia coborî cu picioarele goale scara, traversă sufrageria, repezindu-se să deschidă ușa din spate. Cheia se

întoarse ușor și tăcut. Ținându-și cu greu răsuflarea, se ascunse în umbra scărilor. Era tocmai timpul. Ușa se deschise scânteind în întunericul palierului. Auzi vocea lui Hugo:

— Numai o clipă, să aprind un chibrit.

Chibritul se aprinse luminând, o clipă, palid cele două fețe grave ale vizitatorilor și ochii imenși și înfricoșați ai Isabellei. Apoi se stinse. Auzi căutatul mut al lui Hugo și zgomotul făcut de cel de-al doilea chibrit pe cutie. Acesta ținu mai mult. Lumină masa și, apoi, cunoscutul cârlig, și, în tăcere, fu îndreptat către scări. Hugo își pierdu răsuflarea, mâna sa aruncă chibritul care se stinse. Isabelle începu imediat să țipe.

Vocea lui Hugo era ascuțită.

— Ce dracu'...

Cordelia aprinse lanterna și păși înainte.

— Sunt doar eu, Cordelia.

Dar Isabelle era departe de a o auzi. Țipătul tășnise cu asemenea intensitate, încât Cordelia era pe jumătate speriată că l-ar fi auzit familia Markland. Fusesse un strigăt inuman, de animal îngrozit. Fusesse oprit repede de o mișcare a brațului lui Hugo; sunetul unei palme; un gâfâit a fost urmat de o tăcere absolută, apoi Isabelle se prăbuși peste Hugo, plângând liniștit.

Acesta se întoarse cu duritate spre Cordelia.

— De ce dracu' ai făcut asta?

— Ce-am făcut?

— Ai speriat-o spionând pe aici. În orice caz, ce faci aici?

— Asta aș putea să vă întreb eu pe voi.

— Am venit să luăm tabloul de Antonello pe care Isabelle i l-a împrumutat lui Mark, atunci când a venit să mănânce cu el și încercam s-o vindec de obsesiile morbide privitoare la locul acesta. Noi am fost la balul de la Pitt Club. Părea o idee bună să trecem pe aici în drumul spre casă. Evident, a fost o idee îngrozitor de stupidă. E ceva de băut în căsuță?

— Numai bere.

— O, Dumnezeule, Cordelia, ar trebui să fie! Ea are nevoie de ceva mai tare.

— Nu e nimic mai tare, dar aş face o cafea. Apucă-te şi aprinde focul. E stins.

Ea se îndreptă cu bricheta spre masă şi aprinse lampa, răsuci fitilul şi, apoi, o conduse pe Isabelle spre unul din scaunele de lângă cămin.

Fata tremura. Cordelia aduse unul din puloverele groase ale lui Mark şi i-l puse pe umeri. Focul începu să ardă sub mâinile pricepute ale lui Hugo. Cordelia intră în bucătărie să facă promisa cafea, luminând cu bricheta fereastra, chiuveta şi, în sfârşit, soba cu petrol. Aprinse cel mai puternic dintre cele două ochiuri şi luă de pe un raft o cană de lut cafenie, două ceşti cu marginea albastră şi încă o ceaşcă pentru ea. Zahărul era ținut într-o cană ciobită. Îi luă numai câteva minute să fiarbă jumătate de ceainic de apă şi să-l toarne peste cafeaua solubilă. Putea să audă vocea lui Hugo din sufragerie, joasă, serioasă, consolatoare, întreruptă de replicile monosilabice ale Isabellei. Fără să mai aştepte încă un fiert al cafelei, ea o puse pe singura tavă de acolo, o bucată de metal ondulată, imprimată cu unul din acele desene jupuite reprezentând castelul Edinburgh, şi o duse în sufragerie, aşezând-o în cămin. Vreascurile trosneau şi străluceau aruncând raze în afară şi imprimând, parcă, pe rochia Isabellei stele strălucitoare. Apoi, un lemn mai gros se aprinse şi focul străluci ca o inimă mai puternică şi mai prietenoasă.

În timp ce se aplecă să mestece în cafea, Cordelia văzu o găză mică fugind cu o grabă disperată pe coaja unuiia dintre lemnele mici. Culese o rămurică dintre surcele şi i-o întinse ca pe un mijloc de salvare. Dar asta o derută pe găză şi mai tare, se întoarce speriată, alergă drept spre foc şi, în sfârşit, căzu pe unul din lemnele aprinse. Cordelia se întrebă ce anume determinase acest

sfârșit îngrozitor. Acțiunea de aprindere a focului cu un chibrit era un act prea trivial, ca să provoace o asemenea agonie, o asemenea groază.

Le întinse Isabellei și lui Hugo ceștile lor și și-o luă pe a ei. Mirosul plăcut al cafelei se amesteca acum cu jocul prietenos al limbilor de foc; din lemnele arzând, focul își arunca umbrele pe dușumeaua de ceramică, și lampa de gaz învăluia fețele lor într-o strălucire blândă. Desigur, gândi Cordelia, niciun suspect de crimă nu putea fi interogat în asemenea împrejurări. Dacă era siguranța pe care o dădea brațul lui Hugo pe umerii ei, mirosul sau căldura omenească și trosnetul focului, nu se poate ști, dar ea se simțea aproape ușurată.

Cordelia îi spuse lui Hugo:

— Spuneai că Isabelle are obsesii morbide privitoare la acest loc.

— Isabelle este foarte sensibilă; ea nu este tare ca tine.

Cordelia se gândi în sinea ei că toate femeile frumoase sunt tari – altfel cum ar putea supraviețui? – și că nervii Isabellei puteau fi foarte bine comparați pentru rezistența lor cu propriii ei nervi. Dar n-ar fi câștigat nimic începând să spulbere iluziile lui Hugo. Frumusețea era fragilă, trecătoare, vulnerabilă. Sensibilitățile Isabellei trebuiau protejate. Tăria vine tocmai din această protecție. Spuse deci:

— Sunt de acord cu tine, numai că ea a fost o dată aici înainte. Știu că asta este camera în care a murit Mark Callender, dar nu cred că te aștepti ca eu să cred că aici este numai mâhnirea după Mark. Există ceva ce știți amândoi și ar fi mai bine să-mi spuneți acum. Dacă n-o veți face, va trebui să-i raportez lui Sir Ronald Callender că Isabelle, sora ta, și cu tine sunteți, într-un fel, amestecați în moartea fiului său și îl voi ruga să hotărască dacă să anunțe poliția. N-o pot vedea pe Isabelle

ridicată și obligată să răspundă chiar la cele mai blânde întrebări polițienești, nu-i așa?

Chiar Cordeliei micul ei discurs îi suna pompos, o acuzație nesubstanțială, cusută cu ață albă. Aproape că se aștepta ca Hugo să o măsoare batjocoritor, dar el privi la ea ca și cum pericolul ar fi fost mult mai mare decât ar fi părut în realitate.

— Nu poți accepta cuvântul meu, asigurarea că Mark a murit de propria sa mână și că, dacă anunți poliția, asta va cauza nefericirea și distrugerea tatălui, prietenilor să-i și nu va folosi nimănui.

— Nu, Hugo, nu cred.

— Dar dacă noi îți spunem ce știm, ne promiți că nu vei merge mai departe?

— Cum aş putea s-o fac? E ca și cum aş promite că te cred.

Dintr-odată, Isabelle izbucni:

— O, spune-i Hugo, ce importanță mai are?

Cordelia insistă:

— Cred că trebuie s-o faceți. Nu cred că mai aveți vreo ieșire.

— Așa s-ar părea. E-n ordine.

Hugo puse ceașca de cafea pe masă și privi în foc.

— Ți-am spus că noi – Sophie, Isabelle, Davie și cu mine – am mers la teatru în noaptea în care a murit Mark, dar, așa cum ai ghicit, probabil, nu era decât pe trei sferturi adevărat. Erau numai trei locuri libere când ne-am decis să mergem, așa că au mers cele trei persoane mai dornice să se bucure de un asemenea spectacol. Isabelle merge la teatru mai degrabă ca să fie văzută decât să privească și orice spectacol o plictisește înainte de a ajunge la jumătate, așa că a fost lăsată pe dinafară. Fiind neglijată de iubitul ei de atunci, se hotărâse, în modul cel mai rezonabil, să caute o consolare la următorul.

Isabelle spuse cu un zâmbet tainic:

— Mark n-a fost iubitul meu, Hugo.

Vorbea fără ranchiună sau resentimente. Era numai o modalitate de a pune lucrurile la punct.

— Știu că Mark era un romantic. Niciodată nu s-ar fi culcat cu o fată – în orice caz, atât cât am putut eu să văd – până când considera că exista un grad adecvat de comunicare interpersonală, sau cum i-o fi spus, între el și persoana respectivă. De fapt, nu cred că este bine. Tatăl meu folosește asemenea fraze îngrozitor de lipsite de sens ca aceasta, dar Mark era de acord cu ideea, în general. Mă îndoiesc că se putea bucura de sex până când nu era convins că el și fata erau îndrăgostiți unul de altul. Erau necesare preliminarii, ca dezbrăcatul. Cred că între el și Isabelle relațiile nu atinseseră profunzimea necesară. Era vorba numai de timp, desigur. Dacă Isabelle s-ar fi implicat, Mark ar fi fost la fel de capabil de suferință ca oricare dintre noi.

Vocea înaltă, ușor ezitantă era punctată de o oarecare gelozie.

Isabelle vorbi calm, răbdătoare, ca o mamă care explică ceva unui copil încăpățânat.

— Mark n-a făcut niciodată dragoste cu mine, Hugo.

— Dar exact asta am spus. Bietul Mark! El a schimbat materia pe umbre și acum nu are nimic.

— Dar, ce s-a întâmplat în noaptea aceea?

Cordelia se adresase Isabellei, dar răspunsul îl dădu Hugo:

— Isabelle a venit cu mașina aici și a sosit la puțin timp după șapte și jumătate. Perdelele erau trase la fereastra din spate, prin cea din față nu se vedea nimic, dar ușa era deschisă. A intrat, Mark era deja mort. Corpul său atârna de cârligul acela, dar el nu arăta așa cum arăta în dimineața următoare, când l-a găsit domnișoara Markland.

Se întoarse către Isabelle:

— Spune-i.

Ea ezită. Hugo se aplecă și o sărută ușor pe buze.

— Hai, spune-i. Există lucruri neplăcute de care nu te pot apăra toți banii lui Papa și acesta e unul dintre ele, iubito.

•

Isabelle își răsuci capul și privi intens în cele patru colțuri ale camerei ca și cum ar fi vrut să se convingă că în încăpere erau doar ei trei. Pupilele ochilor ei remarcabili păreau purpurii în lumina focului. Se rezemă de Cordelia cu un aer confidențial ca într-o flecăreală de țară despre ultimul scandal. Cordelia văzu că panica o părăsise. Agoniile Isabellei erau firești, violente, dar de scurtă durată, ușor de înăbușit. Era capabilă să țină un secret atât timp cât Hugo îi cerea să-l țină, dar era fericită să scape de el. Probabil, instinctul ei spunea că secretul, odată mărturisit, îi va stinge frica. Începu:

— Ți-am spus că m-am dus să-l văd pe Mark și, probabil, trebuia să mâncăm împreună. Domnișoara de Congé nu se simțea bine, Hugo și Sophie erau la teatru și eu mă plictiseam. Am venit la ușa din spate, pentru că Mark îmi spusese că ușa din față nu va fi deschisă. Credeam că am să-l văd în grădină, dar el nu era acolo, numai furca de grădină în pământ și pantofii la ușă. Așa că am împins ușa. N-am bătut pentru că m-am gândit să-i fac o surpriză lui Mark.

Ezită, privi în ceașca de cafea și o răsuci în mâini.

— Și apoi? interveni Cordelia.

— Și apoi, l-am văzut. Atârna acolo, în curea, de cârligul acela din tavan și am știut că e mort. Cordelia, era oribil! Era îmbrăcat ca o femeie, cu sutien negru și chiloți negri de dantelă. Nimic altceva. Și fața lui! Avea buzele vopsite, vopsite grosolan, Cordelia, ca un clown! Era teribil, dar și caraghios. Voiam să râd și să țip în același timp. Nu arăta ca Mark. Nu arăta deloc ca o ființă omenească. Și pe masă erau trei fotografii. Nu

fotografii frumoase, Cordelia. Fotografii de femei goale, oribile.

Ochii ei mari priviră obrazul neîncrezător al Cordeliei. Hugo interveni:

— Nu face mutra asta Cordelia. A fost oribil pentru Isabelle atunci și îngrozitor să se gândească la asta acum. Dar nu e ceva foarte neobișnuit. Se întâmplă. Este vorba probabil de una dintre acele foarte multe și necunoscute deviații sexuale. Asta nu încurca pe nimeni în afară de el. Și asta nu înseamnă că s-a sinucis; a fost numai un ghinion. Îmi închipui că s-a jucat numai, dar catarama a alunecat peste curea și el n-a mai avut nicio șansă.

Cordelia spuse:

— Nu cred asta!

— Bănuiam că s-ar putea să nu crezi. Dar e adevărat, Cordelia. De ce nu vii acum cu noi s-o suni pe Sophie? Ea o să-ți confirme totul.

— N-am nevoie de confirmarea poveștii Isabellei. O am deja. Vreau să spun că totuși nu cred că Mark s-a sinucis.

Imediat după ce rosti aceste cuvinte știu că greșise. N-ar fi trebuit să-și exprime bănuielile. Dar era prea târziu acum și erau câteva întrebări care trebuiau puse. Văzu fața lui Hugo, încruntarea lui rapidă și nerăbdătoare, la prostia, la încăpățânarea ei. Și apoi descoperi o subtilă schimbare în felul lui de a se purta; era enervare, teamă, dezamăgire? Se adresă direct Isabellei:

— Ai spus că ușa era deschisă. Ai observat cheia?

— Era pe partea asta a ușii, am văzut-o când am intrat.

— Și perdelele?

— Erau ca și acum, trase.

— Și unde era rujul?

— Ce ruj Cordelia?

— Cel folosit de Mark atunci când și-a făcut buzele. Nu era în buzunarul geanșilor lui și nici

poliția nu l-a găsit, așa că unde era? L-ai văzut pe masă?

— Nu era nimic pe masă în afară de fotografii.

— Ce culoare avea rujul?

— Purpuriu. O culoare de femeie bătrână. Cred că nici unu dintre noi n-ar fi ales o asemenea culoare, după câte cred eu.

— Și lenjeria de damă ai putea să mi-o descrii?

— O, da! Era de la „M & S”. Am recunoscut-o.

— Vrei să spui poate, într-un mod foarte special, că ai recunoscut-o fiindcă era a ta?

— O, nu Cordelia. Nu era a mea. Eu nu port niciodată negru pe dedesubt. Îmi place numai albul, care se potrivește cu pielea mea. Dar era genul de lenjerie pe care o cumpăr eu de obicei. Întotdeauna fac cumpărăturile astea de la „M & S”.

Cordelia reflectă că Isabelle era de departe unul dintre cei mai buni dar și cei mai dificili clienți ai magazinului și că niciun alt martor n-ar fi fost în stare să dea atunci, când i se cereau, atâtea detalii neobișnuite despre îmbrăcăminte. Chiar în momentul acela de groază și repulsie observase lenjeria de damă. Dacă spunea că n-a văzut rujul, asta era din cauză că rujul nu fusese acolo ca să fie văzut.

Cordelia continuă neiertătoare:

— Ai atins ceva, trupul lui Mark poate, ca să te convingi că e mort?

Isabelle era șocată. Putea înfrunta realitățile vieții, dar nu pe cele ale morții.

— Nu puteam să-l ating pe Mark. N-am atins nimic. Și știam că era mort.

Hugo interveni:

— Un cetățean respectabil, sensibil la respectarea legilor ar fi găsit cel mai apropiat telefon și ar fi sunat poliția. Din fericire, Isabelle nu face parte din această categorie. Instinctul ei i-a dictat să vină la mine. A așteptat până când s-a terminat piesa și ne-am întâlnit la ieșirea din

teatru. Când am ieșit, ea se plimba în sus și-n jos pe trotuarul de pe cealaltă parte a străzii. Davie, Sophie și eu ne-am întors aici cu Renaultul ei. Ne-am oprit numai pentru puțin timp în Strada Norwich ca să luăm aparatul de fotografiat al lui Davie și blitz-ul.

— De ce?

— A fost ideea mea. Evident, nu aveam intenția să facem valuri și Ronald Callender să știe cum a murit Mark. Ideea noastră a fost să mistificăm sinuciderea. Am plănuit să-l îmbrăcăm în propriile lui haine, să-i curățăm fața și să-l lăsăm acolo să-l găsească altcineva. N-am avut în minte să-i mistificăm biletul de adio; aceasta era de un rafinament peste puterile noastre. Am luat aparatul, așa că puteam să-l fotografiem așa cum era. Nu știam ce soi de lege călcăm prin mistificarea unei sinucideri; dar trebuie să existe una. În zilele noastre, nu mai poți face cel mai mic serviciu unui prieten fără să fii pasibil de necaz. Dacă ar fi existat neplăceri, voiam să probăm adevărul. Țineam toți la Mark, fiecare în felul nostru, dar nu atât de mult ca să riscăm o acuzație de crimă. Cu toate astea, bunele noastre intenții au fost împiedicate.

— Povestește-mi despre asta.

— Nu e nimic de povestit. Le-am spus celor două fete să aștepte în mașină. Isabelle fiindcă văzuse deja destul, și Sophie pentru că Isabelle era prea speriată ca să fie lăsată singură. În afară de asta, părea chiar o chestiune de corectitudine față de Mark s-o ținem pe Sophie departe de el, s-o împiedicăm să-l vadă în felul ăsta. Nu ți se pare ciudată, Cordelia, această grijă față de susceptibilitățile celui mort?

Gândindu-se la tatăl său și la Bernie, Cordelia spuse:

— Probabil aceasta se întâmplă numai atunci când oamenii mor. Numai atunci putem să le arătăm cât de mult ne-au interesat soarta și părerile

lor. Știm că este prea târziu pentru ei, dar încercăm să facem cât mai multe în privința asta.

— Cinic, dar adevărat. În orice caz, pentru noi, aici, nu mai era nimic de făcut. Am găsit trupul lui Mark, în camera asta, așa cum l-a descris la anchetă domnișoara Markland. Ușa era deschisă, perdelele trase. Mark era gol, exceptând blue-jeans-ii pe care îi avea pe el. Nu mai era nicio poză de revistă pe masă și nicio urmă de ruj pe buzele lui; dar era scrisoarea de adio în mașina de scris și o grămadă de cenușă în sobă. Arăta ca și cum un vizitator ar fi făcut o treabă minuțioasă. N-am mai zăbovit. Altcineva – poate cineva din casă – putea să se întoarcă în orice clipă. Admiteam că e foarte târziu, dar părea o seară în care se adună oamenii. Mark trebuie să fi avut mai mulți musafiri în noaptea aceea decât în întreaga perioadă petrecută la căsuță: întâi, Isabelle; apoi, necunoscutul samaritean; apoi, noi.

Cordelia se gândi că mai fusese cineva înainte de Isabelle. Întrebă brusc:

— Cineva mi-a făcut o farsă stupidă noaptea trecută. Când m-am întors aici de la petrecere, era o pernă spânzurată de cârlig. Tu ai făcut asta?

Dacă surprinderea de pe fața lui nu era veritabilă, atunci Hugo era un actor mai bun decât ar fi crezut vreodată Cordelia.

— Sigur că nu! Credeam că locuiești în Cambridge, nu aici. Și de ce, dracului, aș fi făcut-o?

— Ca să mă puneți pe fugă.

— Dar asta e o nebunie. N-ar fi putut să te pună pe fugă, nu-i așa? Asta putea să sperie niște femei, dar nu pe tine. Noi am vrut să te convingem că nu e nimic de investigat în ceea ce privește moartea lui Mark. Acest soi de farse te-ar fi convins numai că există ceva necurat. Altcineva a încercat să te sperie. Cel mai probabil este acela care a venit aici înaintea noastră.

— Știu. Cineva a riscat pentru Mark. El – sau ea – nu vrea să mă vadă scormonind în jur, dar ar putea scăpa de mine mult mai ușor spunându-mi adevărul.

— Cum ar putea ști dacă să aibă încredere în tine? Ce-ai să faci acum, Cordelia? Te întorci în oraș?

Încerca să-și păstreze vocea obișnuită, dar ei i se păru că deosebește în spatele cuvintelor o oarecare nervozitate. Replică:

— Cred că da. Va trebui să-l văd mai întâi pe Sir Ronald.

— Ce-ai să-i spui?

— O să mă gândesc la ceva, nu te speria!

Zorile colorau cerul spre răsărit și coruri de păsări anunțau, certându-se gălăgios, ziua următoare, înainte ca Hugo și Isabelle să plece. Luară cu ei micul tablou de Antonello. Cordelia asistă la coborârea lui de pe perete cu o umbră de regret, ca și cum ceva din Mark ar fi părăsit căsuța. Isabelle examinează tabloul de aproape, cu ochi serios, profesional înainte de a și-l vârî sub braț. Cordelia se gândi că era probabil destul de generoasă cu posesiunile ei fie că era vorba de oameni, fie de tablouri, cu condiția să fie vorba doar de niște împrumuturi care să-i fie returnate cu promptitudine, la cerere, și în aceleași condiții ca atunci când au fost date. Cordelia privi din fața porții cum Renaultul, cu Hugo la volan, dispărea ca o umbră din dreptul gardului viu. Ridică mâna într-un gest formal de rămas bun, ca o gazdă grijulie, conducându-și ultimii musafiri și, apoi, se întoarce la căsuță.

Camera de zi părea goală și friguroasă fără ei, focul se stingea și ea împinse repede câteva vreascuri și suflă ca să aprindă flacăra. Se mișcă prin camera micuță fără intenția de a se mai odihni. Era prea târziu ca să meargă înapoi în pat, dar noaptea scurtă și agitată îi lăsase urmele oboselii. Minte ei era, însă, încinsă de ceva mult

mai important decât oboseala sau somnul. Pentru prima dată, știu că-i era frică. Răul exista – nu era nevoie de o educație specială ca să o convingă de această realitate – și fusese prezent în această cameră. Ceva, aici, fusese mai puternic decât netrebnicia, lipsa de milă, cruzimea sau eficacitatea. Răul. Nu avea niciun dubiu că Mark fusese ucis, dar cu câtă diabolică inteligență fusese făcută treaba asta. Dacă Isabelle ar fi spus povestea ei, cine ar mai fi putut vreodată să creadă că el n-a murit într-un accident, de propria sa mână. Cordelia nu avea nevoie să caute în cartea ei de medicină legală ca să știe cum ar apărea cazul la poliție. Așa cum spusese Hugo, aceste cazuri nu erau atât de neobișnuite. El, ca fiu de psihiatru, citise sau auzise despre ele. Cine ar fi putut să facă asta? Probabil, o persoană onorabilă, foarte sofisticată, dar nu putea fi Hugo. Hugo avea un alibi. Mintea ei se revoltă la gândul că Davie și Sophie ar fi putut participa la o asemenea oroare. Dar cât de tipic era felul în care luaseră aparatul de fotografiat. Chiar compasiunea lor era dominată de instinctul de conservare. Ar fi putut Hugo și Davie să stea aici, sub corpul grotesc, calculând calm distanța și expunerea înainte de a face fotografiile care le-ar fi fost necesare într-o situație neplăcută?

Merse în bucătărie să-și facă ceaiul, bucuroasă să scape de fascinația malefică a cârligului din tavan. Înainte nici nu-l băga în seamă, acum i se părea ca un fetiș. Părea că crescuse din noaptea precedentă, că mai crește încă și ea își ridică instinctiv privirea către el. Chiar și sufrageria se micșorase cu siguranță; nu mai era un sanctuar, ci o celulă claustrofobică, vulgară și obscenă ca o cameră de execuție. Până și aerul strălucitor al dimineții era îmbibat de rău.

Așteptând să fiarbă ceainicul, ea își recapitulă activitățile din ziua precedentă. Era prea devreme să teoretizeze; mintea ei era prea preocupată, prea îngrozită ca să lege rațional noile informații.

Povestea Isabellei complicase, nu luminase cazul, dar trebuiau încă descoperite fapte relevante. Trebuia să-și continue programul deja stabilit. Astăzi trebuia să meargă la Londra să examineze testamentul bunicului lui Mark.

Dar mai erau două ore până când să se facă timpul să plece. Hotărî să călătorească la Londra cu trenul și să lase mașina la gara din Cambridge, pentru că astfel putea să se deplaseze mai rapid și mai ușor. Era enervată să petreacă o zi în oraș când miezul misterului se găsea, în mod evident, în împrejurimile Cambridge-ului. Dar, în același timp, nu era supărată la ideea că părăsește căsuța. Șocată și agitată, datorită neodihnei, se plimbă fără niciun scop din cameră în cameră și colindă prin grădină, nerăbdătoare să fie cât mai departe. În sfârșit, într-un soi de disperare, luă furca lui Mark și completă stratul început de acesta. Nu era sigură că era un lucru înțelept, întreruperea muncii lui Mark era unul dintre argumentele pentru crimă. Alți oameni însă, inclusiv sergentul Maskell, puteau să confirme asta, dacă era necesar; pe de altă parte, priverile muncii neterminate și a furcii înfipite în pământ îi crea o iritare de nesuportat. Când stratul fu complet, se simți mai calmă și săpă în jurul lui încă o oră înainte de a curăța cu grijă furca și de a o pune alături de celelalte unelte în șopronul din grădină.

În sfârșit, se făcu timpul de plecare. În jurul orei șapte vremea se schimbă, anunțând o furtună cu trăsnete din sud-est, așa că ea își puse taiorul, cea mai sigură protecție pe care o adusese cu ea. Nu-l mai purtase de la moartea lui Bernie și descoperi că fusta îi era largă în talie. Pierduse ceva din greutate. După un moment de gândire, luă cureaua lui Mark din maldărul de corpuri delictive și și-o răsuci de două ori în jurul taliei. Nu simți nicio repulsie când pielea se strânse în jurul ei. Îi era imposibil să creadă că un lucru care îi aparținuse lui, sau pe care nu-l mai atinsese, ar putea să o

sperie sau să-i abată gândurile. Duritatea și greutatea pielii curelei, atât de aproape de pielea ei, îi dădeau chiar un sentiment ciudat de siguranță și confort, ca și cum cureaua ar fi fost un talisman.

5.

Furtuna izbucni când Cordelia coborî din autobuzul 11, la Casa Somerset. Fu un zigzag luminos de fulgere și, aproape instantaneu, tunetul bubui ca un atac ceresc în jurul urechilor ei, iar ea alergă, traversând curtea interioară, printre șiruri de mașini parcate, printr-o perdea de ploaie, în timp ce apa i se înfășură în jurul gleznelor ca un pavaj invizibil presărat de bule minuscule. Împinse ușa și lăsă o baltă pe preș, răsând tare ușurată. Una din cele două persoane prezente își ridică privirea din citirea testamentelor și îi zâmbi, în timp ce o femeie cu o înfățișare maternă, din spatele ghișeului, o măsură cu îngrijorare. Cordelia își scutură jacheta peste preș, apoi o atârână pe spatele unuia dintre scaune și încercă, fără folos, să-și usuce părul cu batista înainte de a se apropia de ghișeu.

Femeia cu un aer matern îi fu de folos. Consultată de Cordelia în privința procedurii corecte, ea îi indică raftul cu volume grele, legate, din mijlocul holului și explică liniștită că testamentele erau indexate după numele celui ce făcuse testamentul și anul în care documentul a fost înregistrat în Casa Somerset. Cordelia a fost cea care descoperi numărul de catalog și aduse volumul pe masă. Testamentul original îi putea fi adus și putea să-l consulte pentru o taxă de douăzeci de penny.

Neștiind când murise George Bottley, Cordelia era într-un soi de perplexitate când își începu activitatea. Dar deduse că testamentul a fost făcut după nașterea, sau cel puțin, după conceperea lui Mark, de vreme ce bunicul îi lăsase acestuia o moștenire. Dar domnul Bottley lăsa, de asemenea, bani și fiicei sale și această parte îi revenise, după moartea ei, soțului. Probabilitatea cea mai apropiată de adevăr ar fi fost aceea ca el să fi murit

înaintea fiicei sale, altfel ar fi făcut un nou testament. Cordelia hotărî să înceapă căutarea cu anul nașterii lui Mark, 1951.

Deduția ei se dovedi corectă. George Albert Bottley din Stonegate Lodge, Harrogate, murise pe 26 iulie 1951, exact după trei luni și o zi de la nașterea nepotului și numai cu trei săptămâni după ce-și făcuse testamentul. Cordelia se întrebă dacă moartea lui fusese subită și neașteptată sau dacă era testamentul unui om pe moarte. Văzu că lăsase o avere de aproape trei sferturi de milion de lire. Cum o făcuse? se întrebă ea. Desigur, nu toată din lână. Împinse cartea grea și groasă peste tejghea, funcționara notă amănuntele pe un formular alb și îi arătă drumul spre casierie. În intervalul a numai câteva minute de la plata a ceea ce ea considera o taxă modestă, Cordelia se așeză în lumină la una dintre mesele de lângă fereastră cu testamentul în mână.

Nu-i plăcuse ceea ce auzise despre George Bottley de la doamna Pilbeam și omul nu-i plăcu și mai mult după citirea testamentului. Se temuse că documentul va fi lung, complicat și greu de înțeles; era surprinzător de scurt, simplu și inteligibil.

Domnul Bottley hotărâse ca toate posesiunile sale să fie vândute, „fiindcă aş dori să previn obișnuitele și indecențele certuri pentru împărțirea unor lucruri de tot felul”. Lăsase sume modeste servitorilor angajați în timpul acela, dar, după cum observă după aceea Cordelia, nu era nicio mențiune despre grădinarul său. Lăsase jumătate din restul averii sale fiicei, notând „acum ea a demonstrat că are cel puțin unul din attributele normale ale femeii”. Cealaltă jumătate fusese lăsată iubitului său nepot, Mark Callender, la împlinirea vârstei de douăzeci și cinci de ani, „la care dată, dacă nu a învățat încă valoarea banilor, va fi măcar la vârsta la care să știe să-i folosească”. Venitul provenit din investiții era lăsat

unui număr de cinci rude, unele dintre ele, rude de sânge, aparent, îndepărtate. Testamentul avea o clauză reziduală – la moartea fiecărui beneficiar, partea sa era distribuită între supraviețuitori. Testatorul era convins că acest aranjament ar fi promovat beneficiarilor un interes viu în ceea ce privește sănătatea și supraviețuirea, încurajându-i, în același timp, în realizarea unei distincții prin longevitate, neexistând nicio altă distincție în interiorul bogăției lor. Dacă Mark ar fi murit înainte de douăzeci și cinci de ani, trustul de familie ar fi continuat până când beneficiarii ar fi murit cu toții și capitalul ar fi fost împărțit unui lung șir de instituții de caritate, alese – așa cum Cordelia putea să vadă de departe – mai ales pentru că acestea erau binecunoscute și pline de succes decât pentru că se bucurau de o oarecare simpatie din partea testatorului. Era ca și cum el ar fi cerut avocaților să-i facă o listă cu instituțiile de binefacere mai serioase, neavând niciun interes real în ceea ce se întâmplă cu averea sa, în momentul în care propria sa progenitură nu era vie ca să-l moștenească.

Era un testament ciudat. Domnul Bottley nu lăsase nimic ginerelui său, cu toate că nici măcar aparent nu fusese îngrijorat de posibilitatea ca fiica sa, pe care o știa că nu e prea sănătoasă, ar putea muri lăsându-și averea soțului. Din anumite puncte de vedere, era testamentul unui jucător și Cordelia se minună iarăși de felul în care George Bottley își făcuse testamentul. Dar, în ciuda cinismului lipsit de blândețe al conținutului său, el nu era nici necinstit, nici lipsit de generozitate. Spre deosebire de mulți oameni bogați, el nu încercase să-și controleze averea dincolo de mormânt, acesta obliga, obsedat, ca niciun penny să nu intre vreodată în mâini nepotrivite. Fiica lui și fiul ei, amândoi erau cei cărora în mod necondiționat li se lăsase averea. Era imposibil să-ți placă domnul Bottley, dar dificil să nu-l respecți. Și implicațiile

testamentului erau foarte clare. Nimeni nu ar fi câștigat din moartea lui Mark, în afară de o lungă listă de înalte și respectabile instituții de caritate. Cordelia făcu o notă cu principalele clauze ale testamentului, mai mult pentru că Bernie insista întotdeauna asupra unei documentări minuțioase decât de teamă că ar putea să le uite; strecură recipisa de douăzeci de penny între paginile carnetelului; adăugă la costul acestei zile ieftine prețul biletului de la Cambridge și înapoie testamentul la ghișeu. Furtuna fusese pe cât de scurtă pe atât de violentă. Soarele fierbinte uscaseră deja ferestrele și apa de ploaie se adunase în câteva mici bălți strălucitoare în curte. Cordelia hotărî că îi va socoti lui Sir Ronald numai jumătate de zi și își va petrece restul zilei în Londra, la biroul ei. Putea fi acolo ceva corespondență. Poate că o aștepta un alt caz.

Dar hotărârea fu o greșeală. Biroul părea chiar mai sordid decât atunci când îl părăsise și aerul mirosea acru, în contrast cu străzile spălate de ploaia de afară. Era o peliculă groasă de praf pe mobilă și petele de sânge de pe covor se închiseseră la culoare, devenind maro-cărămizii, ceea ce arăta chiar mai sinistru decât originalul roșu-strălucitor. Nu era nimic în cutia de scrisori decât o chitanță de la societatea de electricitate și o notă de la papetărie. Bernie plătise sau, mai degrabă, nu plătise atât de disprețuita hârtie de scris.

Cordelia scrisese un cec pentru societatea de electricitate, șterse mobila de praf și făcu o ultimă încercare, lipsită de succes, de a curăța covorul. Apoi încuie ușa biroului și porni spre Piața Trafalgar. Găsi consolare vizitând Galeria Națională.

•

Luă trenul din Strada Liverpool Street și sosi la căsuță puțin înainte de opt. Parcă mașina în locul ei obișnuit, la adăpost, în crâng, și făcu un tur al

căsuței. Ezită un moment dacă să-și ia arma din locul în care o ascunsese, dar hotărî să aștepte până mai târziu. Era flămândă și primul lucru pe care îl avea de făcut era să pregătească o masă. Încuiase bine ușa din spate și fixase o fâșie subțire de scotch pe pervazul ferestrei înainte de a pleca în dimineața aceea. Dacă ar mai fi avut niște vizitatori secreți ea ar fi vrut să știe. Banda de scotch era intactă. Scormoni în geanta ei de umăr după cheie și se aplecă să o potrivească în broască. Nu se aștepta la un necaz din afara căsuței, așa că atacul o luă complet prin surprindere. Avu o jumătate de secundă de presimțire înainte ca o pătură să-i fie pusă pe cap, dar era prea târziu. O sfoară fu strânsă în jurul gâtului ei și pătura deveni o mască de lână groasă presându-i gura și nările. Simțea cum i se tăiere respirația și pe limbă simți gustul uscat, puternic mirositor al fibrelor de lână. Apoi, mai simți în piept o durere ascuțită și nu-și mai aminti nimic.

Momentul eliberării fu un miracol și o oroare în același timp. Pătura fu înlăturată fără ca ea să-și vadă atacatorul. Urmă o clipă în care putu să tragă în piept aer curat, o privire scurtă aruncată în sus atât cât să zărească cerul albastru prin verdeța din jur, o privire atât de fugară încât părea golită de orice putere de înțelegere și, apoi, se simți căzând într-un întuneric rece, neajutorată, înfricoșată. Căderea era un amestec de vechi coșmaruri, clipe de necrezut, care rechemau spaimile copilăriei, apoi corpul ei izbi apa. Mâini de gheață o trăgeau într-un vârtej de groază. Instinctiv ea închise gura în momentul impactului și se luptă să iasă la suprafață, timp care i se păru o eternitate în frigul și în întunecimea din jur. Își scutură capul și, cu toate înțepăturile pe care le simțea în ochi, privi în sus. Tunelul negru care se întindea deasupra ei se termina cu o lună de lumină albastră. În timp ce privea, capacul fântânii fu tras înapoi încet, ca un obiectiv al unui aparat de fotografiat. Luna deveni

o jumătate de lună, apoi o semilună. În cele din urmă, nu mai rămase nimic în afară de opt găuri mici de lumină.

Disperată, pipăi apa cu piciorul încercând să ajungă la fund. Nu era niciun fund. Înnebunită, își mișcă mâinile și picioarele dorind să nu intre în panică, și pipăi în jur pereții fântânii pentru a găsi un posibil loc de a pune piciorul. Nu era niciunul. Tunelul de cărămizi netede acoperite cu mușchi se întindea în jur și deasupra ei ca un mormânt circular. Când privi în sus spre cărămizi, acestea păreau că se crispează, se umflă, se balansează și se clatină ca pântecul unui șarpe monstruos.

Apoi simți o furie salvatoare. Nu va abandona lupta, înecându-se, nu se putea să moară în acest loc oribil, singură și îngrozită. Fântâna era adâncă, dar mică, diametrul ei era de numai nouăzeci de centimetri. Dacă nu-și pierdea capul și avea răbdare, putea să-și sprijine picioarele și umerii de cărămizi și să încerce să urce.

Nu avea vântăi și nu se rănise de pereți când căzuse, în mod miraculos, era nevătămată. Căderea fusese ușoară. Era vie și capabilă să gândească. Exista întotdeauna un supraviețuitor. Trebuia să supraviețuiască.

Pluti pe spate sprijinindu-și umerii de pereții reci, întinzând brațele și vârându-și coatele între cărămizi, ca să se poată prinde mai bine. Scăpând de pantofi, își propti ambele picioare pe pereții opuși. Chiar dedesubtul suprafeței apei, simți că una dintre cărămizi era ușor scoasă în afară. Își înfipse degetele de la picioare în jurul ei; asta îi oferea un sprijin precar, dar binevenit, pentru a începe cățărătul. În felul ăsta, putu să-și ridice corpul din apă și putu să-și relaxeze pentru o clipă mușchii spatelui și ai coapselor.

Apoi, încet, începu să se cațere, la început schimbând picioarele unul după altul, cu pași minusculi, alunecoși, apoi îndoindu-și dureros corpul și câștigând centimetru cu centimetru. Își

ținea ochii fixați pe curba opusă a peretelui, dorind să nu privească nici în jos, nici în sus și înregistrând progresul la depășirea fiecărei cărămizi. Timpul trecea. Ea nu putea să vadă ceasul lui Bernie, cu toate că ticăitul lui era îngrozitor de puternic, un metronom obsesiv și regulat ca și zgomotul inimii și al respirației ei întretăiate. Durerea din picioare era puternică și cămașa o simțea întărită în spate de ceva cald care îi dădea aproape o senzație de plăcută efuziune, iar ea știa că acest ceva cald trebuie să fie sânge. Dorea să nu se gândească la apa de dedesubt și nici la crăpăturile de lumină de deasupra. Dacă era să supraviețuiască, toată energia trebuia folosită pentru următorul pas dureros.

La un moment dat, picioarele ei alunecară și ea își zdreli spatele câțiva metri înainte ca picioarele ei, zgâriind fără folos pereții netezi, să găsească în sfârșit un sprijin. Căderea îi rănise tot spatele și o lăsase fără răsuflare, pe jumătate dezamăgită și descurajată. Își adună, în sfârșit, toată energia de care era în stare și începu să urce. Apoi i se puseră cârcei și se întinse de durere, până când durerea trecu și putu să-și miște mușchii înțepeniți. Din când în când, tălpile găseau alte mici posibilități de sprijin și ea putea să-și întindă picioarele și să se odihnească. Tendința de a rămâne în această poziție, relativ sigură, era aproape irezistibilă și trebuia să-și adune toată voința să pornească, din nou, în lenta tortură a cățărării.

Părea că se cațără de ore, mișcându-se ca într-o parodie a unei nașteri grele. Întunericul căzuse, lumina din vârful fântânii se lărgise, dar era mai puțin puternică. Își spuse că acest cățărat nu era cu adevărat dificil. Numai întunericul și singurătatea îl făceau astfel. Dacă aceasta ar fi fost o cursă de obstacole, un exercițiu de gimnastică din gimnaziu, cu siguranță că l-ar fi făcut destul de ușor. Își imaginează tot felul de lucruri plăcute, ca o cursă de cai arcuiți în goana lor și o întreagă clasă

a cincea strigând ca să-și încurajeze favoriții. Era acolo și Sora Perpetua. Dar, de ce nu privea la Cordelia? De ce se întorcea să plece? Cordelia o strigă și figura se răsuci încet și îi zâmbi. Dar nu mai era Sora Perpetua, ci domnișoara Leaming, cu obrazul ei sardonice, palid și slab, sub un voal alb.

Și acum, când știa că neajutată de nimeni și de nimic nu putea merge mai departe, Cordelia văzu salvarea. La câteva zeci de centimetri deasupra capului ei, văzu bara de jos a unei scări, fixată pe perete la ieșirea din fântână. Întâi crezu că e o iluzie, o fantasmă născută din propria ei disperare. Închise câteva clipe ochii, mișcând buzele. Apoi deschise ochii. Scara era încă acolo și ea o vedea neclar în semiobscuritate, dar părea destul de solidă. Întinse mâinile neputincioase spre ea, știind că, chiar dacă îi va reuși acest efort, nu va reuși s-o atingă. Era sigură că scara aceea îi putea salva viața, dar nu se putea întinde până la ea.

Atunci fu momentul când, fără vreun gând conștient sau vreun raționament, își aminti de curea. Mâinile ei pipăiră în jurul mijlocului căutând catarama grea de metal. O desfăcu și smulse șarpele de piele din jurul trupului ei. Aruncă cu grijă capătul cu cataramă spre bara de jos a scării. La primele trei încercări, metalul se izbi de lemn cu un sunet ascuțit, dar nu se înfășură de bară; a patra oară, reuși. Împinse celălalt capăt al curelei încet în sus, până când catarama se apropie atât cât putu s-o atingă cu mâinile și s-o tragă. Băgă celălalt capăt al curelei în cataramă, formând un laț puternic, apoi trase la început ușor, apoi mai tare, până când atârna de curea cu întreaga ei greutate. Ușurarea era de nedescris. Se rezemă de peretele de cărămidă adunându-și puterea pentru ultimul efort triumfal. Apoi, se întâmplă necazul. Bara se smulse din legăturile ei și căzu cu un hârșăit sfâșietor, răsucindu-se deasupra ei în întuneric, gata să-i cadă în cap. Îi

păru că trecură nu secunde, ci minute până când auzi plescăitul ei în apă reluat de ecoul pereților.

Desfăcu cureaua și încercă din nou. Bara următoare era cu vreo treizeci de centimetri mai sus și aruncatul era mai dificil. Nu putu să numere încercările, dar, în sfârșit, catarama căzu peste bară și alunecă spre ea. Când trecu cureaua prin cataramă, abia o putu atinge. Următoarea bară era prea sus, dacă aceasta s-ar fi rupt, era sfârșitul.

Dar bara ținu. Ea nu avu niciodată clar în memorie următoarea jumătate de oră de cățărat, dar, în sfârșit, atinse scara și se putu prinde de ea în poziție verticală. Pentru prima dată, psihic, se simțea în siguranță. Dintr-odată, roțile minții ei începură să se învârtască libere și, brusc, începu să gândească. Știa că nu poate exista nicio speranță să poată da la o parte capacul greu de deasupra, întinse amândouă mâinile și împinse puternic, dar acesta nu se mișcă, iar forma lui concavă făcea imposibil ca ea să se poată ajuta cu umerii. Trebuia să se bizuie pe un ajutor din afară, dar acesta nu putea veni până nu se lumina de ziuă. Nu putea, deci, să vină acum și ea începu să gândească mai departe. Mai devreme sau mai târziu, cineva va veni. Putea să spere că e posibil să se mențină legată de scară câteva zile. Chiar dacă își pierdea cunoștința, exista o șansă să fie găsită în viață. Domnișoara Markland știa că ea este la casuță; lucrurile ei erau încă acolo. Domnișoara Markland trebuia să vină.

Se gândi cum ar putea să atragă atenția. Exista posibilitatea să împingă ceva printre scândurile de lemn numai dacă avea ceva suficient de țeapăn pe care să-l împingă acolo. Capătul curelei putea fi folosit în sensul ăsta și ea se legă și mai strâns, dar trebuia să aștepte până dimineată. Nu era nimic de făcut acum, trebuia să se relaxeze, să doarmă și să aștepte salvarea.

Și atunci o ultimă spaimă oribilă o copleși. Nu va exista nicio salvare. Cineva va veni la fântână,

pășind cu pași muți, silențioși, sub adăpostul întunericului. Dar acesta va fi ucigașul ei. Trebuia să se întoarcă; făcea parte din planul său. Atacul care atunci i se păruse atât de înfricoșător, de brutal și de stupid, nu fusese stupid deloc. Trebuia să arate ca un accident. El va veni înapoi în noaptea aceea și va trage din nou capacul fântâni. Apoi, după câțva timp, în ziua următoare sau în următoarele câteva zile, domnișoara Markland va scotoci prin grădină și va descoperi cele întâmplate. Nimeni nu va fi în stare să probeze că moartea Cordeliei nu fusese un accident. Își aminti cuvintele sergentului Maskell: „nu este vorba de ceea ce suspectezi dumneata, ci de ceea ce putem dovedi”. Dar, de data asta, putea fi vorba de o suspiciune. Era vorba de o femeie tânără și impulsivă, peste măsură de curioasă, locuind în căsuță fără asentimentul proprietarului. Evident, ea încercase să exploreze fântâna. Ea smulsese lacătul, dăduse la o parte capacul legându-l cu o frânghie, pe care ucigașul o lăsase special ca să fie găsită, și tentată de scară, coborâse până când ultima bară se rupsesse sub ea. Amprentezele ei și ale nimănui altcuiva vor fi găsite pe scară dacă se vor deranja să cerceteze. Căsuța era în întregime goală; șansa ca ucigașul ei să fie văzut întorcându-se era minimă. Nu avea nimic altceva de făcut decât să aștepte până când va auzi pașii lui, răsuflarea lui grea și capacul va fi tras încet înapoi dezvăluindu-i fața.

După aceste prime momente de cumplită teroare, Cordelia așteptă moartea fără speranță și fără dorința unei noi lupte. Era chiar un soi de pace în resemnarea ei. Legată ca o victimă de partea de sus a scării, ea pluti mulțumită într-o scurtă uitare și rugăciune în privința atitudinii ei la întoarcerea ucigașului, dorind să nu fie conștientă de lovitura finală. Nu mai era nici măcar interesată să vadă fața ucigașului. Nu voia să se umilească pledând pentru propria ei viață, n-ar fi vrut să cerșească

îndurare de la un om care l-a spânzurat pe Mark. Știa că nu există îndurare.

Dar era conștientă când capacul fântânii începu să se miște încet. Lumina veni asupra capului ei aplecat. Spărtura se lărgi și apoi auzi o voce joasă de femeie, grăbită și ascuțită de groază.

— Cordelia!

Privi în sus.

Îngenuncheată pe marginea fântânii, cu fața sa palidă, imensă, părând să plutească descompusă în spațiu ca o fantasmă de coșmar, era domnișoara Markland. Și ochii ei privind la obrazul Cordeliei erau plini de aceeași sălbatică teroare ca și ochii fetei.

Zece minute mai târziu, Cordelia zăcea prăbușită în scaunul de lângă foc. Întregul trup o durea și era prea lipsită de putere ca să-și poată scutura tremurul violent. Pielea ei fină părea biciuită pe întregul spate rănit și fiecare gest sau mișcare îi provoca o durere. Domnișoara Markland aprinse lampa și acum făcea o cafea. Cordelia o auzea mișcându-se de colo-colo în bucătăria mică și simți venind curând dinspre sobă mirosul plăcut și atât de familiar al cafelei. Priveliștea și sunetele acestea familiare ar fi trebuit, în mod normal, s-o liniștească, dar acum era disperată că nu era singură. Ucigașul se va întoarce și, când o va face, ea voia să fie acolo să-l întâlnească. Domnișoara Markland aduse cele două cești și puse una între mâinile tremurânde ale Cordeliei. Urcă și se întoarse cu unul din puloverele lui Mark, pe care îl înfășură în jurul gâtului fetei. Groaza o părăsise, dar era atât de agitată, ca o tânără fată care voia să împartă cu cineva prima ei aventură pe jumătate rușinoasă. Ochii ei erau sălbatici, întregul trup îi tremura de emoție. Se așeză în fața Cordeliei și o fixă cu privirea aceea ascuțită și tăioasă.

— Cum s-a întâmplat? Trebuie să-mi spui!

Cordelia nu uitase că trebuie să gândească înainte de a vorbi.

— Nu știu. Nu-mi pot aminti nimic înainte de a atinge apa. Cred că m-am hotărât să cercetez fântâna și mi-am pierdut echilibrul.

— Dar capacul fântânii? Capacul era la locul lui.

— Știu. Cineva trebuie să-l fi pus la loc.

— Dar de ce? Cine ar fi venit să facă treaba asta?

— Nu știu. Dar cineva trebuie să-l fi văzut. Cineva trebuie să-l fi tras la loc.

Apoi spuse mai blând:

— Mi-ai salvat viața. Cum ai observat ceea ce s-a întâmplat?

— Am venit la căsuță să văd dacă ești încă aici. Am venit astăzi mai devreme pentru că nu aveam niciun semn de la tine. Era un colac de frânghie – acela pe care cred că l-ai folosit – lăsat în mijlocul potecii și m-am împiedicat de el. Apoi am observat că pe fântână capacul nu era chiar la locul lui și că lacătul fusese smuls.

— Mi-ai salvat viața, spuse iarăși Cordelia, dar te rog, pleacă acum. Te rog, pleacă. Sunt bine. Sunt bine cu adevărat.

— Dar nu ești în starea în care poți fi lăsată singură! Și omul – acela care a pus capacul la loc – trebuie să se întoarcă. Nu-mi place să mă gândesc la străini dând târcoale în jurul căsuței și dumneata singură aici.

— Sunt în perfectă siguranță și, apoi, am o armă. Nu vreau decât să fiu lăsată în pace. Te rog, nu te îngriji de mine!

Cordelia putu să descifreze o notă de disperare, aproape de isterie, în propria sa voce.

Dar domnișoara Markland nu părea s-o audă. Dintr-odată, ea fu în genunchi în fața Cordeliei începând să picure cuvintele ascuțit, emoționat, dar, în același timp, egal ca o flecăreală obișnuită. Fără a pretinde vreo gândire profundă sau vreo compasiune, ea îi mărturisi fetei teribila ei poveste, povestea fiului ei, un copil de patru ani, al ei și al

iubitului ei, copil care-și făcuse drum prin gardul viu către căsuță și căzuse în fântână, unde își găsisse moartea. Cordelia încercă să se elibereze de privirea ei sălbatică. Femeia trebuie să fie nebună. Și, dacă era adevărat, era îngrozitor și de necrezut și ea nu mai putea să suporte s-o asculte. Mai târziu, ea își va aminti de asta, își va aminti fiecare cuvânt și se va gândi la copil, la ultimele sale spaima, la țipătul disperat după mama lui, la sufocarea rece a apei trăgându-l spre moarte. Va trăi agonia lui în coșmaruri, așa cum o va re trăi pe a ei. Dar nu acum. În acea revărsare de cuvinte de autoacuzare, reveni groaza, dar Cordelia recunoscuse o notă de eliberare. Ceea ce pentru ea fusese groază, pentru domnișoara Markland fusese o eliberare: salvase o viață în locul alteia. Dintr-odată, Cordelia simți că nu mai poate s-o suporte, spuse brusc, violent:

— Îmi pare rău! Îmi pare rău! Mi-ai salvat viața și-ți sunt recunoscătoare, dar nu sunt în stare să te ascult. Pentru numele lui Dumnezeu, pleacă!

Toată viața își va aminti obrazul rănit al femeii, retragerea ei tăcută. Cordelia nu o auzi plecând, nu-și aminti de închiderea ușoară a ușii. Tot ceea ce știa era că era singură. Tremuratul îi încetase, cu toate că îi era încă frig. Urcă în dormitor și-și trase pantalonii și apoi își desfăcu puloverului lui Mark din jurul gâtului și îl îmbrăcă. Se acopereau astfel petele de sânge de pe cămașa ei și simți imediat o căldură plăcută. Se mișca foarte repede. Căută gloanțele, își luă bricheta și ieși pe ușa din spate a căsuței. Pistolul era acolo unde-l lăsase, în scorbura copacului. Îl cântări în mână și-i simți forma și greutatea familiară. Apoi se retrase printre tufișuri și începu să aștepte.

Era prea întuneric ca să vadă cadranul ceasului de la mână, dar Cordelia consideră că trebuie să fi trecut aproape jumătate de oră când auzul ei prinse zgomotul care anunță sosirea celui așteptat. O mașină sosea pe drum. Zgomotul motorului se

apropie într-un scurt crescendo și apoi se îndepărtă. Mașina trecu mai departe fără să se oprească. Era neobișnuit ca o mașină să treacă pe drumul acela lăturalnic după căderea întunericului și se întrebă ce putea fi. Așteptă din nou, intrând mai adânc la adăpostul unui tufiș înalt, așa că își putea rezema spatele de tulpina acestuia. Își încheștase mâna atât de tare pe pistol încât încheietura dreaptă o dureau cumplit, așa că mută pistolul în mâna cealaltă și-și roti încheietura încet, dezmorțindu-și degetele crispate.

Așteptă din nou. Minutele se scurgeau încet. Tăcerea era spartă numai de cearta ascunsă a câtorva mici gânganii, colindători de noapte prin iarbă, și de strigătul sălbatic al unei cucuvele. Și încă o dată auzi zgomotul unei mașini. De data asta, zgomotul era slab și nu venea de aproape... Cineva oprise o mașină, departe, în drum.

Luă pistolul în mâna dreaptă, mângâindu-i țeava cu mâna stângă. Inima îi bătea atât de puternic, încât simțea că ciocănitul ei sălbatic ar putea să o trădeze. Își imagină, mai mult decât auzi, scârțâitul ușor al porții din față, dar zgomotul pașilor în jurul căsuței era clar și de neconfundat. Și acum avu în raza vizuală figura nemișcată, cu umeri uriași, profilându-se neagră în lumină. Se îndrepta către ea și putu să-și vadă geanta ei atârând pe umărul stâng al acestuia. Descoperirea aceasta o tulbură. Uitase complet de geantă, dar acum știa de ce îi fusese luată. El voise să caute în ea ceva, dar era important ca în cele din urmă geanta să fie descoperită împreună cu corpul ei în fântână.

El merse înainte încet, în vârful picioarelor, cu brațele lui lungi ca de maimuță, ținute țeapăn departe de corp, ca o caricatură a unui cowboy dintr-un film, gata să tragă. Când ajunse la marginea fântânii, luna îi lumină în argintiu ochii pe care și-i plimba în jur. Apoi se aplecă în iarbă și pipăi după colacul de frânghie. Cordelia îl lăsase acolo unde îl găsisese domnișoara Markland, dar

ceva, în privința lui, poate o mică diferență în felul în care era încolăcit, părea să-l îngrijoreze. Se ridică nesigur și așteaptă un moment cu frânghia bălăbănindu-se în mâna lui. Cordelia încercă să-și controleze răsuflarea. Părea imposibil ca el să n-o fi auzit, mirosit, sau să n-o fi văzut, dar era acolo ca un animal de pradă, însă lipsit de instinctul unei fiare pentru dușmanul din întuneric. El se mișcă înainte. Acum era chiar lângă fântână. Se aplecă și trecu un capăt al frânghiei prin inelul de metal.

Cordelia făcu un pas și ieși din întuneric. Ținea pistolul hotărât și drept așa cum îi arătase Bernie. De data asta, ținta era foarte aproape. Știa că n-are să tragă în momentul acela, dar, în același timp, știa cine era acela care ar fi putut fi un om ucis. Spuse tare:

— Bună seara, domnule Lunn.

Niciodată n-a știut dacă el văzuse pistolul, dar pentru o secundă de neuitat, în timp ce luna ieșea dintre nori plutind pe cerul deschis, îi văzu clar fața; văzu ura, disperarea, agonia și rictusul de groază. Scoase un răcnet răgușit, aruncă geanta și frânghia și o luă la goană prin grădină într-o panică nebună. Ea porni în urmărirea lui, abia știind de ce sau ce vrea să realizeze, convinsă numai că el nu trebuia să ajungă la Casa Garforth înaintea ei. Și încă nu trăsese niciun foc de pistol.

El avea însă un avantaj; în timp ce ea se repezea prin poartă, văzu că el își parcase furgoneta cam la cincizeci de metri în sus pe drum și lăsase motorul mergând. Îl urmări, dar văzu că nu are nicio șansă. Singura ei speranță de a-l prinde era să îl ajungă urmărindu-l cu Mini. Tăie în jos drumul pipăind în geanta culeasă de jos în timp ce alerga. Cartea de rugăciuni și carnetul ei de note dispăruseră, dar degetele ei găsiră cheile. Descuie mașina și se azvârli înăuntru, întorcând-o violent către drumul principal. Luminile din spate ale furgonetei erau la aproape o sută de metri în fața ei. Nu știa ce viteză ar putea să aibă, dar se îndoia că Mini ar fi în stare

să-l depășească. Puse piciorul pe accelerator și mări viteza. Se întoarse spre stânga din drum, pe un drum lăturalnic, și acum putea să vadă furgoneta mergând mai departe. El conducea repede, menținând distanța. Apoi drumul făcu o curbă și pentru câteva clipe îl pierdu din vedere. El trebuie să fi ajuns foarte aproape de intersecția cu drumul spre Cambridge.

Auzi accidentul înainte să ajungă în intersecție. O explozie instantanee al cărei zgomot scutură tufișurile și făcu micuța mașină să tremure. Cordelia strânse imediat mâinile pe volan și Mini se smuci oprindu-se. Alergă în față dând colțul și văzu înaintea ei suprafața strălucitoare, luminată de faruri, a drumului principal către Cambridge. Era plin de siluete care alergau. Conveierul, încă în picioare, era o masă lunguiață, imensă, care bloca totul între cer și pământ, o barieră ucigașă de-a curmezișul drumului. Furgoneta se mototolise sub roțile lui din față, ca o jucărie de copil. Erau acolo miros de benzină, un țipăt strident de femeie, scrâșnete de cauciucuri. Cordelia merse încet către conveier. Șoferul era încă pe locul său, privind rigid înainte, fața sa părând o mască ciudată de concentrare. Oamenii țipau la el, gesticulând. El nu se mișca. Cineva, un bărbat într-o haină grea de piele și având ochelari de protecție, spuse:

— E șocat. Ar fi mai bine să-l tragem la aer curat.

Trei siluete se mișcă între Cordelia și șofer. Umerii se mișcă la unison. Se auzi un mormăit specific efortului. Șoferul fu scos afară, rigid ca un manechin, cu genunchii îndoiți, cu mâinile înțepenite, ca și cum ar fi manevrat încă un volan imens. Umerii se apleacă peste el ca într-o conspirație secretă.

Mai erau și alte siluete în jurul furgonetei sfărâmate. Cordelia se alătură cercului de figuri anonime. Capete de țigarete străluceau și se stingeau ca niște semnale, oferind o strălucire de

moment unor mâini tremurătoare și unor ochi lărgiți și înnebuniți de groază. Ea întrebă:

— E mort?

Omul cu ochelari de protecție replică scurt:

— Dumneata ce crezi?

Se auzi vocea timidă, lipsită de răsuflare, a unei fete:

— A chemat cineva o ambulanță?

— Da. Da. Un individ a plecat la telefon.

Grupul stătea fără să poată face ceva. Fata și tânărul înapoia cărora stătea ea începură să dea semn că ar vrea să se întoarcă. Opri o altă mașină. O siluetă înaltă își croi drum prin mulțime, Cordelia auzi o voce de sus, autoritară.

— Sunt medic. A chemat cineva ambulanța?

— Da, domnule.

Replica era cuviincioasă. Ei se dădură într-o parte ca să facă loc specialistului. Medicul se întoarse spre Cordelia, poate fiindcă ea se afla cel mai aproape.

— Dacă n-ați fost martoră la accident, tânără doamnă, ați face mai bine să plecați unde aveți treabă. Și voi, restul, stați mai în spate. Nu e nimic de făcut, aici. Și aruncați țigările alea!

Cordelia se întoarse încet către Mini, trăgându-și cu greu un picior înaintea celuilalt, ca un convalescent care încearcă să facă primii săi pași. Ocoli cu grijă cu mașina locul accidentului, ducând-o pe Mini într-o margine înverzită. Se auzeau vaielele unor sirene care se apropiau, în timp ce se întorcea spre drumul principal, văzu în oglinda ei retrovizoare o strălucire și auzi parcă un sunet urmat de un geamăt surd, concentrat, spart dintr-odată de un singur țipăt de femeie. Un perete de flăcări era acum de-a lungul drumului. Avertizările doctorului veniseră prea târziu, acum nu mai era nimic de făcut pentru Lunn. Dar, de fapt, nu fusese nimic de făcut din prima clipă.

Cordelia știa că acum conduce într-un mod cât se poate de excentric. Mașinile care treceau o

claxonau și îi făceau semn cu farurile și un motociclist coborî din șaua și țipă după ea îngrijorat. Văzu o poartă și ieși din drum, după ce stinse motorul. Tăcerea era absolută, mâinile ei erau umede și tremurau. Și le șterse cu batista și le vârî sub pulover simțind că acestea nu fac parte din corp. Cu greu băgă în seamă o mașină trecând pe lângă ea și oprind încet alături. Un obraz apărui la fereastră, vocea era alunecoasă și nervoasă și îngrozitor de răgușită. Putu să simtă mirosul de băutură din răsuflarea care venea spre ea.

— Aveți vreun necaz, domnișoară?

— Nimic, m-am oprit numai ca să mă odihnesc.

— Nu e un loc în care puteți rămâne singură... o fată drăguță ca dumneavoastră.

Mâna lui era pe mânerul ușii. Cordelia pipăi în sacoșa de pe umăr și scoase pistolul. Îl puse în față:

— E încărcat! Lasă-mă în pace, sau te ucid!

Răceala amenințării fu izbitoare chiar și pentru propriile ei urechi. Palid, cu fața umedă, dezintegrată de surpriză, fălcosul renunță. Se întoarse repede.

— Scuzați, domnișoară. Sunt sigur... a fost greșeala mea. N-am vrut să vă jignesc.

Cordelia așteptă până când mașina dispăru. Apoi, porni motorul. Dar înțelese că nu mai putea merge. Închise iarăși motorul. Valuri de oboseală o inundau ca un flux insensibil, blând ca o binecuvântare la care nici mintea ei extenuată, nici corpul nu mai puteau rezista. Lăsându-și capul să cadă, Cordelia adormi.

6.

Cordelia dormi adânc, dar puțin. Nu știa ce-o deșteptase, dacă lumina mașinilor care treceau zburând în dreptul ochilor ei închiși sau propriul său subconștient, conștiința că odihna de acest soi se rezumă la o scurtă jumătate de oră, minimul necesar ca să redevină capabilă să facă ceea ce trebuie făcut înainte de a adormi. Își îndreptă ușurată corpul simțind junghiuri și înțepături în mușchii întinși și o mâncărime pe jumătate plăcută a sângelui uscat pe spate. Aerul nopții era greu și înmiresmat de căldură și de semnele zilei; chiar drumul întins înaintea ei părea presărat de raze în lumina orbitoare a farurilor. Dar trupul înfrigurat și chinuit de durere al Cordeliei părea recunoscător căldurii degajate din puloverul lui Mark. Pentru prima dată de când îl trăsesese pe cap, văzu că era verde închis. Cât de ciudat că ea nu observase culoarea lui înainte!

În restul călătoriei, conduse ca un începător, pironită țeapăn pe locul ei, cu ochii înainte, cu mâinile și picioarele gata pentru orice comandă. Și, în sfârșit, ajunse la poarta Casei Garforth. Aceasta i se arătă în lumina farurilor mult mai înaltă și mult mai ornamentată decât și-o amintea și era închisă. Ieși din Mini, rugându-se să nu fie încuiată. Dar cârligul de fier, deși era foarte greu, se ridică sub mâinile ei disperate. Poarta alunecă fără zgomot înapoi.

Nu mai era nicio altă mașină în parcare, așa că ea o trase pe Mini nu prea departe de casă. Ferestrele erau întunecate și numai o lumină blândă și îmbietoare strălucea prin ușa deschisă din față. Cordelia luă pistolul în mână și, fără să sune, păși în hol. Corpul îi era mult mai obosit decât atunci când venise prima dată la Garforth, dar în această noapte văzu casa cu o altă intensitate, nervii ei receptând fiecare detaliu.

Holul era gol și aerul proaspăt. Părea că această casă o aștepta. Întâlni același miros de trandafiri și levănțică, dar acum văzu că mirosul de levănțică venea dintr-un bol uriaș de porțelan chinezesc, așezat pe o masă de lângă perete. Își aminti ticăitul insistent al ceasului, dar acum observă, pentru prima dată, sculptura delicată a cutiei, desenul complicat de pe cadranul său. Stătea în mijlocul holului, legănându-se neputincioasă, ținând pistolul ușor în mână ei atârnată și privind în jos. Covorul avea un desen geometric în tonuri bogate de verde-oliv, albastru pal și roșu intens, forma fiecărui desen semănând cu umbra unui om îngenuncheat. Părea întins acolo pentru ca ea să îngenuncheze. Era poate un covor de rugăciune adus din Răsărit?

Fu surprinsă de domnișoara Leaming, care cobora liniștită scările către ea, cu un halat lung, roșu, care i se înfășură pe glezne. Pistolul fu luat dintr-odată, dar ferm din mână lipsită de rezistență a Cordeliei. Ea știa că-i fusese luat pentru că își simți mână, dintr-odată, mai ușoară. Nu era nicio diferență. Ea însăși nu ar fi putut să lupte cu el, niciodată nu ar fi fost în stare să ucidă un om. Învățase asta despre ea însăși, când Lunn fugise îngrozit de ea. Domnișoara Leaming îi spuse:

— Nu e nimeni aici împotriva căruia trebuie să te aperi, domnișoară Gray.

— Am venit să-i raportez ceea ce am făcut lui Sir Ronald. Unde este? întrebă Cordelia.

— Unde a fost și ultima dată când l-ai văzut. În biroul său.

Ca și prima dată, el stătea la masă. Dicta și aparatul era în partea dreaptă. Când o văzu pe Cordelia, îl stinse și apoi merse la perete și trase firul din priză. Se întoarse la birou și acum amândoi stăteau unul în fața celuilalt. Își frământă mâinile în lumina lămpii de birou și privi spre Cordelia. Ea fu atât de șocată încât era gata să scoată un țipăt. Fața lui îi aminti Cordeliei de

fețele pe care le vedea prin ferestrele trenurilor trecând în noapte – cavernoase, cu oasele străpungând carnea, cu ochii adânciți fantomatic –, fețe care purtau amprenta morții.

Când începu să vorbească, vocea lui părea joasă și îndepărtată.

— Acum o jumătate de oră am fost anunțat că Chris Lunn e mort. Era cel mai bun asistent de laborator pe care l-am avut vreodată. L-am luat de la un orfelinat cu cincisprezece ani în urmă. Era un băiat urât și dificil. Școala n-a făcut nimic din el, dar Lunn era unul dintre cei mai buni specialiști în științele naturale pe care l-am cunoscut vreodată. Dacă ar fi fost educat, ar fi fost tot așa de bun cum sunt eu.

— Atunci de ce nu i-ai dat o șansă? De ce nu l-ai educat?

— Pentru că îmi era mult mai de folos ca asistent de laborator. Am vrut să spun că putea să fie la fel de bun cum sunt eu, dar asta nu e destul și nu e ceea ce-mi trebuia. Pot să găsesc o mulțime de oameni de știință la fel de buni. El avea mâini minunate în ceea ce privește instrumentele.

Înălță privirea spre Cordelia, aparent fără curiozitate, fără un interes deosebit.

— Ai venit, desigur, să-mi raportezi. E foarte târziu, domnișoară. Așa cum vezi, sunt obosit. Nu poți să aștepti până mâine?

Cordelia se gândi că, în felul lui de a se exprima, asta suna a rugămintă. Spuse:

— Nu. Și eu sunt obosită, dar vreau să termin cazul în noaptea asta, acum.

El ridică de pe birou un cuțit de tăiat hârtie, din ebonită, și, fără să privească la Cordelia, începu să-l lege pe degetul arătător.

— Atunci, spune-mi, de ce s-a sinucis fiul meu? Cred că ai o știre pentru mine, nu-i așa? E greu de crezut că ai fi apărut aici, la ora asta, fără să ai ceva să-mi comunici.

— Fiul dumneavoastră nu s-a sinucis. A fost ucis. A fost ucis de cineva care-l cunoștea foarte bine, cineva pe care el nu ezitase să-l lase în căsuță. Cineva care a venit pregătit. El a fost strangulat sau sufocat, apoi atârnat de cârlig cu propria sa curea. La sfârșit de tot, criminalul i-a făcut buzele, l-a îmbrăcat în lenjuri de femeie și a împrăștiat câteva fotografii de nuduri pe masa din fața lui. Trebuia să arate ca o moarte accidentală în timpul unui experiment sexual. Aceste cazuri nu sunt neobișnuite.

Urmă o jumătate de minut de tăcere. Apoi, el spuse cu un calm perfect:

— Și cine a făcut asta, domnișoară Gray?

— Dumneavoastră ați făcut-o, dumneavoastră v-ați ucis fiul!

— Pentru care motiv?

Părea un examinator punând întrebări de la care nu te puteai abate.

— Pentru că descoperise că soția dumneavoastră nu era mama lui, că banii lăsați ei și lui de către bunic veneau prin fraudă. Pentru că el nu avea nicio intenție să beneficieze niciun moment în plus de ei, nici să accepte averea peste patru ani. Vă era teamă că ar putea să facă toate astea publice. Și ce-aveți de spus despre trustul Wolvington? Dacă adevărul ieșea la lumină, acesta putea fi sfârșitul creditelor promise. Viitorul laboratorului dumneavoastră era în pericol. Nu vă puteați asuma riscul.

— Și cine l-a îmbrăcat din nou? Cine a bătut la mașină scrisoarea de adio și i-a spălat rujul de pe față?

— Cred că știu, dar n-am să vă spun. În realitate, de fapt, m-ați angajat să descopăr tocmai lucrul acesta. Asta este ceea ce n-ați fost în stare să aflați. Dar l-ați ucis pe Mark. V-ați preparat chiar un alibi în cazul în care ați fi avut nevoie de el. I-ați cerut lui Lunn să vă sune la colegiu și să se anunțe ca fiind fiul dumneavoastră. Era singura

persoană pe care vă puteați baza în mod absolut. Nu cred că i-ați spus adevărul. Era numai asistentul dumneavoastră de laborator. El nu a cerut explicații. A făcut ce i-ați spus. Și chiar dacă a ghicit adevărul, era un om sigur, nu-i așa? V-ați pregătit un alibi pe care nu ați îndrăznit să-l folosiți pentru că nu știați la ce oră a fost descoperit trupul lui Mark. Dacă cineva descoperea trupul lui și contrafacea sinuciderea aceea înainte ca dumneavoastră să anunțați că vorbiți cu Mark la telefon, alibiul dumneavoastră era zadarnic și fals și un asemenea alibi înseamnă o condamnare. Așa că v-ați asigurat șansa prin înțelegere cu Benskin și punând lucrurile în ordine. Lui i-ați spus adevărul, i-ați spus că Lunn a fost cel care v-a sunat. Puteați să vă bizuiți pe faptul că Lunn o să-și țină cuvântul, dar, în același timp, vă temeati că ar fi putut să n-o facă. Atunci, după telefon, nimeni nu l-ar fi crezut.

— Nimeni nu te va crede. Ai fost obligată să-ți câștigi onorariul, domnișoară Gray. Explicația dumitale este ingenioasă; este chiar ceva plauzibil în câteva dintre detalii, dar știu și eu că niciun ofițer de poliție pe lumea asta nu te va lua în serios. Este o șansă pentru dumneata că nu poți să-l întrebi pe Lunn. Dar Lunn, așa cum mi s-a spus, este mort. A murit într-un accident de circulație.

— Știu, am văzut. A încercat să mă ucidă azi-noapte. Știai asta? Ceva mai devreme, a încercat să mă sperie, să părăsesc casa. Era oare din cauză că începuse să se lămurească adevărul?

— Dacă a încercat să te ucidă, și-a depășit instrucțiunile. Nu i-am cerut decât să te țină sub observație. Te-am angajat ca să te ocupi numai de această problemă, douăzeci și patru de ore din douăzeci și patru, dacă-ți amintești. Voiam să mă asigur că asta faci, dar nu trebuie să-ți lași imaginația să zburde în afara acestei încăperi. Nici poliția, nici judecătorii nu agreează nici calomniile, nici aceste isterii ilogice. Și ce-ai putea

să dovedești? Nimic. Soția mea a fost incinerată. Nu există nimic viu sau mort pe pământ care să probeze că Mark nu era fiul ei.

Cordelia interveni:

— L-ai vizitat pe doctorul Gladwin ca să te asiguri că este prea senil pentru a da o declarație împotriva dumatăle. Nu trebuia să te îngrijorezi. El niciodată nu te-a suspectat, nu-i așa? L-ai ales ca doctor pentru soția dumatăle tocmai pentru că era bătrân și incompetent. Dar am un mic capăt de acuzare, pe care vi-l aducea.

— Ar trebui să-l cauți mai bine. Nimic din Lunn, cu excepția oaselor, nu a mai rămas în urma accidentului.

— Există încă îmbrăcămintea de femeie. Chiloții negri și sutienul. Cineva poate să-și amintească cine le-a cumpărat și, în mod particular, dacă persoana este un bărbat.

— Bărbații cumpără adesea lenjerie de damă pentru femeile lor, dar dacă aş fi plănuit o asemenea crimă nu cred că tocmai cumpărătorul accesoriilor m-ar fi supărat. Ar putea o vânzătoare grăbită sau o casierită dintr-un magazin mare plin de oameni să-și amintească o cumpărătură obișnuită, o cumpărătură plătită cu banii jos, făcută de un client necunoscut în momentul cel mai de vârf al zilei? Omul putea chiar să poarte o deghizare simplă, dar, oricum, mă îndoiesc teribil că ea ar fi observat fața lui. Așteptai, într-adevăr, ca să-și amintească, după săptămâni, de treaba asta? Să-l identifice pe unul dintre miile de cumpărători, și încă s-o facă cu suficientă certitudine pentru a satisface un juriu? Și dacă ar face-o, ce-ai putea să probezi, fără să ai hainele despre care e vorba? Fii sigură de un lucru, domnișoară Gray, dacă aş fi nevoit să ucid, aş face-o eficient. N-aş putea fi găsit pe picior greșit! Dacă poliția va afla vreodată cum a fost găsit fiul meu – și se poate foarte bine să afle, de vreme ce mai sunt și alții care o știu – asta nu va face decât

să-i convingă și mai mult că el s-a sinucis. Moartea lui Mark a fost necesară și, din nefericire, ca în cele mai multe morți de acest fel, a servit unui scop. Ființele umane au o irezistibilă chemare către sacrificiu. Ele mor pentru orice rațiune sau pentru lucruri iraționale, pentru abstracțiuni lipsite de sens ca patriotism, dreptate, pace, pentru idealurile altor oameni, pentru puterea altor oameni, pentru o palmă de pământ. Dumneata, nu am nicio îndoială, ți-ai da viața ca să salvezi un copil, sau dacă ai fi convinsă că acest sacrificiu ar determina găsirea unui leac pentru cancer.

— Aș putea. Mi-ar plăcea să cred c-aș putea, dar mi-ar plăcea ca decizia să fie a mea, nu a dumneavoastră.

— Desigur. Asta te-ar putea umple de emoțiile satisfacției atât de necesare. Dar asta n-ar putea să altereze faptul morții dumitale, nici rezultatul acestei morți. Și n-ai să-mi spui că ceea ce fac eu, aici, este mai puțin important decât o viață omenească. Scutește-mă de această ipocrizie. Nu știi și ești incapabilă să înțelegi valoarea a ceea ce fac eu aici. Ce reprezintă moartea lui Mark pentru dumneata? N-ai auzit niciodată de el până ai venit la Casa Garforth!

Cordelia spuse:

— Pentru Gary Webber reprezinți foarte mult.

— Ar trebui să pierd tot ce-am realizat numai pentru că Gary Webber are nevoie de cineva cu care să joace squash sau cu care să discute istorie?

Dintr-odată o privi pe Cordelia în față și spuse brusc:

— Ce se întâmplă? Ești bolnavă?

— Nu sunt bolnavă. Știam că am dreptate. Știam că raționamentele mele erau adevărate, dar nu pot să cred asta. Nu pot să cred că o ființă umană poate să fie atât de diavolească.

— Dacă dumneata ești capabilă să-ți imaginezi asta, ei bine, eu sunt capabil s-o fac. N-ai aflat încă

acest lucru despre ființele umane, domnișoară Gray? Este ceea ce ai numi răutatea umană.

Dintr-odată, Cordelia nu mai putu să suporte acest cinism fără margini. Țipă, protestând cu înfocare:

— Dar la ce folosește să facem lumea mai frumoasă dacă oamenii care trăiesc în ea nu se iubesc.

Îl provocase, în sfârșit, să se înfurie.

— Dragostea! Cel mai demonetizat cuvânt în circulație. Are vreun sens pe care ai putea să mi-l dai exceptând câteva conotații particulare? Ce înțelegi prin dragoste? Că ființele umane trebuie să învețe să trăiască împreună într-o preocupare decentă pentru binele fiecăruia? Legea te obligă la asta. Cel mai bun dintre cei mai buni... În afară de câteva declarații de bun-simț sau alte filosofii, toate sunt abstracții metafizice. Sau vrei să definești dragostea în sensul ei creștin, de caritate. Citește istoria, domnișoară Gray. Vezi spre ce grozăvii, ce violență, ce ură și ce represii a fost condusă specia umană de religia iubirii. Dar poate că preferi o definiție mai feminină, mai individuală: dragostea ca o comuniune pasională cu altă persoană. Această comuniune personală intensă sfârșește întotdeauna în gelozie și sclavie. Dragostea este mai distructivă decât ura. Dacă vrei să-ți dedici viața unui anume scop, dedic-o acestei idei.

— Înțeleg prin dragoste că un părinte își iubește copilul!

— Probabil, cu atât mai rău pentru amândoi, dar dacă el, părintele, nu iubește, nu există putere pe pământ care să poată să-l stimuleze sau să-l oblige la asta. Și unde nu există dragoste, nu poate fi niciuna din obligațiile dragostei.

— Puteai să-l lași să trăiască. Banii nu aveau importanță pentru el. Ar fi înțeles că ai nevoie să țină secretul.

— Ar fi putut? Cum am fi putut el sau eu să explicăm refuzul lui față de o asemenea avere în numai patru ani. Oamenii care vor să-și mulțumească ceea ce numesc conștiința lor nu sunt niciodată siguri. Fiul meu era un îngâmfat care credea în dreptate. Cum aș fi putut să mă las pe mine și munca mea pe mâinile lui.

— Acum, ești într-ale mele, Sir Ronald.

— Greșești. Nu sunt în mâinile nimănui. Din nefericire pentru dumneata, magnetofonul acesta este oprit. Nu avem niciun martor. Nu vei repeta nimic din ceea ce s-a spus în această cameră nimănui din afară. Dacă o vei face, te voi distruge, te voi face inaptă de muncă, domnișoară Gray. La început, voi determina falimentul acelei patetice afaceri a dumitale. După cele povestite de domnișoara Leaming, nu va fi prea greu. Calomniile pot cu greu să obțină iertarea celor din jur. Amintește-ți asta de câte ori vei fi tentată să vorbești; te vei răni pe dumneata, vei răni memoria lui Mark, dar nu mă vei răni pe mine.

•

Cordelia nu și-a dat seama de cât timp erau priviți de silueta înaltă, în halat roșu și cât ascultase umbra din ușă. N-a știut cât de mult auzise și în ce clipă se îndepărtase tăcută, dar acum acea umbră roșie, înainta fără zgomot pe covorul gros, cu privirea fixată pe chipul din spatele biroului și cu arma îndreptată spre pieptul lui. O privi, fascinată de groază, fără suflare. Știa exact ce avea să se întâmple. Îi trebuiră mai puțin de trei secunde, dar ele se scurseră încet ca minutele. Desigur, ar fi fost timp să se strige după ajutor, timp să opună rezistență, timp să sară înainte și să smulgă pistolul din mâna întinsă. Desigur, ar fi fost timp ca el să strige după ajutor. El se ridicase pe jumătate nevenindu-i să creadă și privise gura pistolului cu o oarbă neîncredere. Apoi, întoarse capul către Cordelia ca într-o implorare. Ea nu va uita niciodată această privire. Era mai presus de

groază, ori de speranță. Nu mai era decât acceptarea oarbă a sortii.

A fost o execuție, curată, lipsită de grabă, cu o precizie de ritual. Glonțul intră în spatele urechii drepte. Trupul tresări în aer, umerii se încovoieră și căzură moi în fața Cordeliei, ca și cum oasele ar fi fost topite în ceară și căzu diform, în cele din urmă, peste birou. Ca și Bernie, gândi ea. Ca și tatăl ei.

Domnișoara Leaming spuse:

— Mi-a ucis fiul!

— Fiul dumitale?

— Desigur. Mark era fiul meu. Fiul lui și al meu. Credeam că ai ghicit...

Stătea cu arma în mână, privind cu ochii lipsiți de expresie pe fereastră, spre pajiște. Nu se auzea niciun sunet, nimic nu se mișca. Domnișoara Leaming adăugă:

— Avea dreptate când a spus că nimeni nu-l poate atinge. Nu există nicio dovadă!

Cordelia țipă întrebând:

— Cum ai putut să-l ucizi? Cum ai putut să fii atât de sigură?

Fără să lase pistolul din mână, domnișoara Leaming băgă mâna în buzunarul halatului, apoi, o puse pe birou. Un mic cilindru auriu se rostogoli pe suprafața lustruită spre Cordelia, apoi se opri. Domnișoara Leaming continuă:

— Rujul era al meu. L-am găsit cu câteva minute în urmă în buzunarul smochingului său. Nu-l mai îmbrăcase de la ultimul dineu de la facultate din noaptea morții lui Mark. A avut întotdeauna o manie. Instinctiv, băga obiectele mici în buzunar.

Cordelia nu avusese niciun dubiu în ceea ce privește vinovăția lui Sir Ronald, dar acum fiecare nerv al ei voia asigurări în plus.

— Dar putea să-l pună cineva acolo! Ar fi putut să-l pună Lunn, ca să-l acuze.

— Lunn nu l-a omorât pe Mark. Era în pat eu mine când a murit Mark. M-a lăsat numai cinci minute ca să dea un telefon scurt, după ora opt.

— Te iubeai cu Lunn?

— Nu te uita așa la mine. Am iubit un singur om în viață și acela este cel pe care tocmai l-am ucis. Vorbește despre lucruri pe care le înțelegi. Dragostea nu avea nimic de-a face cu ceea ce Lunn și cu mine aveam nevoie unul de la celălalt.

Fu un moment de tăcere, apoi Cordelia întrebă:

— Mai este cineva în casă?

— Nu. Servitorii sunt la Londra. Și nimeni nu lucrează târziu în laborator, în noaptea asta.

Și Lunn era mort. Domnișoara Leaming spuse cu o oboseală plină de resemnare.

— N-ar fi mai bine să telefonezi la poliție?

— Vrei s-o fac eu?

— Ce mai contează?

— Contează, fiindcă înseamnă pușcărie. Înseamnă să-ți pierzi libertatea. Și chiar vrei ca adevărul să iasă la lumină în fața unui juriu? Vrei să știe toți cum a murit fiul dumitale și cine l-a ucis? Asta este ceea ce Mark însuși ar fi vrut?

— Nu. Mark niciodată nu a crezut în pedeapsă. Spune-mi ce trebuie să fac?

— Trebuie să ne apucăm de treabă și să facem cu grijă un plan. Trebuie să avem încredere una în cealaltă și trebuie să fim inteligente.

— Suntem inteligente. Ce trebuie să facem?

Cordelia își scoase batista și o lăsă să cadă peste pistol, luă arma de la domnișoara Leaming și o puse pe birou. Ea apucă încheietura subțire a femeii și, în ciuda multelor proteste, o presă pe palma lui Sir Ronald simțind în întregime răceala și desfăcând degetele țepe, dar vii pentru a le împreună cu cele moi, lipsite de existență.

— Ar putea să fie reziduuri ale împușcăturii. Nu știu cu adevărat multe despre asta, dar poliția poate să facă teste. Acum spală-te pe mâini și adu-mi o pereche de mănuși subțiri. Repede!

Domnișoara Leaming ieși fără un cuvânt. Rămasă singură, Cordelia își îndreptă privirea spre omul de știință mort. Căzuse cu bărbia pe birou, cu brațele atârând de o parte și de alta, cu o privire fixă, neplăcut de hotărâtă, care îi dădea o aparență de luciditate răuvoitoare. Cordelia nu-l putea privi în ochi, dar era conștientă că nu simte nimic: nici ură, nici furie, nici milă. Merse spre fereastra deschisă și privi afară, în grădină, cu acea curiozitate specială a unui musafir care așteaptă singur într-o cameră ciudată. Aerul era cald și liniștit. Mireasma de trandafiri venea în valuri prin fereastra deschisă, alternând dulceața lor bolnăvicioasă cu o prospețime care încerca să-i șteargă totul din memorie.

Acest hiat curios de pace și atemporalitate trebuie să fi durat mai puțin de o jumătate de minut. Apoi, Cordelia începu să-și croiască în minte planul; se gândi la cazul Clandon. Revăzu ca într-un film totul: pe ea și pe Bernie stând călare pe un copac căzut în pădurea Epping și mâncându-și prânzul în picnic. Îi reveniră în minte mirosul de drojdie al chiflelor proaspete, al untului și al brânzei picante, mirosul greu de ciuperci și de codru de vară. El lăsase pistolul rezemat de coaja copacului între ei și murmurase spre ea cu gura plină de pâine și brânză: „Cum te-ai împușca în spatele urechii drepte? Hai, Cordelia, arată-mi”.

Cordelia luase pistolul în mâna dreaptă cu degetul arătător pus ușor pe trăgaci și cu o oarecare dificultate își trase brațul înapoi ca să pună gura pistolului la baza craniului. „Așa? Nu prea te pricepi. În niciun caz, dacă trebuie să folosești un pistol. Asta este greșeala mărunță pe care a făcut-o doamna Clandon și pentru care era aproape să fie spânzurată. Ea și-a împușcat soțul în spatele urechii drepte cu revolverul lui de serviciu și, apoi, a încercat să simuleze o sinucidere. Dar i-a pus un deget greșit pe trăgaci. Dacă el s-ar fi împușcat, într-adevăr, în spatele urechii drepte el

ar fi apăsat trăgaciul cu degetul mare și ar fi ținut revolverul cu palma pe după spatele patului! Îmi amintesc foarte bine cazul. Era prima crimă la care lucram cu superinspectorul Dalgliesh. Doamna Clandon a mărturisit totul, în cele din urmă”. „Ce s-a întâmplat cu ea, Bernie?” „A fost condamnată. Probabil, ar fi fost acuzată de omor prin imprudență, dacă n-ar fi încercat să mistifice sinuciderea. Juriului nu-i plăcuseră multe, cum ar fi cele auzite despre micile obiceiuri ale maiorului Clandon”.

Dar domnișoara Leaming n-ar fi putut fi încadrată la omor prin imprudență fără să spună întreaga poveste a morții lui Mark. Acum ea venise înapoi în cameră și îi întinse Cordeliei o pereche de mănuși fine de bumbac. Cordelia spuse:

— Cred că ar fi mai bine să aștepti afară. Dacă nu vezi nimic n-o să trebuiască să-ți bați capul să uiți ceva. Ce făceai când m-ai întâlnit în hol?

— Îmi pregăteam băutura mea de noapte, un whisky.

— Deci, m-ai întâlnit din nou ieșind din birou când duceai băutura în camera dumată. Du-te acum și lasă paharul pe masa din hol. Aceste detalii pe care poliția le observă întotdeauna.

Rămasă singură, Cordelia ridică pistolul. Era îngrozitor cât de respingătoare i se părea acum greutatea metalului inert. Ce ciudat că ea îl privise întotdeauna ca pe o jucărie incapabilă de a face un rău. Îl șterse cu grijă cu batista, îndepărtând amprente de la domnișoara Leaming, apoi puse ea mâna pe el. Era pistolul ei. Era de așteptat să se găsească câteva dintre amprente de la ea pe butoi împreună cu cele ale mortului. Puse pistolul pe masă și-și trase mănușile. Asta era partea cea mai dificilă. Apucă pistolul cu precauție și-l puse pe mâna dreaptă inertă. Presă degetul mare puternic pe trăgaci, apoi înfășură mâna rece, lipsită de rezistență în jurul butoiului ca și cum ar fi fost apucat din spate. Apoi întinse din nou degetele și

lăsă pistolul să cadă. Acesta lovi covorul cu o lovitură surdă. Apoi își scoase mânușile și ieși afară, la domnișoara Leaming, în hol, închizând cu grijă ușa biroului în spatele ei.

— Ai face mai bine să pui astea înapoi de unde le-ai luat, nu trebuie să le lăsăm aruncate pe aici prin jur, ca să le găsească poliția.

Domnișoara Leaming ieși numai câteva secunde, apoi se întoarse imediat. Când reveni, Cordelia îi spuse:

— Acum trebuie să acționăm ca și cum ceea ce vom spune s-ar fi întâmplat. Mă întâlnești când ies din cameră. Am fost la Sir Ronald cu două minute în urmă. Pui jos paharul de whisky, pe masa din hol, și vii cu mine spre ușa din față. Spui, ce-ai putea spune?

— Ți-a plătit?

— Nu, o să vin dimineață după bani. Regret, dar nu am avut succes. I-am spus lui Sir Ronald că nu vreau să continui să mai lucrez la acest caz.

— Nu trebuie să-ți faci griji din cauza asta, domnișoară Gray. A fost de la început o nebunie.

Mergeau acum amândouă spre ușa din față. Dintr-odată, domnișoara Leaming se întoarse spre Cordelia și spuse repede cu vocea ei normală:

— Mai există un lucru pe care ar fi mai bine să-l știi. Eu am fost cea care l-am găsit mai întâi pe Mark și am falsificat sinuciderea. Mă sunase devreme în dimineața aceea și-mi ceruse să-l caut. Nu puteam să plec decât după nouă din cauza lui Lunn; nu voiam ca el să devină suspicios.

— Dar nu ți s-a întâmplat să te gândești când l-ai găsit pe Mark că poate fi ceva ciudat în legătură cu moartea lui? Ușa era descuiată cu toate că perdelele erau trase. Rujul lipsea.

— Nu am suspectat pe nimeni de nimic până astă-noapte când am stat în umbră și te-am auzit vorbind. Noi toți suntem teribili de sofisticați din punct de vedere sexual în zilele noastre. Am crezut ce am văzut. Totul era o oroare, dar știam ce

trebuie să fac. Am lucrat repede, îngrozită că ar putea veni cineva. I-am spălat fața cu batista mea cu apă de la chiuveta din bucătărie. Părea că rujul n-o să se ia niciodată. L-am dezbrăcat și i-am tras blugii, care erau aruncați pe spatele scaunului. N-am mai stat să-i pun pantofii, asta nu părea important. Biletul bătut la mașină a fost partea cea mai grea. Știam că trebuie să aibă la el cartea lui Blake undeva în căsuță și pasajul pe care l-am ales era mult mai convingător decât o scrisoare obișnuită de adio. Clinchetul mașinii de scris suna incredibil de tare în liniștea aceea. Eram îngrozită că cineva ar putea auzi. Ținuse un fel de jurnal. Nu era timp să-l citesc așa că l-am ars în soba din camera de zi. La sfârșit de tot, am înfășurat hainele și fotografiile și le-am adus înapoi aici ca să fie arse în laborator.

— Ai scăpat una dintre poze în grădină. Și nu ai reușit să-i ștergi în totalitate rujul de pe față.

— Cum ai ghicit?

Cordelia nu replică imediat. Orice s-ar fi întâmplat trebuia s-o țină departe pe Isabelle de Lasterie.

— Nu eram sigură dacă dumneata ai fost cea care l-ai găsit prima, dar mă gândeam că așa trebuie să fi fost. Au fost patru lucruri care m-au pus pe gânduri. N-ai vrut ca eu să investighez moartea lui Mark; studiaseși literatura engleză la Cambridge și puteai să știi unde se găsește citatul din Blake; ești o dactilografă experimentată și nu am crezut o clipă că biletul a fost bătut de un amator, în ciuda faptului că ai făcut să arate ca și cum ar fi fost scris de Mark; când am fost prima dată la Casa Garforth și-am întrebat despre scrisoarea de adio, mi-ai dat întregul citat din Blake; versiunea dactilografiată avea zece cuvinte mai puțin. Am observat asta când am vizitat secția de poliție și mi s-a arătat biletul. M-a trimis direct la dumneata. A fost cea mai puternică dovadă pe care am avut-o.

Ajunseseră acum la mașină și se opriseră.

Cordelia spuse:

— Nu trebuie să pierdem prea mult timp înainte de a suna la poliție. Cineva putea auzi împușcătura.

— Nu prea se poate. Suntem la o oarecare distanță de sat. O auzim acum?

— Da, o auzim acum.

Urmă o pauză de o secundă și apoi Cordelia spuse:

— Ce-a fost asta, a sunat ca o împușcătură!

— Nu poate fi o împușcătură. E probabil un rateu de la o mașină.

Domnișoara Leaming vorbea ca o actriță proastă. Cuvintele erau șterse, neconvingătoare. Dar ea le spusese. Putea deci să și le amintească.

— Dar nu trece nicio mașină. Și zgomotul a venit din casă.

Priviră una la alta apoi alergară împreună prin ușa deschisă în hol. Domnișoara Leaming se opri un moment și o privi pe Cordelia în față, înainte de a-i deschide ușa. Cordelia venea în spatele ei. Domnișoara Leaming exclamă:

— A fost împușcat! E mai bine să telefonezi la poliție.

Cordelia interveni:

— Nu trebuie să spui asta! Nu trebuie nici măcar să gândești așa! Mergi întâi spre el și apoi spune: „S-a împușcat, mai bine să telefonăm la poliție”.

Domnișoara Leaming privi fără emoție trupul amantului ei, apoi camera de jur-împrejur. Uitându-și rolul întrebă.

— Ce-ai făcut aici? Ce facem cu amprente?

— Nu contează, am avut grijă de asta. Tot ce trebuie să-ți amintești este că nu știai că aveam o armă când am venit prima dată în Casa Garforth; nu știai că Sir Ronald mi-a luat-o. N-ai văzut pistolul meu până în clipa asta. Când am sosit azi-noapte m-ai condus înspre birou și m-ai întâlnit din

nou când am ieșit, câteva minute mai târziu. Am mers împreună spre mașină și-am vorbit ce-am vorbit adineauri. Am auzit împușcătura, am făcut exact ce am făcut cu câteva clipe înainte. Uită orice altceva s-a întâmplat. Când te vor întreba nu broda, nu inventa, nu-ți fie teamă să spui că nu-ți poți aminti. Și-acum sună poliția din Cambridge.

•

Trei minute mai târziu, stăteau în picioare în ușa deschisă așteptând să sosească poliția. Domnișoara Leaming spuse:

— Nu trebuie să mai vorbim când ei vor fi aici. Și mai ales nu trebuie să ne întâlnim sau să arătăm un interes particular una alteia. Ei vor crede că nu poate fi o crimă dacă nu suntem amândouă amestecate. Și de ce am conspira împreună când ne-am întâlnit doar o dată înainte și când chiar nu ne agreăm una pe cealaltă.

Avea dreptate, se gândi Cordelia. Ele chiar nu se plăceau una pe cealaltă. Ei aici nu-i păsa dacă Elizabeth Leaming ar merge la pușcărie; îi păsa numai dacă mama lui Mark va fi închisă. Avea grijă, de asemenea, ca adevărul despre moartea lui să nu fie niciodată cunoscut. Puterea acestei hotărâri o lovi ca ceva irațional. Pe el nu-l mai putea ajuta nimic acum și, oricum, nu fusese un băiat căruia să-i pese prea mult de ce gândește lumea despre el.

Dar Ronald Callender îi profanase trupul după moarte; plănuise să facă din el un obiect îngrozitor de privit și demn de milă. Își îndreptă privirea către Ronald Callender. Ea nu voise ca el să moară; nici măcar n-ar fi fost în stare să apese pe trăgaci. Dar acum el era mort și ea nu încerca niciun regret și nici nu se putea simți un instrument plătit care l-a pedepsit pentru propria lui crimă. Ar fi fost folositor, nu mai mult decât atât, ca domnișoara Leaming să nu fie pedepsită. Privind afară prin întunericul nopții de vară și așteptând să audă sirena mașinilor de poliție,

Cordelia acceptă o dată pentru totdeauna întreaga enormitate și justificare a ceea ce făcuse și ceea ce plănuia să facă de acum încolo. Niciodată mai târziu nu simți nici cea mai mică urmă de regret sau de remușcări.

Domnișoara Leaming îi întrerupse gândurile:

— Sunt câteva lucruri despre care presupun că ai vrea să mă întrebi, lucruri pe care ai dreptul să le știi. Ne putem întâlni după slujbă, în Capela Regală a Colegiului, în prima duminică după anchetă. Mă voi strecura printre draperii în spatele altarului în timp ce dumneata vei fi în naos. Va părea suficient de natural să ne întâlnim acolo din întâmplare, bineînțeles dacă vom fi amândouă libere.

Cordelia fu surprinsă să vadă că domnișoara Leaming se autoacuzuă din nou. Răspunse:

— Vom fi libere! Dacă ne ținem capul pe umeri nu putem greși!

Urmă un moment de tăcere. Domnișoara Leaming întrebă:

— A trecut destul timp. N-ar fi trebuit să fie deja aici?

— Nu vor mai întârzia prea mult.

Brusc, domnișoara Leaming începu să râdă și spuse cu o amărăciune nedisimulată:

— Ce ar putea să ne sperie de fapt? Vom avea de-a face numai cu bărbați.

Se puseră amândouă pe așteptat în tăcere. Auziră mașinile apropiindu-se, înainte de a vedea girofarele învârtindu-se deasupra, luminând fiecare pietricică, făcând să se vadă mai clar plantele de la marginea straturilor, scăldând într-o lumină albastră bătrâna glicină și orbindu-i pe eventualii privitori. Apoi luminile slăbiră în timp ce mașinile opreau încet în fața casei. Umbre întunecate se iviră înaintând fără grabă, dar hotărât. Holul se umplu dintr-odată de oameni ai legii, solizi, calmi și câțiva detectivi în civil. Cordelia se lipi de perete și domnișoara Leaming fu cea care le ieși

înainte, le vorbi cu o voce scăzută și îi conduse în birou.

Doi oameni în uniformă fură lăsați în hol. Discutau fără s-o bage în seamă pe Cordelia. Colegii lor își foloseau bine timpul. Probabil că folosiseră telefonul din birou pentru că mai multe mașini cu oameni începură să sosească. Mai întâi medicul legist, recunoscut după geanta sa, chiar dacă n-ar fi fost întâmpinat cu cuvintele:

— Bună seara, doctore, pe aici vă rog.

Cât de des trebuie să fi auzit el această frază! Îi aruncă o privire scurtă, plină de curiozitate, Cordeliei, în timp ce tropăia prin hol, un om mititel, gras, nepieptănat, cu obrazul mototolit și iritat ca al unui copil sculat cu forța din somn. Apoi sosiră un fotograf civil cărându-și aparatul, trepiedul și cutia cu restul echipamentului, un expert în amprente, doi alți civili pe care Cordelia – instruită în sensul ăsta de Bernie – îi ghici ca fiind ofițeri criminaliști. Așadar tratau cazul ca pe o moarte suspectă. Și de ce nu? Era suspectă!

Capul familiei era prăbușit, mort, dar casa era încă vie. Polițiștii vorbeau nu chiar în șoaptă, dar cu niște voci normale, scăzute, neimpresionate de moarte. Erau profesioniști și își făceau meseria, totul fiind la ei intrat în rutină. Fuseseră inițiați în misterele morții violente; victimele nu le produceau nicio strângere de inimă. Văzuseră prea multe trupuri de oameni morți: trupuri zdrobite în accidente de mașini, fărâmițate și încărcate cu greu în ambulanțe; trase de cârlig sau în plase din adâncimile râurilor; scoase de lopeți la suprafață pe jumătate putrezite din pământul desfundat. Ca și doctorii, ei erau amabili, blânzi și condescendenți față de neinițiați, ținând pentru ei îngrozitoarele cunoștințe.

Acest corp, pe vremea când putea respira, fusese mult mai important decât altele. El nu mai era important acum, dar putea să le facă unele necazuri. Trebuiau să fie mult mai meticuloși, mult

mai plini de tact. Dar deocamdată acesta era un caz și atât.

Cordelia stătea singură și aștepta. Dintr-odată, fu copleșită de oboseală. Nu mai tânjea după nimic, decât să-și pună capul pe jumătate de masă și să doarmă. Fu cu greu conștientă de trecerea domnișoarei Leaming prin hol spre salon, împreună cu un ofițer înalt care-i vorbea.

Nimeni nu băgase de seamă făptura mică în imensul jerseu de lână stând rezemată de perete. Cordelia dorea să rămână trează. Știa ce trebuie să spună; totul era destul de clar în mintea ei. Numai dacă ei ar veni odată s-o întrebe și-apoi ar lăsa-o să doarmă.

Evenimentul nu s-a petrecut înainte ca fotografii și specialistul în amprente să-și termine munca, dar atunci unul dintre oficialii mai în vârstă veni la ea. Niciodată după aceea nu a mai fost în stare să-și amintească fața lui, dar își amintea bine vocea lui, grijulie, o voce fără inflexiuni, din care orice urmă de emoție fusese exclusă ținea pistolul ei arătându-i-l. Pistolul se oglindea în palma lui deschisă, protejat cu o batistă de contactul cu alte amprente.

— Recunoști această armă, domnișoară Gray?

Cordelia se gândi că e ciudat că a folosit cuvântul armă; de ce nu folosisese chiar cuvântul pistol?

— Cred că da. Cred că trebuie să fie a mea.

— Nu ești sigură?

— Ar trebui să fie a mea, numai dacă Sir Ronald nu a avut una la fel. Mi-a luat-o când am venit prima dată aici, acum cinci zile. Mi-a promis că mi-o dă înapoi când voi veni mâine dimineață după bani.

— Așa, deci asta este numai a doua oară când te afli în casa asta?

— Da!

— Te-ai mai întâlnit vreodată cu Sir Ronald Callender sau domnișoara Leaming înainte?

— Nu. Până în clipa când Sir Ronald a trimis după mine ca să preiau cazul.

El plecă. Cordelia rămase cu spatele rezemat de perete și prinse o porție scurtă de somn. Un alt oficial veni la ea. De data asta, era însoțit de un om în uniformă care lua notițe. Erau mai multe întrebări. Cordelia îi spuse povestea ei pregătită dinainte. Ei o scriseră fără comentarii și plecară.

Trebuie să fi moțăit. Se deșteptă văzând un ofițer înalt, în uniformă, aplecat asupra ei. Îi spuse:

— Domnișoara Leaming a făcut ceai în bucătărie, domnișoară. Poate că v-ar place să-i dați o mână de ajutor. Este câte ceva de făcut, nu-i așa?

Cordelia se gândi: se pregătesc să ridic corpul.

Spuse:

— Nu știu unde este bucătăria.

Ea văzu licărirea din ochii lui.

— O, nu știți domnișoară. Sunteți străină pe aici, nu-i așa? Ei bine, asta-i drumul.

Bucătăria era în spatele casei. Mirosea a mirodenii, ulei și suc de roșii, aducându-i în minte Cordeliei de mesele luate în Italia cu tatăl ei. Domnișoara Leaming dăduse jos cești dintr-un bufet uriaș. Un ceainic electric șuiera deja scoțând aburi.

Polițistul se așeză, așa că nu se cuvenea să fie lăsat singur. Cordelia întrebă:

— Pot să ajut cu ceva?

Domnișoara Leaming nu se uită spre ea.

— Sunt niște biscuiți în cutia aia de tablă. Poți să-i pui pe o tavă. Laptele e în frigider.

Cordelia se mișcă asemenea unui automat. Sticla de lapte părea un tub de gheață în mâinile ei, capacul de metal al cutiei de biscuiți rezistă degetelor ei obosite, așa că își rupse o unghie încercând să-l desfacă. Observă toate amănuntele din bucătărie – un calendar de perete cu sfânta Teresa de Avila; fața sfintei era nenatural de alungită și palidă, așa că ea arăta ca o domnișoară Leaming sanctificată; o maimuță din porțelan

chinezesc cu două coșuri de flori artificiale, capul ei melancolic fiind încununat de o minuscule pălărie de paie; un imens bol albastru cu ouă cafenii.

Erau două tăvi. Sergentul de poliție o luă pe cea mai mare de la domnișoara Leaming și merse cu ea spre hol. Cordelia îl urmă cu cea de-a doua tavă, ținută sus pe piept, ca un copil căruia i s-a permis privilegiul de a-și ajuta mama.

Polițiștii se strânseseră în jur. Luă și ea o cană și se întoarse pe scaunul ei obișnuit de lângă perete.

Deodată se auzi zgomotul unei alte mașini. Intră o femeie între două vârste, cu un șofer în uniformă, de al cărui umăr se rezema.

— Draga mea Eliza, ce înspăimântător! Trebuie să te întorci la Lodge în noaptea asta. Nu, insist. Este vreun șef pe aici?

— Nu, Marjorie. Dar acești ofițeri au fost foarte drăguți.

— Lasă-le cheile. Vor încuia casa când vor termina. Nu ești în stare să rămâi aici în noaptea asta.

Avură loc prezentări, consultări grăbite cu detectivii, în care vocea noii-venite era dominantă. Domnișoara Leaming urcă sus cu vizitatoarea ei și apărură, cinci minute mai târziu, cu o valiză mică și haina pe braț. Ieșiră împreună escortate de șoferi și de unul dintre detectivi. Niciunul nu-și aruncă privirea spre Cordelia.

După cinci minute, inspectorul veni la Cordelia cu cheile în mână.

— Vom încuia noi casa în noaptea asta domnișoară Gray. E timpul să mergi acasă. Te-ai gândit să rămâi la căsuță?

— Numai pentru următoarele câteva zile, dacă maiorul Markland îmi va permite.

— Arăți foarte obosită. Unul dintre oamenii mei te va conduce în mașina dumitale. Mi-ar plăcea să am o declarație scrisă de la dumneata mâine. Ai

putea să vii la secție cât de curând după micul dejun? Știi unde este?

— Da, știu.

Una dintre mașinile de poliție Panda porni înainte, urmată de Mini. Șoferul de poliție conducea repede, așteptând micuța mașină să apară în jurul curbilor.

Capul Cordeliei atârna sprijinit de locul pe care stătea și din timp în timp se simțea aruncată spre brațul șoferului. Acesta era îmbrăcat cu o cămașă cu mâneci scurte și ea avea vag conștiința senzației plăcute pe care i-o dădea atingerea de brațul cald prin bumbac. Fereastra mașinii era deschisă, fusese trezită de aerul fierbinte de noapte, năvălind spre fața ei, și privea norii alunecând în acele culori de necrezut ale zorilor ivindu-se pe cer. Drumul îi părea ciudat și timpul își pierduse orice fel de măsură. Se minună de ce-a oprit mașina dintr-odată și îi luă câteva clipe ca să recunoască gardul viu întinzându-se de-a lungul drumului de țară, cu umbra amenințătoare și poarta dărăpănată. Era acasă. Șoferul o întreabă:

— Țsta-i locul, domnișoară?

— Da, ăsta este. Dar, de obicei, o las pe Mini puțin mai departe, în jos pe drum la dreapta. Este un crâng acolo unde puteți să ieșiți în drumul principal.

— E în ordine, domnișoară.

Șoferul ieși din mașină să se consulte cu celălalt șofer, începură să se îndepărteze încet, câțiva metri, apoi dispărură. Și acum, în sfârșit, mașina de poliție era departe și ea era singură la poartă. Fu un efort să împingă poarta și s-o deschidă printre buruieni și ocoli căsuța spre ușa din spate clătinându-se ca un om beat. Îi luă ceva timp să potrivească cheia în broască, dar asta era ultima problemă. Nu mai era niciun pistol de ascuns, nu mai era deloc nevoie să controleze banda lipită pe ferestre. Lunn era mort și ea era vie. În fiecare noapte în care dormise la căsuță, Cordelia venise

acasă obosită, dar niciodată nu fusese atât de obosită ca acum. Urcă scările ca un somnambul și, prea obosită ca să mai tragă fermoarul pentru a intra în sac, se vârî dedesubt și nu mai știu nimic.

Și, în sfârșit – Cordeliei i se părură luni și nu zile de așteptare – urmă o altă anchetă. Era la fel de lipsită de grabă, la fel de lipsită de formalități ostentative ca anchetele pe care le făcuse Bernie, dar exista desigur o diferență.

Aici, în locul unui pumn de dovezi patetice și întâmplătoare care se strecurau încălzind juriul care asculta obiecțiile lui Bernie de pe banca din spate, aici erau fețele grave ale colegilor și prietenilor, voci amuțite, șoaptele preliminare ale avocaților și polițiștilor și un aer nedefinit de ocazie deosebită. Cordelia bănuia că bărbatul cu părul alb care o întovărășea pe domnișoara Leaming trebuie să fie avocatul ei. Îl văzuse la lucru afabil, dar nu diferit de ofițerul de poliție, preocupat într-un mod calm de clienții săi transpirând pentru confidențele care îi erau încredințate și pe care trebuie să le transpună în formalități necesare și plictisitoare ca într-un ritual neobișnuit, evocat într-o revistă de duminică.

Domnișoara Leaming arăta foarte palidă. Era îmbrăcată cu taiorul gri pe care îl purta când o întâlnise Cordelia prima oară, dar asortat cu o pălărioară mică neagră, mănuși negre și o eșarfă neagră de sifon, înnodată în jurul gâtului. Cele două femei nu se priviră una pe cealaltă. Cordelia găsi un loc la capătul unei bănci și se așeză acolo, neînsoțită de vreun avocat și singură. Unul sau doi dintre polițiștii tineri îi zâmbiră cu o blândețe reținută, dar plină de milă.

Domnișoara Leaming își depuse prima mărturie cu o voce scăzută și studiată. Refuză jurământul, hotărâre care făcu să treacă un scurt spasm de nemulțumire pe fața avocatului. Ea însă nu îi dădu nicio atenție. Mărturisi că Sir Ronald fusese foarte deprimat de moartea fiului său și că i se păruse că

el se autoacuză că nu știa ce îl îngrijorase pe Mark. Îi spusese că intenționează să apeleze la un detectiv particular și astfel ea avusese o întrevvedere originală cu domnișoara Gray și o adusese în Casa Garforth. Domnișoara Leaming spusese că ea se opusese acestei sugestii; ea nu văzuse în asta un scop în sine, folositor cuiva și se gândea că orice anchetă superficială și infructuoasă n-ar fi făcut altceva decât să-i reamintească lui Sir Ronald tragedia. Nu știuse că domnișoara Gray posedă un pistol, nici dacă Sir Ronald îl luase de la ea. Nu fusese prezentă pe tot parcursul întâlnirii lor preliminare. Sir Ronald o condusese pe domnișoara Gray ca să vadă camera fiului său, în timp ce ea, domnișoara Leaming, plecase să caute o fotografie a domnului Callender pe care o ceruse domnișoara Gray.

Judecătorul o întreabă amabil despre noaptea morții lui Sir Ronald.

Domnișoara Leaming spusese că domnișoara Gray sosisese să dea primul ei raport la scurt timp după ora zece și jumătate. Ea trecea prin holul din față când apăruse fata. Domnișoara Leaming accentuă că era târziu, dar că domnișoara Gray îi spusese că ea ar vrea să abandoneze cazul și să se întoarcă în oraș. O condusese pe domnișoara Gray în birou, unde lucra Ronald. Domnișoara Gray ieșise din birou și merseseră împreună la mașina ei; vorbiseră numai banalități. Domnișoara Gray îi spusese că Sir Ronald îi ceruse să se întoarcă dimineata pentru bani. Nu făcuse nicio mențiune despre pistol.

Sir Ronald primise de la poliție numai cu jumătate de oră înainte un telefon care îl anunța că asistentul său de laborator, Cristopher Lunn, murise într-un accident de circulație. Ea nu îi spusese domnișoarei Gray știrea despre Lunn înaintea întrevederii cu Sir Ronald; se întâmplase să n-o facă. Fata intrase aproape imediat în birou ca să-l vadă pe Sir Ronald. Domnișoara Leaming

spuse că ele stăteau amândouă vorbind lângă mașină, când au auzit împușcătura. La început, ea a crezut că este rateu de la vreo mașină, dar apoi a realizat că zgomotul venise din casă. Amândouă au năvălit în birou și l-au găsit pe Sir Ronald zăcând întins pe birou. Pistolul căzuse din mână sa pe dușumea.

Nu, Sir Ronald nu îi dăduse niciodată să înțeleagă că el s-ar gândi la sinucidere. Ea credea că era foarte distrus de moartea domnului Lunn, dar era dificil de spus asta, pentru că Sir Ronald nu era un om care să-și arate emoția. Muncise foarte mult în ultimul timp, așa cum parcă nu mai muncise de la moartea fiului său. Dar domnișoara Leaming nu crezuse nicio clipă că Sir Ronald era un om în stare să-și pună capăt zilelor.

După ea, a urmat mărturia polițiștilor, rece, profesională, civilizată, dar dând impresia că nimic nu era nou pentru ei; ei văzuseră lucruri din astea și înainte și le vor vedea întotdeauna.

Au urmat doctorii, inclusiv medicul legist, care au susținut în fața Curții niște detalii absolut nefolositoare, privitoare la efectul focului și la dimensiunile găurii făcute de un glonț de calibru nouă în creierul uman. Judecătorul întreabă:

— Ați auzit mărturia polițiștilor că amprenta degetului mare al lui Sir Ronald era pe trăgaciul pistolului și că palma înconjurase butoiul. Ce ați putea deduce din asta?

Medicul legist privi ușor surprins că i se cere să deducă ceva, dar spuse că probabil Sir Ronald ținuse pistolul având degetul mare pe trăgaci când îl îndreptase spre cap. Medicul considera că acesta era probabil modul cel mai confortabil, având în vedere poziția rănii și modul în care fusese găsit. În sfârșit, Cordelia fu chemată în boxa martorilor și depuse jurământul. Se gândise câtva timp la importanța acestuia și se întreba dacă să urmeze exemplul domnișoarei Leaming. Erau momente, de obicei în diminețile însorite de Paște, când își

dorea cu toată sinceritatea să se poată numi o bună creștină; dar în restul anului știa să fie ceea ce era, o incurabilă agnostică, înclinată însă imprevizibil spre credință. Cu toate acestea, zgomotul jurământului îi părea unul dintre acele momente în care scrupulozitățile religioase reprezentau un lux pe care nu și-l putea permite. Minciuna pe care era gata s-o spună era mult mai ticăloasă pentru că avea o urmă de blasfemie.

Judecătorul o lăsă să-și istorisească pățania fără s-o întrerupă. Ea simți că juriul are nedumeriri în ceea ce o privește, dar că nu era lipsit de înțelegere. Dintr-odată, vocea ei deveni modulată, cu un accent folosit de clasele de mijloc, accent care o enerva grozav în copilărie și pe care nu-l putea suporta la alți oameni, dar care acum îi oferea un avantaj. Era îmbrăcată cu un taior și își adusese o eșarfă mare de șifon negru ca să-și acopere capul. Își aminti că trebuie să se adreseze judecătorului cu „domnule”!

După ce confirmă pe scurt mărturia domnișoarei Leaming despre cum a fost invitată să cerceteze cazul, judecătorul îi spuse:

— Și acum, domnișoara Gray, ai vrea să explici Curții ce s-a întâmplat în noaptea în care a murit Sir Ronald Callender?

— Hotărâsem, domnule, că nu mai vreau să mai merg mai departe cu cazul. Nu descoperisem nimic folositor și nu credeam că mai era ceva de descoperit. Locuisem în căsuța unde Mark Callender își petrecuse ultimele săptămâni din viață și începusem să cred că tot ceea ce făcusem era greșit și că luasem bani numai pentru că îmi vârâsem nasul în viața particulară a cuiva. Am hotărât dintr-odată să-i spun lui Sir Ronald că vreau să termin cu acest caz. Am venit cu mașina la Casa Garforth. Am ajuns acolo în jurul orei zece și jumătate. Știam că este târziu, dar eram nerăbdătoare să mă întorc la Londra în dimineața următoare. Am văzut-o pe domnișoara Leaming în

timp ce traversa holul și mi-a făcut semn să merg înainte ca să intru în birou.

— Vrei să fii atât de drăguță și să explici Curții cum l-ai găsit pe Sir Ronald?

— Părea foarte obosit și absent. Am încercat să-i explic de ce voiam să renunț la caz, dar nu sunt sigură că m-a auzit. Mi-a spus să mă întorc a doua zi dimineață pentru bani, iar eu i-am spus că nu vreau să-i încarc lista de bani pentru cheltuieli, dar mi-ar plăcea să mi se înapoieze arma. El a dat numai din mână și a spus: „Măine dimineață, domnișoară Gray! Măine dimineață”.

— Și apoi l-ai părăsit?

— Da, domnule. Domnișoara Leaming m-a condus înapoi la mașină și eram gata să pornesc motorul când amândouă am auzit împușcătura.

— N-ai văzut pistolul în apropierea lui Sir Ronald în timp ce erai în birou cu el?

— Nu, domnule.

— Nu ți-a povestit despre moartea domnului Lunn și nu ți-a sugerat că ar fi intenționat să se sinucidă?

— Nu, domnule.

Judecătorul mâzgăli ceva pe hârtiile din fața lui. Fără s-o privească pe Cordelia, îi spuse:

— Și acum, domnișoară Gray, ești atât de drăguță să explici Curții cum a ajuns Sir Ronald în posesia armei dumitale?

Era partea cea mai dificilă, dar Cordelia se gândise la ea. Poliția din Cambridge fusese foarte minuțioasă în acest sens. Ei îi pusese aceleași întrebări, repetate mereu. Ea știa exact acum cum ajunsese Sir Ronald să aibă arma ei. Își aminti ceva din dogma Dalgliesh, atât de evocată de Bernie, care i se păruse atunci un sfat mai bun pentru un criminal decât pentru un detectiv: „Nu spune niciodată o minciună nefolositoare; adevărul are o autoritate imensă. Cei mai inteligenți criminali au fost prinși nu pentru că spuseseră o minciună esențială, ci pentru că au continuat să

mintă în amănunte lipsite de importanță, când adevărul nu le-ar fi făcut niciun rău”. Spuse deci:

— Partenerul meu, domnul Pryde, avea această armă și era foarte mândru de ea; când s-a sinucis, am înțeles că voia ca eu să am arma. De aceea și-a tăiat venele în loc să se împuște, ceea ce ar fi fost mai rapid și mai ușor.

— Erai acolo când s-a sinucis?

— Nu, domnule, dar eu am găsit corpul.

Urmă un murmur de simpatie în juriu; ea simți concentrarea acestora.

— Știai că arma nu are autorizație?

— Nu, domnule, dar cred că m-am gândit că așa trebuie să fie. Am luat-o cu mine în acest caz numai pentru că nu voiam să o las la birou și pentru că găseam în ea o oarecare siguranță. Vreau să spun că am să încerc să obțin autorizație îndată ce am să mă întorc. Nu m-am așteptat să folosesc pistolul. Nici măcar nu m-am gândit la el ca la o armă mortală. Numai că era primul meu caz și Bernie mi-l lăsase mie și mă simțeam mai fericită avându-l cu mine.

— Înțeleg, spuse judecătorul.

Cordelia se gândi că el, probabil, înțelesese și înțelesese și Curtea. Nu era nicio dificultate să fie crezută pentru că ea le spunea ceva, un adevăr, care nu avea nevoie de probe. Acum urma minciuna și trebuia ca ei să o creadă.

— Și-acum ești amabilă să spui Curții cum a ajuns Sir Ronald să ia pistolul de la dumneata?

— S-a întâmplat la prima mea vizită în Casa Garforth, când Sir Ronald mi-a arătat dormitorul fiului său. Știa că eu sunt singurul proprietar al Agenției și m-a întrebat dacă nu este o meserie dificilă sau, mai degrabă, înspăimântătoare pentru o femeie. I-am spus că nu eram speriată și că aveam pistolul lui Bernie. Când a văzut că îl aveam în geantă, mi-a cerut să i-l dau. Mi-a spus că nu are de gând să angajeze pe cineva care poate pune în pericol viața altor persoane sau pe a lui

însuși. Mi-a spus că nu și-ar putea lua această responsabilitate. A luat pistolul și muniția.

— Și ce-a mai făcut cu pistolul?

Cordelia se gândise la asta cu grijă. Evident, el nu l-ar fi putut duce în mână coborând pe scară fără ca domnișoara Leaming să-l vadă. Ea ar fi vrut să spună că Sir Ronald ar fi pus pistolul într-un sertar în camera lui Mark, dar nu-și putea aminti dacă noptiera sau masa din camera acestuia aveau vreun sertar. Așa că improvizează.

— L-a luat și a ieșit cu el din cameră. Nu mi-a spus unde se duce. A lipsit numai câteva clipe și apoi am coborât scările împreună.

— Și pistolul nu ți-a mai apărut în fața ochilor până când l-ai văzut pe dușumea, aproape de mâna lui Sir Ronald, când dumneata și domnișoara Leaming i-ați găsit corpul?

— Nu, domnule!

Cordelia fusese ultimul martor. Verdictul fu dat repede. Unul dintre acelea prin care Curtea în mod evident voia să fie pe măsura inteligenței și scrupulozității științifice a lui Sir Ronald. El murise din propria sa voință, dar nu exista nicio dovadă despre starea sănătății sale mintale. Judecătorul ținu o lungă și obligatorie alocuțiune despre pericolul armei. Curtea fu informată că armele pot ucide oamenii. El ajunsese la concluzia că armele neînregistrate reprezintă în mod special acest pericol. Nu se referi strict la Cordelia, cu toate că era clar că aceasta îl costă un efort. Se ridică și Curtea se ridică odată cu el.

După ce judecătorul părăsi sala, jurații se despărțiră în mici grupuri care șușoteau. Domnișoara Leaming fu repede înconjurată.

Cordelia o văzu strângând mâini, primind condoleanțe, ascultând gravă propunerile pentru serviciul divin. Se întrebă cum îi putuse trece prin minte că această ființă ar trezi vreodată bănuieli și suspiciuni. Doar ea, Cordelia, putea fi considerată delincventă. Știa că poliția o va acuza pentru port

ilegal de armă. N-ar fi putut să nu o facă. Într-adevăr, ar fi putut fi pedepsită ușor, dacă s-ar fi pus problema unei pedepse. Dar pentru tot restul vieții, ea rămânea fata a cărei neglijență și naivitate produsese pierderea unuia dintre cei mai vestiți oameni de știință.

Așa cum spunea Hugo, toate sinuciderile la Cambridge erau strălucite. În ceea ce o privește pe aceasta, puține dubii puteau exista. Moartea lui Sir Ronald îl ridicase la statutul de geniu.

Aproape neobservată de nimeni, ea ieși singură din sala de judecată și o luă spre Market Hill. Hugo trebuie să o fi așteptat; acum pășea alături de ea.

— Cum a mers? Trebuie să-ți spun că se pare că moartea te urmărește îndeaproape, nu-i așa?

— A mers perfect. Mie mi se pare că eu urmăresc moartea.

— Presupun că el s-a împușcat.

— Da, s-a împușcat!

— Cu pistolul tău?

— Așa cum ai aflat, dacă ai fost în sală. Eu nu te-am văzut.

— N-am fost. Am avut colocviu, dar știrile mi-au parvenit repede. N-am fost îngrijorat din cauza ta. Ronald Callender nu era atât de important cum ar vrea să ne facă să credem unele persoane din Cambridge.

— Nu știi nimic despre ei. Era o ființă umană și acum este mort. Faptul este întotdeauna important.

— Nu e, știi bine Cordelia. Moartea este cel mai puțin important lucru în ceea ce ne privește. Amintește-ți de Joseph Hall: „Moartea ne urmărește de la naștere și leagănul ne este un fel de mormânt”. El și-a ales propria sa armă și propriul său timp. Fusese de-ajuns pentru el. O mulțime de oameni au sentimentul acesta.

Mergeau împreună pe jos prin pasajul St. Edward, către King's Parade. Cordelia nu era sigură ce vor face după aceea. Nevoia ei de acuma

era numai să stea de vorbă, dar nici nu găsea compania lui neplăcută. Îl întreabă:

— Unde este Isabelle?

— Isabelle este acasă la Lyon. Papá s-a întors pe neașteptate ieri și a găsit că domnișoara nu și-a câștigat exact cum trebuie banii pe care i-a primit. Papá a hotărât că draga de Isabelle a reușit prea puțin – sau poate prea mult, prin educația ei la Cambridge, față de cât se așteptase el. Nu cred că trebuie să-ți faci griji pentru ea. Chiar dacă poliția ar hotărî să meargă în Franța să-i pună întrebări – și de ce Dumnezeuului ar face-o? – asta n-ar ajuta la nimic. Papá a înconjurat-o cu un zid de avocați. Este felul său de a se opune acestor nonsensuri englezești în momentul de față.

— Și ce o să se întâmple cu tine? Dacă cineva te va întreba cum a murit Mark, nu o să-i spui niciodată adevărul?

— Ce crezi? Sophie, Davie și cu mine suntem destul de în siguranță. Voi fi foarte sigur pe mine în lucrurile esențiale.

Pentru o clipă, Cordelia dori ca el să fie foarte sigur pe el cel puțin în ceea ce privește problemele esențiale. Îl întreabă:

— Ți pare rău de plecarea Isabellei?

— Cred că mai degrabă îmi pare bine. Frumusețea este o confuzie intelectuală. Ea sabotează bunul-simț. Niciodată nu am putut să accept că Isabelle era ceea ce este: o femeie generoasă, indolentă, hipersensibilă și proastă. Credeam că orice femeie frumoasă ca ea trebuie să aibă un instinct în ceea ce privește viața, un acces la o înțelepciune secretă, care este dincolo de înțelepciune. De fiecare dată când deschidea gura ei încântătoare, așteptam de la ea un soi de iluminare. Cred că aș fi putut să-mi cheltuiesc toată viața numai privind la ea și așteptând minunea. Și singurul lucru despre care putea vorbi era îmbrăcămintea...

— Bietul Hugo!

— Să nu spui niciodată „bietul Hugo!” Nu sunt nefericit. Secretul nefericirii este să nu-ți permiți niciodată să-ți dorești ceva, un lucru despre care rațiunea îți spune că nu vei avea niciodată șansa să-l obții.

Cordelia se gândi că era tânăr, bine făcut, destul de deștept, chipeș, nu erau prea multe lucruri de care el ar fi trebuit să se lipsească și nu avea criterii deosebite.

Îl auzi spunându-i:

— De ce nu rămâi la Cambridge, pentru o săptămână sau mai mult, să mă lași să-ți arăt orașul.

— Nu, mulțumesc, Hugo. Trebuie să mă întorc în oraș.

Nu mai găsea nimic în oraș pentru ea, dar nici în Cambridge nu mai găsea nimic cu Hugo acolo.

Era un singur motiv pentru care rămânea în acest oraș. Rămânea la căsuță până duminică, pentru întâlnirea ei cu domnișoara Leaming. După aceea, cel puțin în ceea ce privește propria ei implicare, cazul Mark Callender ar fi fost închis pentru totdeauna.

•

Duminică după-amiaza. Slujba se terminase și congregația, care ascultase într-o tăcere respectuoasă răspunsurile la slujbă și psalmii cântați de unul dintre cele mai bune coruri din lume, se ridică și-și uni glasul cu bucurie și uitare de sine într-un imn final. Cordelia se ridică și cântă împreună cu ei. Se așezase la capătul unui rând, în apropierea unui paravan cu sculpturi bogate. De aici, putea privi în spațiul rezervat coriștilor. Robele acestora sclipeau în roșu și alb; luminările pâlpâiau în șiruri corecte și aruncau cercuri de lumină aurie; două luminări înalte se înălțau de fiecare parte a unui Rubens, iluminat blând deasupra altarului înalt. Binecuvântarea fu pronunțată, încheierea finală impecabil cântată și corul începu să se dezmembreze, îndreptându-se

spre ieșire. Ușa dinspre sud era deschisă și soarele intra în capelă. Membrii colegiului, care asistaseră la serviciul divin, ieșiră după decan și alți profesori, într-o dezordine aparentă, părând să respecte anumite reguli de demnitate, într-un amestec neglijent și nostim de catifea și tweed. Marea orgă suflă ca un animal care-și reia respirația, înainte de a da drumul unei minunate fugi de Bach. Cordelia stătea liniștită pe scaunul ei așteptând și ascultând. Acum congregația se mișca în jos către insulă – grupuri mici în haine de bumbac, șoptind discret, bărbați tineri, serioși, în costumele sobre, negre, de duminică, turiști cercetând ghidurile ilustrate și pe jumătate încurcați de aparatele mari de fotografiat, un grup de călugărițe calme cu fețe strălucitoare.

Domnișoara Leaming era printre ultimii, o făptură înaltă, într-o rochie gri de bumbac și mănuși albe, cu capul descoperit, cu vestă albă, atârând neglijent în jurul umerilor pentru a o proteja de frigul din capelă. Era evident singură și neurmărită, așa că surpriza ei în momentul în care se prefăcu că o recunoaște pe Cordelia era probabil o precauție lipsită de necesitate. Ieșiră din capelă împreună.

Aleea de pietriș de la ușă era plină de oameni. O mică petrecere de japonezi, împodobiți cu aparate de fotografiat și alte accesorii, adăuga un murmur înalt și sacadat obișnuitelor conversații de duminică. De aici, argintiul pârau Cam era invizibil, dar fărâamele de trupuri ale celor de pe țarm se profilau în lumină ca niște păpuși într-un spectacol, ridicând brațele deasupra și răsucindu-se înapoi ca și cum ar fi participat la un dans ritual. Pajiștea largă se întindea în soare ca o umbră, o chintesență de verde în aerul uscat. Un membru al Colegiului, fragil și mai în vârstă, în pelerină, schiopăta deasupra ierbii, mânecile pelerinei se umflaseră de briză, astfel că el arăta ca o cioară monstruos înaripată, luptând să se înalțe.

Domnișoara Leaming spuse în timp ce Cordelia îi cerea o explicație:

— Este unul dintre membrii de încredere. Gazonul sacru este, deci, neatins de piciorul lui.

Mergeau în tăcere către Gibbs Building. Cordelia se întreba când va începe domnișoara Leaming să vorbească, în momentul în care o făcu, prima ei întrebare fu de-a dreptul surprinzătoare:

— Crezi că vei avea succes cu asta?

Sesizând surpriza Cordeliei, adăugă nerăbdătoare:

— Agenția de detectivi! Crezi că vei fi în stare să o continui?

— Va trebui să încerc. Este singura slujbă de care mai sunt în stare.

Nu avea intenția să justifice în fața domnișoarei Leaming afecțiunea și loialitatea față de Bernie; ar fi avut dificultăți și dacă ar fi încercat să și le justifice sie însăși.

— Cheltuielile duminale sunt prea ridicate!

Era o pronunțare făcută cu autoritatea unui verdict.

— Vreți să spuneți biroul și Mini? întrebă Cordelia.

— Da. În munca duminale nu văd cum o persoană din teren poate aduce un venit suficient ca să acopere taxele. Nu poți sta în birou să primești comenzi, să bați scrisorile la mașină și în același timp să fii și în altă parte pentru a rezolva cazurile. Pe de altă parte, presupun că nu-ți poți permite un ajutor.

— Nu încă. Mă gândeam că aș putea închiria un telefon cu robot pentru a răspunde. Acesta va prelua comenzile, cu toate că, desigur, mulți dintre clienți preferă să vină la birou și să discute cazul lor. Dacă voi putea să cheltuiesc numai atât cât să trăiesc, atunci onorariile primite vor acoperi restul.

— Dacă vor mai fi onorarii!

Părea să nu mai fie nimic de spus după asta și cele două femei meraseră mai departe, câteva clipe,

în tăcere. Apoi domnișoara Leaming spuse:

— În orice caz ți se vor plăti cheltuielile cazului. Asta îți va ajuta cel puțin la amenda pentru port ilegal de armă. Am dat cazul pe mâna avocaților mei. Vei primi un cec cât de curând.

— Nu vreau să iau niciun ban pe cazul acesta!

— Nu înțeleg de ce! Așa cum îi spuneam lui Ronald, ai făcut o cercetare corectă. Strict discutând, nu ai fost însărcinată pentru altceva. În același timp, cred că vor fi mai puține suspiciuni dacă îți vei încasa taxele. Crezi că treizeci de lire constituie un preț rezonabil?

— Perfect. Mulțumesc!

Ajunseseră la capătul pajiștii și se întorceau spre King's Bridge. Domnișoara Leaming spuse:

— Va trebui să-ți rămân recunoscătoare pentru tot restul vieții. Pentru mine, asta este o umilință neobișnuită și nu sunt sigură că îmi convine.

— Atunci nu te mai simți așa. Eu m-am gândit la Mark, nu la dumneata!

— Probabil că ai acționat în numele dreptății sau al unor alte chestiuni abstracte de felul acesta!

— Nu m-am gândit la nimic abstract. M-am gândit la o persoană.

Acum ajunseseră la pod și se rezemaseră de parapet, privind apa strălucitoare. Aleea care ducea spre pod era acum goală. Domnișoara Leaming spuse:

— Sarcina nu este greu de contrafăcut. Trebuie numai să te lipsești de orice corset și să-ți alegi bine îmbrăcămintea. E groaznic, pentru femeie, aproape indecent, dacă se întâmplă să fie surprinsă dezbrăcată. Dar nu e niciun pericol dacă nu e privită prea de aproape. Evelyn nu era. Fusesse o femeie rușinoasă, introvertită. Oamenii se așteptau ca ea să fie excesiv de modestă în ceea ce privește sarcina. Casa Garforth nu era plină de prieteni și rude care să înșire povești oribile despre simptomele respective, mângâindu-i ușor pântecul. Desigur, a trebuit să ne descotorosim de nebuna

aceea plictisitoare, dădaca Pilbeam. Ronald privea plecarea ei ca pe unul dintre beneficiile auxiliare ale acestei pseudo-sarcini. Obosise să o asculte vorbind despre el ca și cum era încă elevul strălucit al școlii din Harrogate.

— Doamna Goddard mi-a spus că Mark semăna foarte bine cu mama lui.

— Cred că a spus-o! Era tot atât de sentimentală pe cât era de proastă.

Cordelia nu mai spuse nimic. După câteva momente de tăcere, domnișoara Leaming continuă:

— Am descoperit că purtam copilul lui Ronald aproape în același timp în care un specialist din Londra a confirmat ceea ce noi trei deja ghicisem, și anume că Evelyn era incapabilă de a avea copii. Voiam să păstrez copilul. Ronald își dorea cu disperare un fiu. Tatăl Evelyni era obsedat de ideea de a avea un nepot și era gata să cheltuiască jumătate de milion ca să dovedească asta. Am renunțat la slujba mea din învățământ, am părăsit semianonimatul din Londra și Evelyn i-a spus tatălui ei, că este, în sfârșit, însărcinată. Nici Ronald, nici eu nu aveam conștiința că îl jefuim pe George Bottley. Era un nebun arogant, brutal, singur pe sine, care nu-și putea imagina cum ar fi lumea în stare să existe fără aprobarea lui. Se înfunda în propria lui înșelătorie. Cecurile pentru Evelyn au început să sosească, fiecare dintre ele însoțit de o notă prin care era implorată să-și îngrijească sănătatea, să consulte cei mai buni doctori din Londra, să se odihnească, să plece într-o vacanță undeva la soare. Ea iubise întotdeauna Italia, și Italia făcea parte din plan. Peste nouă luni, ne-am întâlnit cu toți la Londra și am zburat împreună la Pisa. Ronald a închiriat o vilă mică în apropiere de Florența și, odată ajunși acolo, eu am devenit doamna Callender și Evelyn a devenit cine eram eu. Aveam numai servitori cu ziua și aceștia nu simțeau nicio nevoie să se uite în pașapoartele noastre. Erau la noi numai într-un fel de vizite și

aşa s-a întâmplat şi cu doctorul local chemat să-mi supravegheze sănătatea. Mentalitatea localnicilor era flatată la gândul că o doamnă englezoaică era atât de înnebunită după Italia, încât a venit acolo lună de lună, atât de aproape de momentul naşterii.

Cordelia întrebă:

— Dar cum a putut face asta, cum te putea suporta în casă, privindu-te alături de soţul ei, ştiind că îi porţi copilul?

— Putea pentru că îl iubea pe Ronald şi nu suporta să-l piardă. Nu avusese prea mult succes ca femeie. Dacă şi-ar fi pierdut soţul, la ce s-ar mai fi putut aştepta? Nu se putea întoarce la tatăl ei. În afară de asta, noi eram o permanentă ameninţare pentru ea. Ea trebuia să accepte copilul. Dacă refuza, Ronald o părăsea, înainta divorţul şi se căsătorea cu mine.

— Mai degrabă l-aş fi părăsit şi m-aş fi apucat să spăl scări.

— Nu oricine are talentul să spele scări şi nu oricine are capacitatea dumitale de a se indigna din punct de vedere moral. Evelyn era o fire religioasă. De aceea, era obişnuită cu propriile decepţii. Era convinsă în sinea ei că noi facem ce este mai bine pentru copil.

— Şi tatăl ei nu a avut nicio bănuială?

— A dispreţuit-o întotdeauna pentru pioşenia ei. O suspecta întotdeauna. Psihologic vorbind, putea accepta cu greu acest bigotism neplăcut şi în acelaşi timp să o creadă capabilă de înşelătorie. În afară de asta, avea o nevoie disperată de un nepot. Nu-i putea trece prin cap că acest copil nu este al fiicei lui. Mai avea şi un raport al doctorului. După a treia noastră vizită în Italia, i-am spus doctorului Sartori că tatăl doamnei Callender era teribil de îngrijorat de sarcina ei. La cererea noastră a scris un raport medical despre evoluţia sarcinii. Am mers la Florenţa cu două săptămâni înainte de venirea copilului pe lume şi am rămas acolo până când a apărut Mark. Din fericire, s-a întâmplat cu

o zi sau două mai devreme. Am avut inspirația să modificăm data așteptată a nașterii astfel încât să apară că Evelyn a fost surprinsă de o naștere prematură. Doctorul Sartori a făcut toate cele necesare cu o desăvârșită competență și toți trei ne-am întors acasă cu copilul și certificatul de naștere pe numele care trebuia.

— Și nouă luni mai târziu, doamna Callender a murit, spuse Cordelia.

— N-a ucis-o el, dacă la asta te gândești. Nu era chiar monstrul pe care ți-l imaginezi. Dar într-un anume sens, noi amândoi am distrus-o. Ea ar fi trebuit să aibă parte de un specialist, desigur un doctor mai bun decât acel nebun incompetent de Gladwin. Dar toți trei trăiam o spaimă disperată că un doctor eficient ar afla că nu ea născuse. Ea era la fel de îngrijorată pe cât eram noi. Insista să nu fie consultat niciun alt doctor. Vezi, dragostea ei pentru copil crescuse îngrozitor de mult. Așa că a murit, și noi am incinerat-o și am crezut că suntem în siguranță pentru totdeauna.

— I-a lăsat lui Mark o notă înainte de a muri, nimic altceva decât câteva hieroglife zgâriate în cartea ei de rugăciuni. I-a lăsat grupa ei sanguină.

— Știam că grupele sanguine constituiau un pericol. Ronald luase sânge de la toți trei și făcuse testele necesare. După moartea ei însă, această grijă luase sfârșit.

Urmă o lungă tăcere. Cordelia văzu un grup mic de turiști coborând încet pe alee, spre pod. Domnișoara Leaming interveni:

— Ironia sortii constă în faptul că Ronald nu l-a iubit niciodată cu adevărat. Bunicul lui Mark, îl adora. Nu era nicio problemă aici. El lăsase jumătate din avere Evelyn și aceasta a revenit automat soțului. Mark urma să obțină cealaltă jumătate la cea de-a douăzeci și cincea aniversare. Ronald, însă, n-a avut niciodată grija fiului său. El a socotit că nu-l poate iubi și mie nu mi s-a permis s-o fac. L-am supravegheat crescând și mergând la

școală. Dar nu mi s-a dat voie să-l iubesc. I-am tricotat nenumărate pulovere. Devenise aproape o obsesie. Modelele deveneau mai complicate și lâna devenea mai groasă pe măsură ce creștea. Bietul Mark, trebuie să mă fi crezut nebună, o femeie ciudată și nemulțumită, de care tatăl său nu putea să scape, dar cu care nu se căsătorea.

— Există unul sau două din aceste pulovere la căsuță. Ce crezi că ar fi de cuviință să fac cu lucrurile lui?

— Pune-le deoparte și dă-le cuiva care are nevoie de ele. Numai dacă nu crezi că ar trebui să deșir lina și să tricotez ceva nou. Nu ți se pare că asta ar fi gestul potrivit, un efort simbolic și plin de patos și inutilitate?

— Voi găsi o întrebuintare pentru ele. Și cărțile lui?

— Descotorosește-te și de ele. Eu nu mai pot merge la căsuță. Scapă de tot ce vrei.

Micul grup de turiști era acum foarte aproape, dar ei păreau angajați în propria lor conversație.

Domnișoara Leaming scoase din buzunar un plic și i-l întinse Cordeliei.

— Am scris o scurtă confesiune. Nu este nimic despre Mark, nimic despre cum a murit, sau din ce ai descoperit dumneata. Este numai o scurtă mărturisire, că l-am împușcat pe Ronald Callender, imediat după ce ai părăsit Casa Garforth și te-am obligat să intri în toată povestea asta a mea. Într-o zi s-ar putea să-ți trebuiască.

Cordelia văzu că plicul îi era adresat ei. Nu-l deschise, dar spuse șoptit:

— Acum este prea târziu, dacă regreti ceea ce am făcut, trebuia să fi vorbit mai devreme. Cazul este închis.

— N-am niciun fel de regrete. Sunt bucuroasă că am acționat așa cum am acționat. Dar cazul poate să nu fie încă închis.

— Dar este închis! Instanța și-a dat verdictul!

— Ronald are numeroși prieteni foarte puternici. Ei au multă influență, și din când în când le place să și-o exercite, numai așa, ca să-și dovedească lor înșiși că au această influență.

— Dar nu pot redeschide acest caz! Practic numai Parlamentul poate să schimbe verdictul!

— Nu am spus că ar încerca să o facă. Dar pot pune întrebări. Ei pot să spună ceva care să ajungă la urechile care trebuie. Iar acest soi de urechi sunt în general receptive. Iată cum lucrează. Acesta este genul lor...

Cordelia o întrerupse brusc:

— Ai o brichetă?

Fără întrebări sau proteste, domnișoara Leaming deschise poșeta și scoase un tub elegant de argint. Cordelia nu fuma și era neobișnuită cu brichetele. Scăpără de trei ori înainte ca flacăra să țâșnească. Apoi se sprijini de parapetul podului și aprinse colțul plicului. Flama incandescentă era invizibilă în lumina soarelui. Tot ceea ce putu să vadă fu o bandă îngustă și strălucitoare înconjurând marginea hârtiei și apoi cuprinzând-o cu totul. Mirosul neplăcut de ars fu dus mai departe de briză. În clipa în care flama atinse degetele Cordeliei, aceasta lăsă plicul să cadă și îl privi răsucindu-se în aer și apoi plutind mic și fragil, ca un fulg de zăpadă, până când dispăru în canal. După aceea sublinie:

— Iubitul dumitale s-a împușcat. Asta este tot ceea ce oricare dintre noi trebuie să-și amintească acum, sau oricând altă dată.

•

N-au mai vorbit despre moartea lui Ronald Callender, mergeau în tăcere, întorcându-se pe aleea de ulmi. La un moment dat, domnișoara Leaming privi spre Cordelia și spuse pe un ton brusc irascibil:

— Arăți surprinzător de bine!

Cordelia presupuse că această izbucnire era resentimentul unei femei între două vârste față de posibilitățile unei tinere care își putea reveni atât de repede dintr-un dezastru fizic. Îi trebuia numai o noapte de somn lung și adânc pentru a reveni la înfățișarea pe care Bernie o numea, cu o iritare rușinoasă, „ochi strălucitori și coadă stufoasă”. Chiar fără binefacerile unei băi fierbinți, pielea sfâșiată de pe umerii și spinarea ei se curățase, vindecându-se. Fizic, evenimentele din ultimele două săptămâni o lăsaseră nevătămată. Nu era atât de sigură în ceea ce privește starea domnișoarei Leaming. Părul neted, platinat, îi înconjura încă, fără reproș, oasele capului; purta încă hainele, cu o distincție rece, ca și cum ar fi fost foarte important să apară ca ajutoarea competentă și impasibilă a unui om vestit. Dar pielea palidă a obrazului avea acum urme cenușii; ochii cu cearcăne adânci și câteva dungi subțiri la colțurile gurii și de-a curmezișul frunții demonstrau că, pentru prima oară, se simțea bătrână și încordată.

Trecură prin King's Gate și o luă spre dreapta. Cordelia găsisese un loc de parcare pentru Mini chiar la câțiva pași de poartă; Roverul domnișoarei Leaming era mai departe, pe Queen's Road. Dădu mâna ferm, dar scurt cu Cordelia și îi spuse „La revedere”, lipsită de emoție, ca și cum ar fi fost cunoștințe de la Cambridge, despărțindu-se cu o formalitate neobișnuită după o întâlnire la biserică. Nu zâmbea. Cordelia privi făptura înaltă și ascuțită dispărând pe alee, pe sub pomi către John's Gate. Nu întorsese capul. Se întreabă dacă se vor mai vedea vreodată. Era greu de crezut că ele două se întâlniseră numai în patru ocazii. Nu aveau nimic în comun, cu excepția sexului, dar cu toate acestea, Cordelia realiză în zilele care urmau uciderii lui Sir Ronald Callender, puterea loialității feminine. Așa cum spusese chiar domnișoara Leaming, ele nici nu se puteau suferi una pe alta. Dar fiecare ținea soarta celeilalte în mâinile ei. Au fost

momente când secretul lor, prin imensitatea lui, o îngrozea pe Cordelia. Dar aceste momente au fost câteva doar și deveneau din ce în ce mai puține. Inevitabil, timpul diminua orice importanță. Viața mergea mai departe. Niciuna dintre ele nu va uita chiar complet totul, atâta timp cât trăiau celulele creierelor lor. Dar putea crede că va veni o zi când, întâlnindu-se din întâmplare la un teatru, la un restaurant sau purtate pe scara unui metrou, s-ar întreba dacă ceea ce acum pentru amândouă era un adevărat șoc, se întâmplase cu adevărat. Deja la numai patru zile după proces, „sinuciderea” lui Ronald Callender își ocupase locul ei într-un peisaj al trecutului!

Nu mai era nimic pentru Cordelia care să o mai poată reține la căsuță. Își pierdu o oră curățind obsesiv și făcând ordine în camerele în care nimeni nu mai intrase, probabil, de săptămâni. Udă primulele din ceașca de pe masa din camera de zi. Peste încă trei zile ele vor fi moarte, fără ca nimeni să observe, dar nu suporta să le arunce cât încă mai trăiau. Merse afară la șopron și contemplă sticla cu lapte acru și restul de tocană de vacă. Primul ei impuls a fost să golească ambele vase în chiuvetă. Dar făceau parte din probele acuzatoare. Ea nu mai avea nevoie de probe, dar puteau fi acestea complet distruse? Își aminti remarca atât de repetată a lui Bernie: „Nu distruge niciodată probele!” Șeful îi spusese tot felul de povești de avertizare în acest sens, subliniind la maxim importanta actului. La sfârșit, ea se hotărî să fotografieze obiectele, punându-le pe masa din bucătărie și dădu mare atenție expunerii și luminii. Părea un exercițiu lipsit de sens, ceva ridicol, și fu mulțumită când termină treaba și putu să arunce conținutul pestilențial al sticlei și al cratiței. După asta, le spălă cu grijă pe amândouă și le lăsă în bucătărie.

La sfârșit de tot, își făcu sacoșa și o înghesui în interiorul mașinuței, împreună cu puloverele și

cărțile lui Mark. Împachetând obiectele de lângă ea, se gândi la doctorul Gladwin, stând în grădina lui din spate, cu venele lui înțepenite chiar și la soare. Poate că lui i-ar fi folosit puloverele, dar ea nu avea cum să i le dea. Acest fel de gesturi putea fi acceptat din partea lui Mark, dar nu și din partea ei.

Închide ușa, și lăsa cheia sub o piatră; nu putea să o mai vadă acum și pe domnișoara Markland și nu avea nicio dorință să întâlnească un alt membru al familiei. Va aștepta până când va ajunge la Londra, apoi îi va trimite domnișoarei Markland o notă scurtă mulțumindu-i pentru bunătatea ei și explicându-i unde putea găsi cheia. Merse pentru ultima oară în jurul grădinii. Nu era sigură ce impuls o trimisese la fântână, dar se trezi lângă ea, mai mult decât surprinsă. Golul din jurul marginii fusese săpat și fusese plantat cu un cerc de panseluțe, margarete și grămăjoare mici de alte floricele, fiecare plantă fiind proaspăt înțepenită în gropița ei de pământ udat. Era o oază minunată de culoare printre buruienile neplivite. Efectul era drăguț, dar în același timp straniu. Părea o comemorare stranie, fântâna însăși arăta obscenă, cu capacul ei de lemn, în vârful căruia era un inel monstruos. Cum ar fi putut ea să vadă în acel capac o nebunie obișnuită, elegantă și nedăunătoare?

Cordelia se simțea sfâșiată de milă și repulsie în același timp. Aceasta trebuie să fi fost opera domnișoarei Markland. Fântâna, care ani în șir fusese pentru ea un obiect de groază, fascinație și interdicție, era acum curățată ca un altar. Era un lucru care-i inspira milă, și Cordelia ar fi vrut să nu o fi văzut. Dintr-odată fu îngrozită de întâlnirea cu domnișoara Markland, de posibilitatea de a-i vedea nebunia incipientă din ochi, alergă afară din grădină, trase poarta presată de greutatea buruienilor și ajunse departe de casuță fără să

arunce o privire înapoi. Cazul Mark Callender era încheiat.

7.

În dimineața următoare, Cordelia merse la biroul din Strada Kingly, fix la ora nouă. Aerul, surprinzător de fierbinte, apăsa totul în jur și, când deschise geamul, o briză subțire suflă straturile de praf de pe birou și umplu camera. Avea numai o scrisoare. Era un plic lung, tare și purta antetul cu numele și adresa avocaților lui Ronald Callender. Totul era foarte scurt: „Stimată doamnă, includ cecul de treizeci de lire reprezentând cheltuielile dumneavoastră în cercetările solicitate cu câțva timp în urmă de Sir Ronald Callender, cu privire la moartea fiului său, Mark Callender. Dacă sunteți de acord cu această sumă, v-aș fi recunoscător primind semnătura dumneavoastră pe confirmarea de primire”.

Ei bine, așa cum spusese domnișoara Leaming, primise o parte din onorariul ei. Avea suficienți bani ca să facă Agenția să meargă încă o lună. Dacă nu va avea niciun caz în timpul acesta, exista deja domnișoara Feakins și o altă slujbă temporară. Cordelia se gândea la agenția de secretariat Feakins fără entuziasm. Domnișoara Feakins opera, ăsta era cuvântul potrivit, dintr-un mic birou la fel de sordid ca al Cordeliei, căruia îi impusese o veselie disperată prin pereți multicolori, flori de hârtie, într-o varietate de vase ca niște containere, fleacuri chinezești și un poster. Posterul o fascinase întotdeauna pe Cordelia. O blondă rotunjoară, înveșmântată în pantaloni scurți incandescenti și râzând isteric sărea capra peste o mașină de scris, ispravă pe care o făcea etalându-și toate grațiile, ținând în fiecare pumn de o bancnotă de cinci lire. Dedesubt scria: „Fii un Vineri-femeie și alătură-te oamenilor amuzanți. Cei mai buni Robinson Crusoe sunt în agenda noastră”.

Sub poster, domnișoara Feakins, vlăguită dar ciripitoare, veselă și împodobită ca un pom de

Crăciun discuta cu un șir descurajant de virtuali șomeri. Uneori aceștia puteau scăpa găsindu-și o slujbă permanentă. Domnișoara Feakins îi avertiza asupra pericolelor neașteptate pe care le implica acceptarea unei slujbe permanente, tot așa cum mamele victoriene avertizau asupra amorului carnal. Dar Cordeliei îi plăcea. Domnișoara Feakins ar fi primit-o înapoi – nu-l iertase niciodată pe Bernie – continuându-și una dintre acele conversații telefonice tainice cu un fericit și întâmplător Robinson Crusoe, aruncând un ochi spre Cordelia și vorbind mai departe ca o patroană de bordel care-și recomanda ultima achiziție unui client mai agitat: „Cea mai desăvârșită fată – bine educată – o să vă placă – și muncitoare!” Emfaza exclamării ultimului cuvânt era justificată. Puține dintre angajatele domnișoarei Feakins se așteptau, în mod serios, să capete de lucru. Existau alte agenții mai eficiente, dar numai una era domnișoara Feakins. Oscilând între milă și o excentrică loialitate, Cordelia avea slabe speranțe să scape de ochiul ei atent. O serie de slujbe temporare pentru clienții domnișoarei Feakins putea fi tot ceea ce îi mai rămăsese. Nu trebuia să lupte ea împotriva acuzării de port ilegal de armă, considerat un atentat la viața și siguranța publică, la serviciile civile și la întreaga conducere laolaltă?

Se așază la mașina de scris, cu telefonul galben direct în mână, ca să termine trimiterea unor circulare ultimilor douăzeci de avocați de pe listă. Scrisoarea în sine o încurca și o deprima. Fusesse concepută de Bernie, după o serie de proiecte preliminare și la vremea aceea nu păruse lipsită de rațiune. Dar moartea sa și cazul Callender alteraseră totul. Frazele pompoase despre înaltul serviciu profesional, deplasare imediată în orice parte a țării, operațiunile discrete și experimentate, taxele moderate o izbeau pe ea prin ridicolul, prețiozitatea și chiar pericolul lor. Nu era aici ceva din falsele promisiuni ale actelor comerciale? Dar

promisiunea despre taxe moderate și discreție absolută era destul de reală. Păcat, se gândi ea tristă, că nu a putut obține o referință de la domnișoara Leaming. Ar fi putut vorbi despre alibiuri aranjate, anchete truate, criminali destul de bine mascați, sperjur în serviciul clientului.

Țârâitul strident al telefonului o trezi brusc. Biroul era atât de liniștit, și de când se așezase aici știa că nimeni nu o putea suna! Privi la aparat câteva secunde, cu ochii larg deschiși, speriată dintr-odată, înainte de a întinde mâna.

Vocea era calmă și convingătoare, dar în niciun caz respectuoasă. Nu rostea nicio amenințare, dar pentru Cordelia fiecare cuvânt constituia o primejdie:

— Domnișoara Cordelia Gray, aici este Scotland Yard, ne întrebam dacă v-ați întors deja la birou. V-am ruga să vă faceți timp să treceți pe-aici astăzi, ceva mai târziu. Superintendentul Dalgliesh ar vrea să vă vadă.

•

Zece zile mai târziu, Cordelia fu chemată pentru a treia oară la Scotland Yard. Bastionul de beton și sticlă îi era acum familiar, cu toate că intra cu un soi de renunțare la propria identitate, ca atunci când îți lași pantofii la ușa unei moschei.

Superintendentul Dalgliesh impusese camerei puțin din propria sa personalitate. Cărțile frumos aliniate în bibliotecă erau în mod evident texte de legi, copii ale regulamentelor, acte parlamentare, dicționare și cărți de referință. Singurul tablou din cameră era o acuarelă mare, reprezentând vechea clădire Norman Shaw de pe malul fluviului, un studiu admirabil în cenușiu și ocru moale, emanând în același timp o lumină aurie răspândită pe aripile Memorialului R.A.F. Pentru această vizită, ca și pentru ocaziile anterioare exista un vas cu trandafiri pe biroul lui, trandafiri de grădină, cu tulpini robuste și ghimpi răsuciți ca niște ciocuri

puternice, nu flori învelite în poleială și legate ca în florăriile din capătul de vest al orașului.

Bernie nu-l descrisese niciodată, adoptase numai propriile obsesii ale acestuia, filosofia aspră, lipsită de eroism. Cordelia, copleșită de numele său, nu-i pusese întrebări. Dar superintendentul pe care și-l imaginase era foarte diferit de făptura înaltă și austeră care se ridicase să-i întindă mâna când intrase prima oară în această cameră, și diferența între ceea ce-și închipuise ea și realitate o deconcertase. În mod irațional, ea simțise o undă de iritare împotriva lui Bernie, care o pusese într-o situație dezavantajoasă. Superintendentul era desigur bătrân, cel puțin trecut de patruzeci de ani, dar nu atât de bătrân cât se așteptase. Era brunet, foarte înalt, cu picioare lungi, pe când ea se aștepta să fie blond, gras și îndesat. Era serios și îi vorbea ca unui adult responsabil, nu cu acea condescendență a unui unchi mai în vârstă. Fața lui era sensibilă, fără să fie slabă, iar ei îi plăceau mâinile lui, vocea lui și felul în care putea întrezări pe sub piele conturul pomeților. Vocea lui suna blândă și amabilă, ceea ce era un vicleșug, de vreme ce ea știa că era periculos și crud și trebui să-și reamintească modul în care fusese tratat Bernie. Câteva momente în timpul interogatoriului, ea chiar se întrebă dacă acesta ar putea fi Adam Dalgliesh, poetul.

Ei nu fuseseră niciodată singuri. La fiecare dintre vizitele ei, o polițistă, prezentată ca sergent Mannering, fusese acolo, stând de cealaltă parte a biroului, cu carnetul ei de notițe. Cordelia simțea că o cunoscuse bine pe sergent Mannering, că o întâlnise la școală, în persoana șefei lor, Teresa Champion-Hook. Cele două fete ar fi putut să fie surori. Nicio acnee nu pătase pielea lor strălucitor de curată; părul lor blond era la fel de frumos buclat și cădea la aceeași lungime față de gulerele de la uniformă. Vocile lor erau calme, autoritare, uneori vesele, dar niciodată stridente, ele emanau o

încredere infailibilă în justiție, în logica universului și în dreptul de a avea propriile lor locuri în acest mecanism. Sergent Mannering zâmbi scurt către Cordelia când intră. Privirea era deschisă, nu foarte prietenoasă, pentru că un zâmbet prea generos putea prejudicia cazul, dar nici foarte severă, era o privire care o predispunea pe Cordelia la imprudențe; nu-i plăcea să arate prostește în fața acestei priviri foarte competente.

Cordelia avusese cel puțin timp, înainte de prima vizită, să-și hotărască tactica; exista un mic avantaj și mult pericol în ascunderea faptelor pe care un om inteligent putea să le descopere pentru el. Ea ar fi mărturisit, dacă ar fi fost întrebată, că a discutat despre Mark Callender, cu cei doi Tilling și profesorul lui, că o vizitase și-i pusese întrebări doamnei Goddard; că-l vizitase pe doctorul Gladwin. Hotărâse să nu spună nimic despre atentatul la viața ei, sau despre vizita la Casa Somerset. Știe ce fapte trebuie în principiu ascunse: uciderea lui Ronald Callender, enigma din cartea de rugăciuni, modul în care murise Mark; își spuse cu seriozitate că ea nu trebuia să se lase condusă în discuția cazului, că nu trebuie să vorbească despre ea, despre viața ei, slujba ei prezentă, ambiții; își aminti ce-i spuse Bernie: „În această țară, dacă oamenii nu vor să vorbească, nu e nimic de făcut cu ei, mai mare păcatul! Spre norocul polițiștilor, cei mai mulți oameni nu-și pot ține gura. Cei inteligenți sunt cei mai proști. Ei vor să se arate cât mai inteligenți și odată începută discuția cazului, discutând numai generalități, scoți de la ei tot”. Cordelia își aminti sfatul pe care ea însăși i l-a dat Elizabethei Leaming: „Nu te încurca, nu inventa, nu-ți fie teamă să spui că nu-ți amintești!”

Dalglish o întreabă:

— Te-ai gândit să consulți un avocat, domnișoară Gray?

— Nu am avocat.

— Tribunalul mi-a dat numele câtorva avocați foarte capabili și eficienți. M-aș gândi serios la asta dacă aș fi în locul duminale!

— Dar ar trebui să-i plătesc, nu-i așa? De ce să am un avocat, când eu spun adevărul?

— Chiar când oamenii încep să spună adevărul, cea mai mare parte dintre ei simt nevoia unui avocat.

— Dar eu am spus totdeauna adevărul, de ce-aș minți?

Întrebarea retorică era o greșeală, el îi vorbea serios, ca și cum ea ar fi așteptat într-adevăr un răspuns.

— Ei bine, ai putea s-o faci ca să te protejezi pe dumneata – ceea ce nu prea cred – sau să protejezi pe altcineva. Motivul ar putea fi dragostea, teama sau un anumit simț al dreptății. Nu cred că ai cunoscut pe cineva anume în acest caz destul de lung de care să-ți pese cu adevărat, deci dragostea este exclusă, și nu cred că ai putea fi foarte ușor speriată. Așa că a rămas numai dreptatea. O concepție foarte periculoasă, domnișoară Gray.

Fusese serios interogată înainte. Poliția din Cambridge fusese foarte minuțioasă. Dar acum era prima oară când era întrebată de cineva care știa că ea minte; știa că Mark Callender nu se sinucisese; știa, și ea simțea cu disperare tot ceea ce știa acesta. Nu avea suficientă forță ca să accepte realitatea. Probabil că nici el nu putea fi sigur. Nu avea nicio dovadă legală, și nu va avea niciodată. Nu mai era nimeni în viață să-i spună adevărul, exceptând-o pe Elizabeth Leaming și ea, iar ea nu avea de gând să-i spună nimic. Dalgliesh putea lupta împotriva voinței ei cu logica lui implacabilă, curiozitatea, curtenia și răbdarea lui. Dar ea nu va vorbi și în Anglia nu era niciun mod în care putea fi făcută să vorbească.

În timp ce ea nu răspundea, el îi spuse cu voioșie:

— Bine, hai să vedem cât de departe am ajuns. Ca un rezultat al anchetelor dumitale, ai bănuir că Mark Callender ar fi putut fi ucis. Nu ai acceptat asta în fața mea, dar ai acceptat din plin suspiciunile, când l-ai vizitat pe sergentul Maskell, de la poliția din Cambridge. Ai vizitat-o pe bătrâna dacă a mamei sale, ai aflat câte ceva despre prima parte a vieții ei, despre căsătoria cu Callender, despre moartea doamnei Callender. Continuând seria vizitelor, te-ai dus să-l vezi pe doctorul Gladwin, medicul care o îngrijise pe doamna Callender înainte de a muri. Printr-un simplu truc, ai aflat grupa de sânge a lui Ronald Callender. Acesta a fost probabil momentul când îl suspectai pe Mark Callender ca nefiind un copil rezultat din căsătoria părinților. Apoi ai făcut ceea ce aș fi făcut și eu în locul dumitale, ai vizitat Casa Somerset ca să examinezi testamentul lui George Bottley, asta era clar. Dacă suspectezi un criminal, întotdeauna te întrebi cine câștigă în urma crimei.

Așadar, el aflase despre Casa Somerset și despre discuția ei cu doctorul Venables. Ei bine, era de așteptat. Îi fusese recomandat pentru inteligența lui deosebită, iar ea se comportase așa cum voise el să se comporte.

— Nu mi-ai spus nimic despre căderea dumitale în fântână; mi-a povestit domnișoara Markland.

— A fost un accident. Nu-mi amintesc nimic despre asta, decât că mă hotărâsem să cercetez fântâna și mi-am pierdut echilibrul. Întotdeauna am fost intrigată de povestea asta.

— Nu cred că a fost un accident, domnișoară Gray, nu puteai trage capacul fără o frânghie. Domnișoara Markland a făcut o adevărată excursie după frânghie, dar aceasta era încolăcită perfect și pe jumătate ascunsă între tufișuri. Ai vrut să dai capacul la o parte și ai putut să o faci numai trăgând de cârlig în momentul în care ai vrut să cercetezi fântâna?

— Nu știu, nu-mi pot aminti nimic din ceea ce s-a întâmplat înainte de cădere. Primele mele amintiri au fost înghițite de apă, și nu văd ce au astea de-a face cu moartea lui Sir Ronald Callender.

— Ar putea să fie o legătură strânsă cu asta. Dacă cineva a încercat să te ucidă, și eu cred că așa a fost, persoana aceea ar fi putut să vină de la Casa Garforth.

— De ce?

— Pentru că atentatul la viața dumitale a fost probabil legat de investigațiile dumitale privitoare la moartea lui Mark Callender. Deveniseși un pericol pentru cineva. Uciderea este o afacere serioasă. Profesioniștilor nu le place decât dacă este absolut necesară, și chiar amatorii sunt mai puțin dornici de crimă decât te-ai aștepta. Trebuie să fi devenit o femeie foarte periculoasă pentru cineva. Cineva a mutat capacul fântânii, domnișoară Gray, nu te puteai prăbuși printr-o bucată de lemn.

Cordelia nu spunea încă nimic.

— Domnișoara Markland mi-a spus că, după salvarea dumitale din fântână, s-a temut să te lase singură. Dar dumneata ai insistat ca ea să plece, i-ai spus că nu te temi deoarece ai un pistol.

Cordelia fu surprinsă de lovitura primită prin această mică înșelătorie. Dar cum ar fi putut-o învinovăți pe domnișoara Markland? Superintendentul știuse exact cum să o ia, convingând-o probabil că sinceritatea era în interesul Cordeliei. Ei bine, putea, cel puțin, să înșele la rândul ei. Și explicația, de data asta, avea autoritatea adevărului.

— Voiam să scap de ea. Îmi spusese o poveste îngrozitoare despre copilul ei nelegitim, care căzuse în fântână și-și găsisese moartea. Avusesem tocmai partea mea de risc. Nu voiam să mai ascult asta. I-am spus o minciună, ca s-o fac să plece. Nu

i-am cerut să facă mărturisiri, nu era cinstit. Cerusem numai ajutor și nu trebuia să dau nimic.

— Și nu voiai să scapi de ea și din alt motiv? Nu știai că asasinul dumitale se va întoarce în noaptea aceea? Că acel capac de fântână va fi tras înapoi astfel încât moartea dumitale să devină un accident?

— Dacă m-aș fi gândit că într-adevăr eram în pericol, i-aș fi cerut să mă ia în Casa Summertrees. N-aș fi așteptat singură în căsuță, fără pistolul meu.

— Nu, domnișoară Gray. Cred asta. N-ai fi așteptat acolo, în căsuță, singură, noaptea, fără pistolul dumitale.

Pentru prima dată, Cordelia simți o teamă disperată. Acesta nu mai era un joc. Nu fusese niciodată, cu toate că la Cambridge interogatoriile poliției conținuseră ceva din irealul unei contestări formale, în care rezultatul era în egală măsură previzibil și lipsit de pericol, de vreme ce unul dintre agenți nici nu bănuia că e numai un joc. Era destul de real acum. Dacă era păcălită, convinsă și constrânsă să-i spună adevărul, ar fi putut ajunge la închisoare. Ea era numai un accesoriu al faptului descoperit. Câți ani ar fi putut lua pentru ajutorul dat în acoperirea unei crime? Citise undeva că la Holloway mirosea urât. Acolo i se vor lua hainele, va fi închisă într-o celulă strâmtă. Există posibilitatea cererii unor condiții mai bune, dar ce putea fi mai bun într-o închisoare? Poate o vor trimite într-o închisoare deschisă. Deschisă! Asta era o contradicție de termeni. Și cum ar putea trăi după aceea? Cum ar mai putea obține o slujbă? Ce fel de libertate reală mai există pentru cel pe care societatea îl socotește un delincvent, însemnat pentru totdeauna?

Era îngrozită pentru domnișoara Leaming. Unde era ea acum? Nu îndrăznise niciodată să-l întrebe pe Dalgliesh și numele domnișoarei Leaming abia fusese menționat. Era, oare, și ea într-o altă cameră

a Scotland Yard-ului, suportând întrebări asemănătoare? Cât era de capabilă să reziste sub presiune? Plănuiau oare cei de aici să le confrunte una cu cealaltă? Se va deschide dintr-odată ușa și domnișoara Leaming va fi adusă să-și ceară scuze, plină de căință, sau poate agresivă? Nu era aceasta o practică obișnuită de a intervieva conspiratorii separat, până când cel mai slab va ceda? Și cine ar putea să o descopere pe cea mai slabă?

Cordelia auzi vocea superintendentului. Se gândi că aceasta suna un pic supărată pentru ea.

— Noi avem unele confirmări că pistolul era la dumneata în noaptea aceea! Un motociclist mi-a povestit că a văzut o mașină parcată pe drum la aproape trei mile de Casa Garforth și când s-a oprit să întrebe dacă poate da vreun ajutor a fost amenințat de o tânără cu pistolul.

În momentul acela, Cordelia își aminti de dulceața și tăcerea nopții de vară, în care a fost dintr-odată trezită de răsuflarea fierbinte a unui alcoolic.

— Trebuie să fi băut groaznic de mult. Presupun că poliția l-a oprit pentru un test ceva mai târziu, în noaptea aceea, și acum a venit aici cu toată povestea aceasta. Nu știu la ce câștig se așteaptă, dar nu este adevărat. Nu aveam arma la mine. Sir Ronald mi-a luat pistolul în prima noapte petrecută la Casa Garforth.

— Poliția metropolitană l-a oprit ceva mai sus de baraj. Cred că el poate persista în această poveste. Era foarte sigur pe el. Desigur, încă nu te-a identificat, dar a fost în stare să descrie mașina. Versiunea lui este că s-a gândit că ai necazuri și s-a oprit să te ajute. Dumneata ai înțeles greșit motivele lui și l-ai amenințat cu arma.

— Am înțeles perfect motivul lui. Dar nu l-am amenințat cu arma.

— Ce i-ai spus, domnișoară Gray?

— Lasă-mă în pace sau te ucid!

— Fără pistol, era desigur o amenințare lipsită de conținut.

— Poate fi foarte ușor o amenințare lipsită de conținut, dar l-am făcut să plece.

— De fapt, ce s-a întâmplat?

— Am o cheie franceză în torpedoul mașinii, și când și-a vârât capul pe fereastră, am luat-o și l-am amenințat. Dar nimeni, în deplinătatea facultăților mintale, nu poate confunda o cheie franceză cu un pistol.

Dar el nu fusese în deplinătatea facultăților mintale. Singura persoană care văzuse pistolul în noaptea aceea era un motociclist care nu fusese treaz. Știa că aceasta era o mică victorie. Rezistase tentației momentane de a-și schimba povestea. Bernie avusese dreptate. Își aminti sfatul său, sfatul superintendentului, de data asta aproape că-i auzi vocea adâncă alunecoasă, hârșăită: „Dacă ești tentat să faci o crimă, încremenește-te în prima mărturie. Nu există nimic mai important pentru un juriu decât consecvența. Am văzut cele mai neplăcute apărări, câștigând foarte simplu, pentru că acuzatul a persistat în povestea lui. La urma urmelor, nu e vorba decât de cuvântul cuiva împotriva ta. Cu un sfat competent poți întoarce îndoiala în favoarea ta”.

Superintendentul vorbea mai departe. Cordelia ar fi vrut să se concentreze mai bine la ceea ce spunea el. Nu dormise prea bine în ultimele zece zile – poate că ar trebui să facă ceva cu această continuă oboseală.

— Cred că acest Chris Lunn ți-a făcut o vizită în noaptea în care a murit. Nu este nicio altă rațiune pe care aș găsi-o în faptul că el era pe drumul acela. Unul dintre martorii accidentului spunea că venea dintr-un drum lăturalnic și alerga ca și cum ar fi fost gonit de toți diavolii din iad. Cineva îl urmărea – dumneata, domnișoară Gray.

— Am mai discutat asta înainte. Eram pe drum către Sir Ronald.

— La ora aceea? Și așa grăbită?

— Voiam să-l văd urgent, să-i spun că vreau să renunț la caz. Nu puteam aștepta.

— Dar ai așteptat, nu este așa? Ai tras mașina din drum și te-ai culcat. Asta a fost la aproape o oră după ce ai văzut accidentul, înainte de sosirea dumitale la Casa Garforth.

— Trebuia să opresc. Eram obosită și știam că nu mai pot conduce în siguranță.

— Dar știai, de asemenea, că erai în siguranță dormind. Știai că persoana de care te temei cel mai tare era moartă.

Cordelia nu-i răspunse. O tăcere desăvârșită se lăsă în cameră, dar i se păru o tăcere înțelegătoare, nu una care o acuza. Ar fi dorit să nu fi fost atât de obosită. Mai mult decât orice, ar fi preferat să aibă pe cineva cu care să vorbească despre crima lui Ronald Callender. Bernie nu i-ar fi fost de niciun ajutor. Pentru el dilema morală a miezului crimei n-ar fi prezentat niciun interes și ar fi părut numai o confuzie de factori care se încrucișau. Ea își putea imagina comentariul lui grosolan și facil despre relația dintre Eliza Leaming și Lunn. Dar superintendentul era capabil să înțeleagă. Ea se imagina pe sine povestindu-i. Își aminti cuvintele lui Ronald Callender, spunând că dragostea este la fel de distructivă ca ura. Oare Dalgliesh adera la această filosofie întunecată? Ar fi dorit să-l poată întreba. Acesta, recunoscuse ea, era pericolul real, nu tentația de a te confesa, ci nevoia de a avea încredere în cineva. Știa el ce simte ea? Făcea asta parte din tehnica lui?

Se auzi o bătaie în ușă. Un polițist în uniformă intră înmânându-i lui Dalgliesh o notiță. În timp ce citea, în încăpere era o liniște desăvârșită. Cordelia aruncă o privire spre obrazul lui. Era grav și lipsit de orice expresie și continua să privească hârtia chiar și după ce-i parcursese scurtul mesaj. Cordelia se gândi că el își frământa mintea cu ceva. După un minut, el îi spuse:

— Este în legătură cu o persoană pe care o cunoști, domnișoară Gray. Domnișoara Leaming este moartă. A murit cu două zile în urmă, când, mergând cu mașina pe coasta de la sud de Amalfi, a părăsit șoseaua și s-a prăbușit în gol. Această notiță confirmă identitatea ei.

Cordelia se simți măturată de o putere atât de mare încât se simțea fizic slăbită. Strânse pumnii și simți transpirația pe sprâncene. Începu să tremure de frig. Niciodată nu-i trecuse nicio clipă prin cap că el ar putea minți. Îl știa crud și deștept, dar fusese întotdeauna sigură că el nu o va putea minți. Spuse în șoaptă:

— Pot merge acum acasă?

— Da, nu cred că mai există vreun câștig din șederea dumitale aici, nu-i așa?

— Nu l-a ucis ea pe Sir Ronald. El a luat pistolul de la mine. El a luat pistolul...

Se întâmpla ceva cu gâttelejul ei. Cuvintele nu mai voiau să iasă.

— Asta este ceea ce mi-ai spus. Nu cred că este nevoie să te deranjezi să o mai spui o dată.

— Când trebuie să mă întorc?

— Nu cred că este nevoie să te mai întorci, doar dacă nu este cumva un lucru pe care vrei să mi-l spui. Până acum, în modul acesta bine cunoscut, ți s-a cerut să ajuți poliția. Ai ajutat-o, mulțumesc!

Câștigase. Era liberă. Era în siguranță, și, după moartea domnișoarei Leaming, această siguranță depindea numai de ea. Nu mai trebuia să se întoarcă în locul acesta oribil. Ușurarea, atât de neașteptată și de incredibilă, era prea mare ca să fie suportată. Cordelia izbucni într-un plâns dramatic și necontrolat. Fu conștientă de exclamația făcută cu voce joasă, plină de înțelegere, a sergentului Mannering și de batista albă, împăturită, întinsă de superintendent. Își îngropă fața în țesătura curată, mirosind a proaspăt și își înfundă în ea toată suferința.

Destul de straniu – și această descoperire o izbi chiar în mijlocul acestei disperări, – această supărare și acest plâns erau pentru Bernie. Ridicându-și fața desfigurată de lacrimi și fără să se mai gândească la ce crede superintendentul despre ea, izbucni într-un protest final lipsit de rațiune:

— Și după ce v-ați descotorosit de el, niciodată nu v-ați interesat cum a dus-o! Nici măcar nu ați venit la înmormântare!

El îi oferă un pahar cu apă, apoi își aduse un scaun și se așeză alături de ea. Paharul era foarte rece, dar plăcut, și fu surprinsă dându-și seama cât de însetată fusese, înghiți apa rece și sughiță ușor. Sughițul o făcu să dorească să râdă isteric, dar se controlă la timp. După câteva clipe, el îi spuse blând:

— Îmi pare rău de prietenul dumitale. Nu am realizat că partenerul dumitale a fost Bernie Pryde, care a lucrat cândva cu mine. Ceea ce este și mai rău, este că-l uitasem aproape cu desăvârșire. Dacă este o consolare pentru dumneata, este că altfel ar fi stat lucrurile dacă n-aș fi făcut-o.

— I-ați luat totul. Tot ceea ce și-a dorit vreodată, a fost să fie detectiv, și dumneavoastră nu i-ați dat nicio șansă.

— Poliția Metropolitană, cu angajările și concedierile ei regulate, nu este atât de simplă cum pare, dar este adevărat că ar fi putut fi încă polițist, dacă nu ar fi lucrat cu mine. Dar el n-ar fi fost detectiv.

— Nu era așa de rău.

— Ei bine, era. Dar încep să mă întreb dacă nu l-am subestimat.

Cordelia se răsucă să-i dea înapoi paharul și-i întâlnește ochii. Zâmbiră unul la celălalt. Ea ar fi dorit ca Bernie să-l fi putut auzi.

•

O jumătate de ceas mai târziu, Dalgliesh stătea în fața comisarului-șef adjunct, în ultimul birou.

Cei doi oameni nu se plăceau unul pe celălalt, dar numai unul dintre ei știa asta și acela era cel pentru care problema nu conta. Dalgliesh își făcu raportul scurt, logic, fără referire la însemnările sale. Era obiceiul său neschimbat. Comisarul găsea întotdeauna procedeul acesta neortodox și plin de vanitate, și așa i se păru și acum:

Dalgliesh încheie:

— Așa cum puteți să vă imaginați, domnule, nu propun să dăm toate astea publicității, nu există nicio probă reală și, așa cum obișnuia să ne spună Bernie Pryde: „Bănuiala este un bun servitor, dar un stăpân sărac”. Dumnezeuule, cum putea omul acesta să scoată din el aceste oribile platitudini, nu era lipsit de inteligență, și nici total lipsit de judecată, dar totul, inclusiv ideile, devenea aparte în mâinile lui. Avea o minte ca o agendă de polițist. Vă amintiți cazul Clandon, crimă prin împușcare? Cred că a fost prin 1954.

— Trebuie să-mi amintesc?

— Nu, dar mi-ar fi de mare ajutor, dacă ați face-o.

— Nu știu despre ce vorbești cu adevărat, Adam. Dar am înțeles că ai dreptate. Îl suspectezi pe Ronald Callender că și-a omorât fiul. Îl suspectezi pe Chris Lunn că a încercat să o ucidă pe Cordelia Gray. Lunn moare. Sugerezi că Ronald Callender este ucis de Elizabeth Leaming. Elizabeth Leaming moare.

— Da, totul se potrivește exact.

— Îți sugerez să părăsești această pistă. Întâmplător, șeful a primit un telefon de la doctorul Hugh Tilling, psihiatrul. Este peste măsură de furios că fiul și fiica sa au fost chestionați despre moartea lui Mark Callender. Sunt pregătit să-i explic datoriile civile doctorului Tilling, și el este deja destul de bine informat asupra drepturilor sale, dacă mai simți cumva că mai este necesar să discuți cu ei. Dar mai este ceva de câștigat dacă-i vedem pe cei doi Tilling?

— Nu cred asta.

— Dar a fost bârfa aceea plictisitoare despre franțuzaica pe care domnișoara Markland a văzut-o vizitând căsuța.

— Cred că este pierdere de timp cu toate aceste încurcături. Există numai o singură persoană care știe adevărul despre aceste crime, și ea s-a dovedit rezistentă la orice interogatoriu pe care l-am putut folosi. Pot să mă consolez cu această idee. În cercetările celor mai mulți suspecti, avem un aliat neprețuit în felul nostru de a scormoni în adâncul minții lor ceea ce ar putea să-i trădeze. Dar chiar dacă ea minte în ceea ce spune, este absolut nevinovată.

— Nu crezi că ea se înșală pe sine și că ăsta este tot adevărul?

— Nu cred că această tânără se înșală cu ceva. I-am luat interogatoriul, dar sunt mulțumit că nu o s-o mai întâlnesc. Îmi displace să fiu obligat, în timpul unui interogatoriu, să mă simt asemenea unui corupător de minori.

— Așa că putem să-i spunem ministrului că prietenul său a murit de propria sa mână?

— Poți să-i spui că suntem mulțumiți că niciun deget al unei persoane în viață nu a apăsător pe trăgaci. Dar mai bine, nu! Chiar dacă el ar fi capabil să înțeleagă asta. Spune-i că poate să fie sigur acceptând verdictul judecătorilor.

— Ar fi putut să salveze o grămadă de timp pierdut, dacă ar fi acceptat treaba asta din primul moment.

Cei doi bărbați tăcură câteva clipe, apoi Dalgliesh murmură:

— Cordelia Gray a avut dreptate. Trebuia să mă interesez de soarta lui Bernie Pryde.

— Nu era de așteptat să o faci. Nu făcea parte din îndatoririle tale.

— Bineînțeles că nu. Dar cele mai multe dintre neglijențele serioase fac parte din când în când din îndatoririle cuiva. Și găsesc o satisfacție ironică și

stranie în faptul că Pryde și-a luat revanșa. Orice trăsnaie a făcut tânăra aceea în Cambridge, ea a lucrat sub îndrumarea lui.

— Ai devenit mai filosof, Adam.

— Numai mai puțin obsedat, sau poate mai bătrân. Este recomandabil din când în când să fii în stare să simți că există unele cazuri care e bine să fie lăsate nerezolvate.

•

Clădirea din Strada Kingly arăta la fel, mirosea la fel, era ca întotdeauna. Dar era o mică diferență. În fața biroului, aștepta un bărbat între două vârste, într-un costum strâmt, albastru, cu ochii ascuțiți, ca de porc, ca niște sticle strălucind printre cutele moi ale obrazului.

— Domnișoara Gray? Renunțasem aproape la dumneavoastră. Mă numesc Fielding. Am văzut firma dumneavoastră și am urcat la noroc, mă înțelegeți?

Ochii săi erau avari și libidinoși.

— Ei bine, dumneata nu ești exact ceea ce așteptam eu, nu ești felul obișnuit de detectiv particular.

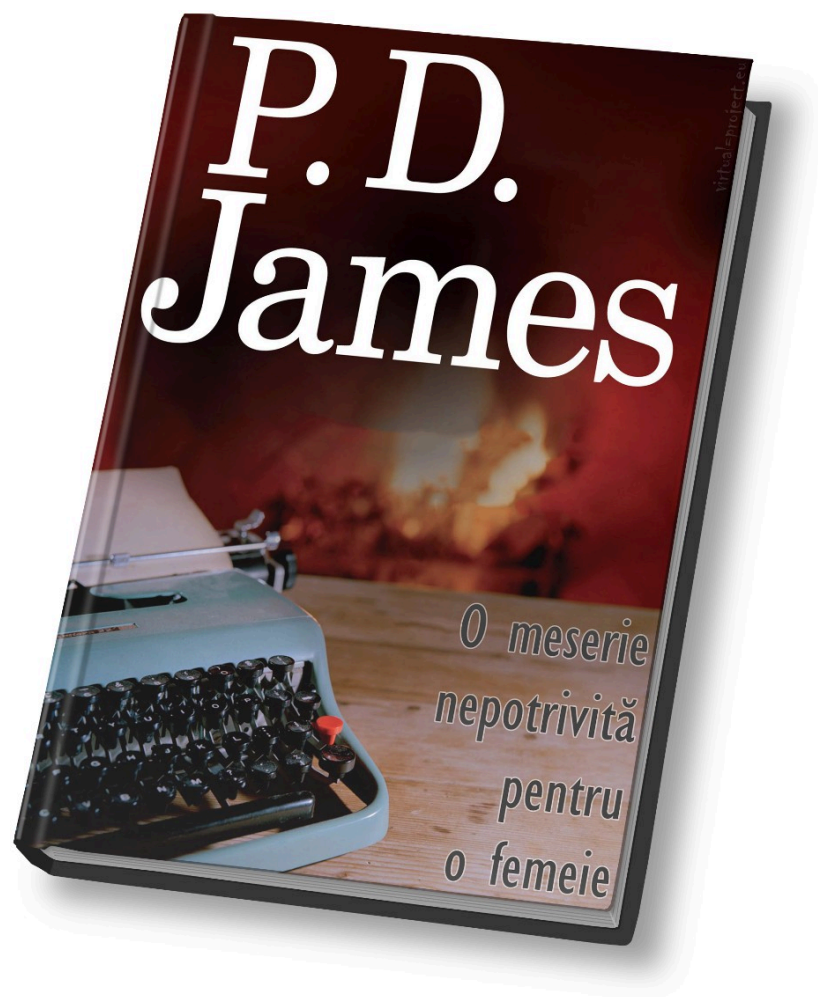
— Pot face ceva pentru dumneavoastră, domnule Fielding?

El privi pe furiș în jurul palierului părând să-și recapete siguranța în mizeria acestuia.

— Este vorba de prietena mea. Am motive să o suspectez că mai înșală. Ei bine, unui bărbat îi place să știe cum stă. Pricepeți?

Cordelia potrivi cheia în broască.

— Înțeleg, domnule Fielding. Nu vreți să intrați?

virtual-project.eu

violin

^[1] Pomi de vară (n.tr.).

^[2] Cordelia, Regan și Goneril sunt cele trei surori din tragedia *Regele Lear* de William Shakespeare (n.tr.).

^[3] Căsuța lavandei (n.tr.).

Table of Contents

- [1.](#)
- [2.](#)
- [3.](#)
- [4.](#)
- [5.](#)
- [6.](#)
- [7.](#)

Table of Contents

1.	3
2.	44
3.	83
4.	129
5.	172
6.	190
7.	235